T.C.
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI

DOKTORA TEZİ

TÜRKÇE VE JAPONCADA SÖZ DİZİMİ

YUİKO UMEMOTO
2502050336

TEZ DANIŞMANI
Prof. Dr. MUSA DUMAN

İSTANBUL – 2012

T.C. İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER
1982 ENSTİTÜSÜ

DOKTORA

TEZ ONAYI

ÖĞRENCİNİN

Adı ve Soyadı :**Yuiko Umemoto** Numarası **:2502050663**

Anabilim/Bilim Dalı:**Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı** Danışman Öğretim Üyesi:**Prof. Dr. Musa Duman**

Tez Savunma Tarihi : 30/01/2012 Tez Savunma Saati **:15.00**

Tez Başlığı **: Türkçe ve Japonca'da Söz Dizimi**

TEZ SAVUNMA SINAVI, Lisansüstü Öğretim Yönetmeliği'nin **35. Maddesi** uyarınca yapılmış, sorulan sorulara alınan cevaplar sonunda adayın tezinin **KABULÜ'NE** OYBİRLİĞİ / OYÇOKLUĞUYLA karar verilmiştir.

JÜRİ ÜYESİ	İMZA	KANAATİ (KABUL / RED / DÜZELTME)
1-Prof. Dr. Mustafa Özkan		Kabul
2- Prof. Dr. Hayati Develi		Kabul
Doç. Dr. Hatice Tören		Kabul
4-Prof. Dr. Musa Duman		Kabul.
5-Prof. Dr. Mustafa Çiçekler		Kabul

Yazar : Yuiko Umemoto

Tez Konusu : Türkçe ve Japoncada Söz Dizimi

ÖZ

Tezimizin amacı Türkiye Türkçesi ve modern Japoncanın söz dizimini karşılaştırarak iki dil arasındaki ortak ve farklı noktalarını ortaya çıkarmaktır.

Bunun için Giriş'te iki dilin tarihsel olaylarına göz atıldı. Birinci bölümde iki dil hakkında ses ve şekil bilgisi ve söz dizimi konusunda genel değerlendirmeler gösterildi. İkinci ve üçüncü bölümlerde birbirlerine yakın dönemde yaşayan bir Türk, bir de Japon yazarının kaleme aldığı eserlerden alınan örneklerle karşılaştırmalar yapıldı. İkinci bölümde kelime grupları, üçüncü bölümde cümle bilgisi konuya alındı. Karışlaştırmalar esnasında öncelik Türkçe söz dizimi çalışmalarına verildi. Türkçe söz dizimi çalışmalarında kullanılan terimler ve kavramlarla çalışmamızı yaparken onun içinde açıklanamayan bazı Japonca kavramlar da olduğu gibi kullanıldı. Karşılaştırmalardan çıkan sonuçlar gösterildi.

Writer : Yuiko Umemoto

Tema : The Syntax of Turkish and Japanese

ABSTRACT

The purpose of our thesis is to clarify the common feature and the different points of present Turkish and Japanese languages by comparing the syntax between this two languages.

For this, the historical events of the two languages were clarified at introduction. And then general information of both languages about phonetics, morphology and syntax were shown at the first section. At second and third section the elements of syntax were compared with examples from several novels written by two authors who lived in close times each other. The subject of the second section was the word groups, that of the third section was the syntax. During the comparisons priority is given to Turkish syntax works. Turkish syntax terms and concept ware used, when they were inadequate Japanese terms also used. All of the results of comparisons are clarified.

ÖNSÖZ

Yabancı dil olarak Türkçe öğrenmeye başladığım zamanlarda çok şaşırmıştım. O zamana kadar öğrendiğim diller, Japoncaya uzak olan dillerdi. İngilizce olsun, Almanca olsun, Rusça olsun ifade etmek istediğimiz durumu cümle haline getirmek için önce o dillerin gramerlerini iyice öğrenmemiz gerekir. Ondan sonra Japonca ile kurduğumuz cümleleri bu dillerin kalıbına sokmamız gerekir. Ama bu dillerden farklı olarak Türkçe ve Japonca arasında sözdizimi bakımından benzerlikler mevcuttur. Mesela Japonca tasarlanan bir durum kelime kelime Türkçeye aktarıldığında, eksik de olsa, cümle olarak bir mana ifade ediyordu. Yolun başında hissettiğim bu heyecan sayesinde Türkçeyi severek öğrenebildim. Tabii, Türkçeyi daha iyi öğrendikçe Japonca ile olan farklılıklarını daha iyi gözlemleme imkanım oldu. Altay Dil Teorisi'nde bahsedilen akrabalığın ispat edilememe sebeplerini daha iyi anladım.

Bu benzerlik/farklılıktan hareketle, tez danışmanım Prof. Dr. Musa Duman'ın da teşvikiyle, ''Türkçe Ve Japoncada Söz Dizimi'' konusunda doktora tezi hazırlamaya karar verdik. Tezimizin amacı, söz dizimi bakımından karışlaştırma yaparak iki dil arasındaki farklılıklar ve benzerliklerini ortaya çıkarmaktır.

Giriş bölüm ve birinci bölümde karşılaştırmanın ortak zemini oluşturmak amacıyla iki dilin tarih, ses bilgisi, şekil bilgisi ve söz dizimi üzerine genel değerlendirmeler yapıldı. İkinci bölümde kelime grupları, üçüncü bölümde cümle bilgisi üzerine karşılaştırma çalışmaları yapıldı. Çalışma süresince öncelikle Türkçe söz dizimi çalışmalarında kullanılan kavramlardan ve terimlerden faydalandık. Japoncaya ait olan bazı konularda Japonca terimler de kullanıldı.

Yeni Türk Dili Anabilim Dalı'nın kapsamına nelerin girdiğini yeni fark etmeye başladığım Yüksek Lisans dersleri esnasında gerek derslerde gerek koridordaki sohbetlerde Türk Dili ve kültürü hakkında beni aydınlatan değerli hocalarım, Prof. Dr. Mustafa Özkan, Prof. Dr. Muhammet Yelten, Doç. Dr. Hatice Tören ve Yard. Doç. Dr. Feryal Korkmaz'a minnettarım. Doktora programı boyunca

da kendilerinden her konuda yararlanmaya devam ettim.İlk Osmanlı Türkçesine Giriş adlı dersi almaya başladığımdan beri ders ve tez çalışmaları boyunca Türk olmamaktan kaynaklanan cahilce sorularıma,davranışlarımave konuşmalarıma sabırla katlanarak her konuda değerli bilgilerini ve teşviklerini esirgemeyen tez danışmanım Prof. Dr. Musa Duman'a şükran borçluyum. Tez yazarken düzeltmelerde yardımcı olan Araş. Gör. Feyzi Çimen, arkadaşım Ümit Özdemir, Hülya Erenışık ve Burcu Yıldırm'a çile çektirdiğim için özür dileyerek ayrı ayrı teşekkür ediyorum.

İstanbul 2011
Yuiko Umemoto

İÇİNDEKİLER

TEZ ONAY SAYFASI....ii
ÖZ....ii
ABSTRACT....iv
ÖNSÖZ....v
İÇİNDEKİLER....vii
TABLOLAR....xvii
KISALTMALAR....xviii

GİRİŞ....1
BİRİNCİ BÖLÜM
Türkçe ve Japoncanın Genel Değerlendirmesi....20
Ses – Şekil Bilgisi ve Söz Dizimi Açısından....20
1.1. Ses ve Yazı Özellikleri....20
1.1.1. Ses Özellikleri....20
1.1.1.1. Türkçenin Ses Özellikleri....21
1.1.1.1.1. Türkçede Ünlüler....21
1.1.1.1.2. Türkçede Ünsüzler....21
1.1.1.1.3. Türkçede Heceler....24
1.1.1.1.4. Türkçede Seslerin Kullanılışı....24
1.1.1.2. Japoncanın Ses Özellikleri....25
1.1.1.2.1. Japoncada Ünlüler....25
1.1.1.2.2. Japoncada Ünsüzler....26
1.1.1.2.3. Japoncada Heceler....26
1.1.1.2.4. Japoncada Seslerin Kullanılışı....27
1.1.1.2.4.1. Japoncada Süre (Haku)....27
1.1.1.2.4.2. Japoncada Vurgular....27
1.1.1.3. İki Dilin Ses Özellikleri....28

1.1.2. İki Dilin Yazı Sistemi.....28
1.1.2.1. Türkçenin Yazı Sistemi.....28
1.1.2.2. Japoncanın Yazı Sistemi.....30
1.1.2.2.1. Hiragana ve Katakana.....30
1.1.2.2.2. Kanji 33
1.1.2.2.3. Kanji Kana Majiri Bun.....36
1.1.2.2.4. Ro-ma ji.....38
1.1.2.3. İki Dilin Yazı Sistemindeki Ortak Noktalar.....38
1.2. Şekil Özellikleri.....39
1.2.1. Kelime Yapısı.....39
1.2.1.1. Türkçenin Kelimeleri.....39
1.2.1.1.1. Yapı Bakımından Kelimeler.....39
1.2.1.1.2. Menşei Bakımından Kelimeler.....40
1.2.1.1.3. Görev ve Anlam Bakımından Kelimeler.....40
1.2.1.1.3.1. İsimler 40
1.2.1.1.3.2. Sıfatlar.....41
1.2.1.1.3.3. Zarflar.....41
1.2.1.1.3.4. Zamirler.....42
1.2.1.1.3.5. Fiiller.....42
1.2.1.1.3.5.1. Yapı Bakımından Fiiller.....42
1.2.1.1.3.5.2. Görev Bakımından Fiiller.....43
1.2.1.1.3.5.3. İçeriklerine Göre Fiiller.....43
1.2.1.1.3.5.4. Kullanış Bakımından Fiiller.....44
1.2.1.1.3.5.5. Çatı Bakımından Fiiller.....45
1.2.1.1.3.6. Edatlar.....46
1.2.1.1.3.7. Bağlaçlar.....46
1.2.1.1.3.8. Ünlemler.....47
1.2.1.2. Japoncanın Kelime Yapısı.....48
1.2.1.2.1. Yapı Bakımından Kelimeler.....49
1.2.1.2.2. Menşei Bakımından Kelimeler.....50
1.2.1.2.3. Gramer Açısından Kelimeler.....50

1.2.1.2.3.1. Meişi (İsim).....51
1.2.1.2.3.2. Keiyouşi (Sıfat).....51
1.2.1.2.3.3. Dooşi (Fiil).....52
1.2.1.2.3.3.1. Yapı Bakımından Dooşi.....52
1.2.1.2.3.3.2. Görev Bakımından Dooşi.....53
1.2.1.2.3.3.3. Kılınış Bakımından Dooşi.....53
1.2.1.2.3.3.4. Çatı Bakımından Fiiller.....54
1.2.1.2.3.3.4.1. Jihatsu tai (Geçişsizlik – Geçişlilik).....54
1.2.1.2.3.3.4.2. Şieki tai (Ettirgen Çatı).....54
1.2.1.2.3.3.4.3. Judoo tai (Edilgen Çatı).....55
1.2.1.2.3.3.4.4. Sonkei tai (Saygı İfadeli Çatı).....55
1.2.1.2.3.3.4.5. Yari morai (Verme–Alma Çatı).....55
1.2.1.2.3.3.5. Fiil Köküne Göre Fiiller.....56
1.2.1.2.3.4. Fukuşi (Zarf).....56
1.2.1.2.3.5 Setsuzokuşi (Bağlaç).....57
1.2.1.2.3.6. Kandooşi (Ünlem).....58
1.2.1.3. İki Dilin Kelime Yapısı.....58
1.2.2. İki Dilde Ekler.....59
1.2.2.1. Türkçede Ekler.....59
1.2.2.1.1. Yapım Ekleri.....59
1.2.2.1.2. Çekim Ekleri.....60
1.2.2.1.2.1. İsim Çekim Ekleri.....60
1.2.2.1.2.2. Fiil Çekim Ekleri.....61
1.2.2.1.2.3. Soru Eki.....61
1.2.2.2. Japoncada Setsuji (Ek ve Edat).....61
1.2.2.2.1. Yapım Eki.....62
1.2.2.2.2. Ji (Çekim Edat ve Eki).....62
1.2.2.2.2.1. Joşi (Ekler).....63
1.2.2.2.2.1.1. Kakujoşi (Hâl Ekleri).....64
1.2.2.2.2.1.2.Fukujoşi (Belirtme Ekleri).....64
1.2.2.2.2.1.3. Keijoşi (İlişkili ekleri).....65

1.2.2.2.2.1.4. Setsuzoku Joşi (Bağlama Ekleri).....65
1.2.2.2.2.1.5. Şuujoşi ve Kantoo Joşi (Son Ekler).....65
1.2.2.2.2.2. Çekim Ek ve Edatları.....66
1.2.3. Fiil Çekimi.....66
1.2.3.1. Türkçede Fiil Çekimi.....66
1.2.3.2. Japoncada Yoogen (Fiil ve Sıfat) Çekimleri.....67
1.2.3.3. Çekimlerde Kip ve Zaman.....71
1.2.3.3.1. Türkçede Kip ve Zaman.....71
1.2.3.3.2. Japoncada Kip ve Zaman.....72
1.2.4. Şahıs ve Sayı İfadeleri.....73
1.2.4.1. İki Dilde Cinsiyet Kavramı.....73
1.2.4.2. İki Dilde Sayı Kavramı.....74
1.2.4.3. Türkçede Şahıs İfadeleri.....74
1.2.4.4. Japoncada Şahıs İfadeleri.....75
1.3. Söz Dizimi.....76
1.3.1. Kelime Grupları.....77
1.3.1.1. Türkçede Kelime Grupları.....78
1.3.1.1.1. İyelik Grubu ve İsim Tamlaması.....78
1.3.1.1.2. Sıfat Tamlaması.....79
1.3.1.1.3. Tekrar Grubu (İkilemeler).....79
1.3.1.1.4. Bağlama Grubu.....80
1.3.1.1.5. Birleşik İsim Grubu.....80
1.3.1.1.6. Unvan Grubu.....80
1.3.1.1.7. Birleşik Fiil Grubu.....80
1.3.1.1.8. Ünlem Grubu.....81
1.3.1.1.9. Sayı Grubu.....81
1.3.1.1.10. Edat Grubu.....82
1.3.1.1.11. Kısaltma Grupları.....82
1.3.1.1.12. Fiil Şekillerine Dayalı Kelime Grupları.....82
1.3.1.2. Japoncada Kelime Grupları.....83
1.3.1.2.1. Bunsetsu (Kelime Grubu).....84

1.3.1.2.2. Muudo (Modality, Kip).....84
1.3.1.2.2.1. Kakugen (Kesin Bildirme).....85
1.3.1.2.2.2. Gaigen (Kesin Olmayan Bildirme).....85
1.3.1.2.2.3. İşi Hyoomei (İrade Bildirme).....86
1.3.1.2.2.4. Kanyuu (Tavsiye).....86
1.3.1.2.2.5. Meirei- Yookyuu(Emir- İstek).....86
1.3.1.2.3. Toritate (Konu Edilme).....87
1.3.2. Cümle Bilgisi.....88
1.3.2.1. Türkçede Cümle Bilgisi.....89
1.3.2.1.1. Cümleyi Oluşturan Unsurlar.....89
1.3.2.1.2. Türkçede Cümle Çeşitleri.....90
1.3.2.1.2.1. Yüklemin Cinsine Göre Cümleler.....90
1.3.2.1.2.2. Anlamlarına Göre Cümleler.....90
1.3.2.1.2.3. Yüklemin Yerine Göre Cümleler.....91
1.3.2.1.2.4. Yapılarına Göre Cümleler.....91
1.3.2.2. Japoncada Cümle Bilgisi.....92
1.3.2.2.1. Cümleyi Oluşturan Unsurlar.....92
1.3.2.2.2. Buntai (Cümle Tarzı).....94
1.3.2.2.3. Cümle Çeşitleri.....95
1.3.2.2.3.1. Yüklemin Cinsine Göre Cümleler.....96
1.3.2.2.3.2. Yüklemin Anlamına Göre Cümleler.....96
1.3.2.2.3.3. Yüklemin Kipine Göre Cümleler.....96
1.3.2.2.3.4. Nezaket Tarzına Göre Cümleler.....97
1.3.2.2.3.5. Yüklemin Yerine Göre Cümleler.....98
1.3.2.2.3.6. Yapılarına Göre Cümleler.....98

İKİNCİ BÖLÜM

Kelime Grupları (Bunsetsu).....100
2.1. Kelime Grupları.....100
2.1.1. İsime Dayalı Kelime Grupları.....101
2.1.1.1. İyelik Grubu.....101

2.1.1.1.1. Birinci Şahıs İyelik Grubu.....102
2.1.1.1.2. İkinci Şahıs İyelik Grubu.....103
2.1.1.1.3. Üçüncü Şahıs İyelik Grubu.....105
2.1.1.2. İsim Tamlaması.....107
2.1.1.2.1. Belirtili İsim Tamlaması.....107
2.1.1.2.2. Belirtisiz İsim Tamlaması.....109
2.1.1.3. Sıfat Tamlaması.....111
2.1.1.4. Tekrar Grubu.....118
2.1.1.4.1. Aynı Şekilde Karşılanan Aynı Cins Kelimelerin Tekrarları.....118
2.1.1.4.2. Farklı Şekilde Karşılanan Tekrar Grubu.....121
2.1.1.4.3. Kuvvetlendirme Sesiyle Yapılan Tekrar Grubu.....123
2.1.1.5. Bağlama Grubu.....125
2.1.1.6. Birleşik İsim Grubu.....127
2.1.1.7. Unvan Grubu.....128
2.1.1.8. Ünlem Grubu.....130
2.1.1.9. Sayı Grubu.....131
2.1.1.10. Edat Grubu.....133
2.1.1.10.1. Benzer Şekilde Karşılanan Edat Grubu.....133
2.1.1.10.2. Farklı Şekilde Karşılanan Edat Grubu.....136
2.1.1.11. Kısaltma Grupları.....137
2.1.2. Fiil Şekillerine Dayalı Kelime Grupları.....140
2.1.2.1. Fiille Yapılan Birleşik İsim.....140
2.1.2.2. Birleşik Fiil Grubu.....141
2.1.2.2.1. Bir İsim ile Kurulan Fiil Grubu.....141
2.1.2.2.2. Bir Fiille Kurulan Fiil Grubu.....148
2.1.2.2.3. Kılınışı İfade Eden Birleşik Fiiller.....149
2.1.2.3. İsim Fiil Grubu.....151
2.1.2.3.1. -mak/-mek Fiilden İsim Yapma Ekleriyle.....151
2.1.2.3.2. -ma/-me Fiilden İsim Yapma Ekleriyle.....154
2.1.2.3.3.-ış/-iş,-uş/-üs Fiilden İsim Yapma Ekleriyle.....155
2.1.2.4. Sıfat Fiil Grubu.....157

2.1.2.4.1. -an/-en Sıfat Fiil Ekleriyle.....157
2.1.2.4.2. -miş/-mış/-müş/-muş Sıfat Fiil Ekleriyle 159
2.1.2.4.3.-dik/-dık,-dük/-duk,-tik/-tık,-tük/-tuk Sıfat Fiil Ekleriyle.....160
2.1.2.4.4. -acak/-ecek Sıfat Fiil Ekleriyle.....163
2.1.2.4.5. -ar/-er,-r,-ır/-ir,-ur/-ür, -maz/-mez Sıfat Fiil Ekleriyle.....164
2.1.2.4.6. –yor Ekiyle.....166
2.1.2.5. Zarf Fiil Grubu.....167
2.1.2.5.1. -arak/-erek Zarf Fiil Ekleriyle.....167
2.1.2.5.2. -ıp/-ip,-up/-üp Zarf Fiil Ekleriyle.....169
2.1.2.5.3. -ınca/-ince,-unca/-ünce Zarf Fiil Ekleriyle.....171
2.1.2.5.4. -madan/-meden Zarf Fiil Ekleriyle.....172
2.1.2.5.5. -alı/-eli Zarf Fiil Ekleriyle.....174
2.1.2.5.6. -ken Zarf Fiil Ekiyle.....175
2.1.2.5.7. -dıkça/-dikçe,-dukça/-dükçe Zarf Fiil Ekleriyle.....177
2.1.2.5.8. -a/-e Zarf Fiil Ekleriyle.....179
2.2. Toritate (Konu Edilme).....181
2.2.1. –wa Eki.....181
2.2.2. Cümle Unsurlarına Bağlı Keejoşi.....182
2.2.2.1. Öznelerde.....183
2.2.2.2. Zarf, Nesnelerde.....183
2.2.2.3. Yüklemde.....184

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
Cümle Bilgisi Üzerine Karşılaştırma.....186
3.1. Cümle Unsurları.....187
3.1.1. Yüklem - Jutsugo.....187
3.1.1.1. Yüklemin Konumu.....187
3.1.1.2. Cümlede Yüklemin Anlattıkları.....190
3.1.1.3. Yüklemin Bulunmadığı Cümleler.....195
3.1.2. Özne - Şugo.....196
3.1.2.1. İsim Cümlesinde Özne.....196

3.1.2.2. Fiil Cümlesinde Özne.....199
3.1.2.2.1. Etken Çatıda Özne.....200
3.1.2.2.2. Edilgen Çatıda Özne.....201
3.1.2.2.3. Ettirgen Çatıdaki Cümlede Özne.....203
3.1.2.3. Cümlede Yer Almayan Özneler.....204
3.1.3. Nesne - Hogo.....205
3.1.3.1. Geçişli Fiil Cümlesinde Nesne.....205
3.1.3.2. Geçişiz Fiil Cümlesinde Hogo.....210
3.1.4. Zarf ve Yer Tamlayıcısı-Şuuşokugo, Joukyougo, Fukuşi.....212
3.1.4.1. Yer Tamlayıcısı.....213
3.1.4.1.1. Joukyougo Olan Yer Tamlayıcısı.....213
3.1.4.1.2. Hogo Olan Yer Tamlayıcısı.....214
3.1.4.2. Zarf Tümleci.....216
3.1.4.2.1. Şuuşokugo Olan Zarf.....216
3.1.4.2.2. Joukyougo Olan Zarf.....217
3.1.4.2.3. Hogo Olan Zarf.....219
3.1.4.2.4. Çinjutsugo Olan Zarf.....221
3.1.5. Cümle Dışı Unsurlar - Dokuritsugo (Bağımsız Unsur).....222
3.2. Cümle Tarzı (Buntai).....225
3.2.1. Jootai - Keetai.....226
3.2.2. Teineisa (Nezaket Derecesi).....227
3.2.3. Tabaka Dili..... 228
3.3. Cümle Çeşitleri.....229
3.3.1. Yüklemin Cinsine Göre Cümleler.....229
3.3.1.1. İsim Cümlesi.....229
3.3.1.1.1. İki Dilde İsim Cümlesi Olan Cümle.....230
3.3.1.1.2. Varlık – Yokluk.....231
3.3.1.1.3. Sıfat Cümlesi.....234
3.3.1.2. Fiil Cümlesi.....235
3.3.1.2.1. İki Dilde Fiil Cümlesi Olan Cümle.....236
3.3.1.2.2. Farklı Şekilde Karşılanan Fiil Cümlesi.....238

3.3.2. Anlamına Göre Cümleler.....240
3.3.2.1. Olumlu Cümle – Koutei Bun.....241
3.3.2.2. Olumsuz Cümle- Hitei Bun.....242
3.3.2.2.1. Olumsuz İsim Cümlesi.....242
3.3.2.2.2. İki Kere Olumsuz Cümle.....245
3.3.2.2.3. Olumsuz Fiil Cümlesi.....246
3.3.2.3. Soru Cümlesi.....247
3.3.2.3.1. Soru Ekiyle Yapılan Cümle.....247
3.3.2.3.2. Soru Kelimeleriyle Yapılan Cümleler.....251
3.3.2.3.2.1. Soru Sıfatıyla Kurulan Soru Cümlesi.....251
3.3.2.3.2.2. Soru Zamiriyle Yapılan Cümle.....252
3.3.2.3.2.3. Soru Zarfıyla Yapılan Cümle.....253
3.3.2.4. Ünlem Cümlesi.....255
3.3.2.5. Emir- Rica Cümlesi.....256
3.3.2.5.1. İkinci Şahıs Emir Cümlesi.....256
3.3.2.5.2. Üçüncü Şahıs Emir Cümlesi.....258
3.3.2.6. İstek Cümlesi.....259
3.3.2.6.1. İsteği İfade Eden Cümle.....260
3.3.2.6.2. Teklif Cümlesi.....261
3.3.2.6.3. İrade Cümlesi.....262
3.3.2.7. Belirsizlik.....264
3.3.2.7.1. Tahmin Cümlesi.....264
3.3.2.7.2. Duyma Cümlesi.....265
3.3.3. Yüklemin Yerine Göre Cümleler.....267
3.3.3.1. Kurallı Cümle.....267
3.3.3.2. Devrik Cümle.....269
3.3.3.3. Kesik Cümle.....269
3.3.4. Yapılarına Göre Cümleler.....270
3.3.4.1. Basit Cümle - Tanbun.....270
3.3.4.2. Birleşik Cümle - Fukugoubun.....271
3.3.4.2.1. Yan Cümleyle Ana Cümleden Oluşan Birleşik Cümleler.....272

3.3.4.2.1.1. Şartlı Birleşik Cümle.....272
3.3.4.2.1.2. Durum Anlatımlı Birleşik Cümle.....273
3.3.4.2.2. İç İçe Birleşik Cümle.....276
3.3.4.2.3. Ki'li Birleşik Cümle.....279
3.3.4.3. Sıralı Cümle - Juubun.....280
3.3.4.3.1. Bağımlı Sıralı Cümle.....280
3.3.4.3.2. Bağımsız Sıralı Cümle.....282
3.3.4.4. Bağlı Cümle.....284
3.3.4.5. Ara Sözlü Cümle.....286
SONUÇ.....288
DİZİN.....300
KAYNAKÇA.....328
ÖZGEÇMİŞ.....337

TABLOLAR

Tablo 1: Türkçede Ünlüler s.21

Tablo 2 : Türkçede ünsüzler s.23

Tablo 3: Japoncada ünlüler s.25

Tablo 4 : Türkçe alfabesi s.29

Tablo 5 : Hiragana s.31

Tablo 6 : Katakana s.32

Tablo 7 : Beş Sesli Fiiller Çekimi / Godan Dooşi Katsuyoo s.68

Tablo 8 : Tek Sesli Fiiller Çekimi / İçidan Dooşi Katsuyoo s.69

Tablo 9 : İstisna Fiiller Çekimi / Henkaku Dooşi Katsuyoo s.69

Tablo 10 : Sıfatların Çekimi / Keiyouşi Katsuyoo s.71

KISALTMALAR

a.e.	:	Aynı eser
a.g.e.	:	Adı geçen eser
bkz.	:	Bakınız
bs.	:	Baskı
s.	:	Sayfa
t.y.	:	Basım tarihi yok
v.d.	:	Çok yazarlı eserlerde ilk yazardan sonrakiler
vs.	:	Vesaire
haz.	:	Hazırlayan
çev.	:	Çeviren
TDK	:	Türk Dili Kurumu
YD	:	Yaprak Dökümü (Reşat Nuri Güntekin)
YJ	:	Yumejuuya (Natsume Souseki)
BÇ	:	Bunçoo(Natsume Souseki)
ES	:	Eicitsu Şoohin(Natsume Souseki)

GİRİŞ

Farklı dilbilimciler tarafından değişik zamanlarda çokça vurgulanan Japonca ve Türkçe arasındaki ilişki üzerine karşılaştırmalı dil bilim yöntemiyle yapılan çalışmalar başka dillerle yapılan çalışmalara nazaran çok azdır. Yapılan çalışmalar daha çok ya Japonca üzerine ya Türkçe üzerine tek yönlüdür.

İki dil arasındaki çalışmaların başında dili öğrenmek isteyenler için yazılan gramer kitapları gelir.Türkiye'de yayınlanan ilk kapsamlı Japonca gramer kitabı, Mete Tunçoku'nun 'Yeni Başlayanlar için Japonca' kitabıydı[1]. Japonya'da okumuş Türk bilgini veya Japonca bilim öğretmenleri tarafından dilbilgisi kitapları yayınlanmıştır.[2] Japonya'da ise, çağdaş Türkçe üzerine çalışmalar yapan ilk Japon dilbilimcilerden Kazuo Takeuchi, 'Torukogo Bunpoo Nyuumon (Türkçe Gramerine Giriş)' adlı gramer kitabını[3] ardından ilk kapsamlı Japonca Türkçe Sözlüğü'nü[4] neşretmişti. Katsuta Shigeru[5], Matsutani Hironao[6] da genellikle üniversitelerde Türkçe öğrenen öğrencilere yönelik ders kitabı olarak Türkçe grameri hazırlayan diğer yazarlardır. Ayrıca, daha geniş kitleye hitap eden Türkçe gramer kitapları[7] da yayınlanmaktadır.

---

[1]Mete Tunçoku, **Yeni Başlayanlar için Japonca**, Ankara, 1986

[2]Nusret Sancaklı, **Japonca Dilbilgisi 1**, İstanbul, Kastaş Yayınevi, 2007, İkuko Takada, **Süper Pratik Japonca,** İstanbul, Sosyal Yayınlar, 1989,Ayşe Nur Tekmen – Akiko Takada, **Japonca Dil Bilgisi**, Ankara, Engin Kitabevi, 2005

[3]Kazuo, Takeuchi, **Torukogo Bunpoo Nyuumon (Türkçe Gramerine Giriş)**, Tokyo, Daigaku Shorin, 1970

[4] Kazuo Takeuchi, **Torukogo Jiten Türkçe Japonca Sözlük,** Tokyo, Daigaku Shorin, 1987

[5] Shigeru, Katsuta, **Torukogo bunpoo tokuhon, (Türkçe Grameri Okumayla)**, Tokyo, Daigakushorin, 1986

[6] HironaoMatsutani, **Çuukyuu Torukogo Şookai (Orta Türkçe Detaylı Anlatım)**, Tokyo, Daigaku Shorin, 1991

[7] Taiju Yoshimura, **Torukogono şikumi (Türkçenin Yapısı),** Tokyo, Hakusuisya, 2009, Yamanlar Mizuno Minako, **Torukogo Kaiwa Renşuuçoo (Türkçe Konuşma Kılavızı),** Tokyo, Daigaku Shorin, 1988

Türkiye'de Ankara Üniversitesi, Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesi, Erciyes Üniversitesi gibi üniversitelerde Japonca eğitimi verilmeye başladıktan sonra Japonca üzerine yapılan çalışmalar artmaya başlamıştır.[8]Japonya'da da Tokyo ve Osaka'daki yabancı dil üniversitelerinde Türk dili bölümleri açıldı, ayrıca çeşitli üniversitelerdeki dilbilim bölümünde Türkçe üzerine dilbilimsel araştırmalar yapılmaktadır.[9]Son yıllarda Japonya'da bulunan Türk araştırmacılar tarafından[10] yapılan çalışmalar çoğalmaktadır.

---

[8]Abdulhak Malkoç, **Japonca'da ilgeçler**, Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1991, Yapa Zafer, **Japonca bağlaçlar ile Türkçe bağlaçlar arasında anlambilim açısından bir karşılaştırma**, Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1995, Özhan Günhan, **Türkçe, Japonca ve Korecedeki ulaçlı bileşik eylemlerin biçimbilimsel karşılaştırması**, Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1996, Ayşem ÖzcivelekDündar, **Japonca'da fiiller**, Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1996, Ayşe NurSugiyama (Tekmen), **Japonca'da toplumdilbilim açısından saygı dili**, Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1996, Duygu Kut Janjua, **Japoncada yansımalı sözcükler**, 2000, Ayşegül Seyhan, **Türkçe ve Japonca`da yapım ekleri (sözcüğe meslek kavramı kazandıran ekler),** Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2004, Gürkan Aytemis, **Japonca`daki `-teiru´ biçimbirimi kullanımına ilişkin yanlış çözümlemesi,** Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2005, Özlem Duran, **Türkçe ve Japoncada durum belirteçler**, Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2005, Burcu Kayar, **Japonca ve Türkçe'de edilgenlik**, Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2006, Serdar Yılmaz, **Japaonca`da olasılık bildiren anlatımlar**, Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2006, Nilgün Yavuz, **Japon yazı dizgesinin öğretimine ilişkin bir araç geliştirme denemesi**, Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2006, Okan HalukAkbay, **Japonca ve Türkçe`deki eylemlerin üye yapısı,dil öğretimi amaçlı bir karşılaştırma**, Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2006, Gonca Zülkadiroğlu, **Japonca koşul anlatımları -"-tara", "-ba", "-to", "-nara"-**, Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2009

[9] Sugawara Mutsumi, ‘‘Gendai Torukogoni okeru seişohoono kenkyuu (Çağdaş Türkçedeki yazım kuralı incelemeleri)’’, **Gogaku kenkyuujo ronşuu**, dai7gou, Tokyo, 2002, Kumiko Sato, ‘‘Torukogoni okeru gimonşio fukumu bunno pitch patern (Türkçe soru edatıyla kurulan cümledeki vurgu)’’, **Kyuuşuudaigaku gengogaku ronşuu dai 30 goo**, Fukuoka, 2009, s.107-117

Japon dilbilimcilerin Türkçe çalışmaları, Altay Dilleri hakkındaki araştırmalarla başladı, Hattori Shiro[11], Murayama Shichiro[12] gibi dilbilimcilerin Altay Dilleri üzerine yaptığı çalışmalar, Japoncanın menşei konusunda da büyük katkıda bulunmuştur. Hayashi Tooru[13], Türkçenin yapısı, Türk lehçeleri gibi sahalarda çalışmalarını sürdüren bir Türkolog'dur. Ayrıca, söz dizimi üzerinde Kuribayaşi Yuu[14] 2010 yılında yayınladığı ''Tyurukugo nansei grupuno kouzouto kijutsu Torukogono gokeiseito syuuhen gengono gengo sesshoku (Güney Batı Türk Dillerin Yapısı ve Anlatımı Türkçenin Kelime Oluşumu ve Çevre Dillerle Temasları)'' adlı çalışmasında birleşik kelimeler açısından Japonca ve Türkçenin kapsamlı

---

[10]Metin Balpınar, ''Torukogono şijişi – ''şu'' keiretsu şijişino kinooo çuuşinni – (Türkçede işaret zamiri – şu işaret zamirinin işlevler üzerine)**'', Okayamadaigaku daigakuin şakai bunka kenkyuuka kiyoo dai 29 gou,** Okayama, 2010, Derya Akkuş, ''Nihongoto torukogoni okeru 'mono kooino jujuo arawasu hyoogen'no hikaku (Japonca ve Türkçedeki 'nesne ve işlerin alış veriş ifadesi' üzerine karışlaştırması)''**, Kotobano kagaku 21,** Nagoya, Nagoyadaigaku gengo bunka kenkyuukai, 2008, s.61-80, Aydın Özbek, 'Torukogoni okeru jidooşi ma-ka- toşiteno ol- nitsuite (Türkçedeki geçişsiz fiil ölçütü olarak ol- hakkında**)'', Okayamadaigaku daigakuin şakai bunka kenkyuuka kiyoo dai 27 gou,** Okayama, 2009

[11]Shiroo,Hattori, **Hattori Shiroo ronbunsyu daisankan Arutaishogengono kenkyuu III** (Hattori Şiro Bütün Makaleler üçüncü bölümü Altay Dilleri Araştırmaları III), Tokyo, Sanseidoo, 1989

[12]Shichiro, Murayama, **Nihongono kigento gogen (Japoncanın Menşei ve Etimolojisi),** Torkyo, Sanichi shoboo, 1981, **Nihongo dooşi Katsuyoo kigenni tsuiteno oboegaki (Japonca fiil çekiminin menşei hakkında bir not)**, Haz. Shiba,Susumu v.d., Nihongono keitoo kihon ronbunsyuu, Oosaka, İzumisensho, 1985

[13] Touru Hayashi, **Torukogo Bunpoono Çişiki- Setsuji, Fuzokugo, Kinoogono Tsukaikata (Türkçe Gramer Bilgisi- Ek, Takı, İşlevsel kelimelerin kullanılması**), Tokyo, Tokyo Gaikokugo Daigaku, 1994, Touru Hayashi (1990); "Anadolu Ağızlarının Coğrafi Dağılımı Üzerine Bir. Deneme Çalışması", **IV. Dilbilim Sempozyumu Bildirileri**, 17-18 Mayıs 1990, BÜ yay. s. 232-242. ''Hoogen Bunpuni okeru Gairaişa çiiki (Ağız haritasındaki yabancı alanı)'', **Journal of Asian and African Studies, Nos, 48-49**, 1995, Tokyo, s.660-679

[14]Yuu Kuribayashi, **Tyurukugo nansei grupuno kouzouto kijutsu Torukogono gokeiseito syuuhen gengono gengo sesshoku (Güney Batı Türk Dillerin Yapısı ve Anlatımı Türkçenin Kelime Oluşumu ve Çevre Dillerle Temasları)**, Tokyo, Kuroshio Syuppan, 2010

karşılaştırmasını yaptı, bu çalışma tarihi veya genel konulardan da bahsedildiğinden kendisinin de belirlediği gibi, ‘‘yeni bir çalışma’’[15] olduğu söylenebilir.

Çalışmamız söz dizimi bakımından çağdaş Japonca ve Türkçenin genel çerçevesini belirleyecek niteliktedir. Bundan dolayı çalışmamızın yeni gelişmekte olan Türkçe ve Japonca karşılaştırmalı dilbilim sahasında atılmış bir adım olarak telakki edilmesini ümit ederiz. Bu amaçla hazırladığımız tezimizin daha sonra yapılacak olan karşılıklı dilbilim çalışmalarına katkıda bulunacağını ümit ediyoruz.

Karşılaştırmada bir örneklem oluşturmak için her iki dilde o dilleri temsil edebilecek bir yazar ve eserini seçtik. Ve karşılaştırmamızı bu metinler üzerinden gerçekleştirdik.Türkçe metin olarak Reşat Nuri Güntekin’in ‘Yaprak Dökümü’[16] adlı eserini, Japonca metin olarak Natsume Souseki’nin ‘Yumejuuya (Rüyada on gece)’[17] eserini seçtik; ancak, ‘Yumejuuya’ eserinin yeterli olmadığı durumlarda aynı yazarın ‘Bunçoo (Java Serçesi)’ ve ‘Eicitsu şoohin (Uzun günün öyküleri)’den de örnekler aldık.

Bu yazarları seçmemizin sebebi, bu iki yazarın hem yaşadığı dönem hem de yetiştirme surecinde benzerliklerin bulunmasıdır. İkisi de yabancı dile hâkim edebiyat bilginiydi. Dünyayı ve kendi ülkelerini çok iyi bilen, yazarlıkla beraber öğretmenlik gibi farklı işlerle uğraşan şahsiyetlerdir. Bir asır geçtikten sonra bile ikisinin de yazdığı eserler hala geniş halk kitleleri tarafından beğenilerek okunmaya devam etmektedir. Kullandıkları dil, sade ve anlaşılır olması bakımından her iki yazar da bir yenileşme ve sadeleşmeyi temsil eder. Ayrıca, yazarların yaşadıkları dönem birbirine yakın olmakla beraber ikisinin de kendi ülkeleri için çalkantılı ve değişim dönemiydi.

Reşat Nuri Güntekin, 1889 doğumlu, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesini bitirdikten sonra öğretmenlik, müfettişlik, kültür ataşeliği gibi işlerle meşgul oldu. Aynı zamanda romanları, hikâyeleri, tiyatro eserlerinin yanı sıra

---

[15] Kuribayashi, a.g.e., s.4

[16] Reşat Nuri Güntekin,**Yaprak Dökümü**, İstanbul, İnkılap, 2008

[17] Natsume Souseki,**Yumejuuya (Rüyada on gece)**, 41.bs., Tokyo, İwanamishoten, 2009

çeviriler de yaptı. Osmanlı'dan Cumhuriyet'e değişen hareketli döneminin insanlarını kaleme aldı. Fransızca, İngilizce gibi yabancı dillere de hâkimdi.

Natsume Souseki, 1867 doğumludur. Tokyo Üniversitesi İngiliz Edebiyatı bölümünde okudu, liselerde öğretmenlik yaptıktan sonra devlet tarafından araştırma için İngiltere'ye gönderildi. Japonya'ya döndükten sonra üniversitede öğretim görevlisi, gazetecilik gibi işler yaptı, aynı zamanda çeşitli romanlar, şiirler, eleştiriler yazdı. Onun yaşadığı dönem de Japonya'nın 'Meiji İşin' adlı devrimden sonra Dünya Savaşlarına devam eden hareketli bir dönemdi.

Karşılaştırmalarda iki dilinin söz dizimi içinde yer alacak başlıkları tespit ederken Türkçe söz dizimi çalışmalarında yer alan başlıklar esas alınmıştır. Kelime grupları, Cümle bilgisi gibi. Türkçede görülmeyip Japoncada görülen konulara ise yukarıdaki başlıklar altında yeri geldikçe değinilmiştir.

Çalışmamız dört kısımdan (Giriş, Şekil-Ses Bilgisi ve Sözdizimi Açısından İki Dilin Genel Dil Yapısı, Kelime Grupları, Cümle Bilgisi Üzerine Karşılaştırma) oluşmaktadır.

Giriş bölümünde iki dilin karışlaştırılmasına zemin hazırlamak amacıyla Türkçe ve Japoncanın dil tarihi hakkında genel bilgiler vermek yerinde olacağını düşündük. Birinci bölümde şekil-ses bilgisi ve söz dizimi bakımından karşılaştırma yaparak iki dilin genel yapısını belirlemeye çalıştık. İkinci bölümde iki dili kelime grupları açısından karşılaştırdık. Üçüncü bölümde cümle bilgisi açısından karşılaştırdık.Yeri geldikçe her başlık altında detaylı bilgiler verilecektir.

1. Türkçenin Tarihi

Türk dilinin tarihsel gelişimi ve dönemleri üzerine Türk ve yabancı birçok araştırmacı tarafından tasnif denemeleri[18] yapılmıştır. Bu tasnifler için ses bilgisi özellikleri, etnik kavim adları, coğrafî mekanlar ölçü olarak kullanılmıştır. Bu tasnifler sonucunda Türk dili birçok döneme ayrılmıştır.

1) Altay Dil Birliği Devri

[18] Talat Tekin, ''Türk Dil ve Diyalektlerinin Yeni Bir Tasnifi'', ***Erdem*** 5, sayı 13, Ocak 1989, s.141-168.

2) İlk Türkçe Dönemi: Çuvaş Türk Dil Birliği Devri

3) Ana Türkçe Devri (Proto Türkçe)

4) Eski Türkçe Devri (6.-10.yy)

5) Orta Türkçe Devri (11.-15. yy)

6) Yeni Türkçe Devri (16.yy ve sonrası)

7) Modern Türkçe devri (20. yy ve sonrası)

Bu tasnifte yer alan ilk üç dönem dilbilimin farklı verilerinden yola çıkılarak oluşturulmuş varsayılan dönemlerdir. Bu dönemler ne kadar gerçek olma ihtimali yüksek olsa da şimdilik tartışmalı olduğu için tezimizde değinilmeyecektir, yazılı metinlerle kanıtlanmış dönemden değinilecektir. Ayrıca, tezimizin gereği şimdiki Türkiye Türkçesiyle doğrudan ilgili olan Batı Türkçesinin gelişim evrelerine ağırlık verilecektir.

Eski Türkçe Devri (6.-10.yy)

Eski Türkçe Devri, Göktürkler ve Uygurlar dönemini kapsar. Günümüzde bilinen en eski Türkçe yazılı metinler, sekizinci yüzyıla ait olan Göktürk yazıtları, Orhun ve Yenisey Yazıtları'dır.[19] Keşfedilmesi, deşifre edilmesi,alfabesi, menşei ayrı birer tartışma konusu olan yazıtlar *Tonyukuk* (720-725?), *Kül Tigin* (732), *Bilge Kağan* (735) olmak üzere üç kitabeden oluşmaktadır.Bunların dışında irili ufaklı birçok mezartaşı ve kitabe de bulunmuştur. Göktürklere ait yazılı metinler daha çok taş anıtlara yazılmış kitabelerdir. Daha önceki dönemlerde Budizm'e ait dinî içerikli metinlerin Türkçeye tercüme edildiği Çince kaynaklar vasıtasıyla bilinse de, bu eserler günümüze ulaşamamıştır. Orhun ve Yenisey Yazıtları'nı inceleyen araştırmacılar, metinde geçen edebî dilden yola çıkarak, bu dilin çok daha önce teşekkül ettiğini iddia etmişlerdir. Muharrem Ergin, Eski Türkçeden bahsederken Orhun âbidelerindeki yazı dilinin olgunluğundan dolayı bu dilin yeni teşekkül etmiş bir dil olmadığını, ayrıca bu dönemi Türk dilinin sonraki gelişmeleriyle mukayese ettiğinde, bu dilin bu seviyeye gelmesi için 'hiç değilse birkaç asırlık bir gelişme'[20] sürecinden geçmiş olması gerektiğini belirtmiştir.

---

[19]Talat Tekin, **Orhon Yazıtları,** Ankara, TDK, 2006

[20] Muharrem Ergin,**Türk Dil Bilgisi**, İstanbul, Bayrak Basım/ Yayın/ Tanıtım, 2001, s.13

II. Göktürk Kağanlığının 745 yılındaUygurlar tarafından yıkılmasından sonra Eski Türkçe sahasında Uygurların hakimiyeti başlamıştır.Uygurlar döneminde Türkler farklı dinlerden etkilenmişlerdi, Maniheizm, Budizm ve Hristiyanlık ile tanışan Uygur Türkleri yerleşik hayat düzeninde, yeni bir devlet meydana getirdiler. Özellikle Turfan Uygurları 10. yüzyıldan itibaren gelişen ve 11-12. yüzyılda olgunluğa erişen yazılı Türk medeniyetinin kurucusu olmuşlardır. Uygurca yazma eserlerin çoğu Sogd yazısının işlek biçiminden geliştirilmiş olan Uygur alfabesiyle yazılmıştır. Bu alfabe Runik alfabesinden sonra Türklerin kullandığı ikinci alfabedir.

Yerleşik hayattaki Uygurlar Budizm, Maniheizm ve Hristiyanlığa ait dinî eserleri Uygurcaya tercüme ederek zengin bir edebiyat oluşturdular.Bu döneme ait eserler, 19. yüzyılın sonu 20. yüzyılın başında Çin'in Şincan'a yapılan geziler sırasında elde edilmiştir. Bu eserler bugün Avrupa merkezlerinde özellikle Berlin'de, Londra'da British Museum'da, Paris'te Bibliotek Nasyonel'de, St.Petersburg'da Asya müzesinde, Pekin'de, ayrıca Japonya'da Kyoto ve Tokyo'da bulunmaktadır.[21]

Orta Türkçe Devri

10. yüzyılda Türkler'in İslâmiyet'i kabul etmesiyle, din ile beraber kültür yapısında da değişiklikler olmuştur. İlk Müslüman Türk Devleti olan Karahanlı Devlet'in başkenti Kaşgar şehri, onuncu yüzyılın ortasında Türk-İslâm kültürün merkezi durumuna gelmişti. İslâm-Türk edebiyatının ilk eserleri olan*Kutadgu bilig* ve *Atebetü'l-Hakayık* Kaşgar'da yazılmıştı.[22] Türk dilini Araplara öğretmek amacıyla Kaşgarlı Mahmut'un Arapça ile yazdığı *Dîvânü lügati't-Türk*, o devirdeki Türkçe hakkındaki çok değerli bilgileri günümüze aktarmaktadır. Karahanlıların yazı dili, komşu ülke olan Uygur hanlığının etkisiyle Uygur yazı dili geleneği ile İslâm kültürünün karşımı niteliğini taşır.

Amuderya'nın aşağı bölgesinde yaşayan Hârizmîlerin, 12 ile 14. yüzyıllar arasında Doğu İran Dili özelliğini taşıyan bir dili kullandığı görülmektedir.Bu dil

---

[21] Talat Tekin, ''*İslâm Öncesi Türk Şiiri*'', **Türk Dili Özel Sayısı I Eski Türk Şiiri**, Ocak, 1986, s.3-42

[22] Talat Tekin, ''*Karahanlı Dönemi Türk Şiiri*'', **Türk Dili Özel Sayısı I Eski Türk Şiiri**, Ocak 1986, s.81

konuşma dilinde kalmayıp edebî eserleri de ortaya çıkarmıştı. *Mukaddimetü'l-edeb* (1127-1144), *Nehcü'l-Ferâdis*, Hârizm Türkçesi ile yazılan önemli eserlerdir. [23]

Karahanlı ve Hârizm Türkçelerinin devam olan Çağatay Türkçesi (Doğu Türkçesi) ve Kuman ve Kıpçakların kıllandığı Kıpçakça (Kuzey Türkçesi) da 'Orta Türkçe' olarak değerlendirilir.[24]

11. yüzyıldan sonra Türk boyların göç dönemi başladı. Türk boyların bir kısmı kuzeye, bir kısmı batıya göçtü, bir kısmı da Orta Asya'da kaldılar. Coğrafi ayrım, dili de etkiledi, farklı şiveler oluştu. Batı koldan Anadolu'ya gelen Türklerin büyük kısmını Oğuz boyları oluşturuyordu. 13. yüzyılda Anadolu'daki beyliklerin Türkçeyi resmi dil olarak seçmesiyle[25], Türkçenin değeri arttı, edebî ve dinî Türkçe eserler de çoğaldı.

13 ile 15. yüzyıllar arasında Anadolu'da gelişen Türkiye Türkçesi, Eski Anadolu Türkçesi olarak adlandırılır. Bu Türkçe için Batı Türkçesi, Eski Osmanlıca, Tarihî Türkiye Türkçesi gibi terimler de kullanılmış olsa da Eski Anadolu Türkçesi terimi kabul görmüştür. Bu dönem, 'Anadolu Selçukluları'nın son devirlerini, Beylikler dönemini ve İmparatorluk haline gelmeden önceki Osmanlı devrini içine'[26] alır. Bu dönem bir bakıma, Batı Türkçesinin oluşum devridir. Eski Anadolu Türkçesi, bir taraftan 'Eski Türkçenin izlerini taşırken diğer taraftan köklerde ve eklerde bazı ses ve şekil ayrılıkları göstermek suretiyle Osmanlıca ve Türkiye Türkçesinden biraz farklı bir durum arz eder.'[27]Eski Anadolu Türkçesinde fazla yabancı kelimeler bulunmaz, sade bir Türkçe anlatım tarzı vardır.

Selçuklu dönem ve Anadolu Beylikler dönemi arasında çok sayıda şiirler, Kuran da dâhil Arapça Farsça eserlerin tercümeleri, manzumlar, mesneviler

---

[23] Ahmet Caferoğlu, **Türk Dili Tarihi I-II**, 4.bs., İstanbul, Alfa; 2001, s.102-134

[24] Ergin, a.g.e., s.14, Caferoğlu, a.g.e.,s.150-229

[25] Zeynep Korkmaz, ''Anadolu'da Türkçenin Yazı Dili Oluşu ve İlk Öncüleri'', **Türk Dili** 390-391, 1984, s. 222-228

[26] Mustafa Özkan-Osman Esin-Hatice Tören, **Yüksek öğretimde Türk Dili Yazılı ve sözlü anlatım,** İstanbul, Filiz kitabevi, 2001, s.128

[27] Ergin, a.g.e., s.17

yazılmıştı.Yunus Emre, bu dönemde yaşamış, yüzlerce şiiriyle dilbilimi ve halk bilimi açısından dönemin en önemli şairlerden biridir.[28]

Uygur Türkçesi döneminde kullanılan Uygur alfabesinden sonra dokuzuncu yüzyıldan itibaren Arap Alfabesi, Türkçe yazım içinde kullanılmaya başlamış ve bin yıldan fazla süredir de kullanılmaya devam etmiştir. Aslında Türkçe için pek uygun bir yazı sistemi olmamasına rağmen; Eski Anadolu Türkçesi ile Osmanlı Türkçesi döneminde kullanılmaya devam etti.[29]

Yeni Türkçe Devri

15. yüzyılın ortalarından sonra Osmanlı hükümdarlığın oturmasıyla beraber sarayda Arapça ve Farsçanın önemi çoğaldı, şair ve yazarların da bu dillere karşı ilgileri artmıştı. Sanat ve edebiyat alanında Fars dilinin etkileri de büyüktü. Osmanlı Türkçesinde, Arapça ve Farsça her türlü kelime kullanım alanına girdi. Arapçadan fail isimleri, mübalağa isimleri, sıfatlar, zaman, yer ve alet isimleri, küçültme isimleri, mensubiyet bildirenler, mastarların bütün şekilleri, sayılar ve edatlar, isim ve sıfat tamlamaları, çokluk şekilleri ile Farsçadan da basit isimlerin yanında birleşik isim ve sıfatları, isim ve sıfat tamlamaları gibi pek çok gramer unsurları Türkçe içinde yoğun biçimde kullanıldı. Arapça ve Farsça unsurlar çoğaldıkça metindeki Türkçe unsurlar azaldı. Özellikle 17. yüzyıla gelince, bir sayfada sadece bir iki Türkçe fiilin bulunduğu metinler de görülmektedir. Bu durumda doğal olarak yazı dili, konuşma dilinden uzaklaşmıştır.[30]

Yabancı unsurların yoğunluğu bakımından Osmanlı Türkçesi üç devre ayrılabilir:

1. Başlangıç Devri (15. yüz yılın ikinci yarısından 16. yüz yıla kadar):15. yüzyılın ortasından 16. yüzyılın sonuna doğru olan Başlangıç Devri, aynı zamanda Osmanlı Devletin sınırların genişlediği ve siyasetle birlikte saray hayatının da geliştiği bir dönemdir. Saray etrafında ve medreselerde Arapça ve Farsçanın değeri

---

[28]Mustafa Tatcı, **Yunus Emre Dîvânı**, 2bs., Ankara, Akçağ, 1998, s.1-23

[29] Faruk K. Timurtaş, III **Osmanlı Türkçesi Grameri**, 9.Baskı, İstanbul, 1999, s.1-5

[30]Mustafa Özkan, **Türk Dilinin Gelişme Alanları ve Eski Anadolu Türkçesi**, İstanbul, Filiz Kitabevi, 2000, s. 41-45

arttıkça Türkçenin değeri azalmıştır.Bu döneme ait çok sayıda şairin Divanı, mensur ve manzum eserleri bulunmaktadır.

2. Klasik Devir(16. yüz yıldan 19. yüz yılın ortalarına kadar):16. yüzyıldan 19. yüzyılın ortasını kapsayan Klasik Devir, Osmanlıcanın oturma dönemidir. Bu dönemde yabancı unsurlar doruk noktasına ulaşmış, edebî dil Arapça, Farsça ve Türkçenin karşımı olan sunî bir dil haline gelmiştir. 16. yüzyılda bu yapay dile karşı Türkçe şiir yazan Nazmî gibi şairler de vardı. Ancak, bu yolda giden fazla kişi çıkmadı. Klasik Osmanlı Türkçesiyle Fuzulî, Zatî gibi Divan şairlerin mesnevilerinin yanı sıra Evliya Çelebi'nin seyahatnamesi gibi nesirler, tarih kitapları, tıbbi veya ilmi yazılar da yazılmıştır.

3. Yenileşme devri (19. yüz yılın ortasından 20. yüz yılın başına kadar):Üçüncü devir olan Yenileşme devrinde Osmanlı Türkçesi, nispeten sadeleşme yoluna girdi. 19. yüzyılın ortasında, 1839 Tanzimat hareketinden sonra 20. yüzyılın başlarına kadar devam eden bu dönemde Türk Edebiyatı, Batı medeniyetinden etkilenmeye başladı. Tanzimat ile birlikte Avrupa'dan gelen fikirler tesirinde yeni düşünceler ve kavramlar oluşmuştur. Özellikle nesir alanında Avrupa Edebiyatından alınan edebi türler çoğaldı. Bu arada dilde sadeleşme hareketleri başladı. Osmanlı Türkçesi'ni daha sade ve anlaşılır bir dil haline getirmeye yönelik bir takım çalışmalar yapıldı. 1911'de ortaya çıkan Yeni Lisan hareketiyle Osmanlı Türkçesinin hayatı sona erdi ve son olarak şimdiki Türkiye Türkçesi Dönemi başladı.[31]

Modern Türkçe Devri

Bugünkü Türkiye Türkçesi, Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde konuşma ve yazı dili olarak kullanılan Türkçedir. 1908'deki İkinci Meşrutiyet'ten sonra millî dil ve millî kültür fikrinin doğmasıyla dilde sadeleşme hareketi meydana geldi[32]. Özellikle yazı dilini konuşma diline yaklaştırma faaliyetleri, Arapça ve Farsça kelimelerin de, cümle içinde Türkçe kurallarına göre yer alması gibi bir takım

[31]Özkan-Tören-Esin, a.g.e., s. 155-161, Ergin, a.g.e., s.18-23,

[32] Zeynep Korkmaz, ''Millí Mücadele ve Sonrasında Türklük Şuuru'', **Türk Dili Üzerine Araştırmalar II**, Ankara, TDK, 2005, s.331-340

çalışmalar başladı. Yahya Kemal, Reşat Nuri Güntekin, Ziya Gökalp gibi yazarlar, şairler de sade Türkçe ile eserlerini yazdı.

1928'de Türkçe için Latin Alfabesini esas alan bir alfabe sistemi oluşturuldu ve Arap alfabesi terk edildi. 1930'lu yıllarda Atatürk'ün önderliğiyle Türkçe derleme ve tarama faaliyetleri başladı. Bu çalışmalar ile keşfedilen öz Türkçe kelimelerin, yabancı dilden alınan kelimelerin yerine kullanılması istendi, ancak halkın kullanmadığı kelimeler tutunamadı. 1940'tan bu yana Türkçeleştirme çalışmaları Türk Dil Kurumu[33]'nun önderliğinde devam etmektedir.[34]

2. Japoncanın Tarihi[35]

Japonca, genellikle Japonya sınırı içinde kullanılmakta ve bu durum Japoncanın oluşumundan beri değişmemektedir. Japonya'nın oluşumu ve Japoncanın oluşumu arasında çok yakın bağlantı olduğu söylenebilir. Ancak, Japonların şimdiki yerleşik konumuna nasıl geldiği belli olmadığı gibi Japoncanın nasıl oluştuğu da belli değildir. Japoncanın menşei hakkındaki tartışmalar devam etmekte ve kesin bir sonuca henüz varılamamıştır.

Japoncanın tarihi, Japonya'nın siyasi durumuyla bağlantılı olarak 7 döneme ayılabilir:

1) Eski devir: Tarih öncesi devirden altıncı yüzyıla kadar olan, yazı dilinin bulunmadığı dönem.

2) İlk çağ (Joodai) devri (Manyoo Gana Dönemi): Yedinci yüzyılın başından 784'e kadar olan, başkentin Nara (Heijoukyou)'da bulunduğu dönem.

3) Klasik (Çuuko) devri: 784-1184 arası, başkent Kyoto (Heiankyou)'daki imparator ve soyluların saray kültürünün olgunluğuna ulaştığı devir.

---

[33] Çevirimiçi: www. tdk. gov.tr

[34] Atatürk'ten sonraki dil ve millî hareketler, Güneş dil teorisi, Dil ve devret politikası gibi konular için bkz. Zeynep Korkmaz, **Türk Dili Üzerine Araştırmalar II,** Ankara, TDK, 2005 s.754-817 içinde bulunan bir dizi makaleler ve Ergin, a.g.e., s.24-26

[35]Kato Akihiko, Saji Keizo, Morita Yoshiyuki, **Nihongo gaisetsu** (Japonca Genel Anlatımı), 20.bs. Tokyo, Oufuu, 2004, s.281-332 kısmındaki ''*Japon dili tarihi*'', ''*Japonca dilbilim tarihi*'' bölümlerinden yararlanarak Japoncanın tarihi kısmı yazılmıştır.

4) Orta çağ (Çuusei) devri: 1184-1603 arası, savaşçı tabakası olan, Samurai kültürünün geliştiği dönem.

5) Yeniçağ devri (Kinsei): 1603-1867 arası, Samurai yönetimi altında siyasi merkezin Edo(Tokyo)'da bulunduğu ve uzun süredir dış ülkelerle temasın yasaklandığı dönem.

6) Yakın çağ devri (Kindai): 1868-1945 arası, başkenti Tokyo'da olup imparatorun hüküm sürdüğü dönem.

7) Günümüz devri (Gendai): 1945'te İkinci Dünya Savaşı'nı kaybettikten sonra demokratik devlet olarak geliştiği dönem.

Şimdiki Japonya bölgesinde (Japon Adalarında) bir ülke denilebilecek yerleşimin geliştiğini gösteren en eski kayıt, birinci yüzyıla ait olan Çin hükümetinden yerleşik hükümete verilen altın mührüdür. Japonya'nın Fukuoka ili içinde, on sekizinci yüzyılda bulunan bu mühür,[36]Çin tarih kitabına göre MS 57 yılında Çin (Gokan) imparatorun alışverişte bulunduğu Wa (Japonya)'daki 'Na' kralına hediyelerine karşılık verilmiştir. Arkeolojik çalışmalarda Japonya'nın güney ve orta kesimlerde ikinci yüzyılın sonlarına ait olan, üzerinde Çince yazlarının bulunduğu aynalar da bulunmuştur. Üçüncü yüzyıla ait olan '*Gişiwajinden*', Japonya'daki hayat ve hükümet sisteminden bahseder. Ayrıca, o dönemde kullanılan bazı özel isimlerden de bahsettiği için şimdiki Japoncada da bulunan heceli dil olması, kelime başında /r/ sesinin bulunmaması gibi özelliklerin o zamana kadar gerileyebileceği söylenebilir.[37] Ancak, Japonya'ya ait olan yazılı belgeler, yedinci yüzyıla kadar bulunamadığından, daha önceki dönemde Japonya ve Japoncanın varlığı tahmin edilse de, Japoncanın nasıl dil yapısına sahip olduğu bilinmemektedir.

İlk çağ (Joodai) devrinde, Japoncada bir yazı sisteminin oluştuğu görülmektedir. Japoncanın ilk yazı dili, Çince harflerle sağlanmıştır. 'Manyoo Gana' adı verilen bu yazı sisteminde Japonca kelimelerinin okunuşuna yakın Çince harfler kullanıldı. Çince harfler, ses ile birlikte anlam da taşıdığı için sonraki dönemde

---

[36] Bu mühür Japonya'da Fukuoka kent müzesinde sergilenmektedir. Müzenin sayfasında fotoğraf ve açıklamaları gösterilmektedir. Bkz. Çevirimiçi: http://museum.city.fukuoka.jp/jb/jb_fr2.html

[37] Kato – Saji – Morita, a.g.e.,s.284

anlamlı harf = İdeogram[38] olarak Japoncaya yerleşmişti; ancak bu dönemde sadece ses karşılığı olarak kullanılıyordu. 'Manyoo Gana', 7. yüzyılda bir yazı sistemi haline gelmiştir. 5.yüzyıla kadar sadece kılıç, ayna gibi nesneler üzerinde bulunan yazılar, 7. yüzyılda bir bölgesel hükümdarlığın oluşu hakkında, bir ahşap üzerine yazılan belgelerle varlığını kanıtlamaktadır. En eski şiir kitabı olan '*Manyooşuu*', 4. yüzyılın başlarından 8. yüzyılın ortasına kadar olan dönemde krallar veya soyluların yanı sıra, sıradan halk da dâhil, çeşitli tabakadaki insanların okuduğu şiirlerden oluşur. 4500'ü aşkın şiirin bulunduğu '*Manyooşuu*' 20 rulodan oluşmaktadır.[39] Eski Japoncanın ses özellikleri, kelime dağarcığı, yöresel ağızlarını günümüze aktarmış olup, dil bilimi açısında eşsiz değer taşmaktadır. Ayrıca, sosyoloji ve halk bilimi açısından da çeşitli tabakadaki insanların düşünce ve hayatlarını gösteren değerli bir kaynaktır. 712'de tamamlanan, Japonya'nın mitolojik devirlerinden başlayarak o döneme kadar olan tarihi anlatan '*Kojiki*' (Eski Olayların Kaydı) nesir türündeki ilk eserdir.[40] 'Manyoo Gana', o dönemde hece karşılığı olarak kullanılan 1200'e yakın Çince harflere verilen addır. Yazı sistemi incelendiğinde o dönemde 8 ünlünün bulunduğu, kısmen ünlü uyumunun da var olduğu günümüzdeki Japoncada /h/ ile telaffuz edilen bazı seslerin kelime başında /p/ olduğu, aradaki döneminde /f/ sesi de kullanıldığı görülmektedir.

Klasik (Çuuko) devrine doğru Japoncaya özgü yazı sistemi oluşmaya başlamıştır. 'Manyoogana', Japonca yazı sistemi olarak kullanılırken hükümet dilinde Çince yazılar kullanılıyordu. Ancak, Çince ile yazılmış olan belgeleri Çince olarak doğru şekilde okuyabilenler çok azdı. Onun için Çince ile yazılan yazılar Japonca gramer kurallarına göre okunuyordu. Çince yazı yani 'Kanbun' ile yazılan cümleleri, Japonca olarak okumak için yardımcı işaretler icat edildi. O işaretleri genişleterek 'Katakana' harfleri yapıldı. 'Katakana' harfleri, genellikle Çince harflerin bir kısmını değiştirerek oluşturulmuştur. 'Katakana' harfleri yapıldıktan

---

[38] Redhaouse Sözlüğü **İngilizce-Türkçe**, s.481

[39] Manyooşuu hakkında aslı metinin fotoğraflarla beraber ayrıntılı bilgileri için bkz. Kyoto Üniversitesi Kütüphanesinden çevirimiçi : http://edb.kulib.kyoto-u.ac.jp/exhibit/np/manyo.html

[40]Kurano, Kenji edit., **Kojiki**, Tokyo, İwanamishoten, 1963

sonra Manyoo Gana'da kullanılan bazı Çince harflerden yazım kolaylığı sağlayacak şekilde değiştirerek 'Hiragana' harfleri yapıldı.

905'te dönemin imparatoru Daigo Tennoo'nun fermanıyla toplanan şiir kitabı *Kokinwakaşuu*'[41] da ilk defa Kana'lar resmi dil olarak kullanıldı. Katakana ve Hiragana, bir ses karşılığı yazı sistemi olduğu için bir çeşit alfabe olarak nitelendirilebilir.[42] Daha sonra ses ve yazı kısmında bahsedileceği gibi Japoncada, Çince aslı İdeogram harfleri olan Kanji, sesleri karşılayan Katakana ve Hiragana olmak üzere 3 çeşit yazı sistemi kullanılmaktadır. Kanji Kana Majiribın adı verilen bu karmaşık yazı sistemi, bu dönemden itibaren Japoncanın temel yazı sistemi olarak kullanılmıştır. 11. yüzyılda sarayda çalışan kadın memur olan Murasakişikibu'nun kaleme aldığı, saray hayatını konu alan bir roman *Genjimonogatari,*[43] klasik Japonca ile yazılan en güzel örneklerinden biridir. Klasik dönemde soyluların ilişkilerine önem verildiğinden dolayı Saygı–Küçültme ifadeleri gelişmişti.

Orta çağ (Çuusei) devrine gelince 13. yüz yıla ait olan ''Mumei zooşi (Kimsesiz Masallar)'' gibi eserlerden halk arasında da yazı dilinin kullanıldığı okuma yazma olanların çoğaldığı görülmektedir. 16. yüzyıla gelince, misyonerlik faaliyetleri neticesinde Latin alfabelerini kullanan Avrupalılarla karşılaşıldı. Bu dönem, her tabakadaki insanların kullandığı dillerin yansıması gibi iç etkeni ve yabancı unsurlarla karşılaşması gibi dış etkenlerden etkilenerek Japoncanın 'Klasik karakterinden Modern karakterine geliştiği dönem'[44] olarak nitelendirilebilir.

Yeniçağ (Kinsei) devrinde, dış ülkelerle ilişkiler bir tek limanın dışında yasaklandı. Öte yandan ülke içindeki barış sağlandı. Her ailenin atalarının işini devam etme zorunluluğu olduğundan Samuraylar, çiftçiler, sanayiciler ve tüccarlar olmak üzere insanlar dört sınıfa ayrıldı ve her sınıftaki insanların aralarında kullandığı özel kelimeler, deyimler veya ekler gelişti. Halkın meydana getirdiği edebiyat, tiyatro, Ukiyoe gibi resim sanatları, bir halk kültürünün geliştiğini

---

[41] Saeki Baiyuu edit., **Kokinwakaşu**u, Tokyo, İwanamişoten, 1981

[42] Harflerin oluşturulması hakkında bkz. Oono Susumu, **Nihongo no Nenrin** (Japoncanın Yaş Halkası), Tokyo, Shinchoosya, 2007, s. 233-251

[43] Yamagishi Tokuhei açıklama, **Genjimonogatari 1-1**1, Tokyo, İwanamishoten, 1965

[44] Kato – Saji – Morita, a.g.e.,s.293

göstermektedir. Japonca hakkındaki araştırmalar da çoğaldı. Sınıflar arasında veya aynı sınıf içindeki insanların üst alt ilişkilerini belirlemek için, Saygı-Küçültme ifadeleri daha da gelişti.

Yakın çağ (Kindai), Amerika ve Avrupalılar Japonya'ya kadar gelip Japonya'nın dış politikasını zorla değiştirmeleriyle başladı. 400 yıldan beri hüküm süren 'Samuray' yönetimi, imparatora hüküm yetkisini geri verdi. Dış ve iç politikaları büyük değişikliklere uğradı. Bir ortak dil yapıldı. Yeni hükümet, Batı ülkelerinin sömürgesi altında kalmamak için ülkeyi güçlendirmeye çalıştı. Batı dünyasından yeni bilgiler, kültür ve teknikler öğrenilip benimsenmeye çalışıldı. Çok sayıda tercümeler yapıldı, tercümeler yoluyla Japoncaya yeni kavramlar girdikçe, yeni kelimeler türetildi. Eğitim sistemi yenilendi. Derslerde kullanmaya yetebilecek kadar yeni kelimeler ve terimler türetilerek üniversite veya yüksek okullarda İngilizce, Almanca veya Fransızca ile verilen dersler, yirminci yüzyıla girmeden Japonca ile verilmeye başlandı.[45] Yazarlar arasında konuşma diline yakın yazma hareketi oluştu.

Günümüz devri (Gendai), II dünya savaşının kaybedilmesiyle başladı. Siyasi sistem olarak İmparatorluk yerini Demokrasi aldı. Eşitlik fikri yaygınlaştı. Dilde de Saygı-Küçültme ifadeleri nispeten azardı. Gazetelerde kullanılan 'Kanji' sayısına sınır getirildi.[46] Medyanın gelişmesiyle kadın-erkek dili ve yöresel farklılıklar azalmaktadır. Hızla gelişen küreselleşmenin tesiriyle başka dillerden özellikle de İngilizceden alınan kelimeler gitgide çoğalmaktadır. Japonya'nın dünyadaki yeri değiştikçe Japoncayı öğrenen yabancı sayısı da çoğalıyor. Son yıllarda, Japonca inceleyen bir bilim dalı olan Japon Dil biliminin dışında yabancılara Japonca öğretenler vasıtasıyla Japonca Bilimi oluşmuştur.

---

[45] Kindaichi Haruhiko, **Nihongo şinpan jou, (Japonca yeni baskı I),** 25.bs, Tokyo, İwanamishoten, 1985, s. 75-80

[46]Sanseidoo Hensyuujo, **Atarashii Kokugo Hyouki Hando Bukku (Yeni Japon Dili Yazım El Kitabı)**, 4. bs. Tokyo, Sanseidou, 1991

3. Altay Dilleri[47] İle Alakalar

Ural-Altay dil grubu çerçevesindeki çalışmalar, 19. yüzyılın ortasında başlandı. [48] Yapılan araştırmalarca Altay Dilleri içinde Türkçe, Moğolca, Mançu-Tunguzca olmak üzere 3 dil ailesi bulunmaktadır.[49] Bu 3 dil grubunun dışındaki başka diller hakkında da araştırmalar yapılmış, Japonca da bu dillerden biriydi.

Japonca, Altay Dilleri içinde mi? Bu soru, Japoncanın menşei araştırılmaya başlar başlamaz incelenmeye başlandı.[50] Japonya'da bu konuyu ele alan ilk dil bilimcisi Katsuji Fujioka'ydı. 1908'de verdiği 'Nihongono içi(Japoncanın konumu)' adlı seminerde, Japoncanın Hint-Avrupa dilleri ile akraba olduğu iddialarına karşı, önce ırk olarak daha yakın olan Doğu'da konuşulan dillerle bulunan ilişkilere göz atılması gerektiğini savunmuştur. Ona göre, Ural-Altay Dilleriyle Japonca arasında, o zamana kadar Japonca ile alakalı olarak gösterilen başka dillerden daha çok ortak nokta bulunmaktaydı[51]. Bu konuşmadan kırk sene sonra Altayist Shiro Hattori[52], o zamana kadar dünya dillerin çoğuyla Japonca arasında akrabalık bulunduğunu iddia eden teorilerin, dilbilimi açısından kanıtlanamadığını ve bu dillerle Japonca arasındaki akrabalık olasılığının çok az olduğunu belirlemiştir. Bu konuda, Japonca uzmanı olan Haruhiko Kindaichi'nin de uyardığı gibi[53] sıkça görülen tesadüfen benzeyen kelimeleri karşılaştırarak diller arası ilişkileri çıkarma tuzağına düşülmemesi gerektiği, uzmanlar arasında ortak bir görüş olmuştur. Hattori'ye göre iki dil arasındaki akrabalığı kanıtlamak için, eş anlamlı kelimeler arasında ses

---

[47]Ural-Altay Dilleri olarak bir grup içinde değerlendirildiği dönem vardı.Ancak, Doğan Aksan'nın **(Her yönüyle dil ana çizgileriyle dilbilim**, Ankara, TDK, 2000, s.110) dediği gibi ikisi arasındaki yakınlık ilişkisinin herkesçe benimsenmiş olmadığından ve söz konusu olan iki dilinin de Altay dille alakalı olduğundan başlığını Altay Dilleri şeklinde koyduk.

[48] Caferoğlu, a.g.e., s. 10-48, Talat Tekin, **Makaleler 1 Altayistik,** Ankara, Grafiker Yayıncılık, 2003

[49] Aksan, a.g.e., s.111-113

[50]Talat Tekin, **Japonca ve Altay Dilleri**, Ankara, Doruk Yayınları, 1993

[51]Fujioka Katsuji, ''Nihongono ichi (Japoncanın konumu)'', **Nihongono keitoo kihon ronbunsyuu,** İzumisensho, Oosaka, 1985, s.66

[52]Hattori, a.g.e., s.277-278

[53]Kindaichi, Haruhiko Nihongo shinpan (jou), 25.bs, Tokyo, İwanamishoten, 1985, s. 52

farklılığını karşılayacak kuralların bulunması, gramer kurallarındaki benzerliğin, sayı veya adıl gibi kelimelerde de bulunması gerekmektedir. Hattori, bu ilkeyi kendi uzmanlık alanında uyguladı, ona göre, Altay Dilleriyle Japonca arasında görülen yapısal benzerlikler şunlardır.[54]

1) Sözcük başında ünsüz grubunun bulunmaması

2) Sözcük başında / r / ünsüzün bulunmaması

3) Ünlü uyumunun bulunması

4) İkiden fazla hecelerden oluşan kelimelerin bolluğu

5) Son eklerin kullanılması. Ancak, Japoncada isimden isim yapma eklerinde çok sayıda ön eklerin bulunması ayrı bir noktadır.

6) Öznenin yüklemden önce gelmesi ve sadece yüklemin cümle kurmak için yetebilmesi

7) Belirticilerin belirtilenlerden önce gelmesi

8) Nesne veya zarfın, bağlı olduğu fiilden önce yer alması

9) Fiil çekiminin çekim ekleriyle yapılması, zarf fiil, isim fiillerinin de ekleşme ile yapılması.

10) Fiil köküne ekler getirilerek, zarf-fiil grubu, isim-fiil grubu yapıldığından Hint-Avrupa dillerinde bulunan ve gramer ilişkilerini sağlayan zamirlerin bulunmaması

Bu incelemeden sonra Hattori, yapı açısından bu kadar benzer noktaların bulunmasına rağmen, ses özelliklerindeki farklılığı ve benzer kelimelerin azlığından dolayı Japoncanın Altay Dilleriyle çok uzaktan akraba olduğu kanaatine varmıştır.

Altay Dilleriyle Japonca arasında ortak kelimelerin bulunmaması, Altayist Shichiroo Murayama'yı da düşündürmüştür. Japoncanın menşeini inceleyen Murayama, yapısal açıdan Japonca ile Altay Dilleri arasında benzerliklerin olmasına rağmen sözcük bakımından yapılan karşılaştırmada Altay Dilleriyle açıklanamayan kelimelerin çok fazla oluşu neticesinde Japoncayı Avstronezya(Malay–Polinezya) dilleriyle karşılaştırmayı denemiştir. Çalışmasının neticesinde Japoncanın temel kelimelerinin yüzde otuz beşe yakının Avstronezya dillerinden sayılabileceği ve bir

[54] Hattori, a.g.e., s.56-76

takım gramer unsurlarının da Avstronezya dillerinden gelmiş olabileceği hesaba katılırsa, iki dil arasındaki ilişkinin sadece alıntı sınırında kalmadığı kanaatine varmıştır. Üstelik, Altay Dilleriyle açıklanamayan bazı unsurların Avstronezya özellikler ile açıklanabilmesine dikkat çekmiştir. En uygun örnek, Japoncada ön eklerin bulunmasıdır. Avstronezya dillerinde, özellikle Endonezya dillerinde ön eklerin sayısı oldukça fazladır. Eski Japoncada da ön eklerle türetilen kelimeler oldukça fazladır. Örneğin 'ka-bosoşi' (hosoşi - ince anlamında, kabosoşi–sönecek kadar ince olan) isminde kullanılan ön eki 'ka-', o dönemden sonra türetme fonksiyonunu kaybetmiş, kalıplaşmış ek olarak bulunur. Bu 'ka-' ön eki, Avstronezya ana dilinde 'bir süreç geçirmiş, bitirmiş, fazla' gibi bir anlam katan türetme ekidir ve hayvan adlarında yaygın olarak kullanılır. Eski Japoncada da bazı canlıların adlarında görülmektedir, 'ka-mina'(bir küçük böceğin adı) gibi.[55] Çalışmaların nihai sonucu olarak Murayama, Japoncanın menşei olarak Avstronezya ana dilinin, sesbilimsel ve sözcüksel konularda başka dillere karşın daha büyük oranda yakınlık gösterdiğinden dolayı, Japoncanın, temelinde Avstronezya dilleri ve üzerine Altay Dilleri özelliği karışmış olan bir 'melez dil (mixed language)' olduğu kanaatine varmıştır.[56]

Bu melez dil teorisi, aslında 'melez dil' denilen bir dilin varlığına kadar inen yeni tartışmaların konusu olmuştur. Ancak, Japoncada hem Altay Dilleriyle hem de Avstronezya dilleriyle ortak özelliklerinin bulunması; öte yandan ikisinden biri ile kesin akrabalığının ispatlanacak kadar güçlü kanıtların bulunmaması, bu 'melez dil' teorisini çekici kılıyor. Şu anda Japonya'da Japoncanın menşei hakkında iddia edilen teoriler arasında en çok kabul gören teori de bu 'melez dili' teorisidir.

4. Tarih Bakımından İki Dilin Ortak Noktaları

Yukarıda bahsettiğimiz gibi Japonca, Altay Dilleri içinde yer almasa da Altay Dilleriyle yakın temasta bulunduğu söylenebilir. Altay Dillerinin temel

---

[55]Osamu Sakiyama,'*'Malay – Polineshiyago to Nihongo"*, Haz.Susumu Shiba, v.d., **Nihongono keitoo kihon ronbunsyuu**, Oosaka, İzumisensho, 1985, s.229-230

[56] Shichiro Murayama, ''*Nihongo dooşi katsuyoo kigenni tsuiteno oboegaki"*, Haz. Susumu Shiba, v.d., **Nihongono keitoo kihon ronbunsyuu**, Oosaka, İzumisensho, 1985, s. 17-20

mensubu olan Türkçe ile Japoncanın yakınlık derecesinde fark olsa da, her iki dilin de Altay Dilleriyle alakalı olduğu kesindir.

Japonca için Çince, Türkçe için Arapça ve Farsça, tarihi gelişme süresince önemli rol oynamıştır. İki dil de, kendi dil kuralına aykırı, ancak din ve kültür bakımından ortaklığı bulunan yabancı dillerle derin ve uzun ilişkiler yaşamıştır. Bunun izi, halen de görünmektedir.

Üçüncü ortak nokta ise iki dilin de eski dönemde Çince ile bir ilişkisinin bulunmasıdır. Bazen bilimsel çalışmalardan uzak olan 'çalışmalar'da Japonca ve Türkçenin eş anlamlı ve ses benzemeli ortak kelimesi gibi gösterilen kelimelerin çoğu, Çince vasıtasıyla çözülüyor. Örneğin, Japonca 'teppen'[57] – Türkçe 'tepe'[58], Japonca 'şaşi'[59] – Türkçe 'şaş-'[60], Japonca 'sui'[61] – Türkçe 'sub'[62], Japonca 'ça'[63] – Türkçe 'çay'[64] gibi kelimeler, Çinceden Japoncaya girmiş olan alıntı kelimelerdir. Türkçe kelimelere de eski dönemde Çinceden girmiş veya tersine Türkçeden Çinceye gitmiş kelimeler olabilir.[65]

---

[57] Bu sözcüğün yazılış ve okunuşundan Çince kökenli kelime olduğu bellidir. Bkz. Hinohara, Shigeaki v.d.,**Nihongodaijiten, (Japonca Büyük Sözlüğü**) 9bs., Tokyo, Kodansya, 1991, s.1334

[58] Hasan Eren, bu kelimenin eski Türkçeden beri kullanıldığını belirlemişti, ancak köken hakkında bir bilgi yoktur. Hasan Eren,**Türk Dilinin Etimolojik Sözlüğü**, 2.Baskı, Bizim büro basım evi, Ankara, 1999, s.402

[59] Hinohara a.g.e., s.892

[60]İsmet Zeki Eyuboğlu, **Türk Dilinin Etimoloji Sözlüğü,** Sosyal Yayınlar, İstanbul, 2004, s.625

[61]Hinohara a.g.e., s.1016

[62]Besim Atalay, (Cev.), **Düvanü Lugat-it-Türk dizini ''Endeks''**, cilt IV, 4.bs., TDK, Ankara, 1999, s.543

[63]Hinohara a.g.e., s.1251

[64] Eren, a.g.e., s.81-82

[65] Ayrıca, Japonca 'moroku' – Türkçe 'moruk' kelimeleri de aynı şekilde Çince ile alakalı kelime kategorisine girebileceğini düşünmekteyim. Ancak, Türkçe 'moruk' kelimesinin Armenice'den alınan kelime olduğu görüş mevcuttur, bkz. Eyuboğlu, a.g.e.,s, 486. Fakat bu Armenice kelimede aşağılayıcı olmamasına karşın Japonca ve Türkçedeki kullanımda sadece yaşlılıkta kalmayıp beyninin net çalışmama durum da içerdiği ilginçtir. Japonca 'moroku' kelimesi, Çince iki harften oluşur ve birinci harf yaşlılığı, ikinci harf de yetersiz çalışma durumu ifade etmektedir. Bkz. Hinohara a.g.e.,s.1949

Birinci Bölüm

Türkçe ve Japoncanın Ses – Şekil Bilgisi ve Söz Dizimi Açısından Genel Değerlendirmesi

Birinci bölümde Türkçe ve Japoncanın dil yapısı üzerine genel değerlendirmeler yapılacaktır. Söz dizimi üzerine karşılaştırmanın yapılabilmesi için, iki dilin fonetik ve morfolojik özelliklerini belirtmek istiyoruz. Bu suretle iki dilin genel gramer yapısı belirtilecek ve karşılaştırmalar daha rahat şekilde yapılabilecektir.

1.1. Ses ve Yazı Özellikleri

Ses, ciğerlere dolmuş havanın dışarıya çıkma sırasında boğaz, ağız veya burunda bazı uzuvların yardımıyla şekillenerek meydana gelir.[1] Sesi çıkartan organların yapısından dolayı, dünya dillerinde kullanılan seslerin sayısı sınırlıdır. Bazı sesler diller arasında ortak kullanılır, bazıları da farklıdır. Sesler yan yana gelip hece, kelime ve cümle gibi üst bilimleri oluşturur. Dilleri farklı kılan, bu oluş sırasında tabii olan seslerin birleşim kurallarıdır. Sesler, hece veya kelime içinde yan yana gelirken değişime uğrayabilir. Onun için ses bilgisinin, dilbilgisinde önemli bir yeri vardır.

1.1.1. Ses Özellikleri

Sesler, ünlü ve ünsüzden oluşur. Ünlü, 'ciğerlerden gelen havanın ağız kanalında herhangi bir engele uğramadan dil ve dudakların oluşturduğu ses'[2]tir. Ünsüz, 'ağız kanalında ve diğer ses organlarında bir engelleme, daralma veya kapanmayla çıkarılan'[3] sestir.

---

[1] Necip Üçok, **Genel Fonetik (Ana Çizgileri)**, İstanbul, İbrahim Horoz Matbaası, 1951, s.7

[2]Korkmaz, a.g.e.,1992, s.158

[3] A.e., s.162

1.1.1.1. Türkçenin Ses Özellikleri

Türkçede 8 ünlü, 21 ünsüz bulunmaktadır.

1.1.1.1.1. Türkçede Ünlüler[4]

Türkçede ünlüler, Tablo 1'de gösterildiği gibi, dilin şekline göre kalın-ince, dudağın şekline düz-yuvarlak, ağız boşluğunun genişliğine göre geniş ve dar olmak üzere gruplara ayrılır.

Tablo 1: Türkçede Ünlüler

	Dil şekli		Dudak şekli		Ağız genişliği	
	Kalın	İnce	Düz	Yuvarlak	Geniş	Dar
a	O		O		O	
e		O	O		O	
ı	O		O			O
i		O	O			O
o	O			O	O	
ö		O		O	O	
u	O			O		O
ü		O		O		O

Yukarıdaki Tablo 1'de bulunan 8 ünlünün dışında, 'Kapalı e' olarak adlandırılan /e/ ve /i/ arasındaki ses olan bir ünlü daha mevcuttur. Türkçede 'aslî olarak var olduğu kabul edilen, ancak bugün yazı dilimizde gösterilmeyen bir ünlü'dür. 'Bu ünlü, Anadolu ağızlarında, bazı kelimelerin ilk hecelerinde söyleyişte kendini hissettirmektedir.'[5] El (uzuv), el (yabancı) gibi.

Türkçede ünlü uyumu, hem kelime yapısı hem ekleşme gibi gramer olayların temelinde yer alan önemli bir ses özelliğidir. Kalınlık-İncelik (Büyük Ünlü

---

[4] Ömer Demircan, **Türkçenin Ses Dizimi**, İstanbul, DR Yayınları, 2001, s. 12-14

[5] Özkan-Tören-Esin, a.g.e. s. 274

Uyumu) ve Düzlük-Yuvarlaklık (Küçük ünlü uyumu) olmak üzere iki çeşit ünlü uyumu mevcuttur. Büyük Ünlü Uyumu: 'Bir kelimenin birinci hecesinde kalın bir ünlü (a, ı, o, u) bulunuyorsa, diğer hecelerdeki ünlüler de kalın; ince bir ünlü (e, i, ö, ü) bulunuyorsa diğer hecelerdeki ünlüler de ince olmasıdır. *Adım, ağız, ayak, boyun, boyunduruk, burun, dalga, dudak*'[6] gibi. Küçük ünlü uyumu: 'Bir kelimenin ilk hecesinde düz ünlü (a, e, ı, i) varsa sonraki hecelerde de düz ünlü bulunur; a*nlaşmak, yanaşmak, kayıkçı, ısırmak, ılıklaşmak, seslenmek, yelek, bilek, çilek* gibi. Bir kelimenin ilk hecesinde yuvarlak ünlü (o, ö, u, ü) varsa bunu izleyen ilk hecede dar yuvarlak (u, ü) veya geniş düz (a, e) ünlü bulunur, *boyunduruk, çocuk, odun, yorgunluk, yoklamak, vurmak, yumurta, özlemek, güreşmek, sürmek*'[7]gibi. İki ünlü uyumunda da kurallara uymayan Türkçe kelimeler bulunmaktadır. Alıntı kelimeler ve birleşik kelimelerde genellikle ünlü uyumu aranmaz. Büyük ünlü uyumuna '-gil, -ken, -leyin, -mtırak, -yor' ekleri uymaz. Bazı ekler de her zaman ünlü uyumuna tabi olmayabilir.

Türkçe birden fazla heceli kelimelerde 'İkinci hecede dar ünlü bulunan iki heceli kelimeler, ünlüyle başlayan bir ek aldıklarında, ikinci hecelerindeki dar ünlüler genellikle düşer: ağız/ağzı, alın/alnı, bağır/bağra, bağrım, beniz/benzi, beyin/beynimiz, boyun/boynu, böğür/böğrüm, burun/burnu, geniz/genzi, göğüs/göğsün, gönül/gönlünüz, karın/karnı, oğul/oğlu; çevir-/çevril-, devir-/devril-'.[8]

1.1.1.1.2. Türkçede Ünsüzler

Ünsüzler, boğumlanma noktası ve boğumlanma tarzına göre çeşitleşir.

Türkçede bulunan 21 ünsüz özelliklerine göre aşağıdaki tablo 2'de gösterilmektedir.

---

[6]**Yazım Kılavuzu,** Türk Dili Kurumu,Ankara, 2005, s.7

[7] Türk Dili Kurum, a.g.e., s.8

[8] Türk Dili Kurumu, a.g.e., s.9

Tablo 2 : Türkçede ünsüzler

	Boğumlanma noktası				Boğumlanma tarzı		Ton		Akıcılık	
	Dudak	Diş	Damak	Gırtlak	Patlayıcı	Sızıcı	Tonlu	Tonsuz	Akıcı	Katı
b	O				O		O			O
c		O			O		O			O
ç		O			O			O		O
d		O			O		O			O
f	O					O		O		O
g			O		O		O			O
ğ			O			O	O			O
h				O		O		O		O
j		O				O	O			O
k			O		O			O		O
l		O				O	O		O	
m	O				O		O		O	
n		O			O		O		O	
p	O				O			O		O
r		O				O	O		O	
s		O				O		O		O
ş		O				O		O		O
t		O			O			O		O
v	O					O	O			O
y			O			O	O		O	
z		O				O	O			O

Türkçe kelimelerde genellikle /c/, /f/, /ğ/, /j/, /l/, /m/, /p/, /r/, /v/, /z/ sesleri ön seste bulunmaz. Bazıları yansıma veya alıntı kelimelerde kullanılır.

Türkçe kelimelerde 'patlamalı katı ünsüzlerden tonlu olanlar yani /b/, /c/, /d/, /g/ ünsüzler, kelime ve hece sonunda genellikle bulunmazlar.'[9]

Ünsüz uyumu, tonsuz ünsüzle biten kelimelere gelen eklerinin ilk sesinin tonsuz (sert)laşmasıdır, git-ti, bak-tık, bas-kı, çilek-ten, kaynak-çı gibi.

1.1.1.1.3. Türkçede Heceler

Türkçede ünsüzler yalnız söylenemez. Türkçede heceler, genellikle hece doruğu ünlülerden oluşturulup tek dorukludur. Kelime başındaki hecelerde çift ünsüz bulunmaz. Bu yapıya uymayan alıntı kelimeleri telaffuz etmek için kendi hece yapısına uygun şekil verilir.

Türkçenin kelime kökleri tek hecelidir. Hecelerin hepsinde bir ünlü bulunmakta ve ünlü ile biten açık hece, ünsüz ile biten kapalı hecenin ikisi de mevcuttur.[10]

1.1.1.1.4. Türkçede Seslerin Kullanılışı

Seslerin kullanılışı süre ve vurgu bakımından değerlendirilebilir.[11]

Süre, ünlülerin uzun veya kısa olmasında görülür. Özellikle alıntı kelimelerde uzun ünlüler bulunmaktadır.

Vurgu, ikiden fazla heceli kelimelerde ortaya çıkar. Ancak, 'Türkçe hafif vurgulu bir dil olduğundan, vurgulu ve vurgusuz heceler arasında fazla bir fark yoktur. Kelime kök ve gövdelerinde orta heceler vurgusuzdur. Türkçede vurgu genellikle ilk ve son hecede bulunur.'[12]Vurgu, cümle içinde yer alan kelimelerin anlamı ayırt edici özelliklerini de taşır, değişik kavramların yansıtılmasını sağlar,

---

[9]Özkan-Tören-Esin, a.g.e. s. 291

[10] Demircan, a.g.e. s.14-17

[11] Demircan, süre ve vurgunun dışında ton ve uyumu da bu başlık altında değerlendirmektedir, ancak ünsüz ve ünlü kısmında ton ve uyumundan bahsettiğimiz için burada kalan iki konu değerlendirmektedir. Bkz. Demircan, a.g.e., s.26-28

[12]Özkan-Tören-Esin, a.g.e. s. 301

‘kázma (birinci seslemi vurgulu; buyrum kipi) ile kazmá (ikinci seslemi vurgulu, kazma işini yapan araç)’[13] gibi.

1.1.1.2. Japoncanın Ses Özellikleri[14]

Genellikle, ana dili Japonca olanlar için en küçük ses birimi hecedir. Japonya’nın ilk ve orta öğrenimde, fonetik derslerden daha çok, yazıya dayalı dersler verilir ve genellikle ses ve hece ayırt edilmez. Birazdan[15] göreceğimiz gibi, Japoncanın yazı sistemi hece üzerine oluşturulmuştur. Japoncada heceler genellikle açık ve tek doruklu olduğundan, bu yazı sistemi dilimize uygundur. Ancak, kelime veya cümle olarak incelediğimizde, bazı ünlülerin düştüğü görülmektedir. Japonca yazı sistemi çerçevesinde değerlendirildiğinde bu tür ünlü düşmeleri fark edilemez. Ama ana dili Japonca olmayanlar genellikle harfler öğrenmeden sesleri öğrendikleri için ünlü düşmesini fark edebilirler. Onun için Japonya’da fonetik çalışmalar, ana dili Japonca olmayanlara ders veren eğitimciler tarafından daha yaygın şekilde yapılmaktadır.

1.1.1.2.1. Japoncada Ünlüler

Japoncada /a/, /i/, /u/, /e/, /o/ olmak üzere 5 tane ünlü bulunmaktadır.

Tablo 3: Japoncada ünlüler

	Dil şekli		Dudak şekli		Ağız genişliği	
	Kalın	İnce	Düz	Yuvarlak	Geniş	Dar
a	O		O		O	
e		O	O		O	

[13] Aksan, a.g.e., s.66

[14] Japoncanın Ses Özellikleri kısmı boyunca yabancılara Japoncayı öğreten öğretmenler için Japon Dili Uluslar arası Merkezi tarafından hazırlanan serisinden fonetiği konu alan **Kokusai Koryuu Kikin, Kyoosiyoo Nihongo Kyooiku Hando Bukku 6 Shin Hatsuon** (Öğretmen için Japonca Öğretim El Kitabı 6 Telaffuz), 2.bs. Tokyo, Bonjınsya, 1997 kitaptan faydalanmıştı.

[15] Bkz. I.2.2.2 Japoncanın Yazı Sistemi

i		O	O			O
o	O			O	O	
u	O		O			O

/u/ sesi, dudaklarını yuvarlatmadan telaffuz edilir.

Günümüzdeki Japoncada hiçbir şekilde ünlü uyumu bulunmaz.

Kelime ve cümle içinde tonsuz ünsüz arasında bulunan ünlüler veya cümle sonunda tonsuz ünsüzden sonra gelen ünlüler düşebilir.[16]

1.1.1.2.2. Japoncada Ünsüzler

Japoncada kullanılan ünsüzlerin sayısı, kişiye göre değişebilir. Ortak Japoncada sesler belirlenmediği için, ağızların veya konumun etkisi altında kalarak, benzediği seslerinden birini çıkarıp konuşabilirler. Yani, bazı sesler ayırt edilmeden aynı ses olarak algılanabilir. Örneğin, ん harfin karşılığı genellikle /n/ sesi olarak gösterilmektedir. Ancak, elma anlamındaki kelime りんご'da /ri-ŋ-go/, yürüyüş anlamındaki kelime さんぽ'da /sa-m-po/, şimdiki çağ anlamına gelen げんだい kelimesinde /ge-n-da-i/ şeklinde telaffuz edilir, bu durumda tek ses olarak algılanan 3 ünsüzün var olduğu kabul edilir.[17]

1.1.1.2.3. Japoncada Heceler

Japoncanın heceleri[18], genellikle açık ve tek dorukludur. İstisna olan 2 ses, Japoncada Sokuon olarak adlandırılan, Hiragana'da ん harfi ile karşılanan ve genellikle /n/ ile telaffuz edilen ses ve Hatsuon olarak adlandırılan, Hiragana'da っ (küçük harf ile yazılır) harfi ile karşılanan ve aynı iki ünsüzün yan yana gelmesiyle oluşan seslerdir.

---

[16] Kato-Saji-Morita, a.g.e.,s.36

[17] Kokusai Koryuu Kikin, a.g.e.6, s.66-71

[18] Kato-Saji-Morita, a.g.e.,s.44

1.1.1.2.4. Japoncada Seslerin Kullanılışı

1.1.1.2.4.1. Japoncada Süre (Haku)

Japoncada 'haku', oldukça önemli ses özelliklerinden biridir. Japoncada yazıldığında bir 'Kana' harfiyle karşılanan bir sestir, genellikle bir ünlü veya bir hece 'ippaku'(bir haku, bir birim) sayılır. Örneğin, o-ba-sa-n (teyze veya hala) : 4haku, o-ba-a-sa-n (nine) : 5haku sayılır. Ancak, küçük harfle yazılan sesler bir 'haku' oluşturmaz, byo-o-i-n (hastane): 4haku, bi-yo-o-i-n (bayan kuaförü) : 5haku gibi.[19]

1.1.1.2.4.2. Japoncada Vurgular

Japoncada kelimelerin vurgusu[20] yüksek-alçak şekilde yapılır. Çok fazla eş sesli kelimeler mevcut olduğundan dolayı, Japoncada vurgular oldukça önemlidir. Eş sesli kelimeler, ses olarak vurguyla, yazı olarak genellikle Kanji ile ayırt edilir. Birkaç örneklerle açıklayacak olursak,

/haşi/ (eş sesli): okunan bir takım kelimelerde,

橋: Köprü anlamındaki bu kelimenin vurgusu; birinci hece alçak ikincisi yüksektir.

端: Uç anlamındaki bu kelime, vurgusuz telaffuz edilir.

箸: Japonların yemekte kullandıkları çubuk anlamındaki bu kelime, birinci hece yüksek ikincisi alçak şekilde telaffuz edilmelidir.

/asa/(eş sesli): okunan kelimelerde

朝: Sabah anlamındaki bu kelime, birinci hece yüksek, ikinci hece alçak şekilde telaffuz edilir.

麻: Keten anlamındaki bu kelime, birinci hece alçak, ikinci hece yüksek şekilde telaffuz edilir.

Genellikle, kelimenin birinci hece ve ikinci hecenin yüksekliği farklıdır. Birincisi yüksekse ikincisi alçak, birincisi alçaksa ikincisi yükseltilir.

---

[19] Takamizawa Hajime v.d., **Hajimeteno nihogo kyooiku [Kihon yoogo jiten] (İlk Japonca Eğitim [Temel Terim Sözlüğü]**), Tokyo, Bonjinsya, 1999, s.69

[20]Kokusai Koryuu Kikin, a.g.e.6, s.59-61

Kelime halindeyken vurgunun bulunduğu yer, cümle içinde değişebilir.

1.1.1.3. İki Dilin Ses Özellikleri

Türkçenin önemli ses özelliklerinden biri olan ünlü uyumu, günümüzdeki Japoncada bulunmamaktadır. Ancak, eski Japoncada çok sınırlı da olsa ünlü uyumunun bulunduğu vakidir.[21] Şimdiki Japoncada ünlü uyumu hiç etkisini göstermediğinden ünlü uyumunu ortak özellik olarak göstermek güçtür. Lakin tarihi gelişmeleri gözlediğimiz zaman, bir ortak özellik olarak ünlü uyumu, gösterilebilir.

Altay Dillerin özelliklerinden biri olan kelime başında /l/ veya /r/ seslerinin bulunmaması, iki dilinde görülür. İki dilde de bu seslerle başlayan kelimeler genellikle alıntı kelimedir.

Türkçede olup Japoncada olmayan sesleri: /ö/, /ü/ sesleri Japoncada bulunmaz. /l/ ve /r/ sesleri Japoncada ayrı ses olarak algılanmaz ve bu seslere yakın ses olarak diş ucuyla ağzın üst kısmını hafifçe vurarak çıkarılan bir ses bulunur. /u/, /ı/ sesleri de Japoncada ayırt edilmez, onların yerine dudaklarını yuvarlamadan çıkarılan /u/ sesi mevcuttur. Japoncada olup Türkçede olmayan sesler: Japoncada bulunan /ts/ şeklinde gösterilen ses, Türkçede bulunmamaktadır. Japoncadan dünya diline karışmış olan 'tsunami' kelimesinin ilk iki harfleri aslında bir sesi karşılamasına rağmen, yazılışından dolayı olsa gerek, çift ünsüz gibi telaffuz edildiği görülmektedir.

1.1.2. İki Dilin Yazı Sistemi

1.1.2.1. Türkçenin Yazı Sistemi

Türkçe Yazım Kılavuzu'na göre, 'Bir dildeki harflerin belirli bir sıraya dizilmiş bütününe alfabe denir.' Günümüzdeki Türkçe alfabesi, 'Latin harfleri esas alınarak 1.11.1928 gün ve 1353 sayılı Türk Harflerinin Kabul ve Tatbiki Hakkında

[21] Hattori, a.g.e., s.277-278

Kanun ile kabul edilmiştir.'[22] Türkçe alfabesi 8 ünlü, 21 ünsüz olmak üzere 29 harften oluşur.

Tablo 4 : Türkçe alfabesi [23]

Harfin Sırası	Harfin Adı	Kitap Yazısı		Harfin Kodu
		Büyük	Küçük	
1	a	A	a	Adana
2	be	B	b	Bolu
3	ce	C	c	Ceyhan
4	çe	Ç	ç	Çanakkale
5	de	D	d	Denizli
6	e	E	e	Edirne
7	fe	F	f	Fatsa
8	ge	G	g	Giresun
9	yumuşak ge	Ğ	ğ	yumuşak ge
10	he	H	h	Hatay
11	i	İ	i	İzmir
12	ı	I	ı	Isparta
13	je	J	j	Jandarma
14	ke	K	k	Kars
15	le	L	l	Lüleburgaz
16	me	M	m	Muş
17	ne	N	n	Niğde
18	o	O	o	Ordu
19	ö	Ö	ö	Ödemiş

[22] Türk Dili Kurumu, a.g.e., s.3

[23] Türk Dili Kurumu'nun Yazım Kılavuzu s.4'te aynı tablo bulunmaktadır, ancak, bu tablo Türk Dili Kurumu'nun resmi web sitesinden indirilmiştir. Bkz. Çevirimiçi http://www.tdk.gov.tr/TR/BelgeGoster.aspx?F6E10F8892433CFFAAF6AA849816B2EF972A041C6D30ED2E

20	pe	P	p	Polatlı
21	re	R	r	Rize
22	se	S	s	Sinop
23	şe	Ş	ş	Şırnak
24	te	T	t	Tokat
25	u	U	u	Uşak
26	ü	Ü	ü	Ünye
27	ve	V	v	Van
28	ye	Y	y	Yozgat
29	ze	Z	z	Zonguldak

1.1.2.2. Japoncanın Yazı Sistemi

Japoncanın yazı sisteminin biraz karışık olduğu söylenir. Bunun nedeni, 'Tarihi gelişme' kısmında da biraz bahsedildiği gibi, kullanılan harflerin sayısının fazla olmasından ziyade, yazıda kullanılan harf çeşitlerinin karışık olmasıdır. Alfabeyi, 'bir sesin karşılığı olup kendi başına anlam taşımayan harflerin bir sıraya dizilmiş bütünü'[24] olarak kabul edersek, Japoncada iki çeşit alfabe, bir İdeogram grubu mevcuttur.

1.1.2.2.1. Hiragana ve Katakana

Kana'lar, sesi karşılamak için eski zamanlarda Kanji'den yapılan harflerdir[25]. 'Hiragana' ve 'Katakana' günümüzdeki Japoncada aynı sesleri karşılayan iki alfabedir. 'Hiragana', genellikle asıl Japonca kelimeler ve ekler için kullanılır. 'Katakana' ise, genellikle yabancı dillerden alınan kelimelerde kullanılır. Ayrıca, onomatope olarak sınıflandırılan yansıma kelimelerde de kullanılır.

'Hiragana' ve 'Katakana', yalnızca sesleri karşılar. Japoncanın sesleri, genellikle kullanım sırasında ses düşmesine uğramadığı sürece, tek ünlü veya birer

[24] TDK, a.g.e., s.3

[25] Hinohara a.g.e., s.371

ünsüz ve ünlüden oluşur. Yani bir ses, bir heceyi oluşturur. Harfler de bu hecelere veya seslere göre bulunmaktadır. İstisna olarak, /n/ veya /m/ sesi karşılayan ん harf ve bir tıkanık sesi karşılayan küçük っ harf, hece sesi değildir.

Aşağıdaki tabloda gösterildiği gibi Katakana ve Hiragana ikisi de aslında 46 harften oluşur. Bu harflerin sağ yukarı köşesine ses özelliklerine göre küçük yuvarlak işaret ◦veya iki nokta'' katarak başka sesi taşıyan harfler yapılır. Birde harflerin yanına bazı küçük harfleri getirilerek başka sesin karşılığı olan harfler yapılabilir.

Tablo 5 : Hiragana

あ	い	う	え	お			
a	i	u	e	o			
か	き	く	け	こ	きゃ	きゅ	きょ
ka	ki	ku	ke	ko	kya	kyu	kyo
さ	し	す	せ	そ	しゃ	しゅ	しょ
sa	şi	su	se	so	şa	şu	şo
た	ち	つ	て	と	ちゃ	ちゅ	ちょ
ta	çi	tsu	te	to	ça	çu	ço
な	に	ぬ	ね	の	にゃ	にゅ	にょ
na	ni	nu	ne	no	nya	nyu	nyo
は	ひ	ふ	へ	ほ	ひゃ	ひゅ	ひょ
ha	hi	fu	he	ho	hya	hyu	hyo
ま	み	む	め	も	みゃ	みゅ	みょ
ma	Mi	mu	me	mo	mya	myu	myo
や		ゆ		よ			
ya		yu		yo			
ら	り	る	れ	ろ	りゃ	りゅ	りょ
ra	ri	ru	re	ro	rya	ryu	ryo
わ				を ん			
wa				(w)o n			

が	ぎ	ぐ	げ	ご	ぎゃ	ぎゅ	ぎょ
ga	gi	gu	ge	go	gya	gyu	gyo
ざ	じ	ず	ぜ	ぞ	じゃ	じゅ	じょ
za	ji,ci	zu	ze	zo	ja,cu	ju,cu	jo,co
だ	ぢ	づ	で	ど			
da	dji	zu	de	do			
ば	び	ぶ	べ	ぼ	びゃ	びゅ	びょ
ba	bi	bu	be	bo	bya	byu	byo
ぱ	ぴ	ぷ	ぺ	ぽ	ぴゃ	ぴゅ	ぴょ
pa	pi	pu	pe	po	pya	pyu	pyo

Tablo 6 : Katakana

ア	イ	ウ	エ	オ			
a	i	u	e	o			
カ	キ	ク	ケ	コ	キャ	キュ	キョ
ka	ki	ku	ke	ko	kya	kyu	kyo
サ	シ	ス	セ	ソ	ショ	シュ	ショ
sa	şi	su	se	so	şa	şu	şo
タ	チ	ツ	テ	ト	チャ	チュ	チョ
ta	çi	tsu	te	to	ça	çu	ço
ナ	ニ	ヌ	ネ	ノ	ニャ	ニュ	ニョ
na	ni	nu	ne	no	nya	nyu	nyo
ハ	ヒ	フ	ヘ	ホ	ヒャ	ヒュ	ヒョ
ha	hi	fu	he	ho	hya	hyu	hyo
マ	ミ	ム	メ	モ	ミャ	ミュ	ミョ
ma	mi	mu	me	mo	mya	myu	myo
ヤ		ユ		ヨ			
ya		yu		yo			

ラ	リ	ル	レ	ロ		リャ	リュ	リョ
ra	ri	ru	re	ro		rya	ryu	ryo
ワ				ヲ	ン			
wa				(w)o	n			
ガ゛	キ゛	グ゛	ケ゛	コ゛		キ゛ャ	キ゛ュ	キ゛ョ
ga	gi	gu	ge	go		gya	gyu	gyo
ザ゛	シ゛	ズ゛	セ゛	ソ゛		シ゛ャ	シ゛ュ	シ゛ョ
za	ji,ci	zu	ze	zo		ja,ca	ju,cu	jo,co
ダ゛	チ゛	ヅ゛	デ゛	ト゛				
da	dji	zu	de	do				
バ゛	ヒ゛	フ゛	ヘ゛	ホ゛		ヒ゛ャ	ヒ゛ュ	ヒ゛ョ
ba	bi	bu	be	bo		bya	byu	byo
パ゜	ヒ゜	フ゜	ヘ゜	ホ゜		ヒ゜ャ	ヒ゜ュ	ヒ゜ョ
pa	pi	pu	pe	po		pya	pyu	pyo

1.1.2.2.2. Kanji [26]

Kanji, çoğu Çinceden alınan, ses ile birlikte aynı zamanda anlam taşıyan bir çeşit İdeogramdır. Redhouse İngilizce-Türkçe sözlüğünde Japonca 'Hyouimoji'nin karşılığı olan İngilizce kelime ideogram, Türkçede de ideogram kelimesiyle karşılandığı gösterilmekte, ancak 'yazıda kelimenin harfleri gösterilmeden doğrudan doğruya fikri ifade eden işaret'[27] diye açıklanmaktadır. TDK'nın Türkçe Sözlüğünde harf, 'dildeki bir sesi gösteren ve alfabeyi oluşturan işaretlerden her biri'[28] olarak

---

[26]Kokusai Koryuu Kikin, **Kyoosiyoo Nihongo Kyooiku Hando Bukku 2 Shin Hyooki (Öğretmen için Japonca Öğretim El Kitabı 2 Yeni Yazım)**, 2.bs. Tokyo, Bonjınsya, 1997, s.106-116, Özellikle, Çin İdeogramların okuma ve yazması, ana dili olmayan Japonca öğrenenler için zor gelir, öğrenmeyi kolaylaştırmak için yöntemler aranıyor, Ankara Üniversitesi Doğu dilleri ve edebiyatları (Japon Dili ve Edebiyatı) Ana bilim dalı'ndan Nilgün Yavuz'un denemesi ilginçtir. Bkz, Yüksek Lisans Tezi, Nilgün Yavuz, **Japon yazı dizgesinin öğretimine ilişkin bir araç geliştirme denemesi**, Ankara

[27] Redhouse, a.g.e., s.461

[28] TDK, **Türkçe Sözlüğü**, s.849

açıklandığından ses ile birlikte anlam da taşıyan Kanji'nin harf olarak değerlendirilmemesi gerekir. Doğan Aksan, Kanji için işaret kelimesini kullanmıştır.[29] Ancak, aynı açıklamalarda harfin de işaretlerden biri olduğu ve ideogramın da fikri ifade eden işaret olduğu belirtilmektedir. Harf kelimesinin Japonca karşılığı olan 'ji' kelimesi ise 'kelime veya sesi karşılayan işaret'[30] olarak açıklanır. Dolayısıyla bu tezde Kanji, bir harf grubu olarak sınıflandırılmaktadır.

Kanji, Çağımızda Çince, Korece ve Japoncada kullanılmaktadır. Onun için Japonlar ve Çinliler bazı durumlarda birbirleriyle konuşarak anlaşamazlarsa bile, yazarak kısmen anlaşabilirler.

Kanji, kelime gibi bir anlam taşıyan harf olup, bir harfin okunuşu birkaç tür olabilir. Örneğin, anlamı 'büyük' olan harf '大' insanın kollarını ve ayaklarını açıp en büyük kapsam alanına yayıldığı şeklini motife alarak yapılmıştır. İnsan anlamını taşıyan '人' harfi de bacaklarını açıp ayakta duran insan motifinden yapılmıştır. '大' harfi, günümüzdeki Japoncada 'dai', 'oo-' gibi okunur. '人' harfi ise 'jin', 'nin', 'hito' olarak okunur. İki harfin birleşimi olan '大人' ise 'otona' şeklinde okunur ve reşit olan insan anlamına gelir.

Kanji, yapı bakımından 4 türe, kullanım yönünden ikiye ayrılır.

1. Shoukei moji: Bir nesnenin şeklini taklit ederek yapılan harf, biraz önceki örneklerde görüldüğü gibi.
2. Shiji moji: Şekil olmayan durum veya kavramı çizerek yapılan harf.
3. Kaii moji: Birinci veya ikinci yöntem ile yapılan basit şekilli harfleri anlamlarına göre birleştirerek yapılan harfler, örneğin, /mori/ okunan 森 harfi orman anlamında, /ki/ okunan 木 ağaç anlamı taşıyan harften 3 tanesinin birleştirilmesiyle yapılmıştır.
4. Keisei moji: Anlam taşıyan bir Kanji ile sesi taşıyan başka Kanji'nin birleşmesi ile oluşturulanlar.
5. Tençuu: Aslında var olan Kanji'nin anlamı açısından genişletilerek kullanılması.

---

[29] Aksan, a.g.e., s. 195

[30] Hinohara, a.g.e., s. 817

6. Kasyaku: Aslında var olan Kanji'nin anlamına bakmaksızın ses karşılığında kullanılması.

Özellikle, dördüncü yöntemle yapılan Kanji'nin sayısı oldukça fazladır. Bu yöntem sayesinde Kanji'nin üretkenliği sağlanıyor, yeni kavramla karşılaşıldığında, yeni harfin yapılması kolaydır ve yapılan harf okunamasa bile anlamı kolayca tahmin edilir.

Çinceden alınan alıntı kelimeler, Çincede yazıldığı gibi yazılır. Çin'de hükümdar değiştiğinde harflerin okunuşu da değişebilirdi, onun için bir harfin birkaç okunuşu bulunabilir. Genellikle, yedinci yüzyıldan önce Japoncaya girmiş olanları 'Go-on', on ikinci yüzyıla kadar girenler 'Soo-on', sonrakiler de 'Kan-on' olarak, o dönemin Çin Hükümdarlığının adıyla adlandırılmaktadır. Kanji'lerin çoğu Japoncada bulunan nesne veya kavramları da karşılar, onun için 'kun-yomi' olarak adlandırılan Japonca okunuşu da ayrıca mevcuttur. Buna karşın Çince okunuşuna da 'on-yomi' adı verilmektedir. Örneğin, 行 harfi, gitmek anlamına gelen Japonca fiil, 行く (ik-u) kelimesinde Kun-yomi okunuşuyla /i/ sesi ile okunur. Bilim veya ustalaşmak için öğrenmek veya çalışmak anlamına gelen 修行(syu-gyoo) kelimesinde Go-on okunuşuyla /gyoo/ okunur. Seyahat anlamına gelen 旅行 (ryokoo) kelimesinde ise, Kan-on okunuşuyla /koo/ olarak okunur. Eskiden kullanılan bir çeşit yağ lambası olan 行灯(an-don) kelimesi Toosoo-on okunuşuyla /an/ şeklinde okunmaktadır[31].

Kanji, kelime ile aynı nitelikleri taşıdığından dolayı onun sayısı belirsizdir. Alanına göre farklı ve çoğu kişinin ilgi alanı dışında olduğu için, okunuşu ve yazılışı bilmedikleri harfler olabilir. Günümüzdeki Japoncada en azından, Kültür Bakanlığına bağlı olan denetim kurumu tarafından yayınlanan Jouyou kanjihyou (Daimi kullanımlı Kanji tablosu) içinde bulunan Kanji'ler bilinmesi gerekir. Bir önceki yenilemeden 29 yıl sonra en son 30 Kasım 2011 tarihinde yenilenen tablo[32] içinde 2136 Kanji bulunmaktadır. Gazeteler, dergiler gibi kamu yararında olan

[31] Kindaichi, Nihongo ge, s.27

[32]http://www.bunka.go.jp/bunkashingikai/soukai/pdf/kaitei_kanji_toushin.pdf

kurumların, bu 2136 Kanji'yi kullanarak yayım yapmaları isteniyor. Ortaokul son sınıfına kadar gelen öğrenciler, bu harflerin yazma ve okumasını öğrenmiş olurlar. [33]

1.1.2.2.3. Kanji Kana Majiri Bun

Japoncanın yazı sisteminde 'Hiragana', 'Katakana' ve 'Kanji', aynı cümle içinde her birinin kullanım alanında yer alır. Bazen 'Kanji'nin yerinde Kana'lar yer alabilir, ama onun tersi olamaz.

Japoncada da cümleler veya bazı kelime grupları virgül veya nokta ile ayrılır; ancak bir cümle veya kelime gruplar içerisinde işaretler konulmadığı sürece kelimeler ve ekler bitişik yazılır. Harflerin taşıdığı niteliklerinden dolayı kelimeler bitişik yazılsa da kolayca ayırt edilebilir.

Örneğin, bu cümlelere bakalım.

先日,イスタンブルでお父様と会いました, とてもお元気そうでした。

Bu cümlenin Türkçe karşılığı : Geçen gün, İstanbul'da babanızla görüştüm, çok sıhhatli görünüyordu.

Cümle içinde yer alan kelimeler aşağıda açıklanmıştır, Japonca yazılardan sonraki () içinde okunuşu gösterilmektedir.

先日(senjitsu), geçen gün anlamında, iki Kanji ile yazılmakta.

イスタンブル(isutanburu), İstanbul böyle yazılır, yabancı kelimeler için kullanılan Katakana ile yazılmıştır.イ : i , ス : su , タ : ta , ン : n , ブ : bu , ル : ru

で(de), bulunma hali eki olduğu için Hiragana ile yazılır.

お(o), saygı eki olduğundan Hiragana ile yazılmaktadır.

父(too), baba anlamındaki Kanji'dir.

様(sama), sayın anlamında ve burada Türkçedeki'sizin' anlamını da ifade eden Kanji'dir.

と(to) vasıta hali eki olduğu için Hiragana ile yazılır.

---

[33]Sanseidoo Hensyuujo, **Atarashii Kokugo Hyouki Hando Bukku (Yeni Japon Dili Yazım El Kitabı)**, 4. bs. Tokyo, Sanseidou, 1991, s.5-99

会い(ai), görüşmek anlamına gelen a-u fiilinin devamlı şeklidir, fiil kökü Kanji ile, yardımcı sesi Hiragana ile yazılır.

まし(maşi), fiil çekim edatı, Hiragana ile yazılır.

た(ta), geçmiş zaman eki, Hiragana'dır.

とても (totemo), 'çok' anlamında bir zarftır, Japonca kelime olduğundan Hiragana ile yazılır.

お(o), saygı eki olduğu için Hiragana ile yazılır.

元気 (genki) sıhhatli anlamına gelen sıfatın köküdür, iki Kanji ile yazılır.

そう(soo), tahmini ifade eden çekim eki olduğu için Hiragana ile yazılır.

でし(deşi), bildirme eki, iki Hiragana ile yazılır.

た(ta), geçmiş zaman eki olduğu için Hiragana ile yazılır.

Sesi karşılayan yazı sistemiyle, İdeogram yazı sisteminin karışık olduğunu gören yabancılar veya yabancı ülkede eğitim almış Japon bilginler, zaman zaman bu 'karmaşıklığı' çözülmesi gereken sorun olarak algılamışlardır. Özellikle, Japonya'nın dış ülkelerle ilişkisini kestiği 300 yıldan sonra, yeniden dışarıya açıldığı ve aynı zamanda 'Samuray' Hükümdarlığından İmparatorluğuna dönüş yaptığı on dokuzuncu yüzyıl ve İkinci Dünya Savaşını kaybettikten sonraki dönemde Latin alfabesine dönüşü için uğraşanlar olmuştu. Ancak, şimdiki Japonca yazı sistemi bin yılı aşkın zamanda geliştirildi. Yazı sistemi, Japoncanın şekil ve ses sistemine en uygun hale gelmiştir. İkinci Dünya Savaşından sonra bir süreliğine Japonya hükümetinin yerine geçen GHQ, 'Şeytanın Yazısı' olarak adlandırdığı Japonca yazı dilini değiştirmek için Japon halkının okuma yazma oranını araştırmıştı; ancak yazı sistemi karmaşık olmasına rağmen, o zamanki Amerika'nın okuma yazma oranından Japonya'nınkinin daha yüksek olduğu tespit edilince, yazı dilini değiştirmekten vazgeçmişlerdi.[34]

[34] Oono Susumu, Morimoto Tetsuroo, Suzuki Takao, **Nihon Nihongo Nihonjin (Japonya, Japonca, Japon millet)**, Tokyo, Shinchoosya, 2001, s. 21-24

1.1.2.2.4. Ro-ma ji[35]

Aslında Japoncanın yazı sistemi içinde yer alan harf değildir. Ancak, özellikle batı dillerinden alınan kelimeler için veya yabancılara okumanın kolaylaştırılması amacıyla Latin harfleri de kullanılmaktadır.

Latin harfleri, Japonca seslerinin karşılığı olarak dizilir. Bu Latin harflerine Ro-ma ji (Roma'nın harfi anlamında) adı verilir. Ro-ma ji'nin yazılışı, 09 Aralık 1954 tarihinde 'Ro-ma ji no tsudurikata (Ro-ma ji'nin yazılışı)' adında başbakanlık tarafından yayınlanan ilanla belirlenmiştir. Bu ilan içinde 'Nihon şiki, 'Kunree şiki' ve 'Hebon şiki' olmak üzere üç çeşit Ro-ma ji sistemi bulunmaktadır. Hangisinin daha doğru şekilde Japoncanın seslerini karşıladığı tartışılır. Aslında Japoncaya göre olmayan bir yazı sistemi olduğu için, Japonca sesleri karşılaması beklenmediği için üç sistem de devam etmektedir.

Ancak, bu tezde Japoncanın okunuşunu açıklarken, Türkçe alfabeden faydalanmak niyetindeyim. Yukarıdaki 'Hiragana' ve 'Katakana' tablolarında Japonca harflerin altında okunuşları Türk alfabesiyle belirtilmiştir. Genellikle, Japoncada 'Kana'lar bir heceyi karşıladığı için Japonca okunuşu belirlenirken tabloda gösterildiği şekilde açıklamalar yapılacak. Bu tez içerisinde, Kaynakların dışında herhangi 'Ro-maji' sistemi kullanılmayacaktır. Kaynaklarda özel adların kalıplaşmış Latin alfabesiyle olan yazılışı bulunduğundan ona uyarak yazılmıştır.

1.1.2.3. İki Dilin Yazı Sistemindeki Ortak Noktalar

İki dilin yazı sisteminin ortak noktası, ilk bakışta hiç yok gibi görünür. Ancak, yazı sistemi üzerinde tarihi bakımdan düşündüğümüzde, bir ortak noktamız gözükmektedir.

Türkçe, 1928 yılında Latin alfabesini esas alarak oluşturulan yeni alfabe ile yazılmaya başlanmasına kadar, Arap alfabelerle yazılıyordu. Bu süre içinde başta kelimeler olmak üzere, çok büyük ölçüde Arapça ve Farsçadan etkilenmiştir. Japonca ise, şimdi kullanılan harflerin çoğunu Çinceye borçludur. Kanji, zaten Çin'de M.Ö. ikinci yüzyıldan M.S. üçüncü yüzyıla kadar hüküm süren Kan hanedanın harfi

[35] Kokusai Koryuu Kikin, a.g.e., 1997, s.87-98

anlamına gelir. Anlaşılan o dönemde Japonya'ya Çin harfleri girmiştir. Hiragana, daha sonraki yıllarda Japoncanın sesine uygun olan Kanji'lerden yapılmıştır.

Türkçe de Japonca da gramer ve fonetik açıdan kendisine hiç benzemeyen ülkelerin dilinden etkilenip o dilin harflerini bir süre kullanmıştır. Japonca, Kanji'yi öyle benimsemişti ki yeni harfler yaratıp Çinceye geri ihraç etmiştir.

1.2. Şekil Özellikleri

Şekil bilgisi, 'Bir dildeki kök ve ekleri, bunların birleşme yollarını, eklerin anlam ve görevlerini, dili türetme ve çekim özelliklerini ve şekille ilgili diğer konuları inceleyen gramer dalı'[36]dır.

1.2.1. Kelime Yapısı

Kelimeler, bir veya birkaç heceden oluşan anlam birlikleridir[37]. Kelimeler yalnız başına anlam taşıyan, dildeki en küçük birimdir. Kullanım esnasında ekler alıp, cümlede yer alabilir.

Kelimeler, kök ve eklere ayrılabilir. Kök, kelimelerin yapısında yer alan bütün ekleri çıkardıktan sonra, daha küçük bilime ayrılamayan ve kelimenin temel anlamını taşıyan unsurdur. Ekleri kalıplaşmış olup ekler bulunmasına rağmen onun ayrılamayan unsuru da gövdeyi oluşturur.[38]

1.2.1.1. Türkçenin Kelimeleri

1.2.1.1.1. Yapı Bakımından Kelimeler

Türkçede kelimeler, oluşma biçim ve yapı bakımından üçe ayrılır.[39]

---

[36] Korkmaz, a.g.e., 1992, s.142

[37] Özkan- Esin - Tören, a.g.e., s.463

[38]ZeynepKorkmaz, **Türkiye Türkçesi Grameri (Şekil Bilgisi)**, Ankara, TDK, 2003, s.5-15

[39] Korkmaz, a.g.e., 2003, s.30-189 Ancak, Korkmaz burada yapı bakımından kelimeleri 6'ya ayırmıştı, bazılarının kelime gruplarında nitelendirilebileceğini düşünerek burada 3'e ayırdık.

Basit kelimeler, herhangi yapım eki ile genişletilmemiş kök kelimelerdir, *bal, göz, al-, ver-* gibi.

Türemiş kelimeler, kelime kökü veya gövdesine herhangi bir yapım eki getirilerek türetilen kelimelerdir. *Başlık, biner, evcil, çokluk, aldır-, veril-, gitme* gibi.

Birleşik kelimeler, kelimeleri birleştirme yoluyla yapılır. *Akciğer, boyun eğ-* gibi birleşen her kelimenin anlamını koruyarak oluşturulanlar ve *sütlaç, hanımeli* gibi birleşen kelimelerin ya ses ya anlamda farklı olanları da mevcuttur.

1.2.1.1.2. Menşei Bakımından Kelimeler

Türkçede kelimeler, menşei bakımından ikiye ayrılır.

Türkçe kelimeler, öz Türkçede bulunan kelimeler ve eklerle Türkçeleştirilmiş kelimelerdir. *Aş, el, koş-, seyret-* gibi.

Alıntı kelimeler, yabancı dilden alınan kelimelerdir. *İstavrit, ıspanak, tecrübe, derya* gibi.

1.2.1.1.3. Görev ve Anlam Bakımından Kelimeler[40]

1.2.1.1.3.1. İsimler[41]

Canlı veya cansız varlıklar ve soyut veya somut kavramları ifade eden kelime türüdür. İsimler, cümle içerisinde özne, nesne, yer tamlayıcısı, zarf, yüklem olarak yer alabilir, yer alırken kök, gövde veya çekimli şekilleriyle kullanılabilir.

Görev ve anlam bakımından *Mustafa, Fatma* gibi Özel isimler ve Cins isimlere ayrılır. Cins isim ise, anlamlarına göre, *ün, bilgi, sevgi* gibi Soyut isim, *insan, yağmur, kedi* gibi Somut isim, *anlayış, durma, okumak* gibi İş ve eylem gösteren isimlere ayrılır.

Yapı bakımından Basit isim, isim yapma ekleriyle türetilmiş olan Türemiş isim, birkaç kelimenin birleşimi olan Birleşik isim olarak üçe ayrılır. özel isimler ve *kedi, insan, araba, ağaç* gibi cins isimlere ayrılır.

---

[40]Özkan- Esin - Tören, a.g.e., s.515-544

[41] Korkmaz, a.g.e.,2003, s.195-250

1.2.1.1.3.2. Sıfatlar[42]

Bir ismin önünde yalın halde yer alır, varlık veya kavramları nitelemek veya belirlemek için kullanılır.

Görevleri bakımından Niteleme Sıfatları ve Belirtme Sıfatları olarak ikiye ayrılır. Belirtme Sıfatları içinde, *bu, şu, o* gibi İşaret sıfatları, *bütün, filan, hiç* gibi Belirsizlik Sıfatları, *kaç, hangi, nasıl* gibi Soru Sıfatları ve Sayı Sıfatları vardır. Sayı Sıfatları ise, *bir, iki, yüz* gibi Asıl Sayı Sıfatları, *birinci, ikinci, yüzüncü* gibi Sıra Sayı Sıfatları, *birer, ikişer* gibi Üleştirme Sayı Sıfatları, *yüzde beş, beşte bir* gibi Kesir Sayı Sıfatları, *ikiz, üçüz* gibi Topluluk Sayı Sıfatları olarak beşe ayrılır.

Yapı bakımından *az, bir, beyaz* gibi kök halinde olan Basit Sıfatlar, *açık, türemiş, ürkek* gibi isimden veya fiilden yapma ekleri ile Türemiş Sıfatlar, sıfat tamlaması veya isnat grubu gibi kelime gruplarından kalıplaşarak meydana gelen *tez canlı, birçok* gibi Birleşik Sıfatlar gibi türlere ayrılır.

1.2.1.1.3.3. Zarflar[43]

Kendisinden sonra gelen bir sıfat veya bir zarf, çoğunlukla da fiilin yer, zaman, durum, miktarını belirleyen kelime türüdür. Genellikle çekimsiz kullanılır, yer ve durum bildiren çekim ekleri ile de yer alabilir.

Görev ve anlam bakımından *ileri, yukarı* gibi Yer zarfları, *sabah, dün* gibi Zaman zarfları, *en, daha, pek* gibi Karşılaştırma zarfları, *ansızın, güzel* gibi Hal zarfları olarak dörde ayrılır.

Yapı bakımından herhangi ek almayan *gece, en* gibi Yalın Zarflar, ekleri alan *sonra, günlerce* gibi Türemiş zarflar, *pazartesi, bugün biraz* gibi birleşmiş kelimeden olan Birleşik Zarflar, *öne doğru, koşa koşa* gibi kelime grubu olan Gruplaşmış zarflar olarak dört çeşidi vardır.

---

[42] Korkmaz, a.g.e., 2003, s.333-398

[43] Korkmaz, a.g.e., 2003, s.451-523

1.2.1.1.3.4. Zamirler[44]

Varlık veya kavramın yerinde, geçici olarak onların yerini tutan temsilci kelimeleridir. İsim gibi çekime tabidir, çekim edatlarına ise ilgi haliyle bağlanır.

Anlam bakımından zamirler, altıya ayrılır.

1) Şahıs zamirleri, *ben, sen, onlar* gibi.

2) Dönüşlülük zamirleri, *kendimiz, özü* gibi.

3) İşaret zamirleri, *bu, şu, o* gibi.

4) Soru zamirleri, *kimi, kaçı* gibi.

5) Belirsizlik zamirleri, *başkası, hiçbiri* gibi.

6) Bir cümle veya kelime grubu ya da cümleyi temsil eden *ki* gibi Bağlama zamirleri.

1.2.1.1.3.5. Fiiller[45]

Bir iş veya hareketi karşılayan kelimedir. 'Olumlu veya olumsuz olarak bir kılışı, bir oluşu veya bir durumu' anlatır. 'Toplu bir deyimle olup biteni (proces) anlatan kelime' denilebilir.[46] Çekim ekleriyle cümle içinde yüklem rolünü taşır veya kelime grupları oluşturur.

Filler çekimli şekilde kullanılır. Fiillerin çekimleri, fiil kök veya gövdesine getirilen şekil ve zaman eki ve şahıs eki ile oluşur. Ve 'bu üç unsur ile hareket, şekil, zaman ve şahıs olmak üzere dört şey ifade eder. Kısacası, çekimli fiil şekle, zamana, şahsa bağlanmış bir hareketi karşılayan kelimedir.'[47]

Türkçe fiiller, yapıları, görevleri, içerikleri, kullanışları, çatıları bakımından sınıflandırılabilir.

1.2.1.1.3.5.1. Yapı Bakımından Fiiller

Yapısı bakımından fiiller, üçe ayrılır.

---

[44] Korkmaz, s.g.e.,2003, s.399-450

[45] Korkmaz, a.g.e., 2003, s. 527-1051

[46] Tahsin Banguoğlu, **Türkçenin Grameri**, 6.bs, Ankara, TDK, 2000, s.408

[47] Ergin, a.g.e., s.281

Basit fiiller, kendi içlerinde daha basit anlamlı öğelere ayrılamayan kök halindeki fiillerdir, *almak, bilmek, görmek* gibi.

Türemiş Fiiller, fiil yapma ekleri ile türetilen fiillerdir, *yaşamak, yaşarmak, bildirmek* gibi.

Birleşik Fiiller, *yardım etmek, affetmek* gibi bir isim ile, etmek, olmak gibi yardımcı fiillerin birleşmesinden oluşan isim kökenli birleşik fiiller ve basit veya türemiş fiil ile yardımcı fiillerin birleşimiyle meydana gelen, *baka kalmak, alı vermek* gibi anlam ve biçim yönünden kalıplaşmış olan fiil kökenli birleşik fiiller olarak ikiye ayrılır.

1.2.1.1.3.5.2. Görev Bakımından Fiiller

Asıl fiiller, *duymak, bakmak, söylemek* gibi tek başına kullanılır.

Öte yandan Yardımcı Fiiller, asıl fiillere çeşitli fonksiyonlar yüklenerek veya isim soylu kelimeleri fiilleştirip, birleşik fiil grupları yapan fiillerdir. *İmek, etmek, eylemek, olmak, kılmak, bulunmak* fiiller, isimle kullanılan yardımcı fiildir. Yeterlik işlevini katan *bilmek*, çabukluk, tezlik işlevini katan *vermek*, devamlılık, süreklilik, deneme işlevlerini gören *gelmek, görmek, kalmak, durmak, koymak,* yaklaşma ifadesini katan *yazmak* gibi fillerle kullanılan yardımcı fiiller, ana fiillere zarf-fiil ekiyle bağlanıp çeşitli işlevleri katar.

1.2.1.1.3.5.3. İçeriklerine Göre Fiiller[48]

Korkmaz, fiilleri 'içerikleri bakımından' üç gruba ayırmıştı. Benzer sınıflandırmayı Banguoğlu, (fiilin) ifade ettikleri olup bitenin niteliğine göre' yapmıştır.

Birinci grupta yer alan Oluş Fiilleri, *akmak, benzemek, coşmak, doymak, erimek, ıslanmak, uzamak* gibi'Cümlede yüklemin gösterdiği işin olma niteliği taşıdığını, oluşan yapana yöneldiğini belirten, dolayısıyla herhangi bir nesneye ihtiyaç göstermeyen fiiller' dir.[49]

---

[48] Banguoğlu, a.g.e., s.408, Korkmaz, a.g.e., 2003, s.530-533

[49] Korkmaz, a.g.e.,2003, s.531

İkinci grupta yer alan Kılış Fiilleri, *almak, beslemek, çevirmek, dövmek,* gibi 'Cümlede yüklemin gösterdiği işi taşıma niteliği taşıdığını, yapanın dışında bir nesneye yöneldiğini, bir varlık üzerinde etkisi bulunduğunu gösteren, dolaysıyla nesne gerektiren fiiller'[50]dir.

Üçüncü grupta yer alan Durum Fiilleri, *alışmak, gücenmek, şaşırmak, uyumak, yatmak, susmak* gibi 'hareket halinde olmayan bir durum veya takınılan bir tavrı göster'[51]en genellikle geçişsiz olan fiillerdir.

1.2.1.1.3.5.4. Kullanış Bakımından Fiiller

Kullanışları bakımından fiiller, söz diziminde yüklem olarak yer alan Çekimli Fiiller ve şahıs ekleri almadan, kişiye bağlı olmaksızın özel eklerle yapılan isimleşmiş fiil şekli olan Yatık fiilleri[52] olarak ikiye ayrılır.

Çekimli Fiiller, *gelmişsin, duruyorum, bilseniz* gibi söz diziminde daima yüklem durumunda olan, şekil, zaman ve şahıs ifadeleri taşıyan fiillerdir.

Yatık Fiiller, şahıs ekleri yerine isim olarak iyelik ekleri alabilir. Yatık fiillerde, fiilden isim yapma ekleri ile yapılan İsim fiiller, sıfat fiil yapma eki ile yapılan Sıfat fiiller, Zarf fiil eki ile yapılan Zarf fiiller bulunmaktadır.

İsim Fiiller, fiilin gösterdiği hareketi isim olarak karşılar, bir durumun, oluşun veya kılışın adıdır. Sıfat fiiller, fiilin zamana bağlı hareketini sıfatlaştıran bir şeklidir. Zaman ve hareket ifadesi taşıdıklarından fiillere, söz diziminde ise isimlere yakındır. Cümle ve kelime gruplarında isim gibi kullanılıp, zarf dışında yalın halde özne, hal eklerini alıp nesne veya yer tamlayıcısı, isim cins kelimelerden önce sıfat olarak yer alırlar. Zarf Fiiller, söz diziminde fiillerin zarf kullanılışlarını sağlayan veya birleşik fiil gruplarında, ana fiili yardımcı fiile bağlayan fiillerdir.

---

[50]Korkmaz, a.g.e., s.532

[51] a.e., s.532

[52]Banguoğlu, a.g.e., s.410-420

1.2.1.1.3.5.5. Çatı Bakımından Fiiller[53]

Çatı (voice), tabanının çekimden önce aldığı çeşitli görünüşlerdir. Bu görünüş, cümle içindeki özne ve nesne ile fiil arasındaki ilişkilerine göre değişir. Fiilin anlamını değiştirmeden ancak, cümledeki özne ve nesneye hükmeden şekil değişikliğidir. Türkçede çatılar birtakım fiilden fiil yapma ekleriyle belirlenir. Çatı ekleri, fiil kökü veya gövdesinden sonra fiil çekim eklerinden önce yer alır. Bir fiil kök veya gövdesi, çatı eklerinden bir kaç taneyi belirli sırayla üst üste alabilir.

Yüklem olan fiil ile nesne ilişkisi açısından fiiller, Geçişli ve Geçişsiz Fiillere ayrılır. Geçişli fiiller, fiilin gösterdiği hareketin nesneye bağlı olan, cümleyi etkileyecek nesne gerektiren fiillerdir. Geçişsiz fiiller ise bir olma ve oluşmayı ifade eder, fiilin gösterdiği hareketi yapana yönelik olduğundan bu tür fiiller nesne almazlar.

Fiil ile özne ilişkisi açısından beş çatı bulunmaktadır.

Etken Çatı (Yalın Çatı), çatı eki almadan kendi asıl anlamıyla kullanılan, yüklemin ifade ettiği işi gören, öznenin belli olduğu fiillerdir.

Edilgen Çatıdaki fiillerde, fiilin gösterdiği işin kimin tarafından yapıldığı belli değildir. Hareketi yapan aktif öznesi olmayan edilgen çatıdaki fiiller ‘pasif fiil’dir ve pasif fiiller pasif özne alır. Hiçbir durumda özne almayan edilgen fiiller, ‘meçhul fiil’dir.

Dönüşlü Çatı, fiilin içerdiği hareketin özneye döndüğünü gösteren veya fiilin gösterdiği hareketin kendi kendine yapıldığını ya da olduğunu belirten çatıdır. Dönüşlü fiillerde, işi yapan da, yapılan işten etkilenen de aynı olup özne olarak gösterilir.

İşteş Çatı, genellikle fiilin içerdiği hareketin, birden fazla özne tarafından karşılıklı veya birlikte ya da toplu olarak hep birlikte yapıldığını gösterir.

Ettirgen Çatı, fiilin gösterdiği hareketin daima özne dışındaki bir varlık veya kavrama yöneldiğini belirtir. Veya geçişsiz fiilleri geçişli fiil durumuna getirir.

---

[53] Bangoğlu, a.g.e., s.411, Korkmaz, a.g.e., 2003, s.538-541

1.2.1.1.3.6. Edatlar[54]

Tek başlarına anlamı olmayan, ancak başka kelimelerden sonra yer alarak cümle içinde diğer kelimelerle anlam ilişkisi oluşturan kelimelerdir. Edatlar çekime girmez. Tek başına anlam taşımadığından işleyişi bakımından eklere yakındır, ancak, şekil bakımından kelimedir.

Edatlar isimlerle, *ile, için, üzere* gibi yalın haliyle, *kadar, göre, rağmen* gibi yaklaşma haliyle*, beri, önce, gayri* gibi uzaklaşma hali ile birleşir. Bazı edatlar zamirlerin ilgi hali ile birleşir, *için, kadar* gibi.

Edatların üstlendiği işlevler sekiz çeşide ayrılır.

1) Vasıta ve beraberlik edatları, *ile birlikte, ile, ile beraber*, ismi fiile bağlayarak fiilin gösterdiği hareketin neyle yapıldığını ifade eder.

2) Sebep edatları, *için, dolayı, rağmen*, *diye* gibi, isimlerden sonra yer alarak fiilin gösterdiği hareketin sebeplerini gösterir.

3) Benzerlik edatları, *gibi, misali*, fiilin gösterdiği hareketin neye benzer şekilde gerçekleştiğini ifade eder. Başkanlık edatları, *başka, gayrı* gibi, söz konusu olan ismin kendisinden sonra gelen isme göre farklı veya istisna olduğunu ifade eder.

4) Miktar edatları, *kadar, aşkın, defa, ziyade* gibi miktar veya derece ifadesini taşır.

5) Zaman edatları, *ara, beri, evvel, sonra, yakın* gibi zamanı ifade eder.

6,7) Yer ve Yön edatları, *kadar, dek, karşı, doğru* gibi, yer veya yönü belirtir.

8)Aitlik edatları, *göre, için, ait, mahsus* gibi aitlik, nispet, uygunluk, karşılaştırma ifadesi taşır.

1.2.1.1.3.7. Bağlaçlar[55]

Söz diziminde aynı değerdeki öğeleri birbirine bağlayan kelimelerdir. Kullanışlarına göre üçe ayrılır.

1) Sıralama Bağlaçları, aynı fonksiyonu taşıyan öğeleri bağlar, *ve, ile* gibi, *ya… ya da, hem… hem, da… da* gibi kıyaslama, eşitlik, beraber olmama gibi anlamlarla öğeleri bağlar.

---

[54] Korkmaz, a.g.e., 2003, s.1052-1089

[55] Korkmaz, a.g.e., 2003, s.1091-1136

2) Cümle Başı Bağlaçları, *fakat, eğer, çünkü* gibi cümle başında yer alarak, bir önceki cümleye kendisinin ifade ettiği işlevi katarak sonraki cümleye bağlar.
3) Kuvvetlendirme Bağlaçları, *da, bile, ise, ki* gibi kendilerinden sonra geldiği öğeleri önce veya sonra gelen öğelere bağlayarak, kendisiyle birleştiği öğeyi vurgular.

Yapılarına göre de üçe ayrılır.

1) Basit Bağlaçlar, tek kelime halindedir, *eğer, ile, yani bile* gibi.
2) İki bağlaç, zarf ve bağlacı veya kısa cümlelerden oluşan Birleşik Bağlaçları, *mademki, veya, neyse, yoksa* gibi.
3) İki veya ikiden fazla kelimelerle oluşan Birleşik Halinde Kullanılan Bağlaçlar, *hem de, öyle ki, ya da, o halde* gibi.

1.2.1.1.3.8. Ünlemler[56]

Tek başlarına anlamları olmayan, ancak her türlü duygu veya seslenmeleri karşılayan kelimelerdir. Bazen aslında ünlem olmayan kelimeler de ünlem olarak kullanılabilir, *Tanrım, Allah, Nereden çıktı yahu!* gibi.

İşlevlerine göre beşe ayrılabilir.

1) Ses tonuyla çeşitli duyguları ifade eden *ah, eyvah, oh, of, yuh* gibi Ünlemler.
2) Bir isimden önce yer alarak o isme hitaben onu kuvvetlendiren *ey, yâ*, gibi Seslenme ünlemleri.
3) Sorma ünlemleri, *hani, acaba, niçin* gibi soru ifadesiyle kullanılır.
4) Gösterme ünlemleri, *işte, aha, tâ* gibi bir nesneyi göstermek için kullanılır.
5) Cevap ünlemleri, *evet, peki, pekâlâ, hâşâ* gibi bir soruya karşı onay veya ret gibi cevap sözü olan ünlemdir.

[56] Korkmaz, a.g.e., 2003, s.1139-1192

1.2.1.2. Japoncanın Kelime Yapısı[57]

Japoncada kelimeler, ikiye ayrılır, tek başına cümle unsuru olabilen 'Şi (bağımsız kelime)' ve daima başka kelimelerle birleşip bir kelime grubu oluşturan 'Ji (bağlı kelime)'dir. 'Ji', Türkçedeki ekler ve edatlardır. Bağımsız kelime olan 'Şi' ise Türkçedeki ekler ve edatların haricinde olan kelimelerdir. 'Şi' de ikiye ayrılmakta, yüklem olarak cümle unsuru olurken, zaman veya şekil ekleri almadan önce 'Katsuyoo gobi (çekim ekleri)' olarak adlandırılan yardımcı öğeleri alıp, şekil değişmesine uğranan 'Yoogen'(fiil ve sıfat) ve yalın hali veya hal ekleriyle herhangi cümle unsuru olabilen 'Taigen'(isim, zamir, sayılar)dir. 'Taigen', özne ekini alarak özne olabilenler (isimler) ve özne olamayanlar(zarf, bağlaç, hitap unsurlar)'dan oluşur. 'Yoogen' ve 'Taigen' arasındaki fark anlamlarına göre nitelendirilirse, 'Yoogen' bir değişmeyi anlatan kelimedir, 'Taigen' ise bir kavramı ifade eden kelimedir.

'Yoogen', 'Takao Yamada'ya göre nitelik kavramlarını ifade eder, Masaki Tokieda'ya göre, 'Taigen (isim)'nin karşısında bulunan ve çekimli olan kelimelerin bütünlüğü, Shinkichi Hashimoto'ya göre ise, tek başına cümle unsuru olabilen çekimli kelimelerdir.'[58] 'Yoogen'nin işlev özellikleri, 'özne ve başka cümle öğeleri ile gramer ilişkilerini kurabilmesi, cümle bitirme niteliğini taşıması, yalnız veya yardımcı unsurlar, ek veya edatlarla birleşerek, çeşitli kelimelere

---

[57]Tsukishima Hiroshi, **Kokugogaku (Japon Dil Bilimi),** 22.bs., Tokyo, Tokyodaigaku Syuppankai, 1980,s.101-108Japoncanın grameri, şekilbilgisinde Japonya'daki temel eğitimde öğretilen teori, Shinkichi Hashimoto'nun çıkardığı teoriye dayanır. Gramer şekline göre, yani çekimin olup olmaması ile kelimeleri sınıflandıran odur. Buna karşı, ana hat olarak kelimelerin sadece bir nitelik olan gramer şekli ile sınıflandırılmaması gerektiğini söyleyen bilginler çoktur. Takao Yamada, kelimenin taşıdığı anlamına göre sınıflandırmalarını yapmıştı. Ancak çıkan tablo, Hashimoto'nun çıkardığı tablo ile sadece konulan ad farklı olsa da, hemen hemen aynı olmuştu. Üçüncü olarak Masaki Tokieda'nın teorisinde kelimeler, bir kavram oluşma surecini yaşayanlar ve yaşamayanlar olmak üzere ikiye ayrılır. İsimler ve fiillerin konumunda öbürleriyle pek fark yoktur, ancak, bağımsız kelimeler denilen ekler, edatlar ve bir kısmı sıfatların konumu farklıdır.

[58]Tsukishima, a.g.e., s.113

bağlanabilmesidir'[59]. 'Yoogen'in fiilden başka bir unsuru sıfatlardır. 'Yoogen', bir oluş, kılış ve bir durum anlatır, fiiller genellikle oluş ve kılışı anlatır, sıfat ise bir durum anlatır. Ayrıca, Japonca gramerinde sıfat ve fiil, sözdizimi esnasında çekimli sayıldığından dolayı da aynı grupta yer alır.

Genellikle fiil, bir hareket, kılış veya oluşu ifade eder, sıfat ise nitelikleri veya durumu ifade eder. Fiillerin bir kısmı da bir durumu karşılar, ancak, fiiller, o durumunun gerçekleşme sürecini de ifade eder, sıfat ise o duruma sahip olduğunu anlatır. Bu ifade yönündeki fark, sıfat ve fiili ayırır.[60]

Japoncada Fiil, bir hareket, kılış, oluş veya durumun olumlu veya olumsuz yönde gerçekleştirilmesini ifade eden kelimedir. İşlev bakımından fiil, '-mas bildirme ekine bağlanabilen, emir ve durma şekli, ettirgen, edilgen, başlama ve bitirme çatılarına sahip'[61]tir. Fiil yüklem olurken, bir görev üstlenen ek ve edatlarla bağlanırken veya sıfat-fiil, isim-fiil konumunu oluştururken, yardımcı öğeler alır.

1.2.1.2.1. Yapı Bakımından Kelimeler[62]

Japoncada kelimeler, yapı bakımından beşe ayrılır.

1) Tanjun go (Basit kelimeler), herhangi bir yapım eki ile genişletilmemiş kök halindeki kelimedir, *足 aşi (ayak), 家 ie (ev),立つ tats-u (kalkmak)* gibi.

2) Hasei go (Türemiş kelimeler), kelime kökü veya gövdesine herhangi yapım ekinin getirilmesiyle türetilen kelimelerdir, *太-さ futo-sa (kalınlık), さぼ-る sabo-ru (tembellik etmek)* gibi

3) Fukugougo (Birleşik kelimeler), birden fazla kelimelerin birleştirilme yoluyla yapılır, *上り下り noboriori (iniş çıkış), 山道 yamamiçi (dağ yolu)* gibi

4) Tensei (Dönüştürülmüş kelimeler), fiil veya sıfatların şekil değişmesiyle isme dönüştürülmesinden oluşur, 読む *yomu (okumak) –読み yomi (okunuş)* gibi. Bir tür türemiş kelime olarak da değerlendirilebilir.

---

[59]Kindaichi, a.g.e. 1998, s.88

[60] Kindaichi, Nihongo ge, 1985, s. 97-98

[61]Kindaichi, a.g.e. 1998, s.88

[62] Kato- Saji- Morita, a.g.e., s.83-85

5) Şooryaku (Kısaltılmış kelimeler), kelimenin bir kısmını atıp kısaltarak yapılır. Özellikle beşten fazla heceli kelimeler dört heceli kelimeye kısalttırılır,*鰻丼ぶり unagidonburi (yılan balığından yapılan bir çeşit yemek)- 鰻丼 unadon* gibi. İngilizce gibi yabancı dilden alıntı kelimelerinde sıkça görülür, *デジカメ (Dejikame* 'dijital camera'dan) gibi.

1.2.1.2.2. Menşei Bakımından Kelimeler[63]

Japoncada kelimeler, menşei bakımından üçe ayrılır.

1) Wago (Japonca kelimeler), öz Japonca kelimelerdir, *手 te (el),長い nagai (uzun), 飲む nomu (içmek)* gibi.

2) Kango (Kanji ile yazılan kelimeler), Kanji'lerini birleştirerek yapılan kelimeler, genellikle birleşik kelime veya deyim şeklindedir. Bazılar, Çinceden alıntı kelimelerdir, bazıları da yeni kavramları karşılamak için Japoncada yapılmıştır, *愛 ai (sevgi), 工作 kousaku (işleme), 銀行 ginkoo (banka), 電話 denwa (telefon)* gibi.

3) Yougo (Katakana ile yazılan alıntı kelimeler), Çincenin dışında herhangi bir dilden alınan kelimelerdir, *テレビ terebi (televizyon),ラジオ rajio (radyo)* gibi. Genellikle Japoncanın ses kurallarına uygun şekilde telaffuzu edilir ve çok heceli kelime haline geldiğinde genellikle dört heceli haline kısaltılıp yerleşir, *マスコミュニケーション masukomyunikeeşon (mascomunication) – マスコミ masukomi* gibi.

1.2.1.2.3. Gramer Açısından Kelimeler[64]

Japoncada gramer açısından kelimeler, ilk önce ikiye ayrılır. Edatlar veya eklerle birleşirken şekil değişmesine uğrayan 'Yoogen' ve uğramayan 'Taigen'dir.

---

[63] Kato- Saji- Morita, a.g.e., s.84-90

[64] Kato- Saji- Morita, a.g.e., s.109-121

'Yoogen' içinde Emir şekli olan kelimeler Dooşi (fiil), emir şekli olmayanlar Keiyouşi (sıfat) olarak sınıflandırılır.

'Taigen' içinde özne olabilenler, Meişi (isim) , Daimeişi (zamir), Suuşi (sayı)dır. Özne olamayıp cümle veya kelime grupları içinde başka unsurlarıyla bir ilişkide bulunanlar, Fukuşi ve Fukutaişi (zarf), Setsuzokuşi (bağlaç)dir. Onun dışında kalan ünlemler, Kandooşi'dir.

1.2.1.2.3.1. Meişi (İsim)[65]

Japoncada isimler bir nesneyi karşılayan, cümle içinde özne veya nesne olarak işlev gören anlamlı kelimelerdir. Cümle içinde genellikle ekleri ile yer alırlar.

Meişi (İsim), Futsuu Meişi (cins isim), Koyuu Meişi (özel isim), Ninşoo Daimeişi (şahıs zamirleri), Şiji Daimeişi (işaret zamirleri), Suuşi (Sayı isimleri), Keeşiki Meişi (kelimelerin yerine kullanılan doldurma sözleri gibi isimler) olarak 6 gruba ayrılır. Meişi (isim), şekil değişimine uğramadan yanına ekleri alıp cümle içinde özne veya nesne olabilir.

Japoncanın şahıs zamirleri sayıca oldukça fazladır. Örneğin, birinci tekil şahıs için 'ware', 'wataşi', 'wagahai', 'ataşi', 'boku', 'ore'… gibi şahıs zamirleri bulunmaktadır. Konuşanın durumu, konumu, karşısındakinin konumu ve konuşanla dinleyen arasındaki ilişki ve konuşmanın gerçekleştiği ortama göre kullanılan şahıs zamirleri değişir.[66]

1.2.1.2.3.2. Keiyouşi (Sıfat)[67]

Japoncanın sıfatları, isim ile karşılanan nesne veya olayın nitelikleri veya durumunu ifade eden bir kelime çeşididir. Bazı cümlelerde yüklem olarak işlev görür

---

[65]Takahashi Taroo- Kaneko Shooichi- Kaneda Akihiro- Saibi Tomoko- Suzuki Yasushi- Suda Junichi- Matsumoto Taijou, **Nihongo no bunpou (Japonca Grameri),** 3.bs., Tokyo, Hitsujıshoboo, 2008, s.25-57

[66]Kindaichi, Nihongo ge, 1985, s. 159-161

[67] Takahashi, a.g.e. s.137-149

ama isim ile bağlı olmadan tek başına özne veya zarf olamaz. Yüklem olarak işlev görürken çekime tabii olur.

Şekil bakımından ikiye ayrılır. Mastar şeklinde '-i' ile biten '-i sıfatı' ve '-na' şeklinde olan '-na sıfatı'tır. Örneğin, *–utsukuşi-i (güzel), -ataraşi-i (yeni)* '-i sıfatı'dır. *Şizuka-na (sakin), yukai-na (neşeli)* '-na sıfatı'dır.

Anlamı bakımından da Zokusei Keiyouşi (niteleme sıfatı) ve Kanjou Keiyouşi (duygu sıfatı) olarak ikiye ayrılır. Zokusei Keiyouşi, nitelikleri veya nesnenin durumunu anlatır, örneğin *'hoso-i' (ince), 'genki-na'* (sıhhatli) gibi. Bu tür sıfatın yüklem olduğu cümlede herhangi bir nesne veya insan özne olabilir. Fakat Kanjou Keiyouşi, duyguları anlattığı için, bu tür sıfatın yüklem olduğu cümlede özne genellikle insandır ve çoğu zamanda birinci şahıstır. Kanjou Keiyouşi, *'koişi-i' (özleyen), 'ureşi-i' (sevinçli), 'kanaşi-i' (üzgün)* gibilerdir. Genellikle Türkçe olarak fiilden yapılmış sıfatlarla karşılanır, bu tür kelimelerin sıfat olarak sınıflandırılması Türkçe ve Japonca arasındaki sıfat anlayışının farkını oluşturuyor. Ayrıca Kanjou Keiyouşi'ne '-garu' sıfattan fiil yapma edatı getirilerek, sıfattan fiil yapılabilir, örneğin '*kanaşi-i'(üzgün) – 'kanaşi-garu' (üzülmek)* gibi.

1.2.1.2.3.3. Dooşi (Fiil)[68]

Japoncada Dooşi (fiil), bir hareket, oluş veya değişim, durum, varlığını ifade eder. Cümle içinde genellikle yüklem olarak işlev görür. Yüklem olarak yer alırken, zaman, kip, çatılar ifade eden ek ve edatlar alır. Almadan önce de Japoncada Katsuyou (çekim) olarak nitelendirilen şekil değişimine uğrar.

1.2.1.2.3.3.1. Yapı Bakımından Dooşi

Japonca fiiller de yapı bakımından üçe ayrılır.

---

[68] Takahashi, a.g.e. s.59-80

Ayrıca, yüksek lisans tezim '**Türkiye Türkçesi ve Japoncada Zaman Çekimlerinin Karşılaştırılması**' ikinci bölümünde Japonca fiiller daha detaylı şekilde ele alınmıştır.

1) Tanjun dooşi (Basit Fiiller), kendi içlerinde daha basit anlamlı öğelere ayrılamayan kök halindeki fiillerdir, *kak-u (yazmak), nom-u (içmek), tabe-ru (yemek)* gibi.
2) Hasei dooşi (Türemiş Fiiller), fiil yapma ekleri ile türetilen fiillerdir, *ase-bam-u (terlemek), haru-mek-u (bahar havasına girmek), tabe-rare-ru (yenmek)* gibi.
3) Fukugoo dooşi (Birleşik Fiiller) ise iki çeşitten oluşur. Biri isim ile *suru* (yapmak, etmek) veya *dekiru* (mümkün) gibi yardımcı fiillerin birleşimidir, *benkyoo suru (ders çalışmak), denwa suru (telefon etmek), unten suru (araba kullanmak)* gibi. Diğeri zarf fiil ekine benzeyen yardımcı öğeleri alan fiil ile başka bir fiilin birleşmesi olan birleşik fiillerdir. Bu tür fiillerin çoğu kalıplaşmış haldedir, *omoi-das-u (düşünmek ve çıkarmak anlamlı fiillerin birleşmesi olan hatırlamak anlamlı)* gibi.

1.2.1.2.3.3.2. Görev Bakımından Dooşi[69]

Hon dooşi (Asıl Fiiller), tek başına kullanılan fiillerdir. Hojo dooşi (Yardımcı Fiiller) ise başka kelime veya kelime gruplarla birleşerek farklı anlam kazandıran, çoğu zamanda kalıplaşmış fiillerdir. Yukarıda bahsedildiği gibi Fukugoo dooşi (Birleşik fiiller)'i yapar. Yardımcı fiillerin çoğu aynı zamanda tek başına kullanılabilen asıl fiildir.

1.2.1.2.3.3.3. Kılınış Bakımından Dooşi[70]

Japonca şimdiki zaman edatı, -teiru ile birleştiğinde ifade edilen zaman kavramına göre yapılan sınıflandırmadır. Kılınış bakımından Japonca fiiller dörde ayrılır.
1) Jootai Dooşi (Durum Fiilleri), durumu gösteren fiillerdir, *dekiru (mümkün), fukasugiru (fazla derin)* gibi Türkçede sıfat ile ifade edilen kavramı taşıyan fiiller veya *aru(hareket etmeyen nesnenin varlığı), iru (hareket eden nesnenin varlığı)* gibi varlığı ifade eden fiiller şimdiki zaman edatı alamaz.

---

[69] Kindaichi, Nihongo kyooshitsu,1998, s.112-114

[70]Kindaichi, Nihongo ge, 1985, s.107-109

2) Keezoku Doosa Dooşi (Kılış Fiilleri), bir süreklilik gerektiren hareketi ifade eder, *taberu (yemek), aruku (yürümek), furu (yağmak)* gibi. Bu tür fiiller, -teiru şimdiki zaman edatı ile birleştiğinde o hareketin başlamış olup, devam halinde olduğunu gösterir.

3) Şunkan Doosa Dooşi (Ani Hareket Fiilleri), bir anda biten, süre tanımayan hareketi karşılayan fiiller, *şinu (ölmek), kekkonsuru (evlenmek), hajimaru (başlamak)* gibi. -teiru şimdiki zaman edatı ile birleştiğinde o anlık hareketin bittiğini ve hareket sonucu ortaya çıkan durumun devam ettiğini gösterir.

4) Jookyoo Dooşi (Durumu Anlatan Fiiller), genellikle -teiru şimdiki zaman edatı ile kullanılır, fiilin bildirdiği durumda olduğunu belirtir*, niru (benzemek)- niteiru (benzeyen), togaru (ucu sivri olmak)- togatteiru (sivri)* gibi.

1.2.1.2.3.3.4. Çatı Bakımından Fiiller[71]

Çatı (voice), Japoncada Soo veya Tai olarak adlandırılır. Çatı, yüklem ile başka öğeler arasındaki ilişkileri etkileyen fiil görünüşüdür. Burada

1.2.1.2.3.3.4.1. Jihatsu tai (Geçişsizlik – Geçişlilik)[72]

Fiilin gösterdiği hareketi etkileyecek cümle unsur, özne ise geçişsiz fiil, nesneyse geçişli fiildir. Japoncada geçişli-geçişsizlik durumunda birbirini karşılayan çift fiiller çok sayıda bulunur, aku (açılmak) – akeru (açmak), narabu (dizilmek) – naraberu (dizmek), owaru (bitmek)–oeru (bitirmek) gibi. Buna göre -er- eki, geçişsiz fiilden geçişli fiil yapma eki olarak değerlendirilebilir.

1.2.1.2.3.3.4.2. Şieki tai (Ettirgen Çatı)

Fiilin gösterdiği hareketin özne dışındaki birine yöneldiğini belirtir.

---

[71]Teramura Hideo, **Nihongono sintakusuto imi I (Japoncanın Syntaxı ve Anlamı I**), 17. bs. Tokyo, Kuroshio syuppansya, 2005, s.205-319, Kato-Saji-Morita, a.g.e.,s.139'da tablo halinde çatı, kılınış ve görünüş edatlar gösterilmektedir.

[72] Kindaichi, a.g.e.,1998, s.114-116

Ettirgen fiil, -aseru / -saseru edatıyla yapılır, *mi-saseru (göstermek), tabe-saseru (yedirmek), ik-aseru (götürmek), tob-aseru (uçurmak)* gibi.

1.2.1.2.3.3.4.3. Judoo tai (Edilgen Çatı)

Edilgen fiil, fiilin gösterdiği işin kimin tarafından yapıldığını belirlemeyen öznesi belirsiz fiildir, '-reru / -rareru' edatı ile yapılır, *mi-rareru (görülmek), kaka-reru (yazılmak)* gibi.

Japoncada edilgen çatı ile kurulan cümlelerde bazen konuşmacının o olaydan rahatsız olduğunu da ifade eder, *Aşi-o fum-are-ta. (Ayaklarım basıldı.)* gibi.

1.2.1.2.3.3.4.4. Sonkei tai (Saygı İfadeli Çatı)

Bir hareket ifade ederken, konuşmacının karşısındakine olan saygısını ifade etmek için ya karşısındakini üstün tutar veya kendini aşağılar. Üstün tutmak için saygı ifadeleri, kendini aşağılamak için mütevazılık ifadeleri geliştirilmiştir. Saygı anlamı taşıyan fiillerle kurulan cümlelerde, konuşmacının o eylemi gerçekleştiren kişiye yani özneye karşı olan saygısı ifade edilir. Bundan dolayı genellikle saygı ifadeli fiillerin yüklem olduğu cümlelerde, birinci şahıs özne olamaz. Öte yandan mütevazılığı taşıyan fiillerle kurulan cümlelerde, genellikle konuşmacı olan özne, birinci şahıs olmalıdır.

1.2.1.2.3.3.4.5. Yari morai (Verme–Alma Çatı)[73]

Yapılan hareketin kimin için yapıldığına göre değişen bir ifade şeklidir. Özne ile o hareketin etkilediği şahısın konumuna göre değişir.

Yardımcı fiil '-teyaru, –teageru, -tesaşiageru', birinci, ikinci, üçüncü şahıs olan öznenin, başkaları için bir iş yaptığını ifade eder. Türkçe karşılığında yer tamlayıcı olan birleri, öznenin yaptığı işten faydalanmaktadır. Faydalanan ve öznenin ilişkiye göre kullanılan edatlar farklıdır.'-teyaru', faydalananın özneden aşağı konumda olduğu zaman kullanılır. '-teageru, ikisinin eşit konumda olduğu zaman

[73] Kindaiçhi, a.g.e.,1985, s.129-130, Sunakawa v.t., a.g.e.,s.238-239, 242-243, 249-250, 284-286

kullanılır. ‘-tesaşiageru’ ise faydalananın özneden üst konumda olduğu zaman kullanılır.

Örneğin,

Ane-ga imooto-no şukudai-o mi-teyaru. (Ablam kardeşimin ödevine bakar.)

Tomodaçi-no şukudai-o mi-teage-ta. (Arkadaşımın ödevine baktım.)

Untenşu-ga doa-o ake-tesaşiage-ta. (Şoför kapıyı açtı.) gibi.

Özne ile nesnenin konumu değiştikçe fiiller de değiştiği için bir çatı türü olarak değerlendirilebilir.

-tekureru, -tekudasaru, öznenin başkası için bir şey yaptığını ifade eder.

-temorau, -teitadaku, özne için başkasının bir şey yaptığını ifade eder.

1.2.1.2.3.3.5. Fiil Köküne Göre Fiiller

Japonca fiiller, mastar şeklindeyken kökünden sonra –u, -ru, -uru eklerinden birini alır, ona göre fiiller üç gruba ayrılır.

Bu gruplama, işlevlerine göre fiillerin alacak ekleri ve edatlarını etkilediğinden önemlidir. Örneğin, edilgen edatı, Beş Sesli Fiiller için –reru, Tek Sesli Fiiller için -rareru’dur.

1) Beş Sesli Fiil, mastar biçimindeyken –u sesi ile biten fiillerdir, *a-u (görüşmek), ik-u (gitmek), tas-u (katmak)* gibi.

2) Tek Sesli Fiil, mastar biçimindeyken -ru sesi ile biten fiillerdir, *mi-ru (görmek), ki-ru(giyinmek), tabe-ru (yemek)* gibi.

3) İstisnalar, mastar biçimindeyken fiil kökü veya gövdesinden sonra –uru ile biten fiillerdir, *k-uru (gelmek) ve s-uru (yapmak), denwa-suru (telefon etmek*) gibi.

1.2.1.2.3.4. Fukuşi (Zarf)[74]

Fukuşi(zarflar) fiil, sıfat veya zarfların hangi durumda olduğunu veya derece, miktarını ifade eden kelimelerdir. İşlev bakımından dörde ayrılır.

---

[74] Takahashi, a.g.e., 151-162

Joutai fukuşi (durum zarfı), fiilin ifade ettiği hareketin kalitesini veya nasıl olduğunu ifade eder, *yukkuri (yavaş), tsugitsugi (arka arkaya), hayaku (çabuk)* gibi. Türkçedeki şırıl şırıl, ışıl ışıl gibi yansıma ifadelerine benzeyen onomatope ifadesi de bu tür zarf olarak sınıflandırılır, *pika pika (ışıl ışıl), goo goo (gümbür gümbür), waa waa (hüngür hüngür)* gibi.

Teido fukuşi (derece zarfı), fiilin ifade ettiği hareketin, sıfatın gösterdiği niteliklerin veya zarfın ifade ettiği durumun kalitesi veya miktarını ifade eder, *sukoşi(biraz), daibu (bayağı), takusan (çok)* gibi.

Jikan fukuşi (zaman zarfı), zamanı ifade eder, *mamonaku (birazdan), katsute (eskiden), mada (henüz)* gibi.

Çinjutsu Fukuşi (ifade zarfı), cümlede anlatılana karşı konuşmacının hislerini, duygularını gösteren kelimedir, *kitto (belki), moşi (eğer), danjite (katiyen)* gibi. Bu kelimelerden bazıları, Türkçede bağlaç olarak sınıflandırılan kelimelerdir. Ancak, Japonca gramerde bu tür zarf yüklemin kipini sınırlar yani yüklemi etkilediği için zarf olarak yer alır.

1.2.1.2.3.5 Setsuzokuşi (Bağlaç)[75]

Bağlaçlar cümle başında yer alıp cümleleri bağlar, kelimeler veya kelime gruplarını da birbirine bağlar.

Anlamı ve işlevlerine göre sekize ayrılır.

1) ‘Junsetsu’ (Sıralı), bağlaçtan önceki kısmı sebep olarak göstererek devam veya sonuç olan sonraki kısma bağlar, *dakara (dolayı), sorekara (sonra)* gibi.

2) ‘Gyakusetsu’ (Zıtlı) , bağlaçtan önceki kısmın sonraki kısım ile karşı karşıya olduğu veya zıt olduğunu ifade ederek bağlar, *şikaşi (fakat), demo (ama), sorenanoni (buna rağmen)* gibi.

3) ‘Jooken’ (Şart), önceki kısmın sonraki kısmın gerçekleşmesi için şart olduğunu ifade eder, *soosureba (öyle ise), denakereba (değilse), datoşitemo (olsa bile)* gibi.

4) ‘Heiritsu’ (Eşit), önceki kısma sonraki kısmı eklerken kullanılır, *mata (ve), sarani (dahası), sonoue (üstelikle)* gibi.

---

[75] Takahashi, a.g.e., s.63-171

5) ‘Sentaku’ (Seçim), önceki kısım veya sonraki kısımdan birinin seçime bırakıldığını göstererek iki unsuru bağlar*, matawa (ya da), aruiwa (veya)* gibi.
6) ‘Kangen’ (Değiştirme), önceki kısmı sonraki kısımda başka sözle yineleyerek bağlar, *tsumari (yani), iwaba (sanki)* gibi.
7)‘Kaisetsu’ (Açıklama), önceki kısmının açıklaması olacağını belirleyerek, sonraki unsura bağlar, *nazenara (çünkü), toiunowa (diyecek olursa)* gibi.
8) ‘Tenkan’ (Konu değiştirmesi), önceki kısımda açıklanan konuyla farklı konuya geçeceğini göstererek, sonraki kısma bağlar, *sate (şimdi), soredewa (peki), hanaşikawatte (konuyu değiştirelim)* gibi.

1.2.1.2.3.6. Kandooşi (Ünlem)[76]

Kandooşi, konuşmacının his veya duygularını çağrı, cevap, selam, çığlık, seslenme şekilde ifade eden kelimelerdir. Kandooşi, cümlenin öğeleriyle doğrudan bağlantı olmadığından, bağımsız bir kelime olarak cümlede yer alır.

Kandooşi, kullanım bakımından şu durumlarda kullanılır, *maa (ah), oo (of)* gibi Sakebi (feryat), *yoişo (kalkarken çıkarılan kelime)* gibi Kakegoe (şevklendirme), *moşimoşi (telefonda alo), ooi (hey)* gibi Yobikade (seslenme), *hai (evet), iie (hayır)* gibi ukekotae (cevap), *şiitt (sustururken kullanılan ses), kora (yapma demek için kullanılan ses)* gibi Hatarakikake (uyarı), *konniçiwa (merhaba), gomennasai (affedersiniz)* gibi Aisatsu (selam), ee *(aa gibi konuşma esnasında söz bulamadığında çıkarılan ses)* gibi Saşihasami (ara söz)’de.

1.2.1.3. İki Dilin Kelime Yapısı

Yapı bakımından ve menşei bakımından kelimeleri hemen hemen aynı şekilde sınıflandırabilen iki dil, gramer açısından ise farklı şekilde kelimeleri sınıflandırmaktadır.

Özellikle sıfatlar, Türkçede isme yakın kelime olarak sınıflandırılırken, Japoncada fiile yakın kelime olarak sınıflandırılmaktadır. Bunun nedeni, Japoncada

---

[76] Takahashi, a.g.e., s.173-181

gramer işlevi taşıyan ek veya edatlarla birleşirken fiil ve sıfatın şekil değişimine uğramasıdır.

1.2.2. İki Dilde Ekler

Ekler, belli bir anlam taşımayan, tek başına sözdiziminde yer alamayan ancak, bir kelimeyle birleştiği zaman belirli bir işlev veya anlatım gören unsurlardır.

Bu bakımdan tezimizde Japoncada Joşi adı verilen unsurlar, ek sözcüğü ile karşılanmaktadır. Türkiye'de yayınlanan Japonca gramer kitaplarında[77] Joşi'ler genellikle edat sözcüğü ile karşılanmaktadır. Ancak, gramer ilişkileri sağlayan Joşi'ler, Türkçedeki eklerle hemen hemen aynı işlevi görmektedir. Bazı eklerde farklı işlevler görünse de, bunlar eklerin sağladığı işlev farkından öteye geçmemiştir. Öte yandan, tezimizde edat sözcüğü ile karşılanan Jodooşi'lerin işlevi eklerden farklıdır. Bu Jodooşi'ler, fiillerle birleşerek gramer ilişkilerini sağlar. Bazen fiiller gibi başka Jodooşi veya eklerle birleşirken ses değişimi görünür. Onun için tezimizde ses değişmesine uğrayan Jodooşi'ler, edat sözcüğü ile karşılanmaktadır. Tezimizde Joşi'ler ve ses değişmesine uğramayan Jodooşi'ler ek sözcüğü ile, ses değişmesi görülen Jodooşi'ler edat sözcüğü ile karşılanmaktadır.

1.2.2.1. Türkçede Ekler[78]

Türkçe sondan eklemeli dil olduğu için Türkçedeki eklerin hepsi son ekidir.

Ekler işleyiş bakımından çekim eki ve yapım eki olarak ikiye ayrılır.

1.2.2.1.1. Yapım Ekleri

İsim veya fiil köklerine getirilerek, anlamlarda değişiklikleri yapıp, yeni kavramların karşılanmasını ve yeni kelimenin türetilmesini sağlayan eklerdir.

---

[77] Nusret Sancaklı, **Japonca Dilbilgisi 1,** İstanbul, Kastaş Yayınevi, 2007, TakadaİkukoKo, **Süper Pratik Japonca,** İstanbul, Sosyal Yayınlar, 1989, Mete Tunçoku, **Yeni Başlayanlar için Japonca**, Ankara, 1986

[78] Ergin, a.g.e., s. 114-244, Özkan- Esin - Tören, a.g.e., s.466-470, 499-509, 513-517

Türkçe, yapım ekleri zengin olan, kelime türetmeye müsait yapıya sahip bir dildir. Türkçede işlevine göre dört çeşit yapım eki bulunmaktadır. İsimden isim yapma ekleri, İsimden fiil yapma ekleri, Fiilden fiil yapma ekleri, Fiilden isim yapma ekleri.

1.2.2.1.2. Çekim Ekleri

Sözdizimi içinde kelimelerin gramer ilişkilerini sağlayan eklerdir. Türkçede sözdizimi ilişkileri, isimlerle de, fiillerle de eklerle sağlanır.

1.2.2.1.2.1. İsim Çekim Ekleri

İsim kök veya gövdeleriyle birleşerek gramer ilişkilerini sağlar.

Çokluk eki: -lar/-ler çokluk ekleri, isimleri çoğul haline getirir. İsimlerden önce sayı sıfatlar bulunduğunda kullanılmayabilir.

İyelik eki : Getirildikleri isimlerin kime veya neye ait olduğunu gösterir. Her şahıs için –m, -n, -i/-ı/-u/-ü, -mIz, -sInIz, -larI şeklinde ayrı bir iyelik eki bulunmaktadır.

Hâl ekleri : Cümle içinde isimlerin başka kelimelerle olan ilişkisini sağlayan, çoğunlukla da fiillere bağlayan ekleridir.

1) Yükleme hâli eki (-i/-ı/-u/-ü): İsmi fiile nesne olarak bağlar.

2) İlgi hâli eki (-ın/-in, -un/-ün, -nın/-nin, -nun/-nün): İsim tamlamaların da belirlenen isime konulup, kendisinden sonra gelen iyelik eki almış başka bir isimle ilgili olduğunu belirtir.

3) Yaklaşma hâli eki (-a/-e): İsmi isme veya fiile yahut edata yaklaşma hâlinde bağlar.

4) Bulunma hâli eki (-da/-de): İsmi isme veya fiile yahut edata bulunma hâlinde bağlar.

5) Uzaklaşma hâli eki (-dan/-den): İsmi isme veya fiile yahut edata uzaklaşma hâlinde bağlar.

6) Eşitlik hâli eki (-ca/-ce, -ça/-çe): İsmi fiile benzetme yoluyla bağlar.

7) Vasıta hâli eki (-la/-le): vasıta veya araç olan ismi fiile bağlar.

1.2.2.1.2.2. Fiil Çekim Ekleri

Fiil kök veya gövdeleriyle birleşerek sözdiziminde yer almasını sağlar.

Türkçedeki fiil çekim ekleri şunlardır.

1) Şekil ve zaman ekleri, fiil kök veya gövdesine şekil veya zaman ifadesi kazandıran eklerdir. Şekil ekleri zamanı bildiren, bildirme kipi ifade eden zaman ekleri ile şart, istek, gereklik, emir olmak üzere dört tasarlama kiplerden oluşur.

2) Şahıs ekleri, öznenin kimliğini yüklemde belirten eklerdir. Fiil çekiminde, Zamir kökenli şahıs ekleri, İyelik kökenli şahıs ekleri, Emir kökenli şahıs ekleri olmak üzere üç tip şahıs eki kullanılır.

3) Sıfat-fiil ekleri, fiili zamana bağlı olarak sıfatlaştıran eklerdir.

4) Zarf-fiil ekleri, cümlede fiilin, zarf görevinde kullanılmasını sağlayan eklerdir.[79]

1.2.2.1.2.3. Soru Eki

Hem İsim cümlesinde hem de fiil cümlesinde yer alıp her cümleye soru ifadesini verir, mı/mi/mu/mü şeklinde gerekli olduğunda arkaya şahıs ekleri alabilir. Genellikle cümlenin sonunda yer alır, cümle öğelerinde özellikle vurgulamak istenen öğeden hemen sonra kullanılabilir.

Türkçe soru cümlesinde soru zamiri veya soru zarfları yer aldığında soru eki kullanılmaz.

1.2.2.2. Japoncada Setsuji (Ek ve Edat)

Setsuji, Türkçedeki ek ve edatlar gibi gramer ilişkilerini sağlayan bağımlı unsurlarıdır. Japoncada Setsuji olarak adlandırılan Joşi ve Jodooşi kelimeleri, yukarıda açıklandığı gibi burada ek ve edat kelimeleri ile karşılanmaktadır. Çekim ekleriyle beraber çekim edatları da bulunmakta, görev açısından çekim ekleriyle aynı işlevi gördüğünden Japonca çekim edatları, çekim eklerine yakındır.

Japoncada çekim eklerinin hepsi son ektir. Ancak, yapım eklerinde hem ön eki hem de son ek bulunmaktadır.

---

[79] Korkmaz, a.g.e., 1992,s.132-133, 179

1.2.2.2.1. Yapım Eki

Japoncada kelime türetme yöntemi olarak eklemenin dışında sıfat ve fiillerinin şekil değişimi gibi yöntemler de bulunmaktadır. Onun için olsa gerek fiilden isim yapma eki kavramı yoktur. Türkçede fiilden fiil yapma ekiyle sağlanan ettirgen veya edilgen gibi çatılar Japoncada çekim edatlarıyla sağlandığı için bu tür yapım eki de söz konusu değildir.

İsimden isim yapma ekleri içinde saygı veya nazikliği ifade eden bazı ekler, ön ekidir. *Go-hon, o-haşi* gibi.

İsimden fiil yapma eki olarak –ru eki bulunmakta ve bu alıntı kelimelerine de getirilebilir, sabotaj kelimesinden *Sabo-ru (tembellik etmek)* gibi.

1.2.2.2.2. Ji (Çekim Edat ve Eki)[80]

Sözdiziminde kelimelerle birleşerek gramer ilişkilerini sağlayan unsurlardır. İsimlerin sözdizimi içindeki ilişkileri isim çekim ekleriyle sağlanır. Öte yandan Japoncada sıfat ve fiillerin sözdizimi içindeki ilişkileri, Katsuyoo[81] (dar kavramda çekim, burada şekil değişikliği olarak ifade edilir), Katsuyoo joşi (çekim ekleri), Jodooşi (çekim edatları) ile sağlanır. Birleşme esnasında şekil değişikliğine uğrayanlara 'Jodooşi' (edat)[82], şekil değişikliğine uğramadan her zaman aynı biçimde kullanılanlara 'Joşi' (ek) adı verilir.

---

[80]Kato- Saji- Morita, a.g.e., s.122-128

[81] Katsuyoo konusu, yüksek lisans tezimde açıklandığı gibi bu tezde de şekil değişikliği olarak algılanmaktadır, bkz. Türkiye Türkçesi ve Japoncada Zaman Çekimlerinin Karşılaştırılması, s.52-55

[82] Bu tezde Japonca gramer için kullanılan edat kelimesi, Japoncadaki Jodooşi kelimesinin karşılığıdır. Bazen Türkçe grameri için kullanılan edat kavramının dışına çıkabilir. Ancak, başka unsura bağımlı olması ve fonksiyonu bakımından ekten daha geniş olmasını dikkate alarak bu tez boyunca Jodooşi kelimesinin karşılığı olarak edat kelimesi kullanılmıştır. HalukAkbay, **Japonca Edatlar**, Kayseri, Laçın, 2003, isim hâli eki hakkında güzel bilgi vermekte, ancak, bu kitapta edat olarak gösterilenler tezimizde ek adında değerlendirilen Joşi'lerdir.

1.2.2.2.2.1. Joşi (Ekler)[83]

Ji, isimler ve bazı durumdaki fiillerin gramer ilişkilerini sağlayan çekim ekleridir. Japonca gramerde isimle birleşip gramer ilişkilerini sağlayan Ji veya Joşi (ek)'nin sınıflandırması tartışma konusudur.

Joşi'(ek)ler arasında sadece isimden sonra değil, hâl eki almış isim, sıfat, fiillere de getirilebilen –wa, -no gibi çekim eklerinin bulunduğu görülmektedir. Bu tür ekler, birleştiği kelime veya kelime gruplarıyla genellikle yüklem olan başka cümle öğeleri arasındaki ilişkiyi etkiler. Görünüşte bu ekler bir nevi kelime grupları oluşturur. Hideo Teramura, bu durumu inceleyip 'Nihongo-no sintakusu-to imi (Japoncanın Syntax ve Anlamı) III'te bu tür eklerin işlevleri konu alan bir kitap oluşturmuştur[84]. Toritate Joşi olarak da adlandırılan bu ekler, işlev bakımından edatlara benzer. Bu konu sözdizimi kısmında tekrar ele alınacaktır.

İsim çekim eklerin sınıflandırılmasında Japonca bilginleri arasında bile farklı görüşler bulunmaktadır. Hangi joşi(ek)'nin hangi gruba ait olduğu veya nasıl gruplandırılması gerektiği Japonca gramerinde tartışma konusu olmuştur. Bu tezde kullanılan Japonca Kaynaklarında da farklı değerlendirmeler bulunmaktadır. Kato'ların görüşü de dâhil üç kaynakta özellikle Joşi konusunda fikir ayrımları görünmektedir. Ancak, tezimizdeki bu bölümde Japonya'da en geniş alanda öğretilen çoğu Haşimoto Bunpoo'ya dayanan görüşüne göre sınıflandırmaktadır. Hangi adı altında sınıflandırılmışsa da gördüğü işlevde fark olmadığından bütün sınıflandırma çeşidine değmemize gerek duymadık. Haluk Akbay'ın 'Japonca Edatlar'[85] adlı eserinde Japonca isim çekim ekleri işlevleriyle birlikte kapsamlı şekilde ele alınmıştır. Orada da Fukujoşi ile Şuujoşi'lerin farklı şekilde sınıflandırıldığı görülmektedir.

---

[83] Takahaşi, a.g.e., s.33-41, Kindaichi, a.g.e., 1985, s.80-96

[84] Teramura Hideo, **Nihongono sintakusuto imi III (Japoncanın Syntax ve Anlamı III)**, 8. bs. Tokyo, Kuroshio syuppansya, 2006

[85] Haluk Akbay, **Japonca Edatlar**, Kayseri, Laçın, 2003

1.2.2.2.2.1.1. Kakujoşi (Hâl Ekleri)

İsimlerle birleşip cümle içindeki görevlerini belirten eklerdir. Türkçe ile farklı olarak bir hâli bir hâl eki karşılamayabilir, bir hâl eki bir tek hâl için kullanılmayabilir.

-ga, genellikle öznelerle birleşir, ancak, sevmek veya nefret etmek gibi yoğun duyguları ifade eden fiillerin, yüklem olduğu cümlede nesnelerle birleşir.

-o, nesne olan isimle birleşir, yükleme hâli ekidir.

-ni, zaman veya konumunu ifade eden isimlerle birleşir, genellikle yer tamlayıcısı işlevini görür. Sonuç veya amaç ifade eden isimlerle yükleme hâlinde de kullanılır.

-e, Türkçedeki yönelme hali eki gibi, yönü içeren yeri ifade eden isimlerle birleşip zarf veya yer tamlayıcısı fonksiyon kazandırır.

-to, vasıta hali eki ile, hemen hemen aynı işlevi görür.

-yori, kıyaslama durumunda, neden kıyaslandığını gösterir,

-kara, genellikle uzaklaşma hâlinde kullanılır.

-de, genellikle, vasıta hâli eki işlerini görür. Bazen sebep olan isimlerle birleşip, yüklemin ifade ettiği olayın nedenini de gösterir.

-no, ilgi hâli ekidir, isim tamlamalarını yapar. Türkçede olduğu gibi zincir halinde kullanılabilir. Ancak, tamlanandan sonra iyelik eki bulunmaz.

1.2.2.2.2.1.2.Fukujoşi (Belirtme Ekleri)

Fukujoşi, sözcük anlamında yardımcı ek olarak çevrilebilir.

Burada Fukujoşi olarak sınıflandırılan ekler, sınırlama gibi bir anlamı katarak bir öğeyi başka öğelere bağlar, cümle içinde yanına bir hal eki veya çekim edatları alarak yer alır.

İsim, hâl ekleri almış isim grubu, zarf, sıfat ve fiillerin isim hâli veya –te biçimi, -ta geçmiş zaman ekiyle birleşip kelime veya kelime gruplarına durum açısında sınırlama getiren eklerdir.-bakari (yalnızca), -dake (sadece), -made (-e kadar), -nado (vesaire), -ka (belirsizlik) gibi ekler Fukujoşi sayılır.

1.2.2.2.2.1.3. Keijoşi (İlişkili ekleri)

Yüklemle alakalı olan cümle öğeleriyle birleşerek, yüklemin ifade tarzını etkileyen eklerdir. Bazı hâl ekiyle birlikte, hâl ekinden sonra da yer alabilir.

-wa, yükleme hâli ve özne hâli eki ile birlikte yer almazken, başka hâl ekleriyle birlikte kullanılır, genellikle birleştiği cümle öğelerinin cümlede konu olan unsur olduğunu gösterir.

-mo, Türkçede ki da/de edatları gibi aynı vaziyette olduğunu gösterir.

-koso, özellikle vurgulamak istediği cümle öğesiyle kullanılır.

-sae (bile), -demo (-de dahi), -hoka(-nın dışında), -şika (sadece) gibi ekler de Keijoşi olarak sınıflandırılır.

1.2.2.2.2.1.4. Setsuzoku Joşi (Bağlama Ekleri)

Kelime veya kelime gruplarını toparlayarak yüklem veya fiil ve sıfat öğelerine bağlar.

Varsayım olan öğelerle birleşen, -tara, -ba, -nara, bir kelime veya kelime grubuyla birleştiğinde bir sebep olduğunu gösteren –kara, aynı şekilde sebep olduğunu ancak onu konuşmacının mecburi olarak hissettiğini gösteren –node, olumsuz bir sebep olduğunu gösteren –noni gibi.

1.2.2.2.2.1.5. Şuujoşi ve Kantoo Joşi (Son Ekler)

Şuujoşi, cümle sonunda bulunan öğelerle, genellikle yüklemle birleşerek, cümleye belirli bir tarz katan eklerdir. Kantoo Joşi ise, cümlenin her hangi bir öğe ile birleşerek, cümleye tarz veren eklerdir. Olaya karşı konuşmacının duygularını veya onu dinleyiciye yansıtma çalışmasını ifade eder. -wa (bayan dilinde kullanılan kendi iradesini belirleyen son eki), -ne (samimi insanlar arasında kullanılan pekiştirme eki) ,-zo (erkek dilinde kullanılan pekiştirme eki) gibi bazı son ekler kullanıcının cinsiyeti veya konumunu yansıtır.

1.2.2.2.2.2. Çekim Ek ve Edatları[86]

Çekim edatları, fiil veya sıfatla birleşerek şekil veya zaman ifadesini belirtir. Japoncada cümlenin nazik biçimi ve sade biçimi bulunur, onu belirleyen de çekim eki ve edatlarıdır. Sade biçimi aile içi veya arkadaş arası gibi samimi ortamlarda kullanılır. Bunun dışında genellikle nazik biçimi kullanılır. Onun için şekil veya zamanı karşılayan ek ve edatların iki çeşidi bulunmaktadır.

İşlevlerine göre şekil ve zaman eki ve edatları dörde ayrılır.

1) Şitei (Bildirme edatı), nazik biçiminde –mas, sade biçiminde –u (fiilin mastar hali).

2) Uçikeşi (Olumsuz bildirme edatı), nazik biçiminde –masen, sade biçiminde -nai

3) Kako (Geçmiş zaman eki), nazik biçiminde –maşita, sade biçiminde –ta.

4) İşi to suiryou (İrade veya tahmini bildiren edat), nazik biçiminde –deşoo, -maşoo, sade biçiminde -darou, -yoo

1.2.3. Fiil Çekimi

'Fiillerin ağır basan işleyişlerini teşkil edip, dilin altyapısını kuran şekillerin çekimli halleridir.'[87] Fiiller, bir oluşu, kılışı veya hareketi anlatan kelime olduğu için, sözdizimi içinde zaman, nesne veya özne gibi başka unsurlara bağlı öğeler içinde olmazsa olmaz unsur olan yüklemi oluşturur. Cümle içindeki başka unsurlarla olan ilişkileri fiiller, çekimli halinde gösterir.

1.2.3.1. Türkçede Fiil Çekimi

Türkçede fiil çekimi, 'fiil kökü veya gövdesi, şekil ve zaman eki, şahıs eki olmak üzere en az üç unsurdan oluşup hareket, şekil, zaman, şahıs olmak üzere dört şey ifade eder.'[88]

---

[86] Kato- Saji- Morita, a.g.e., s.123-125,

[87] Banguoğlu, a.g.e., s.441

[88] Ergin, a.g.e., s.281

1.2.3.2. Japoncada Yoogen (Fiil ve Sıfat) Çekimleri

Japoncada çekimli şeklinde yüklemde yer alan unsurlar, fiiller ve sıfatlardır. Fiil çekimlerini gerçekleştiren unsurları, fiil kökü veya gövdesi, şekil veya zaman ek ve edatları ve Japonca gramerinde Katsuyoo (Çekim) olarak adlandırılan şekil değişikliğidir. Bu tür şekil değişikliği sıfatlarda da görülür.

Çekimi gerçekleştiren unsur, Joşi ve Jodooşi'dir. Joşi, 'şekli değişmeyen bağımlı unsur, çeşitli bağımsız kelimelerle birleşerek kelimeler arasında bağı sağlar, farklı anlam katar.'[89] Jodooşi ise 'kullanım sırasında şekil değişmesine uğrayan bağımlı unsur, fiil, sıfat, isimlerle birleşip çeşitli anlamlar katar'.[90] Jodooşi, fiiller gibi ekleme esnasında ses değişmesine uğranabilir, kaynaştırma sesinin yardımı gerekebilir. Kısacası, Japoncada çekimi gerçekleştiren, zaman ve şekil ek ve edatlarıdır.

Ayrıca, Japoncada fiil ve sıfatlar, çekim esnasında birleşecek ek veya edatlarına göre şekil değişimine uğrar. Çekim ek ve edatları incelerken, fiil kökü veya gövdesi ile nasıl birleşeceği ve o fiilin şekil değişiminde hangi grupta olduğu dikkate alınmalıdır. Bu duruma Japoncada Katsuyoo adı verilir. Katsuyoo kelimesi, Türkçede genellikle çekim kelimesi ile karşılanmaktadır[91].Ancak, fiillerin genel çekiminden bahsederken genel çekimi gerçekleştiren unsurlardan biri olan bir olayın da aynı kelime ile adlandırılması, fiil çekiminden bahsederken sanki başka çekim de bulunduğu gibi bir karışıklığı kafamızda yaratabilir. Onun için tezimizde, Japonca gramerde 'Katsuyoo' adı verilen olayı Fiil veya sıfatın şekil değişmesi olarak ifade edilmektedir.

Dooşi-no Katsuyoo (Fiillerin Şekil değişmesi), fiilin tipi ve yüklemdeki işlevine göre gerçekleşir. Fiilin tipi, fiil köküne göre gruplandırılır. İşlevleri ise, fiil

---

[89]Hinohara,a.g.e.,s.973

[90]Hinohara, a.g.e., s.977

[91] Türkiye'de yayınlanan Japoncayı anlatan kitaplarda Katsuyoo olayı çekim kelimesiyle karışlamaktadır. Ancak, bu kitaplarda genel anlamdaki fiil çekiminden bahsedilmediği için tezimizde olabilecek karışılığı yaşanmamaktadır. Bkz. : Sancaklı, a.g.e., Takada, a.g.e., Tunçoku, a.g.e.

kökünden sonra bağlanacak ek veya edata bağlıdır. Şekil değişmesinde Japonca fiillerin sekiz çeşit 'Katsuyoo kei (çekim biçimi)' bulunmaktadır.

1) Nai kei (Olumsuz biçim), olumsuz edatı '-nai'ye bağlanır.

2) Rentai kei (Çatı biçimi), ettirgen, edilgen edatlara bağlanır.

3) Renyoo kei (Bağlama biçimi), işlek biçimidir, nazik bildirme eki '-mas', istek edatı '-tai', başlama fiili 'hajimeru' gibi çeşitli kelime ve edatlara bağlanabilir. Aynı zamanda fiillerin isim biçimidir, Türkçedeki isim fiil grubu gibi isim olarak işlev gören fiiller bu biçimdedir.

4) Jişo kei (Mastar biçimi), Sade biçimi, geniş zaman bu biçim ile karşılanır. Ek almadan fiillere bağlanabilir, sebebi gösteren zarflarla birleşerek zarf fiil grubu oluşturabilir.

5) Ba kei (Şart biçimi), şart ekine bağlanır.

6) İkou kei (İstek biçimi), iradesini gösteren '-u,-you' ekine bağlanır.

7) Ta kei (Geçmiş zaman biçimi), işlek biçimdir. Geçmiş zaman eki '-ta', şimdiki zaman edatı '-teiru' gibi '-te-' şeklinde olan edatlara bağlanır. Bazı sebep gösteren edat ve bağlama edatlarıyla ek almadan birleşerek zarf fiil grubu oluşturabilir.

8) Meirei kei (Emir biçimi), fiillerin emir kipindeki biçimi, bu biçimden sonra hitapleme eki dışında başka ek veya edatlar gelmez.

Fiil köküne göre fiiller üç gruba ayrılır.

1. Beş sesli fiiller, şekil değişme esnasında Japoncada bulunan 'a, i, u, e, o' olmak üzere tüm ünlü seslerin bulunduğu fiillerdir.

Tablo 7: Beş Sesli Fiil Çekimi – Godan Dooşi Katsuyoo

	Kak-u (yazmak)	Yom-u (okumak)	Hanas-u (konuşmak)	Nor-u (binmek)
Olumsuz Biçim	kak-a-	yom-a-	hanas-a-	nor-a-
Çatı Biçimi	kak-a-	yom-a-	hanas-a-	nor-a-
Bağlama Biçimi	kak-i-	yom-i	hanaş-i	nor-i
Mastar Biçimi	kak-u	yom-u	hanas-u	nor-u
Şart Biçimi	kak-e-	yom-e-	hanas-e-	nor-e-

İstek Biçimi	kak-o-	yom-o-	hanas-o-	nor-o-
Geçmiş zaman Biçimi	ka-i-	yo-n-	hanaş-i-t-	no-t-
Emir Biçimi	kak-e	yom-e	hanas-e	nor-e

2. Tek sesli fiiller, şekil değişmesinde fiil kökünün sonu ‘i’ veya ‘e’ olmak üzere sadece tek ünlü ile biten fiillerdir.

Tablo 8: Tek Sesli Fiil Çekimi – İçidan Dooşi Katsuyoo

	Mi-ru (görmek)	Ki-ru (giyinmek)	Tabe-ru (yemek)	Ne-ru (uyumak)
Olumsuz Biçim	mi-	ki-	tabe-	ne-
Çatı Biçimi	mi-	ki-	tabe-	ne-
Bağlama Biçimi	mi-	ki-	tabe-	ne-
Mastar Biçimi	mi-ru	ki-ru	tabe-ru	ne-ru
Şart Biçimi	mi-re	ki-re	tabe-re	ne-re
İstek Biçimi	mi-	ki-	tabe-	ne-
Geçmiş zaman Biçimi	mi-	ki-	tabe-	ne-
Emir Biçimi	mi-ro	ki-ro	tabe-ro	ne-ro

3. İstisnalar, aşağıda bulunan iki gruptaki fiiller oldukça farklı şekilde değiştiği için istisna olarak adlandırılmaktadır.

Tablo 9: İstisna Fiil Çekimi – Henkaku Dooşi Katsuyoo

	S-uru[92] (yapmak, etmek)	Denwa-s-uru (telefon etmek)	Undoo-s-uru (spor yapmak)	K-uru(gelmek)
Olumsuz Biçim	şi-	denwa-şi-	undoo-şi-	ko-
Çatı Biçimi	sa-	denwa-sa-	undoo-sa-	ko-
Bağlama Biçimi	şi-	denwa-şi-	undoo-şi-	ki-
Mastar Biçimi	s-uru	denwa-s-uru	undoo-s-uru	k-uru

[92]Japoncada /si/ sesi bulunmuyor, /s/ sesi ile /i/ ünlü birleştiğinde /şi/ sesi ortaya çıkar, dolaysıyla /s/ ve /ş/ değişmesi, Japonca içinde ses değişmesi olarak fark edilmez.

Şart Biçimi	sure-	denwa-sure-	undoo-sure-	kure-
İstek Biçimi	şi-	denwa-şi-	undoo-şi-	ko-
Geçmiş zaman Biçimi	şi-	denwa-şi-	undoo-şi-	ki-
Emir Biçimi	şiro	denwa-şiro	undoo-şiro	ko-i

Keiyouşi-no Katsuyoo (Sıfatların şekil değişmesi),[93] sıfatın çeşidi ve işlevine göre gerçekleşir. Japonca sıfatlar, sözlük biçimindeyken son sesin /i/ sesi olan i Keiyouşi ve /na/ sesi olan na Keiyouşi olarak ikiye ayrılır. Sıfatların niteliklerinden dolayı fiildeki emir veya istek gibi işlevleri yoktur, ancak, zarf biçimi gibi sıfatlarda bulunan biçimler de vardır.

1. Nai kei (Olumsuz biçim), olumsuz edatı '-nai'ye bağlanır.
2. Meişi kei (İsim biçimi), sıfatların isim biçimidir.
3. Renyoo kei (Bağlama biçimi), işlek biçimidir, nazik bildirme eki '-des', sınırlı şart eki '-naraba' gibi eklere bağlanabilir.
4. Jişo kei (Mastar biçimi), isimlere bağlanan şekildir. Bazı ek veya edatlara da bağlanır.
5. Ba kei (Şart biçimi), şart ekine bağlanır.
6. Fukuşi kei (Zarf biçimi), zarf olarak işlev görürken bu biçimdedir.
7. Ta kei (Geçmiş zaman biçimi), geçmiş zaman eki '-ta' ile bağlanır.
8. Dantei kei (Bildirme biçimi), sıfatların sade bildirme biçimidir, bu biçimden sonra hitaplenme eki dışında başka ek veya edatlar almaz.
9. Toritate kei (Konu Biçimi), Toritate joşi –wa ile konu olarak gösterilirken bu biçimdedir, beraberlik veya benzerliği ifade eden –mo hali eki gibi başka eklere de bağlanabilir.

Tablo 10: Sıfatların 'Katsuyoo'

	Taka-i (yüksek)	Şiro-i (beyaz)	Kirei-na (güzel)	Suki-na (sevdiği

[93] Takahashi, a.g.e., s.138-139'daki tablosuna dayanarak biçimler sınıflandırılmıştır.

				veya seven)
Olumsuz Biçim	taka-ku-	şiro-ku-	kirei-ja-	suki-ja-
İsim Biçimi	taka-sa	şiro-sa	kirei-sa	suki-sa
Bağlama Biçimi	taka-i-	şiro-i-	kirei-	suki-
Mastar Biçimi	taka-i	şiro-i	kirei-na	suki-na
Şart Biçimi	taka-kere-	şiro-kere-	kirei-deare-	suki-deare-
Zarf Biçimi	taka-ku	şiro-ku	kirei-ni	suki-ni
Geçmiş zaman Biçimi	taka-kat-	şiro-kat-	kirei-dat-	suki-dat-
Bildirme Biçimi	taka-i	şiro-i	kirei-da	suki-da
Konu Biçimi	taka-ku-	şiro-ku-	kirei-de-	suki-de-

1.2.3.3. Çekimlerde Kip ve Zaman

Kip, eylemin bildirdiği hareketin, oluşun veya kılınışın konuşan açısından ne tarzda, ne yolda yansıtıldığını gösterir. Bir bakıma, açıklamada belirtilen ruh durumu da denilebilir. Fiilin olumlu veya olumsuz olarak ne şekilde kullanıldığını da gösterir.[94]

1.2.3.3.1. Türkçede Kip ve Zaman[95]

Türkçede Bildirme ve Tasarlama olmak üzere iki kip bulunur.

Tasarlama kipinde anlatılan 'ruh durumu'na göre, şart, istek, gereklilik ve emir kipleri bulunur. Tasarlama kipinde kullanılan ekler, zamana bağlı değildir, sadece hangi şeklinde olduğunu gösterir.

Bildirme kipinde kullanılan ekler zaman ifadesini de taşır. Bu ekler aynı anda şekil ve zamanı ifade ederler. Fiilin gösterdiği oluş ve kılışın zaman çizgisinin neresinde gerçekleştiğini anlatır. Türkçede, şimdiki zaman, görülen geçmiş zaman, öğrenilen geçmiş zaman, gelecek zaman, geniş zaman olmak üzere beş asıl zaman

---

[94] Aksan, a.g.e., s.101-102

[95] Ergin, a.g.e., s.288-291, Özkan-Esin-Tören, a.g.e.s.499, Korkmaz, a.g.e., 2003, s.567-570, Banguoğlu, a.g.e., s.443-444

bulunmaktadır. Fiil çekimi, zaman açısından, bu beş asıl zaman olan basit zamanlı çekimler ve birleşik zamanlı çekimler olarak ikiye ayrılır.

Birleşik kipli çekim, birden fazla kip ekinin bulunduğu fiil çekim şeklidir. Genellikle 'bildirme ve tasarlama kipleri ile bildirilen veya tasarlanan hareketlerin görülen geçmiş zamanda, öğrenilen geçmiş zamanda veya şart şeklinde ortaya çıktığını veya çıkacağını ifade etmek için birleşik'[96] çekimler kullanılır. Birleşik fiil çekimi, kip eki + imek fiili + ikinci kip eki (zaman gösteren eki) + şahıs eki şeklinde gerçekleştirilir. Yalnız imek fiili, çekim sırasında eriyip kaybolabilir. İmek fiili, birleşik fiil çekiminde görülen geçmiş zaman, öğrenilen geçmiş zaman ve şart kipi ekleri aldığından birleşik çekimin üç şeklinde bulunur. Görülen geçmiş zaman eki ile yapılan hikaye birleşik kipi, öğrenilen geçmiş zaman eki ile yapılan rivayet birleşik kipi ve şart eki ile yapılan şartlı birleşik kipidir.

1.2.3.3.2. Japoncada Kip ve Zaman

'Japonca gramerinde zaman, -ta geçmiş zaman ekinin bulunup bulunmamasıyla ifade edilen geçmiş zaman ve geçmiş olmayan zaman olarak iki zaman kavramından oluşur.'[97] Geçmiş zaman, -ta geçmiş zaman ekile, geçmiş olmayan zaman ise fiillerin mastar hali ile karşılanır.

Ancak, hareketin hangi aşamada olduğunu ifade eden kılınış (aspect), birleşik fiil veya kılınış edatlarıyla ifade edilir. Türkçede şimdiki zamanı karşılayan –yor eki ile hemen hemen aynı zamanı karşılayan –teiru/-teimas edatı, Japoncada Soo (kılınış) içinde değerlendirilir.[98] Kılınışı ifade eden edat veya yardımcı fiiller oldukça fazladır.

Yemek anlamındaki fiil 'tabe-ru' ile örnekleyecek olursak

tabe-kake-ru (yemeye başladı mı başlamadı mı),

tabe-hajime-ru (yemeye başlamak),

tabe-tei-ru (yemekte olan),

---

[96] Ergin, a.g.e., s.320

[97] Takahashi, a.g.e., s.152

[98] Sunakawa, v.d, a.g.e., s.239-241

tabe-tsuduke-ru (yemeye devam etmek),
tabe-owar-u (yemeyi bitirmek),
tabe-te-şima-u (yeceyi bitirmek),
tabe-ta-bakari-da (şimdi yemişti),
tabe-ta-koto-ga-aru (yemişti-önce),
tabe-temiru (yemeği denemek)
gibi aşamalarına göre ifadelerin değiştiği görülmektedir. Ayrıca, -tekuru (aslı anlam –ye gelmek), -teiku (-ip gitmek) gibi yardımcı fiilin kalıplaşmış olanları da kılınışı ifade etmek için kullanılmaktadır.

Kip, Japonca gramerinde Muudo olarak adlandırılır. Muudo, yüklem olan fiil ve sıfatın şekline göre belirlenir. Bu bakımdan şekil bilgisinde değerlendirilebilse de Japoncada daha çok sözdizimi alanında değerlendirilmektedir. Muudo, sadece çekim edat veya ekleriyle belirlenmez, fiilin şekil ve edatları, son eki gibi bir takım unsurlarla da belirlenir.

1.2.4. Şahıs ve Sayı İfadeleri

1.2.4.1. İki Dilde Cinsiyet Kavramı[99]

Rusça veya Arapça gibi dillerde isimlerin cinsiyeti şekil bilgisini etkileyen hususlardan biridir. Türkçe veya Japoncada ise gramer açısından cinsiyet ayrımı yoktur. Ancak sözcüksel anlamında cinsiyetler belirlenir, örneğin, *erkek (otoko) kadın (onna), çiçi (baba) haha (anne)* gibi, cinsiyeti belirleyen kelimelerle birleşik ismi şeklinde *erkek kedi (osu neko) dişi kedi (mesu neko), ondori (horoz) mendori (tavuk)* gibi.

[99] Aksan, a.g.e., s.87, Kindaichi, a.g.e., 1997, s.56-57

1.2.4.2. İki Dilde Sayı Kavramı

Arapça gibi ikil (tesniye) kavramının gramerde bulunduğu bazı dillere karşın, Japonca veya Türkçede ikil kavramı yoktur. Hatta Japoncada çokluk da ifade edilmeyebilir. 'Japonların akıllarında da tekil-çoğul ayrımı mevcuttur, ancak, bunu her seferinde ifade etmezler. Japoncada da çokluk ifadeleri vardır.'[100] Çokluğu belirlemek için 'domo, ra, taçi' gibi ekler kullanılabilir, *watakuşi-domo (bizler), sore-ra (şunlar), kodomo-taçi (çocuklar)* gibi. Aynı kelimenin tekrarlanmasıyla da çokluk ifade edilir, *yama yama (dağlar)* gibi. Japoncada yalnızca özellikle çokluk ifade edilmek istendiği zaman, çokluk ifadesi kullanılır. Belirtmek istemediği zaman çokluk eklerinin kullanılması gerekmez. *Gakusei-ga oozei atsumatteiru. (Çok sayıda öğrenci toplandı. Gakusei-taçi-ga oozei atsumatteiru. (Çok sayıda öğrenciler toplandılar.)* şeklinde ifade edilmese de çokluk olduğu anlaşılmaktadır.[101]

Türkçede ise 'tekil-çoğul ayrımı yalnızca –lar/-ler son ekiyle belirtilir: *ev-evler, ağaç-ağaçlar* gibi.'[102]

1.2.4.3. Türkçede Şahıs İfadeleri

Türkçede şahıs ifadeleri, şahıs ekiyle sağlanır. Şahıs ekleri çekimli fiillerde, fiilin gösterdiği oluş ve hareketi, olan veya yapan şahsı ifade eder. Genellikle, fiil çekimlerinde şahsı belirtmek için şekil ve zaman eklerinden sonra şahıs ekleri getirilir, kendilerinden sonra da yalnız soru ekleri alırlar.

Türkçede köken bakımından üç tip şahıs ekleri bulunur. [103]

1) Zamir Kökenli Şahıs Ekleri : Şimdiki zaman, geniş zaman, gelecek zaman, öğrenilen geçmiş zaman, istek ve gereklilik çekimlerinde kullanılır.

2) İyelik Eki Kökenli Şahıs Ekleri : Görülen geçmiş zaman ve şart çekimlerinde kullanılmaktadır.

---

[100] Kindaichi, Nihongo joo, 1985, s.68

[101] A.e., s. 68-69

[102] Aksan, a.g.e., s.94

[103] Ergin, a.g.e., s.282-288, Özkan-Esin-Tören, a.g.e., s.500-501, Korkmaz, a.g.e., 2003, s.570-573

3)Emir Kipinde Şahıs Ekleri : Genellikle, şekil ve zaman ekleri şahıs kavramını karşılamazken, emir ve istek kip ekleri aynı zamanda şahıs kavramını da taşır. Bu kiplerin bazı şahıslarında, şahıs eki bulunmaz.

1.2.4.4. Japoncada Şahıs İfadeleri

Japoncada şahıs ekleri yoktur. Kurulan cümlelerde şahıs zamiri veya isimlerle öznenin kimliği belirlenmezse, yani, özne bulunmazsa, cümlenin öznesi belli olmayabilir. Japoncada konuşma ortamından belli olan öznelerin cümle içinde ayrıca belirlenmesi kaba davranış sayıldığından, çekim eki olarak şahıs ekinin bulunmamasıyla kalmayıp, var olan şahıs zamirlerini de ayrıca belirleme ihtiyacı duymadıklarında kullanmamaya eğilimlidirler.[104] Japonca gramer kurallarına göre özne belirsiz olsa da, cümle olarak geçerli sayılır. Hatta pek çok belirsiz özne cümleleri kurulur, ama konuşma sırasında kimin özne olduğu konuşan ve konuşulan arasında belli olduğu gibi, yazı dilinde de genellikle okuyucular öznenin kimliğini anlayabilir.

Çeşitli edatlar, çok sayıda kelimeler eylemde bulunduğunda özneleri sınırlar. Saygı ekleri veya saygı ifadeli fiiller, verme-alma gibi yön ifadelerini taşıyan fiiller veya edatlar, özne olabilecek şahısı seçer. Bu tür ifadeler, bir çeşit şahıs ifadesi olarak düşünülebilir.

Saygı veya mütevazılık ifadeleri, çekim yöntemi ile, isim, zamir ve fiil gibi sözcükleriyle, yapım ve çekim ekleriyle gösterilebilir[105]. Saygı ifade eden ek, edat veya kelimelerin kullanıldığı cümlede birinci şahıs özne olamaz. Mütevazılığı gösteren ifadeler bulunduğunda da sadece birinci şahıs özne olabilir. Örneğin, *Asu iraşşaimaska? (Yarın gelecek misiniz?) – Asuwa ukagaimas. (Yarın geleceğim.)* bu Japonca cümlelerde özneler yoktur, birinci cümlenin eyleminde saygı fiili, ikinci cümlede ise tevazu fiili bulunduğundan, birinci cümlenin öznesinin ikinci şahıs olduğu, ikinci cümlenin de birinci şahıs olduğu anlaşılmaktadır.

---

[104] Kindaichi, a.g.e., 1985, s.159-162

[105] Oono Susumu,**Nihongo rensyuutyoo**, Tokyo, İwanamishoten, 1999, s. 147-198

Verme – Alma Çatı altındaki fiiller de özneyi sınırlayabilir, '-tekureru' ve '-tekudasaru' edatları, öznenin konuşmacı için bir şey yaptığını ifade ettiği için birinci şahıs özne olamaz. Bu edatların bulunduğu cümlede özne, ikinci veya üçüncü şahıstır.[106]

İstek Kip edatının bulunduğu eylem de öznesini seçer. '-tai' edatı, normal cümlelerde yalnız birinci şahıs özne olabilir, soru cümlelerinde ikinci şahıs özne olabilir. Üçüncü şahısın isteklerini ifade etmek için '-tagaru' edatı veya '-tai' edatı ile, tahmini ifade eden '-raşii' edatının birleşmi olan '-tairaşii' edatı ile ifade edilir.[107]

Emir ve Rica Kipinde yalnız ikinci şahıs özne olabilir. '-ro' veya '-nasai' gibi emir eki veya '-tekudasai' gibi ricasını ifade eden edatlar ile yapılan cümlelerde, özne mutlaka ikinci şahıstır. Pişmanlık veya teşvik etme gibi özel durumlarda kendi kendine emir edebilir. Ancak, böyle durumlarda bile, kendi kendine konuştuğuna göre, kendisini ikinci şahıs olarak görüp ifade eder[108].

İradeleri ifade eden '-oo/-yoo' gibi eklerle kurulan cümlelerde, özne birinci şahıstır. Cümlede ifade edilen irade konuşmacıya ait olduğu için ikinci veya üçüncü şahıslar özne olamazlar. Niyetleri ifade eden '-tsumori' eki de, birinci şahısı özne olarak seçer. Eğer, konuşmacı başka birinin iradeli veya niyetli olduğunu düşündüyse tahmini ifade eden ek veya edatlar kullanacaktır.[109]

1.3. Söz Dizimi

Zeynep Korkmaz'ın yorumunda Söz dizimi, 'cümle bilgisi, bir dilde, kelimelerin, kelime gruplarının cümle ve söz içindeki görevlerini, birbiriyle olan ilişkilerini, sıralanışlarını ve cümle türlerini inceleyen bilim dalı'[110] dır. Dilde kelimeler nesneleri, hareketleri, kavramları karşılar. Bazen bir kavramı karşılamak için birden fazla kelime gerekebilir. Cümlede unsur oluşturmak için daha fazla

---

[106] Sunakawa v.d, a.g.e., s.252-253

[107] Sunakawa, v.d., a.g.e., s.180-181, Saburoo Niwa, (çevirimiçi)http://www.geocities.jp/niwasaburoo/shuyoumokuji.html,31.bölüm

[108]Niwa, a.g.e., 34.bölüm

[109]A.e. 31, 32 bölüm

[110] Korkmaz, a.g.e., 1992, s.32

kelimenin birleşmesi gerekebilir. 'Bir dildeki kelimelerin bir grup veya cümle oluşturacak biçimde bir araya gelmelerinin kuralları, bu grupların cümle içindeki görevleri, kelimelerin birbirleriyle olan ilişkileri, sıralamaları ve cümle yapıları *söz dizimi* (syntax) konusu içinde ele alınıp incelenir.'[111]

Söz dizimi incelemeleri, cümle ve kelime grupları olarak iki yapı üzerinde yapılır.

Japonca sözdizimi çalışmalarında, anlamlı cümleyi oluşturan kurallar ve cümle öğeleri, öğeleri oluşturan kelime ve ek gibi başka unsurlar ele alınır. Çalışma konularına unsurlar tespit etme yöntemleri veya gramer kurallarını belirleme teorileri de dâhil olduğundan, farklı dilbilim alanlarıyla çapraz çalışmalar da yaygın şekilde yapılmaktadır.[112] Tezimizde sözdizimi alanının asıl konuları olan cümle bilgisi ve cümleyi oluşturan öğeler konu edilmektedir. Japoncanın söz dizimi çalışmaları arasından en çok Hideo Teramura'nın sentaks çalışmalarından yararlanarak Toritate, Çinjutsu gibi konular da dâhil edilmeye çalışılmıştır.[113]

1.3.1. Kelime Grupları

Kelime grupları, 'Birden çok kelimeden oluşan, yapısında ve anlamında bir bütünlük bulunan, cümle veya cümlesi içinde tek cümle öğesi; kelime öğesi içinde

---

[111]Özkan Mustafa – Sevinçli Veysi, **Türkiye Türkçesi Söz Dizimi**, İstanbul 2008, s.11

[112]İnoue Kazuko, **Henkeibunpouto Nihongo jou Tougokouzouo chuushinni** (Şekil Değiştirici Dilbilim ile Japonca I Söz dizimi dairinde), Tokyo, Taishuukanshoten, 1976, Mihara Kanichi, **Nihongono Tougo Kouzou** (Japoncanın söz dizimi yapısı), Tokyo, Shouhakusya, 1994 gibi çalışmalarda görüldüğü gibi Japonca söz dizimi yapısını Çomsky'in üretici dil bilgisine dayanan yöntemle çözmeye çalışan çalışmalar oldukça yaygındır. Benzeyen yöntemle Türkçe ve Japonca arasındaki karşılaştırmasını yapan Okan Haluk Akbay'ın doktora tezisi de ilginçtir. Bkz. Okan Haluk Akbay, **Japonca ve Türkçe'deki eylemlerin üye yapısı, dil öğretimi amaçlı bir karşılaştırma**, Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2006

[113]Teramura Hideo, **Nihongono sintakusuto imi I (Japoncanın Syntaxı ve Anlamı I)**, 17. bs. Tokyo, Kuroshio syuppansya, 2005, Teramura Hideo, **Nihongono sintakusuto imi II (Japoncanın Syntaxı ve Anlamı II),** 13. bs. Tokyo, Kuroshio syuppansya, 2003, Teramura Hideo, **Nihongono sintakusuto imi III (Japoncanın Syntaxı ve Anlamı III)**, 8. bs. Tokyo, Kuroshio syuppansya, 2006

bütün halinde yardımcı veya temel öğe olarak işlem gören ve bir kelime türü (isim, sıfat, zamir, edat vb.) yerine kullanılan söz dizileridir'.[114]

1.3.1.1. Türkçede Kelime Grupları

Türkçede Kelime Grupları, isim şekline dayanan ve fiil şekline dayanan olmak üzere ikiye ayrılır. Bu bölümdeki birden on bire kadar olan isim şekillerine dayanan kelime gruplarıdır.

1.3.1.1.1. İyelik Grubu ve İsim Tamlaması[115]

İyelik grubu, ilgi halindeki şahıs zamirin kendisinden sonra gelen iyelik eki almış tamlanan isme sahiplik, aitlik, bağlılık anlamı ile bağlandığı kelime grubudur. Tamlayan zamiri, bazen düşebilir.

Üçüncü şahıs iyelik grubunda 'tamlayıcı yerinde zamir yerine isimler bulunduğunda ortaya çıkan kelime grubu, isim tamlamasıdır'.[116]

Türkçede tamlayan ve tamlanandan meydana gelen isim tamlamasının tamlayanı bazen ilgi hâli eki ile, bazen de ilgi hâli eki olmaksızın kurulabilir.

Belirtili isim tamlaması, tamlayanı ilgi hâli eki ile belirlenen isim tamlamalarıdır, *kapının kolu, ağacın dalı* gibi.

Belirtisiz isim tamlaması, tamlayanı ilgi hâli eki ile belirlenmeyen isim tamlamalarıdır, *İstanbul Üniversitesi, vişne suyu* gibi.

Zincirleme isim tamlaması, isim tamlamasında tamlayan veya tamlanan unsurun birden fazla olanlarıdır, *göğün ovanın rengi* gibi. Ancak, sadece ana tamlamanın iyelik eki bulunur, üst üste iki iyelik eki bulunmaz.

---

[114]Delice Halil İbrahim, **Türkçe Sözdizimi**, Kitabevi, İstanbul 2003, s. 17

[115] Delice, a.g.e., s.37-39, Özkan – Sevinçli a.g.e., s.17-29, LeylaKarahan, **Türkçe Sözdizimi**, Ankara 1991, s.42-48, Halil Açıkgöz - Muhammet,Yelten **Kelime grupları**, İstanbul, 2005, s.46-52

[116] Özkan- Esin- Tören, a.g.e., s.559-560

1.3.1.1.2. Sıfat Tamlaması[117]

Sıfat tamlamasında sıfat olan isim belirtilen veya nitelenen isimden önce, çokluk ve hâl ekleri almadan gelir, *mavi elbise, sarı saçlı çocuk* gibi.

Sıfat tamlaması, sıfat-fiillerle de yapılabilir, *evimin önünden hızla geçen araba* gibi.

Sıfat tamlamasında vurgu sıfat üzerinde yapılır.

1.3.1.1.3. Tekrar Grubu (İkilemeler)[118]

Yakın veya zıt anlamlı aynı cins iki kelimenin arka arkaya getirilmesiyle veya başka bir ses veya heceye eklenerek ya da bir sesi değiştirerek tekrar edilmesi ile yapılır. Tekrar grubu, yardımcısı olduğu öğeye, kuvvetlendirme, çokluk, devamlılık gibi anlamlar katar.

Aynen tekrarlar, bir kelimenin iki kez tekrarlanmasıyla yapılan kelime grubudur, *kapı kapı, azar azar* gibi.

Yakın anlamlı tekrarlar, yakın anlamlı iki kelimenin meydana getirdiği tekrarlardır, *eğri büğrü, toz toprak, hak hukuk, ayan beyan, ev bark* gibi.

Zıt anlamlı tekrarlar, zıt anlamlı kelimelerin tekrarıyla yapılır, *iyi kötü, aşağı yukarı* gibi.

Edatlı tekrarlar, bir bağlama edatı veya zarfı pekiştirmek amacıyla ve bağlama edatı yahut sıfatlarda abartı amacıyla, '-mı/-mi/-mu/-mü' soru edatıyla beraber tekrar edilmesi sonucu oluşturulan tekrar grubudur, *ancak ve ancak, güzel mi güzel* gibi.

İlaveli tekrarlar, kelime başına hece veya ses gibi ilâve unsur getirmek suretiyle yapılır, *iş miş yok, dağı mağı görmedim, mosmor, bembeyaz, sırılsıklam* gibi.

---

[117] Delice, a.g.e., s.30-31, Özkan-Sevinçli, a.g.e., 30-36, Karahan, a.g.e., s.48-53

[118] Delice, a.g.e., s.31-35, Özkan-Sevinçli, a.g.e., s. 38-48, Karahan, a.g.e., s.60-62

1.3.1.1.4. Bağlama Grubu[119]

Bağlama edatıyla birbirine bağlanmış iki veya daha fazla kelime ya da kelime gruplarından oluşturulur, *kaza ve kader, hem sen hem ben* gibi.

Bağlama grubunu yapan bağlama edatları, sadece isim, sıfat ve zarfları birbirine bağlar.

1.3.1.1.5. Birleşik İsim Grubu[120]

Özel isimlerin yan yana konulması ile yapılır. Her iki isim de özel isminden olup eksiz birleşir. Adı–soyadı şeklinde olanlar, birleşik isim grubuna sınıflandırılabilir, *Reşat Nuri Güntekin, Özge Özberk* gibi.

1.3.1.1.6. Unvan Grubu[121]

Bir şahıs ismiyle, unvan veya akrabalık isminden kurulan kelime grubu. *Fevziye Hanım, Osman çavuş, Ayşe Teyze* gibi

1.3.1.1.7. Birleşik Fiil Grubu[122]

Bir yardımcı fiil veya yardımcı fiil gibi kullanılan, öz anlamından uzaklaşmış bir fiilin isim, isim grubu veya bir fiil şekline eklenmesiyle meydana gelen kelime grubu, *rica etmek, bak-a durmak* gibi.

Şekil bakımından ikiye ayrılır.

İsim + Yardımcı Fiil yapısında olanlar, başta isim unsuru, sonda yardımcı fiil bulunur. Yardımcı fiil, anlamı üzerinde bulunduran isim unsurunu fiilleştirir. Yardımcı fiil olarak et-, eyle-, ol-, yap-, kıl-, bulun-, başla- gibi fiiller yer alır. Et-, eyle-, yap-, kıl- fiilleri, kılış tabanı olan fiil grubu, ol- ve bulun- fiilleri ise oluş tabanlı fiil grubu yapar, *telefon etmek, saat kılmak, hasta olmak* gibi.

---

[119] Delice, a.g.e., s.20-21, Özkan-Sevinçli, a.g.e., s. 81-85, Karahan, a.g.e., s.65-68

[120] Özkan-Esin-Tören, a.g.e., s. 566-567, Özkan-Sevinçli, a.g.e., s. 36-37, Karahan, a.g.e., s.69-70

[121] Delice, a.g.e., s.29, Özkan-Sevinçli, a.g.e., s. 54-55, Karahan, a.g.e., s.70-71

[122] Delice, a.g.e., s.24-28, Özkan-Sevinçli, a.g.e., s. 55-65, Karahan, a.g.e., s.73-79

Fiil + Zarf Fiil Eki+Yardımcı Fiil yapısında olanlar, bu tür fiil gruplarında iki fiil bulunur. Biri, –a/-e, -ı/-i/-u/-ü, -ıp/-ip/-up/-üp eklerinden birini alan asıl fiil, öteki, yeterlik bildiren bil-, tezlik ve kolaylık bildiren ver-, devamlılık ve süreklilik bildiren dur-, git-, gel-, koy-, kal-, yaklaşma bildiren yaz- gibi yardımcı fiildir, *kal-a kal- , sark-ı ver- , yaz-a bil- , dön-üp dur-, gel-miş bulun-* gibi.

Bu tür kelime grupları cümle içinde basit veya türemiş fiiller gibi yüklem olarak iş görür.

Fiil gruplarında kip göstergesi yardımcı fiilin üzerine gelir, ancak, bu yapıda asıl fiilin üzerine yine kip ekleri de gelebilir. Asıl fiile gelen kip ekleri asıl fiilin gerçekte kipini değil kılınışını yani asıl fiilin başlama, süreklilik ve bitiş ifadesini gösterir.

Asıl fiilin bir kip eki almış olması durumunda yardımcı fiil olarak sadece ol- ve bulun- fiilleri kullanılır. *Ocaklar yakıl-maz ol-du., Bu sözü bir defa söyle-miş bulun-du.* gibi. Olmak yardımcı fiilinin kurduğu fiil gruplarında –mış/-miş/-muş/-müş ekleri, hareketin tamamlanmış olduğunu, -r ve –ar/-er geniş zaman ekleri, hareketin sürekliliğini, -acak/-ecek ekleri, hareketin niyet hâlinde olduğunu, -yor eki, hareketin yakın geçmişte tamamlamadığını veya sürekliliğini bildirmektedir. Başlamak yardımcı fiili ile sadece yönelme eki almış, -mak/-mek isim-fiilli kelimelerle fiil grupları yapılır, *koş-maya başlamak* gibi.

1.3.1.1.8. Ünlem Grubu[123]

Seslenme ünlemi ve ondan sonra gelen isim veya isim grubu ile yapılır, *Ey Türk millet, Hey çocuklar* gibi.

1.3.1.1.9. Sayı Grubu[124]

Birleşimi eksiz olan ve basamak sistemine göre sıralanan sayı isimleri topluluğudur, *on iki, kırk beş, bin sekiz yüz, yüz kırk dört bin* gibi.

---

[123] Özkan-Esin-Tören, a.g.e., s. 569, Özkan-Sevinçli, a.g.e., s. 79-81, Karahan, a.g.e., s.73-79

[124] Delice, a.g.e., s.29, Özkan-Sevinçli, a.g.e., s. 76-78, Karahan, a.g.e., s.70-71

Sayı grubunda isimler arasında matematiksel ilişki bulunur, iki sayı ismi arasında bir toplama /+/ ilgisi mevcuttur. Sayı arasında çarpma ilgisi bulunduğunda sıfat tamlamasını oluşturur.

1.3.1.1.10. Edat Grubu[125]

Bir isim unsuru ile bir çekim edatından kurulan kelime grubudur. *Gördüğüm gibi, bugün-e kadar* gibi.

Çekim edatı, ile, için, -a kadar, -a göre, -a rağmen vesaire ile kurulmuş olup çekim edatları isim unsurundan sonra yer alınır.

Bazı çekim edatları, isim unsuruna yönelme veya ayrılma ekleri yoluyla da bağlanabilir. Temel unsur olan isim unsuru bir kelime veya sıralı olabilir.

Edat grubu cümle içinde zarf, sıfat ve bağlaç görevinde kullanılabilir.

1.3.1.1.11. Kısaltma Grupları[126]

İsim grubu olarak da bilinir. İyelik eki veya hal eki almış isim unsuruyla ve başka isim unsurlarıyla oluşan kelime grubudur. Alınan eklerin çeşidine göre sekiz çeşide ayrılır. İsnat Grubu, İlgi Grubu, Yaklaşma Grubu, Uzaklaşma Grubu, Yükleme Grubu, Bulunma Grubu, Eşitlik Grubu ve Vasıta grubudur.

1.3.1.1.12. Fiil Şekillerine Dayalı Kelime Grupları[127]

Sıfat fiil, isim fiil ve zarf fiiller, hüküm bildirmediğinden cümlede yüklem konumunda değil, bir kelime grubu konumundadırlar. Kelime grubu olsa da fiilin karşıladığı anlamlarına göre, özne, nesne, zarf gibi cümle unsurlarıyla aynı öğeleri bulundurur. Fiil şekillerine göre üç fiil grubu bulunmaktadır.

---

[125] Delice, a.g.e., s.21-22, Özkan-Sevinçli, a.g.e., s. 50-54, Karahan, a.g.e., s.62-65

[126] Korkmaz, a.g.e., 2003, s.255-331, Delice, a.g.e., s.40-41, Özkan-Sevinçli, a.g.e., s.85-89, Karahan, a.g.e., s79-84

[127] Özkan-Sevinçli, a.g.e., s. 63-76, Karahan, a.g.e., s.53-59

İsim Fiil Grubu, -mak/-mek, -ma/-me, -ış/-iş,-uş/-üs fiilden isim yapma ekleri ile yapılır. Fiilin gösterdiği hareketi isim olarak karşılayan kelime gruplarıdır, *mutlaka içeri girmek, şahane bir bakışla* gibi.

Sıfat Fiil Grubu, fiilin zamana bağlı olarak içeren hareketini sıfatlaştıran bir şeklidir. Zaman ve hareket ifadesi taşıdıklarından fiillere, söz diziminde ise isimlere yakındır. Cümle ve kelime gruplarında isim gibi kullanılıp, yalın halde özne, hal eklerini alarak nesne veya yer tamlayıcısı, isimlerinden önce sıfat olarak yer alır, *hemen hemen ona hak veriyor gibi, gözlerini yumarak karşısındakileri dinleyen* gibi. Sıfat fiil yapan ekler şunlardır, -miş/-mış,-müş/-muş, -dik/-dık,-dük/-duk,-tik/-tık,-tük/-tuk, -acak/-ecek, -ar/-er,-r,-ır/-ir,-ur/-ür, -maz/-mez, -yor, -an/-en.

Zarf Fiil Grubu, söz diziminde fiillerin zarf kullanılışını sağlayan veya birleşik fiil gruplarında ana fiili yardımcı fiile bağlayan fiil grubudur. Fiil kök veya gövdelerine zarf fiil ekleri getirilerek yapılır. Zarf fiil ekleri şunlardır, -a/-e, -ı/-i/-u/-ü, -arak/-erek, -ıp/-ip,-up/-üp, -ınca/-ince,-unca/-ünce, -madan/-meden, -alı/-eli, -ken -dıkça/-dikçe,-dukça/-dükçe, *beni görünce, sakat ayağını sürüye sürüye, hanım kızım diye hitap ederken, İstanbul simidiyle beraber süt getiriver, kendimi tutamayarak, uykuya dalalı iki dakika olmadan* gibi.

1.3.1.2. Japoncada Kelime Grupları[128]

Kelime Grupları, cümle içinde cümleyi oluşturan unsur olarak görev alan ve bir kelime yerine kullanılan birden fazla kelimeden oluşan bir dizisi ise, Japoncadaki bunsetsu, kelime grubu olarak görünebilir.

Ancak, Japonca sözdizimi çalışmalarında cümle elementleri olarak yüklemdeki muudo (İng.modality, Tür. kip) veya isim ve isim grubu'nun Toritate (sözcük anlamıyla alıkoyma, konu olarak gösterme gibi durum) gibi konular işlenmektedir. Onun için bu çalışmamızda da yüklem olabilen sıfat ve fiilin 'muudo'su ve İsimlerdeki Toritate olayı ele alınmaktadır.

---

[128] Kato - Saji – Morita, a.g.e., s.170-172

1.3.1.2.1. Bunsetsu[129] (Kelime Grubu)

Bunsetsu (kelime grupları), kelimede olduğu gibi iki gruba ayrılır. Sıfat ve fiilden oluşan Yoogen'e bağlanan 'Renyoo Setsu' ve İsim niteliğindeki Taigen'e bağlanan 'Rentai Setsu'dur.

Renyoo setsu, cümle içinde yer alan eylem veya bunsetsu içinde sıfat veya fiillere bağlanan kelime grubudur. Genellikle, zarf-fiil grubuna benzer.

Rentai setsu, cümle içinde yer alan isimler veya isim ile aynı nitelikte bulunan kelime gruplarına bağlanan kelime grubudur.

Setsuzoku setsu, bağlaç veya bağlama edatıyla birleşerek, bir cümleyi başka cümle ile eşit nitelikte bağlayan kelime grubudur.

1.3.1.2.2. Muudo (Modality, Kip)[130]

Cümle, bir olay veya durumun anlatım kısmı ve konuşmacının ona nasıl yaklaşarak anlattığını gösteren kısmıyla oluşur. Türkçede de ya bildirme ya tasarlama olmak üzere kip kavramı yüklemdeki temel unsurdur. Burada Muudo (kip) olarak ele aldığımız konuşmacının anlatımı nasıl yaptığıdır. Kipi ifade etmek için Katsuyoo (fiilin şekil), Jodooşi (çekim edatları), cümle sonunda yer alan son ekler rol oynar. Bu açıdan Japonca cümleler beşe ayrılır[131].

---

[129] Kato - Saji – Morita, a.g.e., s.170-172

[130]Teramura Hideo, **Nihongono sintakusuto imi II (Japoncanın Syntaxı ve Anlamı II)**, 13. bs. Tokyo, Kuroshio syuppansya, 2003 , s.61

[131] Yüksek lisans tezimde Japonca çekiminde kipleri 3'e ayırmıştım. Birincisi, emir, rica, teşvik ve davet gibi, karşısındakini ilgilendiren ifade tarzı,ikincisi, konuşmacının duygularını ifade eden istek, irade, niyetleri, üçüncüsü, konuşmacının olaya nasıl baktığını ifade eden, tahmin, emin gibi. Ancak, bu tezde Teramura'nın görüşüne dayanarak birincisini emir ve davet olarak ikiye, üçüncüsünü de emin olan ve ötekiler olarak ikiye ayırıp beş kip halinde değerlendirilmiştir.

1.3.1.2.2.1. Kakugen (Kesin Bildirme)[132]

Kakugen, sözcük anlamıyla emin olunan sözdür. Olay veya duruma bir duygu veya hissi yansıtmadan gerçeği bildiren kiptir. Genellikle geçmiş zaman eki –ta veya geçmiş olmayan zamanı ifade eder şekilde belirtilir. Geçmiş olmayan zamanı ifade eden şekil, fiillerde –u/-mas, -i sıfatlarda –i/-des, isim ve –na sıfatlarda –da/-des'tir. Kılınış durumu umumiyetle kiple alakalı olmadığından, her hangi bir kılınış edatı da kullanılabilir.

1.3.1.2.2.2. Gaigen (Kesin Olmayan Bildirme)[133]

Gaigen, sözcük anlamıyla olayın gerçekleşmesinden emin olunmadığını ifade eden kiptir. Tahmin, başkasından duyma gibi durumu ifade eden edatlarla ifade edilir. Anlatım tarzına göre Gaigen'in bildirme tarzı ve anlatım tarzı olarak ikiye ayrılır.

Gaigen'in bildirme tarzının kapsadığı durum ve onu ifade etmek için kullanılan edatlar şunlardır. Kendi düşüncesine dayanan tahmini ifade eden' –daroo/-deşoo', olumsuz tahmini ifade eden '–mai/-nai' deşoo, '-daroo'dan daha düşük derecede gerçekleşeceğini düşündüğü tahmin için kullanılan' –kamoşirenai', kendince emin olan tahmini ifade eden '–ni çigainai', dış etkenlere dayanarak yapılan tahmini ifade eden '–sooda/-soodes', benzetme veya tahmini ifade eden '-yooda', bir nedene dayanarak yürütülen tahmini ifade eden '–raşii/-raşiides', kendisinin görmediği başka kaynaktan aldığı bilgi olduğunu ifade eden '–sooda/-soodes' ve '–toiu/-toiimas'.

Gaigen'in anlatım tarzında kullanılan edatlar şunlardır. Kendisinin bilgiye dayanarak olacaklarını tahmin ettiğini gösteren '–hazuda/-hazudes', bir tahminin sebeplerle ifade eden '–wakeda/-toiu wakedes', ayrıntılarını olayın ortasında anlatan '–tokoroda/-tokorodes', olması gerektiğini düşündüğü durumu anlatırken kullanılan '–monoda/-monodes'.

---

[132] Teramura, a.g.e.,2003, s.65-216

[133] Teramura, a.g.e., s.223-311

1.3.1.2.2.3. İşi Hyoomei (İrade Bildirme)[134]

İşi Hyoomei, iradenin açıklanması anlamına gelir. Sadece fiil cümlelerde kullanılır.

Japoncada kendi iradesini ifade eden -oo / -yoo eki, birinci şahısın özne olduğu cümlede fiilin gösterdiği hareketi tamamlamaya niyetli olduğunu ifade eder, -oo/-yoo ekiyle kurulan cümlede ikinci veya üçüncü şahıs özne olamaz.

Bir şey yapmamaya kararlı olduğunu ifade etmek için -mai edatı kullanılır. İradesini ifade etmek için –mai edatı da sadece birinci şahıs özneyken kullanılır. Aynı edat ikinci veya üçüncü şahıs özneyken yukarıda bahsedildiği gibi konuşmacının tahminini ifade eder.

Niyetli olduğunu ifade etmek için –tsumorida/-tsumorides edatı kullanılır. Eylemin gerçekleşmesi veya gerçekleşmemesinin özne tarafından tasarlandığını ifade eder.

Gerekliliği ifade eden –bekida/-bekides edatı, konuşmacının öyle olması gerektiğini düşündüğünü ifade eder.

1.3.1.2.2.4. Kanyuu (Tavsiye)

Kanyuu, sözcük anlamında bir şeyi birlikte yapmaya davet etmektir. Bazı durumlarda tavsiyede bulunmak da olabilir.

Biraz önce, birinci şahıs özneyken kendi iradesini ifade ettiği bahsedilen '–oo, -yoo' eki ikinci şahıs özneyken konuşmacının dinleyici olan ikinci şahısı fiilin ifade ettiği harekete davet ettiğini ifade eder. O zamanki nazik biçimi '–maşoo' edatıyla ifade edilir.

1.3.1.2.2.5. Meirei- Yookyuu[135](Emir- İstek)

Meirei, emir demektir. Bir hareketi karşısındaki insanın (ikinci şahısın) gerçekleştirmesini emir veya rica eden kiptir. Japoncada emir kipinde sadece ikinci

---

[134] Sunakawa, a.g.e., s.514-515, 533-535, 608-611

[135] Sunagawa, a.g.e., s.31

şahıs özne olabilir, Türkçede üçüncü şahıs emir kipiyle ifade edilen durum Japonca ile ifade edilecek olursa genellikle ettirgen çatıyla ifade edilmesi gerekmektedir.

Japoncada emir kipi, emir eki ile yapılır. Emir eki, sade biçiminde beş sesli fiillerde '-e,' tek sesli fiillerde '-ro'dur, fiil köküne doğrudan doğruya getirilir. İstisnalardan s-uru fiili şiro, k-uru fiili koi şeklindedir. Nazik biçiminde emir, -nasai edatı ile ifade edilir, *hayaku ik-e (çabuk git.), suguni ne-nasai*. (Hemen uyuyun) gibi.

Yookyuu, isteğini ön plana çıkaran emirdir, kendi isteği üzerine buyurma durum denilebilir. '-tekudasai' edatıyla ifade edilir, *Toşoşitsu-dewa şizukani şitekudasai. (Kütüphanedeyken sessiz olunuz.)* gibi.

Bu edatının olumsuz şekli, '-nai-dekudasai' yasaklama ifadesidir. Olumsuz olumlu ikisi de Japonca emir şekiller arasında kamusal alanında en fazla kullanılan ifade biçimidir.

1.3.1.2.3. Toritate[136](Konu Edilme)

Japonca cümlelerde bazen özellikle ifade etmek istenilen cümle unsuruna dikkat çekilir. Toritate, bir takım Joşi (ek)'lerle cümle unsurlarının cümle içinde dikkat çekme, cümlenin konusu olarak belirtilme durumdur.

Cümle unsurları, özne, zarf, yüklem, yer tamlayıcısı gibi her hangi bir cümle unsuru olabilir. Bu işlemi yapan ekler, işlev açısından Toritate Joşi adı verilir. Eklerin sınıflandırmasında Keijoşi olarak sınıflandırılan ekler, Toritate joşi olarak işlevi görür. Cümlenin neye dikkat çekmesi istenildiğine bağlı olarak ek seçimi yapılır.

Toritate Joşi'ler şunlardır.

-wa, isim veya ekleşmiş sıfat ve isim ile oluşan cümle öğeleri ve yüklemde fiil veya ekler ile bağlanarak o öğenin cümle içinde konu olduğunu gösterir. Toritate'de en çok örnek olan ektir. Ancak, soru zamirlerle birlikte kullanılmaz.

-mo, isim veya ekleşmiş sıfat ve isim ile oluşan cümle öğeleri ve yüklemde fiil veya ekler ile bağlanır. Türkçedeki da/de edatı gibi önceki cümle veya öğelerle

---

[136] Teramura, a.g.e., s.3-190

alakalı olduğunu gösterir, dahi anlamını katar. Soru zamirleriyle birleştiğinde, yüklem olumsuz anlamı taşımalıdır.

-koso, isim veya ekleşmiş sıfat ve isim ile oluşan cümle öğeleri ve yüklemde fiil veya ekler ile bağlanır, birleştiği öğenin orada söz konusu olan biri olduğunu gösterir.

-sae, isim veya ekleşmiş sıfat ve isim ile oluşan cümle öğeleri ve yüklemde fiil veya ekler ile bağlanarak Türkçedeki ‘‘bile’’ edatı gibi işlev yapar.

-şika, -dake, -bakari, yüklem ve isimle birleşip, sınırlama anlamında birleştiği öğesine dikkat çeker.

-sura, isim veya ekleşmiş sıfat ve isim ile oluşan cümle öğeleri ile birleşerek Türkçedeki ‘‘bile’’ edatı gibi anlam katar. Yukarıdaki –sae eki ile farklı olarak yüklemde yer alamaz.

-made, isim veya ekleşmiş sıfat ve isim ile oluşan cümle öğeleri ve yüklemdeki fiil ile birleşerek Türkçedeki ‘‘kadar’’ edatı gibi anlam katar.

-nado, isim veya ekleşmiş sıfat ve isim ile oluşan cümle öğeleri ve yüklemdeki fiil ile birleşerek, belirsizliği ifade eder.

-nanka, -nante, isim veya ekleşmiş sıfat ve isim ile oluşan cümle öğeleri ve yüklemdeki fiil ile birleşerek, küçümseme anlamını katar.

-demo, -datte, isim veya ekleşmiş sıfat ve isim ile oluşan cümle öğeleri ile birleşerek küçümseme anlamını katar.

1.3.2. Cümle Bilgisi

Türkçede cümle, ‘bir fikri, bir duygu ve düşünceyi bir oluş ve kılışı tam olarak bir hüküm halinde anlatan kelime grubu. Cümlenin varlığı için asgari şart bir çekimli fiildir.’[137] Çekimli fiil, yargıyı şekle, zamana ve şahısa bağlı olarak karşılar. Tek başına çekimli fiil, cümle oluşturmaya yetse de, anlatmak istediklerini karşılamak için yüklemi tamamlayan unsurlar gereklidir.[138]

---

[137] Korkmaz, a.g.e., 1992, s. 32

[138] Özkan-Esin-Tören, a.g.e., s.582

Japoncada ‘kelime veya kelime grupların birleşimi sonucu bir düşüncenin ifadesi olarak bir netice almışsa o ‘bun (cümle)’dur’. Bu durumda ‘Kajida! (Yangın!)’ da ‘İkoo. (Gidelim.)’ da bir bun (cümle)dur. Ancak, ‘Ringo-wa sakana-da. (Elma bir balıktır.)’ gramer açısından bir cümle gibi görünse de anlam olarak bir şey ifade etmediğinden bir bun (cümle) sayılmaz.[139] Türkçede cümle dışı unsur olan ünlemler de Japonca sözdiziminde bir bağımsız cümle olarak algılanır. ‘Ohayoo. (Günaydın.)’ gibi selamlar da bir cümle oluşturur. ‘Bir düşüncenin ifadesi’ olduğundan Japonca cümle bilgisinde konuşmacının olaya bakış açısı cümleye yansımalıdır. Onun için yüklemdeki kip ve fiillerindeki çatı ifadeleri önemlidir. Buradaki kip, Zeynep Korkmaz’ın ‘Kip, kök veya gövde durumundaki fiilin bildirdiği hareketin, oluş ve kılışın, konuşan, dinleyen veya kendisinden söz edilen açısından ne biçimde, ne tarzda yansıtıldığını gösteren bir gramer kalıbı, bir anlatım biçimidir’.[140] yorumunun genişletilmiş biçimidir. Japoncadaki isim cümlelerinde isimlerin yüklem olması için imek fiili gibi fiillere ihtiyaç olmadığından ve kelime cins kavramımız Türkçe ile farklı olup kip kavramı sıfat ve isim cümlesinde de yer almak zorundadır.

1.3.2.1. Türkçede Cümle Bilgisi[141]

1.3.2.1.1. Cümleyi Oluşturan Unsurlar

Yüklem, cümlenin hüküm ifadesini taşıyan asıl unsuru, fiil cümlesinde birleşik fiil ile, isim cümlesinde ise sıfat-fiil grubu, isim-fiil grubu gibi isim niteliğindeki kelime grubuyla karşılanır.

Özne, etken çatı altındaki fiil cümlesinde yüklemin gösterdiği işi, hareketi yapan unsurdur. İsim cümlesinde ise özne, yüklemin gösterdiği durumda olan unsurdur. Etken çatıdaki fiil cümlesinde özne olarak görünen, yüklemin işini yapan fail değil yapılan nesne konumundadır. Özne, Türkçede her zaman yalın halinde olup eksizdir.

---

[139] Kato-Saji-Morita, a.g.e.s.104

[140] Kokrmaz, a.g.e., 2003, s.569

[141] Delice, a.g.e., s.150-162, Özkan-Sevinçli, a.g.e., s.91-126

Nesne, yüklemin gösterdiği hareketten etkilenen varlıktır. Geçişli fiilin yüklem olarak yer aldığı cümlede bulunur. Bazen yükleme hali ekiyle belirli nesne olarak, bazen de yükleme hali eki almaksızın, belirsiz nesne olarak cümlede yer alır.

Yer Tamlayıcısı, yüklemin gösterdiği eylemin yeri veya yönünü gösteren unsurdur. Bir isim veya isim niteliği taşıyan kelime gruplarına yönelme, ayrılma, bulunma hali ekleri getirilerek yapılır. İsteğe göre cümlede birden fazla yer tamlayıcısı bulunabilir.

Zarf, yüklemin anlamını zaman, yön, tarz gibi yönlerden tamamlayan unsurdur. Zarflar, yükleme doğrudan bağlanır.

Cümle dışı unsurlar, cümlede yükleme bağlı olmayan cümlenin anlamına dolaylı olarak anlam katan unsurlardır. Ünlemler, hitap unsurlar, açıklayıcı cümleler cümle dışı unsurlar sayılır.

1.3.2.1.2. Türkçede Cümle Çeşitleri[142]

Cümleler, cümlenin hükmünü bildiren unsur olan, cümleyi cümle yapan unsuru olan yüklemin cinsi, anlamı, yeri, yapılarına göre sınıflandırılır.

1.3.2.1.2.1. Yüklemin Cinsine Göre Cümleler

İsim Cümlesi; İsim veya isim niteliği taşıyan kelime gruplarının, yüklemde yer aldığı cümledir. İsim cümlesinde hükmü ek fiil ile bildirilir.

Fiil Cümlesi; Yüklemi çekimli fiil olan cümleleridir. Fiil cümlesinde yüklem, basit, birleşik, türemiş fiillerin çekimli şekilleriyle yapılır.

1.3.2.1.2.2. Anlamlarına Göre Cümleler

Anlamlarına göre cümleler beşe ayrılır.

1. Olumlu Cümle; Yüklemin ifade ettiği hareket, kılış veya durumun gerçekleştiğini veya gerçekleşeceğini ifade eder. Olumlu cümlede yüklem, hem isim hem fiil olabilir.

---

[142]Delice, a.g.e.,s.162-169, Özkan-Sevinçli, a.g.e., s. 127-180

2. Olumsuz Cümle; Yüklem, fiil cümlesinde olumsuz eki, isim cümlesinde olumsuz edatını alarak olumsuz yönde hükmün olduğunu veya olacağını bildirir.

3. Soru Cümlesi; Bilgi almayı hedefleyen cümledir. Soru yolu, soru eki, soru sıfatı, soru zamiri, soru zarfı ve soru edatıyla sağlanır.

4. Emir Cümlesi; Emir kipli fiilin yüklemde yer aldığı cümledir. Konuşmacının isteği, emri ifade eder.

5. Ünlem Cümlesi; 'Ünlemlerin bir kısmı anlatım kabiliyetini birlikte kullanıldıkları cümlelerden alırlar. Bu cümleler insanların duygularını, coşkularını, hayretlerini anlatan cümlelerdir. İşte bu şekilde kurulmuş cümlelere ''Ünlem Cümlesi'' denir. Ünlem cümlelerinin sonuna ünlem işareti (!) konur.'[143]

1.3.2.1.2.3. Yüklemin Yerine Göre Cümleler

Yüklemin yerine göre cümleler üçe ayrılır.

1.Kurallı Cümle; Türkçe sözdiziminin temeline uygun şekilde yüklemin cümle sonunda yer aldığı cümledir.

2.Devrik Cümle; Yüklemi cümle sonunda bulunmayan cümledir. Cümlelerin akışına uygun şekilde kullanıldığında canlılık gibi bir tarz katar.

3.Kesik Cümle; Konuşma veya anlatım esnasında cümle unsurlarından birinin, genellikle yüklemi kullanılmayan cümledir. Böyle cümlede yargı, metinin bütünlüğü içinde, duyanların algılamasına bırakılır.

1.3.2.1.2.4. Yapılarına Göre Cümleler

Yapılarına göre cümleler altıya ayrılır.

1. Basit Cümle; Cümlede tek bir yargı bildiren tek yüklemin bulunduğu cümledir. Yüklemin cinsi hem fiil hem isim olabilir. Bu yapıdaki cümle bağımsız yargıları ortaya koyar.

2. Birleşik Cümle: Esas yargıyı bildiren temel cümle ile onu anlam veya işlev bakımından tamamlayan bir veya birden fazla yan cümlenin bulunduğu cümlelerdir.

---

[143]Özkan-Sevinçli, a.g.e., s. 153

Şartlı Birleşik Cümle: Şart ifadesini bildiren yan cümle ile temel cümleden oluşur. Temel cümlenin yargısı yan cümlenin şartına bağlıdır.

İç İçe Birleşik Cümle: Bir cümlenin içinde bir görev taşıyan başka bir cümlenin yer almasıyla oluşan cümlelerdir. Genellikle, alıntılarda ve aktarmalarda kullanılır.

Ki'li Birleşik Cümle: 'Ki' bağlacıyla kurulan birleşik cümledir. Bu yapıdaki cümlede temel cümle, yardımcı cümleden önce yer alır.

3. Sıralı Cümle[144]: Arka arkaya sıralanan birden fazla cümleden oluşur. Bağlaç veya virgülle bağlanır. Cümleler arasında ana veya yan ilişkiler yoktur. Cümle unsurlardan bir kısmı ve ifade ettiği anlamda ortaklıkları bulunan sıralı cümleye, Bağımlı sıralı cümle adı verilir. Cümlelerin her unsur kendi cümleye ait olan cümle unsurlar arasında ortaklığın bulunmadığı sıralı cümleye Bağımsız Sıralı Cümle adı verilir.

4. Bağlı Cümle: Cümle başı bağlaçları ile birbirine bağlanan cümlelerdir. Bağlaç, bulunduğu cümleyi taşıdığı anlamlarına göre arkadaki veya öndeki cümleye bağlar.

5. Ara Sözlü Cümle: Açıklama veya ek bilgi ifade eden aslında cümlede bulunmasa da bir eksiklik yaratmayan ara sözün bulunduğu cümledir.

6. Kesik Cümle: Konuşma veya anlatım esnasında cümle unsurlarından birinin, genellikle de yüklemi kullanılmayan cümledir. Böyle cümlede yargı, metinin bütünlüğü içinde duyanların algılamasına bırakılır.

1.3.2.2. Japoncada Cümle Bilgisi

Cümleler, birkaç kelime veya kelime gruplarından oluşur.

1.3.2.2.1. Cümleyi Oluşturan Unsurlar[145]

Japoncada cümleyi oluşturan unsurların sınıflandırılma ve adlandırılması, 'sınıflandırmanın amacı ve ölçütlerine göre değişir.'[146] Tezimizde Japonca cümle

---

[144]Karahan, a.g.e., s85-95

[145] Kato - Saji – Morita, a.g.e., s128-141, Takahaşi- Kaneko- Kaneda -vs, a.g.e., s.7-32

unsuru olarak umumiyetle kabul edilen cümle unsurları ele alınacak. Sınıflandırma ve adlandırmalar konusunda Takahashi'nin çalışmasından yararlanılmıştır.

1. Jutsugo (Yüklem); Cümlenin hüküm ifadesini taşıyan asıl unsurdur, Japoncada isimler, fiiller ve sıfatlar yüklem görevini taşıyabilir.

2. Şugo (Özne); Fiil cümlesinde yüklemin gösterdiği işi, hareketi yapan unsurdur. İsim ve sıfat cümlesinde özne, yüklemin gösterdiği durumda olan unsurdur. Özne, Japoncada özne ekiyle belirlenir. Ancak, Japoncada özneler açık dille gösterilmeyebilir. Böyle durumda öznenin kimliği, metindeki bütünlüğü veya başka cümleler ile olan ilişkileriyle tahmin edilir.

3. Hogo (Nesne); Yüklemin gösterdiği hareketten etkilenen varlıktır. Cümlede Jutsugo (Yüklem) ve Şugo (Özne), cümlenin ana unsuru olarak kabul edilirken Hogo, onları tamamlamak için cümleye katılan unsurdur. Geçişli fiilin yüklem olarak yer aldığı cümlede Türkçedeki nesne olarak işlev görür, ancak geçişsiz fiilin yüklem olduğu cümlede de o yüklemin anlamı gereği bulunması gereken yer tamamlayıcılar Hogo olarak sınıflandırılır. Japoncada yazı dilinde nesneler yükleme halindeyken eksiz bulunmaz, ancak, konuşma dilinde hal ekleri düşebilir.

4. Şuuşokugo (yüklemin durumunu gösteren zarf); Yüklemin gösterdiği eylemin nasıl yani hangi durum veya ortamda olduğunu gösteren unsurdur. İsteklerine göre cümlede birden fazla Şuuşokugo bulunabilir.

5. Joukyougo (zaman veya yeri gösteren yer tamlayıcı); Yüklemin anlamını zaman, yön, tarz gibi yönlerden tamamlayan unsurdur. Joukyougo, yükleme doğrudan bağlanır.

6. Kiteigo (Niteleme unsuru); Özne veya nesneyi gösteren kelimeleri nitelendiren bir unsurdur, '*Yukarıda gösterilen cümlede gösterilmiştir.*' cümlesindeki *cümle* kelimesini nitelendiren *yukarıda gösterilen* kısım gibi. Ancak, bu unsur Türkçede sıfat tamlamasındaki niteleme unsuru olarak algılanmaktadır. Onun için tezimizde de cümle unsuru olarak değil kelime grupları içinde sıfat tamlaması olarak konu edilecektir.

---

[146] Kato-Saji-Morita, a.g.e., s.131

7. Çinjutsugo (Anlatım unsuru); Yüklemi etkileyen cümlenin anlatım tarzını gösteren unsurdur.

8. Dokuritsugo (Bağımsız unsur); Türkçedeki ünlem gibi yüklem veya özneyle doğrudan alakalı olmayan unsurdur. Türkçedeki cümle dışı unsurlar gibi cümlenin anlamına dolaylı olarak anlam katan unsurlardır. Ünlemler, hitap unsurları, açıklayıcı cümleler cümle dışı unsur sayılır. Aşağıdaki madde 9 ve 10'da konu olan Sokumengo ve Daimokugo 'halen genelleşmemiş olup, cümlede unsur olarak kabul edilmemiş'[147] olduğu için, tezimizde de cümle unsuru olarak ele alınmayacaktır. Ancak, Daimokugo Toritate olayıyla alakalı olarak söz diziminde işlenecektir.

9. Sokumengo (Yandan Niteleme unsuru); Özellikle sıfatın yüklem olduğu cümlelerde yüklemin nitelediği özelliklerin öznenin hangi yönünde olduğunu gösteren unsurdur.

10. Daimokugo (Konu); Japonca cümlelerde özellikle ifade etmek istenilen cümle unsurunu konu olarak gösteren unsurdur. Bazen Fukujoşi (Belirtme eki) ile bazen de eksiz olarak gösterilir. Fukujoşi'yi aldığında hangi hal eki ile işlev görecek olursa olsun o hal eki düşer, yerini Fukujoşi alır.

1.3.2.2.2. Buntai (Cümle Tarzı)

Cümle tarzı, Japoncayla ifade edilen tüm metinlerde görülür. Japonca konuşurken veya yazarken, ister istemez, ifade edenin kimliğini (başta bayan mı erkek mi, yaşça büyük mü küçük mü…), amacı ve bulunduğu ortamı (resmi yerdeki konuşma mı, samimi arkadaşlar arasındaki sohbet mi? Gazetedeki yazı mı, makale mi, yakına yazılan mektup mu?), ifade edilmektedir. Bu durum, konuşma dilinde tonlama, kelime seçimi, çekim edatları veya son eklerle belirtilir.

Yazı dili (bungotai) ile konuşma dili (kougotai) arasındaki fark çoğu dillerde görülür. Japoncada da konuşma dili ile farklı olan yazı dili mevcuttur ama, aslı farklılık, Teinei tai (nazik biçimi) ve Futsuu tai (sade biçimi) arasındaki farkıdır.[148]

---

[147] Takahashi, a.g.e., s.9

[148] Kindaichi, Nihongo ge, 1997, s.44

Japonca cümleler, çekim kısmında belirtildiği gibi Teinei tai (nazik biçimi) ve Futsuu tai (sade biçimi)'ne ayrılır. İfadenin yapıldığı ortama uygun biçiminin seçilmesi gerekir. Nazik ve sade biçimi, hem konuşma dilinde, hem de yazı dilinde bulunur. Konuşma dilinde, çok samimi kişiler arasında sade biçimiyle konuşulur. Kısmen Türkçedeki senli benli konuşmalara benzer. Aslında yazı dili olarak gelişen sade biçimi, gazete, roman gibi yazılarda kullanılmaktadır. Yazı dilindeki nazik biçimi, kendisinden daha büyük insana teşekkür mektubu gibi durumlarda kullanılır. Yüklem çeşidine göre, isim cümlesi, sıfat cümlesi, fiil cümlesi, olumlu, olumsuz, bütün cümle tiplerinde sade ve nazik biçimler bulunmaktadır. Özellikle, yazı dilinde baştan sonuna kadar aynı tarzıyla devam etmesi istenmektedir. Konuşma ortamında iki biçim kullanılıyorsa orada yakınlık derecesi farklı olan birkaç kişinin bulunduğu muhtemeldir. Ayrıca, büyüdüğü yöre, ağız olarak insanların diline yansıdığı gibi, cinsiyet, yaş, bazen de meslek de dile yansır.

Kindaichi, kitabında bu durumu bir örnekle açıklamıştır. Bu örnekte konuşan Kyusyuu adasının Çikugo bölgesinden (Japonya'nın güney kesiminden bir yöre) bir adam, birine bir işin sakıncalı olduğunu söylerken karşıdaki insana göre farklı biçimde konuşur.

Memleketinde oturan kendi kardeşiyle : Sogyan koto-wa şen hoo-ga yokatai.

Tokyo'daki okul arkadaşına: Sonna bakana koto-o suru yatsu-ga aru-ka.

Şirkette kendi müdürüne karşı: Sayoona koto-wa ohikae nasutte-wa ikakade şooka.[149]

Cümle tarzı, kelime, ek veya edatın seçimi, çekimlerin seçimlerini de etkiler.

1.3.2.2.3. Cümle Çeşitleri[150]

Japonca cümleler, yüklemin cinsi, anlamı, kipi, nezaket tarzı, yeri, yapılarına göre sınıflandırılmaktadır.

---

[149] Kindaichi, a.g.e.,1997, s.16-17

[150] Kato-Saji-Morita, a.g.e., s.175-212, Takahashi - Kaneko - Kaneda vs., a.g.e., s.215-236

1.3.2.2.3.1. Yüklemin Cinsine Göre Cümleler

Yüklemin cinsine göre cümleler üçe ayrılır. Türkçe ile sıfatın işlevi farklı olduğundan Japoncada sıfat cümlesi de bulunmaktadır.

1. Meişibun (İsim Cümlesi): İsim veya isim niteliği taşıyan kelime gruplarının yüklemde yer aldığı cümledir. İsim cümlesinde yüklem –des/ -da bildirme edatıyla hükmü bildirir.

2. Dooşibun (Fiil Cümlesi): Yüklemi çekimli fiil olan cümleleridir. Fiil cümlesinde yüklem, basit, birleşik, türemiş fiillerin çekimli şekilleriyle yapılır.

3. Keiyouşibun (Sıfat Cümlesi): Yüklemi çekimli sıfat olan cümledir.

1.3.2.2.3.2. Yüklemin Anlamına Göre Cümleler

Yüklemin anlamına göre cümleler dörde ayrılır.

1. Koutei bun (Olumlu Cümle) : Yüklemin ifade ettiği hareket, kılış veya durumun gerçekleştiğini veya gerçekleşeceğini ifade eder. Olumlu cümlede yüklem, hem isim hem fiil hem de sıfat olabilir.

2. Hitei bun (Olumsuz Cümle) : Yüklem fiil cümlesinde olumsuz eki, isim cümlesinde olumsuz edatı alarak, olumsuz yönde hükmün olduğunu veya olacağını bildirir.

3. Gimon bun (Soru Cümlesi) : Bilgi almayı hedefleyen cümledir. Soru yolu, soru eki, soru sıfatı, soru zamiri, soru zarfı ve soru edatıyla sağlanır. Japonca soru cümlesinde soru edat gibi soru olduğunu gösteren unsurlar bulunsa da soru eki mutlaka cümle sonunda yer alır.

4. Nijuu hitei bun (İki Kere Olumsuz Cümle) : Yüklemin ifade ettiği hareket veya durumu iki kere olumsuzlaştırıp nihayetinde olumlu anlamını ifade eden cümlelerdir.

1.3.2.2.3.3. Yüklemin Kipine Göre Cümleler

Cümlede anlatılan içerikleri konuşmacının anlatışına göre Japonca cümleler Nobetateru Bun (Belirtme Cümlesi), Tazuneru Bun (Soru Cümlesi), Hatarakikakeru Bun (Etkileyici Cümlesi), Han-eisareru Bun (Yansımalı Cümle) olarak dörde ayrılır.

Bazen de Takahashi'lerin Henyoo [151] (Değişme) olarak adlandırdığı durumlar görülür. Bu durum, konuşmacının söylemek istediği ifadenin, yüklem içinde değişmiş olduğu görünen cümlelerdir. Genellikle cümle son eki – Türkçedeki soru eki gibi- ile ifade edilir. Örneğin, 'Shokuji-o şitekimaşita-ne.' (Sen yemek yedin değil mi?) cümlesi, son eki '–ne' yokken 'Ben yemek yiyip geldim.' anlamına gelir, -ne eki ile birlikte karşıdaki insanın ifadesini alma durumu oluşur.

1. Nobetateru Bun (Belirtme Cümlesi): Olaya konuşmacının duygu veya yaklaşımını katmadan olduğu gibi doğrudan ifade edilen cümledir. Olumlu, olumsuz anlam taşıyabilir.

2. Tazuneru Bun (Soru Cümlesi): Konuşmacının bilmediklerini soru olarak ifade ettiği cümledir.

3. Hatarakikakeru Bun (Etkileyici cümle): Konuşmacının başka birlerini etkilemek için ifade ettiği cümledir. Karşı tarafının olumlu olumsuz tepkisi beklenir. Meirei Bun (Emir Cümlesi), İrai Bun (Rica Cümlesi), Kinşi Bun (Yasaklama Cümlesi) gibi cümlelerdir. Emir kipi, istek veya yasaklama edatları almış fiiller yüklemde yer alır.

4. Han-eisareru Bun (Yansımalı Cümle): Konuşmacının olayı anlatırken nasıl yaklaştığını ifadeye yansıttığı cümlelerdir. Türkçedeki öğrenilen geçmiş zaman eki gibi kullanılan bazı edatlarla veya bazı cümle son eki ile ifade edilir. Konuşmacının cümlede ifade ettiği durum veya hareketin gerçekliğinden emin olmadığını gösteren Suiryoo Bun (Tahmin Cümlesi), şüpheli durum, başkasından duyma gibi durum ifade eden Denbun Bun (Öğrenilen Cümle), hayreti veya yoğun duygularını ifade eden Kantan Bun (Ünlem Cümlesi), kendi iradesi veya kararını açıklayan Çinjutsu Bun (Anlatım Cümlesi) gibi cümlelerdir.

1.3.2.2.3.4. Nezaket Tarzına Göre Cümleler

1. Futsuu bun (sade biçim cümleleri): Cümle tarzı sade biçiminde olan cümlelerdir. Genellikle gazete yazıları veya romanlardaki anlatım kısmı gibi olayın

[151]Takahashi - Kaneko - Kaneda vs., a.g.e., s.218-219

anlatımı, sade biçimde yapılır. Konuşma alanında, samimi insanlar arasında geçen sohbetlerde sade biçimi üzerine son ekler getirilerek, farklı tarzlar oluşturulabilir.

2. Teinei bun (nazik biçim cümleleri): Cümle tarzı nazik biçiminde olan cümlelerdir.

3.Sonkee bun (saygılı cümleler) : Saygı veya tevazu edatları almış fiilin yüklemde yer aldığı cümledir. Konuşmacı ve dinleyici arasındaki ilişkiyi ifade eder.

4. Kenjoo bun (Tevazu Cümleler) : Tevazu edatları almış fiilin yüklemde yer aldığı cümledir. Özne olan konuşmacının kendisini alçaltarak dinleyici veya yüklemde yer alan fiilin hareketinden etkilenecek olan kişilere saygı gösterme biçimidir.

1.3.2.2.3.5. Yüklemin Yerine Göre Cümleler

1. Heijo Bun (Kurallı Cümle): Japonca sözdiziminin temeline uygun şekilde, yüklemin cümle sonunda yer aldığı cümledir.

2. Touçi Bun (Devrik Cümle): Yüklemi sonda bulunmayan cümledir. Cümlelerin akışına uygun şekilde kullanıldığında canlılık gibi bir tarz da katar.

3. Danzetsu Bun (Kesik Cümle): Yüklem veya öznenin cümle içinde yer almadığı cümlelerdir. Ancak, Japonca cümlelerde öznenin belirlenmediği cümleler sık sık görünebilir.

1.3.2.2.3.6. Yapılarına Göre Cümleler[152]

Cümleler yapılarına göre sınıflandırıldığında Türkçe cümleler, 1. Basit cümle, 2. Birleşik cümle, 3. Bağlı cümlelere ayrılır. Sıfat fiil veya zarf fiillerinin yan cümleyi oluşturduğu dolayısıyla sıfat fiil veya zarf fiilli cümlelerinin bir birleşik cümle oluşturduğu görüşü de mevcuttur. Japonca hakkında da genel bakış da aynı şekildedir. Bunsetsu (kelime grupları) içindeki bazılar Şuuşoku setsu (Niteleme Grubu)'nu oluşturup Şubun (Ana cümle) ile birlikte Fukubun (Çoklu Cümle)'yi oluşturur. Ancak, tezimizde Türkçedeki sıfat, isim veya zarf fiillerinin kelime grubu

[152] Takahaşi, a.g.e., s. 231-273

olduğu görüşüne tabii olarak cümleler değerlendirilmektedir. Aynı şekilde Japonca cümle yapısını sınıflandırıp 'Fukubun (Çoklu cümle)'daki Şuuşoku setsu (Niteleme Grubu)'nu da kelime grupları olarak değerlendirmektedir.

'Fukugoubun (birleşik cümle)', ikiden fazla cümleden oluşur. Türkçedeki gibi şartlı – Jouken veya Jouho anlatan yan cümleler, ana cümle ile oluşur. Ancak, Türkçede zarf fiil veya sıfat fiil grubu olarak sınıflandırılan kelime gruplarından bazılar da bir 'Fukugooubun'u oluşturabilir.

1. Tanbun (Basit Cümle): Cümlede tek bir yargı bildiren tek yüklemin bulunduğu cümledir. Yüklemin cinsi hem fiil, hem isim veya sıfat olabilir.

2. Fukugou Bun (Birleşik Cümle): Esas yargıyı bildiren temel cümle ile onu anlam veya işlev bakımından tamamlayan, bir veya birden fazla yan cümlenin bulunduğu cümlelerdir. Jookensetsu (şart grubu) ve Jookyo setsu (durum grubu) olmak üzere iki çeşit yan cümle bulunmaktadır. Jookyoosetsu, ana cümlede anlatılan zaman, yer, sebep ve amacı ifade eden yan cümlelerdir. Cümle olduğu için yan cümle içinde bir yüklemin yer alması gerekmektedir. O açıdan başka Şuuşokusetsu (Niteleme grubu) ile farklıdır.

3. Juubun (Sıralı Cümle): Arka arkaya sıralanan birden fazla cümleden oluşur. Bağlaç veya virgülle bağlanır. Cümleler arasında ana cümle veya yan cümle ilişkisi yoktur. Cümle unsurlarından bir kısmı, ifade ettiği anlam veya işlevlerde ortak olabilir.

4. Soonyuu Bun (Ara Cümle): Açıklama veya ek bilgi ifade eden, aslında cümlede bulunmasa da bir eksiklik yaratmayan cümledir.

İkinci Bölüm
Kelime Grupları (Bunsetsu)

Kelime grupları, 'Birden çok kelimeden oluşan, yapısında ve anlamında bir bütünlük bulunan, cümle veya cümlesi içinde tek cümle öğesi; kelime öğesi içinde bütün halinde yardımcı veya temel öğe olarak işlem gören ve bir kelime türü (isim, sıfat, zamir, edat vb.) yerine kullanılan söz dizileridir'.[1] Japoncada kelime grubu kavramı pek yaygın değildir, cümle altı grubu olan Bunsetsu'nun kelime grubuna en yakın kavram olduğu söylenilebilir. Bunsetsu; 'cümlede anlam bozukluğu yaratmayacak şekilde mümkün olduğu kadar bölünmüş birimlere verilen isimdir.'[2] Söz konusu birimleşmede tarafsız bir ölçütün olmaması ve Bunsetsu'lar arasındaki ilişkinin incelenmesinin yapılmaması nedenleriyle Türkçe kelime grubu çalışması ile karşılaştırması mümkün değildir. Diğer yandan, Türkçe söz dizimi çalışmalarında görülen kelime grubu çalışmaları Japonca söz dizimi çalışmalarında yaygın değildir. Japonca söz dizimi çalışmalarında kelime gruplarının yerine yüklemdeki 'Muudo' (İng. modality, Tür. kip) veya cümle içindeki 'Toritate' (sözcük anlamıyla alıkoyma, konu olarak gösterilme, belirtilme durumu) gibi konular işlenmektedir.

Bu bölümde öncelikle Türkçedeki kelime grupları üzerine incelemeler yapılacak, sonra Japon diline özgü 'Toritate' olayı da ele alınacaktır.

2.1. Kelime Grupları

'Kelime grupları yapı ve anlam bakımından bir bütünlük gösterirler. Grubu oluşturan kelimeler daima birbirini tamamlar'[3]. Kelime gruplarında genellikle asıl ve yardımcı unsurlar bulunur. Asıl unsur yardımcı unsurla tamamlanır.

Tek kelimeyle anlatılamayan geniş olay veya durumlar kelime gruplarıyla ifade edilir.

---

[1]Halil İbrahimDelice, **Türkçe Sözdizimi,** Kitabevi, İstanbul 2003, s. 17

[2] Kato-Saji-Morira, a.g.e., s.110

[3] Özkan-Sevinçli, a.g.e., s. 12

Kelime gruplarının incelenmesi, Türkçe kelime grubu sınıflandırmasına göre yapılacak, Türkçe ve Japonca ile yazılmış olan edebi metinlerden alınan örnekler üzerine karışlaştırmalar yapılacaktır. Bu örnek metinler, Giriş bölümünde bahsedildiği gibi, Reşat Nuri Güntekin'in 'Yaprak Dökümü' (YD) ve Natsume Souseki'in 'Yumejuuya' (YJ), 'Bunçoo' (BÇ), 'Eijitsu şoohin' (ES) adlı eserlerden alınacaktır. Karşılaştırma yapılan çerçeve içinde sol sütunda Türkçe eserden alınan örnekler, sağda ise Japonca eserlerden alınan örnekler gösterilmektedir. Sırasıyla Türkçe örnek, Japonca karşılığı ve okunuşu, Japonca örnek ise Türkçe karşılığı, Japonca örnek cümlesi ve cümlenin Japonca okunuşu şeklinde gösterilmektedir. Örnek cümlenin sonunda tırnak içinde, yukarıda eserlerin isimlerin yanında belirtilen kısaltma ile kaynak eserin adı ve sayfası belirtilmiştir. Türkçe eserine verilen Japonca karşılığı, Japonca eserine verilen Türkçe karşılığı tarafımdan verilen çeviridir.

2.1.1. İsime Dayalı Kelime Grupları

Türkçe kelimeler isim ve fiil olarak ikiye ayrılır. Kelime grupları da isme dayalı olan ve fiilden yapılan kelime grupları olarak ikiye ayrılır.

2.1.1.1. İyelik Grubu

Türkçe iyelik grubu, ilgi halindeki şahıs zamiri + iyelik eki almış tamamlanan isim şeklinde yapılır, tamamlayan asıl isme sahiplik, aitlik, bağlılık anlamı ile bağlanır. Ancak, belirten unsur olan şahıs zamiri düşebilir.

Japoncada ilgi hali eki işlevi gören '–no' hâli eki bulunur. İyelik eki bulunmadığından '–no' eki almış kelime veya kelimeler tamlayan unsur, '-no' ekinden hemen sonra gelen kelime veya kelime grupları tamlanan unsuru olur. Japoncada iyelik grubu ve isim tamlaması arasında şekil farkı yoktur. Onun için Japoncada iyelik grubu olması için şahıs zamirinin her zaman bulunması gerekir. Ancak, Japonca anlatımında kime ait olduğu özellikle belirtilmesi gerekmedikçe belirtilmez. Bu durumda Türkçe iyelik grubunun karşılığı Japoncada iyelik grubu olmayabilir. Öte yandan bazı Japonca kelimeler sadece birinci şahısa ait olduğu için

şahıs zamiriyle belirlenmez, ama onun Türkçe karşılığı iyelik grubu şeklinde olabilir. Ayrıca, şahıs zamiri yerine kendi anlamındaki dönüşlülük zamiri de sıkça kullanılır.

İki dilde de iyelik grubu veya isim tamlaması cümle içinde veya kelime grupları içinde herhangi bir unsur olarak yer alabilir.

Türkçede de sadece isimler değil, isim nitelikli kelime grupları da iyelik grubu oluşturabilir. Sıfat fiil veya isim fiil grupları gibi fiil kökenli gruplarda iyelik eki ile gösterilen şahıs, fiil grubunun failidir. Japoncada genellikle özneler belirlenmemeye eğilimi olduğundan bu tür iyelik grubunda da şahıslar belirlenmeyebilir.

2.1.1.1.1. Birinci Şahıs İyelik Grubu

Türkçede birinci şahıs iyelik grubunda tamlayan zamiri, 'benim' (tekil), 'bizim' (çoğul)dir. Tamlanan kelime veya kelime grubunun sonunda '–m' (teklik), '-mız/-miz/-muz/-müz' (çokluk) iyelik ekleri yer alır.

Japoncada bazı kelimeler birinci şahısa aittir. Özellikle bu akrabalık belirten kelimelerde belirgindir. Aynı kelimeler ikinci veya üçüncü şahısa ait olduğunda o- veya go- ön ekleri getirilerek farklı şekilde ifade edilebilir. Baba, benim babam *çiçi,* baban veya babanız ise *o-too-san* veya *o-too-sama*, dede, *benim dedem sofu*, *deden* veya *dedeniz o-jii-san* veya *o-jii-sama* şeklinde ifade edilir.

Benim tanıdığ-ım Muzaffer Bey, insan bir çocuktur... (YD.,s.19) **私の知っている**ムザッフェル氏は、ちゃんとした人です。 **Watasıno şitteiru** muzafferu şiwa, çanto şita hito des.	Hem de, o **kendi çocuğ-um**dur. しかもそれが**自分-の子供**である。（YJ., s.17） Şikamo sorega **jibun-no kodomo-**dearu.
Sıhhat-im, kuvvet-im yerinde. (YD.,s.5) **健康**も**力**もある。 **Kenkoo**mo **çikara**mo aru.	**Benim yüz-üm**ü görebiliyor musun? **私-の顔**が見えるかい。(YJ.,s.8) **Wataşi-no kao**-ga mieru-kai.

Ara sıra **annem** soğuktan, **kardeşlerim** yemekten şikâyet ederlerdi. (YD, s. 5) 折に触れて、**母は**寒さに、**妹達は**食事に不満をこぼすのだった。 Ori-ni-fure, **haha-wa** samusa-ni, **imoototaçi-wa** şokuji-ni fuman-o kobosu-no-datta.	**Annem**[4] sıkıntıdan duramıyor. **母は**気が気ではない。(YJ.,s.37) **Haha-wa** kigakidewa nai.
Aldığ-ım altmış iki lira aylıkla geçinemiyordum. (YD.,s.5) **手にしていた**月給６２リラでは生きていけなかったのです。 **Teni şiteita** gekkyuu 62 riradewa ikite ikenakatta nodes.	Bu kapkara göz bebeklerinin içine **benim görüntü-m** canlı canlı yansıyor. その真黒な眸の奥に、**自分-の姿**が鮮に浮かんでいる。(YJ.,s.8) Sono makkurona hitomi-no okuni, **jibun-no sugat**aga azayakani ukande iru.
Fakat **etrafımız**daki zenginlerin hepsi ..... çıkmadılar ya… (YD.,s.6) しかし、**周り**の金持ちたちみんなが、..... 出てきたのではないさ… Şikaşi **mawar**ino kanemoçitaçi minna-ga ..... detekitanodewanai darouyo…	Ben **öz çocuğ-um** olmasına rağmen ondan korktum. 自分は**我子**ながら少し怖くなった。(YJ.,s.15) Jibunwa **wagako** nagara sukoşi kowaku natta.

2.1.1.1.2. İkinci Şahıs İyelik Grubu

Türkçede ikinci şahıs iyelik grubunda tamlayan zamiri, ‘senin’ (teklik), ‘sizin’ (çokluk)dir. Tamlanan kelime veya kelime grubunun sonunda ‘–n’ (teklik), ‘-nız/-niz/-nuz/-nüz’ (çokluk) iyelik ekleri yer alır.

[4]Anne kelimesinin karşılığı birinci şahıs için haha, ikinci ve üçüncü şahıslarında okaasan, okaasama gibi kelimeler kullanılır.

Türkçe ikinci şahıs ifadelerde bazen şahsın sayısından ziyade samimiyet derecesinin bir rol oynadığı görülmektedir. İfade edilen şahıs tek olsa da konuşmacıyla resmi bir mesafesi varsa veya saygı ifadesi göstermesi gereken bir şahıs ise çoklukla ifade edilir. Japoncada kişi sayısı önem arz etmemekle birlikte naziklik derecesi önemli olduğundan Türkçe ikinci şahıs iyelik grubuna karşılık verilirken konuşmacı ile ikinci şahıs arasındaki ilişki ve konumuna dikkat edilmesi gerekir. Japoncada her şahıs için bir takım zamirler mevcut olduğundan iyelik zamiri de birden fazla olabilir, ikinci örnekteki 'omae' zamiri, samimi iki şahıs arasında kullanılır.

Japoncada ikinci ve üçüncü şahısa ait olan nesnelere o- ön eki getirerek nazikleştirildiği sıkça görülür. Özellikle Türkçede siz ifadesi geçen cümlelerin Japonca karşılığının da benzer şekilde nazikleştirilmesi uygundur.

.....**el-in**i, **kolu-n**u bağlayan yok ya? (YD.,s.6) .....誰も**腕や手**を縛り付けているわけではないだろう？ daremo **ude**ya **te**-o şibaritsuketeiru wakedewa naidarou?	O zaman 'hemen **para-n**ı çıkar', diyor. すると、すぐ**金**を出せという。(BÇ., s.46) Suruto, sugu **kane**-o das-e-to iu.
Bilmem ..... **aylığ-ın** ..... artacak.(YD.,s.7) 分かるものか、.....**給料**が.....上がるか。 Wakarumonoka,..... **kyuuryou**ga ..... agaruka.	**Senin gözün** ne zaman kör oldu? **御前の眼**は何時潰れたのかい（YJ., s.14） **Omaeno me-wa** itsu tsuburetanokai.
Fakat biraz **para-nız** yok...(YD.,s.10) しかし少々**お-金**が足りない…	Dede **siz-in ev-iniz** nerede? **御爺さん-の家**[5]は何処かね(YJ.,s.19)

[5]Türkçede sizin eviniz şeklinde çevirilen kısmı, sözcük anlamıyla dedenin evi olarak Japoncada ifade edilmektedir, ancak, dedeye yönelik soru olduğu için Türkçede sizin eviniz şeklinde karşılanması uygundur. Japoncada birinci ve ikinci şahısların üçüncü şahıslaştırılıp ifade edilmesi yaygın şekilde görünür.

Şikaşi şouşou **o-kane**ga tarinai...	**O-jiisan-no uçi**wa dokokane.
Ben **kızlarınız**ın arkadaşı Leman'ın bey amca (YD.,s.16) 私は**お嬢様たち**の友人のレマンです、おじ様。 Wataşiwa **ojoosamataçi**no yuujinno reman des, ojisama.	O zaman **ev-iniz**e kadar getireyim. では**お-宅**まで持って参りましょう (YJ., s.39) Dewa **o-taku**made mot-temairi-maşoo.
Oğlunuz nasıl? (YD.,s.77) **ご-子息**はいかがですか。 **Go-şisoku**wa ikaga deska?	**[Sizin] arkadaşınız**ın ailesi o kadar fakir mi? **[あなたの]友人**の家はそれほど貧しいのか(ES.,s.116) **[Anatano] yuujin**no uçiwa sorehodo mazuşiinoka.

2.1.1.1.3. Üçüncü Şahıs İyelik Grubu

Türkçe üçüncü şahıs iyelik grubunda tamlayan zamiri, 'onun' (teklik), 'onların' (çokluk)dır. Tamlanan kelime veya kelime grubunun sonunda '–ı/-i/-u/-ü' (teklik), '-ları/-leri' (çokluk) iyelik ekleri yer alır.

Japoncada üçüncü şahıs iyelik grubunda görüldüğü gibi kelime başına 'o-, go-' ön eki getirerek nazikleştirildiği görülür. Onun dışında genellikle üçüncü şahısa ait olduğu ifadede belirlemez.

[O-nun] hesab-ına gümrükten mal çekiyorum…(YD.,s.8) **[彼-の]所**に税関から商品を持ってくる… **[Kare-no] tokoro**ni zeikankara şoohino mottekuru...	**[Onun] baba-sı**-nın Çin bilgini olduğunu da söylemişti. **[彼の]父**は漢学者であると云う事も話した。(ES.,s.116) **[Kareno] çiç**iwa kangakuşadearu toiu kotomo hanaşita.
..... **ipek çoraplar-ı**nı, yeni	Kadın, uzun **saç-ları**nı yastığına dağıtıp

gömleğ-ini gururla göstererek gülüyordu (YD.,s.8) ..... **絹の靴下**や、新しい**シャツ**を自慢げに見せながら笑っていた。 .....**kinuno kutsuşita**ya, ataraşii **şatsu**o jimangeni misenagara waratteita.	yumuşak çehreli **oval yüz-ünü** onun içine yatırmıştı. 女は長い**髪**を枕に敷いて、輪郭の柔らかな**瓜実顔**[6]をその中に横たえている。（YJ., s.7） Onna-wa nagai **kami-**o makura-ni şiite, rinkaku-no yawarakana **urizanegao-**o sono naka-ni yokotaete iru.
Çocuklar-ı için .....didinmek (YD.,s.13) **子供たち**のために.....働き続ける **Kodomotaçi**-no tameni ..... hataraki tsudukeru	**[Onun]** **ağz-ı** çok büyük gözüküyordu. **[その]**口が大変大きく見えた。（YJ.,s.30） **[Sono]** **kuçi**ga taihen ookiku mieta.
Bu, [o**nun]** **uzun memurluk hayat-ı**nda, **devlet hazinesinden çaldığ-ı** yegâne şeydi. (YD.,s.12) これは、**彼が長い役人生活**で、**国庫から盗んだ唯一のもの**だった。 Korewa, **karega nagai yakunin seikatsu**de, **kokkokara nusunda yuiitsuno mono**datta.	Ve **sakal-ı** da **yüz-ü** de **baş-ı** da **baş ortü-sü** de tamamen kayboldu. そうして**髯**も**顔**も**頭**も**頭巾**もまるで見えなくなってしまった。(YJ.,s.21) Sooşite **hige**mo **kao**mo **atama**mo **zukin**mo marude mienaku natte şimatta.
.....bir yandan eski **arkadaşlar-ı**nı dinliyorlardı. (YD.,s.7) .....昔馴染みの話を聞いていた。 . ..... mukaşi **najimi**no hanaşi-o kiiteita.	Uzun **kirpikler-i**nin arasından **gözyaşlar-ı** **yanağ-ı**na aktı. 長い**睫**の間から**涙**が**頬**へ垂れた。(YJ.,s.9) Nagai **matsuge**-no aidakara **namida**ga **hoo**e tareta.

[6]Urizanegao, sözcük anlamıyla kavak meyvesi şeklini ifade eder, en yakın Türkçe karşılığı oval şekildir.

2.1.1.2. İsim Tamlaması

Üçüncü şahıs iyelik grubunda tamlayıcı yerindeki zamir yerine isimler bulunduğunda isim tamlaması olur. İyelik grubunda olduğu gibi Japoncada isim tamlamasında da ilgi hâli eki işlevi gören '–no' hâli eki yer alır. '–no' eki almış kelime veya kelimeler tamlayan unsur, '-no' ekinden sonra gelen kelime veya kelime grupları tamlanan unsur olur. Japoncada iyelik eki bulunmadığından sadece ilgi hâli ekiyle isim tamlaması oluşturuluyor denilebilir, bu durumda Türkçedeki belirsiz veya belirli durum, Japoncada söz konusu değildir.

Anlatmak istediklerine göre tamlayan da tamlanan da birden fazla kelime veya kelime gruplarından oluşabilir, Türkçede de Japoncada da ikiden fazla tamamlayan ve tamamlanan unsurlar yan yana getirilebilir. Bu tür isim tamlamasına Türkçede zincirleme isim tamlaması adı verilir.

2.1.1.2.1. Belirtili İsim Tamlaması

Türkçede belirtili isim tamlaması, [tamlayan kelime veya kelime grubu] '–nın/-nin/-nun/-nün' ilgi hali eki + [tamlanan kelime veya kelime grubu] '-ı/-i/-u/-ü' iyelik ekleri şeklinde kurulur.

Japonca isim tamlaması, iyelik grubuyla aynı şekildedir: tamlayan isim '–no' hali eki tamlanan isim şeklindedir.

Aşağıdaki örneklerde kare parantez [ ] ile gösterilen kısım içinde tamamlayan unsur, alt çizgili kısımda tamamlanan unsur gösterilmektedir.

İsim fiil grubuyla yapılan isim tamlamalarını Japoncada da isim niteliğini taşıyan fiil grubu karşılar.

Türkçe ikinci örnekte görüldüğü gibi Japoncada göze çarpan cümlede öznenin belirletilmeme eğilimi, sıfat fiil grubu gibi kelime gruplarında da görülmektedir.

[.....[**kırklık bir memur-un] ne <u>düşündüğ-ü</u>**</u>**nü anlamak kabil değildi.	**[Balıkçıl-ın] <u>gölgeler-i</u>** arasıra karanlığa ilişiyor.

(YD.,s.8) .....[四十台の社員が] 何を考えているのか理解するのは可能ではなかった。 .....yonjuudaino şainga nanio kangaeteiruka rikaisuruno-wa kanou-dewanakatta.	[鷺 - の] 影が時々闇に差す。(YJ.,s.14) **[Sagi-no] kage**ga tokidoki yamini sasu.
O, [**masalardan biri-nin] üst-ü**ne boylu boyunca uzanmış, [**iskarpinleri-nin] topuğ-u**ile .....(YD.,s.7) 彼は[誰かの机-の] 上に長々と寝そべり、短靴-のかかとで..... Kare-wa [**darekano tsukue-no] ue-**ni naganagato nesoberi, [**tangutsu-no] kakato-**de.....	Sadece [**dalgalar-ın] arka-sı**ndan yanan kül gibi güneş doğuyor. ただ[波-の]底から焼火箸[7]のような太陽が出る。(YJ.,s.28) Tada [**nami-no] soko**kara yake hibaşino yoona taiyooga deru.
…… etrafımızdaki [**zenginler-in] hepsi** ..... çıkmadılar ya… (YD.,s.6) .....周りの[金持ちたち] みんな[8]が、.....出てきたのではないさ ..... mawari-no [**kanemoçitaçi]minna**-ga ..... detekitanodewanaisa	Bu kapkara [[**göz] bebekleri-nin] iç-i**ne benim görüntü-m canlı canlı yansıyor. その真黒な[眸-の] 奥に、自分の姿が鮮に浮かんでいる。(YJ.,s.8) Sono makkurona [**hitomi-no] oku**ni, jibun-no sugataga azayakani ukande iru.
[Bunlar-ın] iç-indekilerden bir kısmını	Dahası **[para-nın] sayısı**ne kadar

[7] Yakehibaşi, sözcük anlamıyla yanan çubuktur. Eskiden hibaçi adında küçük kova şekilli soba vardı, içinde kömürü yakılırdı ve odayı ısıtırdı. Kova içindeki kömürü alevlendirmek için arasıra demir çubuğuyla karıştırılırdı. O çubuğun adı, hibaşi(ateş çubuğu)ydi. Onun ateşte kalmış olan, yakehibaşi'dir.

[8]Burada '–no' hali eki kullanılmamıştır, bir önceki bağılı kelimedeki –daki edatı da –no edatıyla karşılandığı için düşmesi daha uygundur.

tanıyorum…(YD.,s.6) **[この]**うちの何人かは知っている..... **[Kono]uçi**no nanninka-wa şitteiru…	saysa da bitecek gibi değil. しかも**[札-の]** 数はどこまで行っても尽きる様子がない。(YJ.,s.33) Şikamo [**satsu-no] kazu**wa dokomade ittemo tsukiru yoosuga nai.
[Kimse-nin] mal-ına, **hayat-ı**na, **ırz-ı**na mı dokunuyorum? (YD.,s.8) **[誰か-の]** 財産や命、名誉を犯しているのか。 **[Dareka-no] zaisan**-ya**inoçi, meiyo**-o okaşite-iruno-ka?	Uzun [**kirpikleri-nin] ara-sı**ndan gözyaşları yanağına aktı. 長い**[睫-の]** 間から涙が頬へ垂れた。(YJ.,s.9) Nagai [**matsuge-no] aida**kara namidaga hooe tareta.
[Canım-ın][9]**çektiğ-i** bir kadını bir kere koynuma almayayım?'' (YD.,s.6) いいなあと思う女性を一度だって抱けないんだ？ **İinaato omou** hitoo içido datte dakenainda?	Biraz sonra, [**kadın-ın] dediğ-i** gibi güneş doğudan doğdu. そのうちに、**[女-の]** いった通り日が東から出た。(YJ.,s.10) Sonouçini, [**onna-no] itta** toori higa higaşikara deta.

2.1.1.2.2. Belirtisiz İsim Tamlaması

Türkçe belirtisiz isim tamlamasında tamlayan kelime veya kelime grubu ek almadan, tamlanan kelime veya kelime grubu ise '–ı/-i/-u/-ü' iyelik ekleri ile yer alır.

Japonca isim tamlaması, tamlayan isim + '–no' hâli eki + tamlanan isim şeklinde yapılır. Ancak, belirtisiz isim tamlamalarında ilgi hali ekine gerek kalmadığına göre tamlayan ve tamlanan arasındaki bağ pekişmiş olmalıdır. Bu tür isim tamlamalarının Japonca karşılığı bazen birleşik isimler şeklinde olabilir.

Öğle paydos-uydu.(YD.,s.7)	Büyük **inci midye kabuğ-u**yla çukuru

[9]Türkçede sıkça kullanılan 'canım istiyor' gibi birinci şahsın istekleri üçüncü şahıslaştırıp ifade edildiğinde onun Japonca karşılığı birinci şahsın isteği olarak belirtilir.

昼休みだった。 **Hiruyasumi** dat-ta.	kazıp. 大きな**真珠貝**で穴を掘って。(YJ.,s.8) Ookina **şinjugai**de anao hotte.
Altın Yaprak Anonim Şirket-i''nden niye mi istifa ettim? (YD.,s.5) 私が**アルトゥン・ヤプラク社**を辞めたのは、何故か。 **Arutun yapuraku sya**-o naze yametano-ka?	.....**yastık baş-ı**nda otururken ..... yatan kadın ..... artık ölüyorum der. .....**枕元**に坐っていると、**.....**寝た女が、.....もう死にますという。(YJ.,s.7) .....**makuramoto**ni suwatteiruto ..... neta onnaga, ...mooşinimas to iu.
.....eski **kapı yoldaşları**nı yoklamaya gelmişti. (YD.,s.7) **古馴染みたち**の機嫌伺に来たのだった。 **furunajimitaçi**-no kigen ukagaini kita nodatta.	Bembeyaz yanağının dibine sıcak **kan rengi** iyice ilişmiş, 真白な頬-の底に温かい**血-の色**が程よく差して、 (YJ.,s.7) Maşşirona hoo-no sokoni atatakai **çi-no iro**ga hodoyoku saşite,
yumurta salatası, baş söğüşü fasulye pilaki-si yemeye gitmişlerdi. (YD.,s.7) **卵サラダや茹で肉入りの豆サラダ**を食べに行っていた。 **tamago sarada**-ya **yudenikuirino mame sarada**-o tabeni itteita.	Ve gökten düşen **yıldız parça-sı**nı **mezar işaret-i** olarak koyunuz. そうして天から落ちて来る**星-の破片**を**墓標**に置いて下さい。(YJ.,s.8) Sooşite tenkara oçitekuru **hoşi-no kakera**o **hakajiruşi**ni oitekudasai.
..... hasta bir **tarih hoca-sı**na vekâlet etmişti. (YD.,s.15) .....病気の**歴史の教師**の代わりを務めたことがあった。 ..... byookino **rekişi-no kyooşi**no kawario tsutometa kotoga atta.	.....yuvarlak **mezar taş-ı**na bakıyordum. .....丸い**墓石**を眺めていた。(YJ.,s.10) .....marui **hakaişi**o nagameteita.

Ayrıca, ‘bu yapıdaki tamlamada unsurlar arasında geçici değil, devamlı ilişki vardır. Bu yüzden grubu oluşturan kelimeler anlamca kaynaşmaya müsaittirler. Bundan dolayı belirtisiz isim tamlaması kalıbında çeşitli anlamlarda birleşik kelimeler yapılabilmektedir.’ [10] Bu tür birleşik isimler bazen asıl kelime anlamlarından uzaklaşarak farklı anlamlar kazanmışlardır.

İkinci oğlu Necdet üç yaşında **kuşpalazı**ndan ölmüştü. (YD.,s.13) 二番目の息子、ネジデットは 3 歳の時に**ジフテリア**で死んでいた。 Nibanmeno musuko, nejidetto-wa 3sai-no-toki-ni **jıfuteria**-de şin-deita.	**sırt üst-ü** yatan kadın ..... artık ölüyorum der. **仰向**に寝た女が、.....もう死にますという。(YJ.,s.7) **Aomuke**ni neta onnaga, ...mooşinimas to iu.

2.1.1.3. Sıfat Tamlaması

Türkçe sıfat tamlaması, tamlayan niteliğindeki sıfat + tamlanan isim tür kelime veya kelime grupları şeklinde yapılır. Tamlanan isim cins kelime veya kelime grupları, ek almadan yer alır.

Japonca sıfat tamlaması, tamlayan unsur olan mastar biçimindeki sıfat[11] + tamlanan isim tür kelime veya kelime grupları şeklinde yapılır.

İki dilde de sıfat tamlamalarında birden fazla sıfatlar tamlayan unsur olarak bulunabilir. Sıfat tamlaması, cümle içinde özne, nesne veya yüklem olabilir. İsim tamlaması gibi başka kelime grupları içinde de yer alabilir.

İsim tamlamasındaki örnekler gibi kare parantez [ ] ile gösterilen kısım içinde tamamlayan unsur, alt çizgili kısımda tamamlanan unsur gösterilmektedir.

Türkçe niteleme sıfatları genellikle Japoncada da isim değil, sıfatlarla karşılanır.

[Arsız] [bir] <u>tabiat</u>ım var…(YD.,s.5)	... **[sakin] <u>ses</u>**le artık ölüyorum der.

[10] Özkan-Sevinçli, a.g.e.,s.25

[11] Bkz. I-3-3-2. Japoncada Yoogen (Fiil Ve Sıfat) Çekimleri

[恥知らず-な] 傾向がある……	... **[静かな]**声でもう死にますという。(YJ.,s.7)
[Hajişirazu-na] keikou-ga aru…(YJ.,s.)	... [**şizuka-na] koe**de moo şinimas to iu.
...[açık] hakikati anlarlarsa ne âlâ. (YD.,s.5)	**[Bembeyaz] yanağ**ının dibine [**sıcak] kan**rengi iyice ilişmiş,
...[**明快-な]** 真理をわかってもらえたらどれほどよいか	[**真白-な]** 頬の底に[**温か-い]** 血の色が程よく差して、 (YJ.,s.7)
... [**meikai-na] şinri**-o wakatte moraetara dorehodo yoi-ka.	[**Maşşiro-na] hoo**no sokoni **[atataka-i] çi**-no iroga hodoyoku saşite,
Memurların [**kibar] kısm**ı..... (YD.,s.7)	**[Uzun] kirpikler**i-nin ara-sından .....
勤め人たちの[**上品-な]**向きは.....	**[長い]**睫の間から.....(YJ.,s.9)
Tsutomenintaçino [**jouhin-na] muki** wa	**[Nagai] matsuge**-no aidakara .....
Çok [iyi ve **terbiyeli]** [**bir] adam** olduğu için, ...	[**Büyük] inci midiye kabuğu**yla çukuru kazıp.
とても[**良い又教養のある]**人だったので、..... (YD.,s.9)	**[大きな]**真珠貝で穴を掘って。(YJ.,s.8)
Totemo [**yoi mata kyouyounoaru] hito** datta node	**[Ookina] şinjugai**de anao hotte.
[Titiz denecek kadar temiz, gülünç denecek kadar nazik] [bir] adamdı. (YD.,s.12)	**[Kızıl] yazı,** kertenkelenin karnı gibi (kızıl) rengiydi.
[**潔癖と言われるほど清潔な、滑稽なほど礼儀正しい]**人だった。	**[赤-い]** 字は井守の腹のような色であった。(YJ.,s.16)
[**Keppekito iwareruhodo seiketsuna, kokkeinahodo reigitadaşii] hito**datta.	**[Aka-i] ji**-wa imori-no hara-no yoo-na iro-de-at-ta.

Türkçe sıfat tamlamasında tamamlanan unsur sıfat fiil grubu olduğunda Japoncada da sıfat fiil işlevi gören fiil grubuyla karşılanabilir.

[**Canımın çektiği] [bir] kadın**ı **[bir] kere** koynuma almayayım?'' (YD.,s.6) **[**いいなあと思う**]**女性を[一**]**度だって抱けないんだ？ **[İinaato omou] hito**o [**içi]do** datte dakenainda?	.....[**sırt üstü yatan] kadın**, **[sakin] ses**le artık ölüyorum der. .....[**仰向に寝た]**女が、**[**静かな**]**声でもう死にますという。(YJ.,s.7) .....[**aomukeni neta] onna**ga, [**şizuka-na] koe**de moo şinimas to iu.
[[Bu] sözleri söyleyen] adam,.....(YD.,s.7) **[[**この**]**言葉を言った**]**人は、..... [**[Kono] kotoba-o itta] hito**-wa.....	..... [**sevdiğim] kadın**ı görsem dedim. ..... **[**思う**]**女に逢いたいといった。(YJ., s.23) ..... **[omou] onna**ni ai-tai-to itta.
[[bir] ay evvel şirketin muhasebe kâtipliğinden istifa etmiş] ..... [bir] gençti.(YD.,s.7) [一月前に会社の経理係を辞めた**]**.....若者だった。 **[hitotsuki mae-ni kaişa-no keiri kakari-o yameta] .....wakamono-**datta.	Ben, [**berraklaşacak kadar derin görünen] [bu] [kara] gözler**in parıltısına ..... 自分は[**透き徹るほど深く見える**]**[この] [黒]**眼の色沢を..... (YJ.,s.8) Jibunwa [**sukitooruhodo fukaku mieru] [kono] [kuro]me**no tsuyao .....
Ali Rıza Bey de [**öğle yemeğine çıkmayan] memurlar**dandı. (YD.,s.9) アリ・ルザ氏も[**昼休みに出かけない**]**社員**の一人だった。 Ari ruza şi mo [**hiruyasumini dekakenai] şain**nohitoridatta.	Ve **[gökten düşen] yıldız** parça-sını mezar işaret-i olarak koyunuz. そうして**[天から落ちて来る]**星-の破片を墓標に置いて下さい。(YJ.,s.8) Sooşite **[tenkara oçitekuru] hoşi-**no kakerao hakajiruşini oitekudasai.
Bunların çoğu [**bire bin katma suretiyle şişirmiş] masallar**dı. (YD.,s.8) これらのほとんどは、[**針小棒大のやり方で膨らまされた]**おとぎ話だった。 Korerano hotondowa [**sinşou boudaino**	..... **[[soğuk] çiğ damlasını saçan] [beyaz] çiçek yaprağı**nı öptüm. .....[[**冷たい]**露**の滴る]、[**白い]**花瓣**に接吻した。(YJ.,s.10) .....[[**Tsumetai] tsuyu**no **şitataru],**

yarikatade fukuramasareta] otogibanaşidatta.	**[şiroi] hanabira**ni seppun şita.

Bazı belirtme sıfatları ve sayı sıfatların çoğu Japoncada isim olarak sınıflandırılan kelimelerle karşılanır. Onun için sayı sıfatı veya belirtme sıfatı ile yapılan sıfat tamlaması, Japoncada genellikle isim tamlaması şeklindedir. '-lı/-li/-lu/-lü' isimden sıfat yapma ekleriyle yapılan sıfatların Japonca karşılığı, bazen isim tamlaması bazen de sıfat fiil gibi fiil kökenli sıfat tamlaması şeklinde yapılır. Ayrıca, belirtisiz sıfat olan 'bir'in karşılığı 'aru veya boo' çok fazla kullanılmaz, özellikle belirtisizleştirilmesi gerektiğinde kullanılır. Bu durumda belirtisiz sıfat 'bir' ile yapılan sıfat tamlamasının Japonca karşılığı Japonca ikinci örnekte görüldüğü gibi tek isim şeklinde olabilir.

[Bu] ... hakikati anlarlarsa ne âlâ. (YD.,s.5) [この] ... 真理をわかってもらえたらどれほどよいか [**Kono**] ...**şinri**-o wakatte moraetara dorehodo yoi-ka.	İnci midye kabuğu **[büyük] ve [[kaygan] çevreli] [sivri] midye**ydi. 真珠貝は**[大きな][[滑らかな]縁の][鋭ど-い]貝**であった。(YJ.,s,9) Şinjugaiwa **[ooki-na] [[nameraka-na] fuçi-no] [surudo-i]** kaideatta.
Başımda ... [**hastalıklı] [bir] ana** var…(YD.,s.5) 私には ...[**病気の]母**が居る…… Wataşi-ni-wa...[**byooki-no] haha**-ga iru…	Ben [**bir] Samuray**'yım. 自分は**侍**である。(YJ.,s.12) Jibunwa **Samuray**dearu.
..... [sansar yüzlü], [[keskin] [beyaz] dişli] ..... gençti. (YD.,s.7) .....[**鼬顔の][[鋭い白い]歯の] .....** 若者だった。 .....[**itaçi gao-no,] [[鋭 い] [şiroi]hano].....wakamono**-datta.	**[Kocaman] [yaşlı] gözler**i, uzun kirpikler içinde kapkaraydı. **[大きな][潤のある] 眼**で、..... ただ一面に真黒であった。(YJ.,s.8) **[Ookina] [uruoinoaru] me**de, ... tada içimenni makkuro deatta.

Kelime yapısındaki farklılıklarından dolayı, Türkçe sıfat tamlaması Japoncada farklı şekilde karşılanabilir. Benzer şekilde Japoncadaki sıfat tamlamaları Türkçede farklı kelime gruplarıyla karşılanabilir.

Türkçe birinci örnekteki 'hiçbir' kelimesi, özne olan kelimeye bağlı sıfattır, ama onun Japonca karşılığı olan cümlede yükleme bağlanan zarf olarak öznenin yokluğunu vurgulamaktadır.

Bunda [**anlaşılmayacak] [*hiçbir*] <u>sev</u>** yok. (YD.,s.5) ここで[**理解できない]<u>点</u>**は***まったく***ありません。 Kokode [**rikaidekinai]<u>ten</u>**-wa ***mattaku***arimasen.	Üstüne [**bütün] <u>yüz</u>**ü parlıyor ve kırışıklık [**hiçbir] <u>yer</u>**de görülmüyor. その上**顔中**つやつやして皺というほどのものは**どこにも**見当らない。(YJ.,s.18) Sono ue **kaojuu** tsuyatsuyaşite şiwatoiu hodonomonowa **dokonimo** miataranai.
Anam [**ihtiyar[12]] <u>kadın</u>**…(YD.,s.5) 母は[**年老いた] <u>女</u>**だ…… Haha-wa [**toşioita] <u>onna</u>**-da…	Ben [**tek] <u>söz</u>**le, 'ölürüm' diye cevap verdim. 自分は[**一]<u>言</u>[13]**死ぬと答えた。(YJ., s.22) Jibunwa [**hito]<u>koto</u>**şinu to kotaeta.
Dilenci gibi [**boş] <u>yer</u>**e sızlanacağına ..... (YD.,s.6) 乞食のように**空**[14]に向かってぼやくくらいなら..... Kojikino yooni **kuu**ni mukatte boyaku kurainara	Evet, **[25 santimlik dörtken] [bir] <u>taş</u>**belime kadar uzunlukta dikilmişti. なるほど**[八寸角-の]**[15]**石**が腰ほどの高さに立っている。(YJ.,s.16) Naruhodo **[hassunkaku-no] işi**ga koşihodono talasani tatteiru.

[12]İhtiyar kelimesinin karşılığı olan Japonca 'toşioita' (ihtiyarlaşmış), fiilin sıfat şeklidir.

[13] 'Hito koto' sözcük anlamında bir sözdür, ama 'bir' belirtisiz sıfat olarak işlev gördüğü için 'bir tek' anlamını ifade etmek için 'tek' sıfatının yeri alması daha uygundur.

[14]Bu harf, 'sora' olarak okunduğunda gökyüzü, 'kuu' olarak okunduğunda boş yer ifade eder.

[15] Hassunkaku'daki 'sun', karış gibi eskiden kullanılan bir ölçüttür. Hassunkaku da sekiz 'sun'luk dörtken anlamındaki kalplaşmış bir birleşik isimdir.

Bu, ... [**bir] [eski] mutasarrıf**tı. (YD.,s.8) これは、.....[**元**[16]**]県令**だった。 Korewa, ... [**moto] kenrei**datta.	Masa [**parlak siyah]rengi**nde parlıyor. 台は**黒光り**[17]に光っている。(YJ.,s.18) Daiwa **kurobikari**ni hikatteiru.
Ailenin [**bütün] yük**ü senin omuzlarına yıkılacak… (YD.,s.14) 家族の[**すべての]負担**がお前の方にかかってくる… Kazoku-no [**subete-no] futan**-ga omae-no kata-ni kakattekuru...	Babam bile [**aptal] yerin**e koyar ki iyi değil. 親にまで馬鹿にされる[18]から不可い。(YJ.,s.16) Oyanimade bakani sarerukara ikenai. *Japonca 'bakani suru' deyiminin Türkçe karşılığı 'aptal yerine koymak'tır, Japonca kısmında sıfat tamlaması bulunmamaktadır.

Sayı sıfatıyla yapılan sıfat tamlamaları, genellikle Japoncada isim tamlamasıyla karşılanır. Japoncada sayılarla birlikte kullanılan sayı takılarının çeşidi oldukça fazladır. Burada takı olarak adlandırılan kelime, Türkçedeki tane veya kez gibi sayılarla birleşerek nesnenin sayısını belirleyen kelimelerdir. Türkçede genellikle nesnenin sayısı 'tane' kelimesiyle, şahısın sayısı 'kişi' kelimesiyle, tekrarlanan hareketin sayısı 'kez' veya 'defa' kelimeleriyle ifade edilir. Japoncada yuvarlak nesnenin sayısı '–ko', uzun nesnenin sayısı '–hon', küçük hayvanın sayısı '–hiki', büyük hayvanın sayısı '–too', kuşun sayısı '–wa' (ancak, tavşanın sayısı '–hiki' ile değil, '-wa' ile sayılır), insan sayısı '–nin', arabalar '-dai' ile gibi nesnelere göre kullanılan takılar farklılık gösterir. Ayrıca, bu takılar sayı kelimesiyle birleşirken ses değişimine uğrayabilir. Ses değişimi, sadece sayı kelimelerinin son hecesinde de görülebilir.

---

[16] Moto ... ifadesi, eskiden olduğu mevkiyi anlatırken kullanılır.

[17] Kuro bikari, Japonca kelime anlayışına göre iki isimle yapılan birleşik isimdir. Kurobikari, parlak siyah olan bir nesnenin parlamasıdır.

[18] 'Bakani suru', sözcük anlamında at veya geyik gibi görmek, aptal yerine koymak anlamına gelen birleşik fiildir. Türkçede 'aptal yer', sıfat tamlamasını oluşturmakta, ancak, Japoncada ifadede sıfat bulunmamaktadır.

Başımda [**iki] [küçük] kardeş**le [**hastalıklı] [bir] ana** var…(YD.,s.5) 私には[**二人の]妹**と、[**病気の]母**が居る…… Wataşi-ni-wa [**futari-no] imooto**-to [**byooki-no] haha**-ga iru…	Ben, bu şekilde [**bir] tane [iki] tane**diye sayarken [**kaç] tane** ..... 自分はこういう風に**一つ**[19]**二つ**と勘定して行くうちに、..... **いくつ.**.....(YJ.,s.9) Jibunwa kooiu fuuni **hitotsu futatsu** to kanjoo şite iku uçini, ... **ikutsu**.....
Bu, Ali Rıza Bey isminde **[altmış] yaşlar**ında .....(YD.,s.8) これは、アリ・ルザという名の**[六十]台**の元県令だった。 Korewa, ari ruza toiu nano [**rokujuu]dai**no moto kenrei datta	Bundan sonra **[yüz] sene** böyle bekleyecek miyim? これから**[百]年の間**こうして待っているんだな (YJ.,s.10) Korekara **[hyaku]nen no aida** kooşite matte irundana.
.....Temiz bir isim, bir miktar dünyalıkla beraber olursa âlâ. Fakat züğürt evlatlarda ancak **[bir, nihayet iki] göbek**dayanabilir. (YD.,s.6) 清い名も、ある程度の俗世のものが伴っていれば良いものだ。しかし、「文無しの子供たちではせいぜい[**一代かもって二]代**もちこたえられるか。 Kiyoi na-mo, aru teido-no zokuse-no mono-ga tomonat-teire-ba yoi. Şikaşi monnaşi-no kodomotaçi-de-wa seizei [**içi-dai ka motte ni]-dai** moçikotae-rareru.	Ben Miekiçi'nin [**beş] Yen'i** gerçekten bu cüzdanının dibine sokuşturduğunu kendi gözümle gördüm. 自分は三重吉が**[五]円**札をたしかにこの紙入の底へ押し込んだのを目撃した。(BÇ., s.46) Jibunwa miekiçiga **[go]en**satsuo taşikani kono kamiireno sokoe oşikonda noo mokugeki şita.

[19]Hitotsu, futatsu, mittsu... aslı Japonca sayma şeklidir. Eski Japoncada 1 hii, 2 fuu, 3 mii diye sayılıyordu, ancak, şimdiki zamanlarda 1 içi, 2 ni, 3 san ... sayılar daha geniş alanda kullanılmaktadır. Sayı takılar da sayı kelimelerin çeşidine göre farklılaşır.

[Yedi] **sene** içinde birbiri ardı sıra [**beş]** **çocuğ**u dünyaya geldi. (YD.,s.13) **[七]**年のうちに、次々と**[五人の]**子供が産まれた。 **[Şiçi]****nen**no uçini tsugitsugito [**goninno]** **kodomo**ga umareta.	Derken [**üç]** **dakika** kadar geçtikten sonra, bu sefer sepeti alınız demeye başladı. すると**[三]**分ばかりして、今度は籠を御買いなさいと云いだした。(BÇ., s.46) Suruto [**san]****pun** bakari şite, kondowa kagoo okainasai to iidaşita.
[İkinci] oğlu Necdet [üç] yaşında kuşpalazından ölmüştü. (YD.,s.13) **[二番目の]**息子、ネジデットは**[3]**歳の時にジフテリアで死んでいた。 **[Nibanmeno]** **musuko, nejidetto**-wa **[3]****sai**-no-toki-ni jıfuteria-de şin-deita.	Yalnız iyi olan [**yirmi]** **yen**e yakındır deyince birdenbire o kadar pahalı olmasa iyi olur dedim. ただ好いのは**[二十]**円ぐらいすると云う段になって、急にそんな高価のでなくっても善かろうと云っておいた。(BÇ., s.46) Tada yoinowa [**nijuu]** **en**gurai suruto iu danni natte, kyuuni sonna takainode nakuttemo yokarou to itteoita.

2.1.1.4. Tekrar Grubu

Tekrar grubu, yardımcısı olduğu cümle unsuruna vurgu, devamlılık, fazlalık gibi anlamı katmak için kullanılır. Türkçede aynı cins kelimelerin arka arkaya tekrarlanması şeklinde olduğu için bu gruba tekrar grubu adı verilir. Japoncada da aynı yapı ve işlevdeki kelime grubu görülmektedir.

2.1.1.4.1. Aynı Şekilde Karşılanan Aynı Cins Kelimelerin Tekrarları

Aynı, zıt anlamlı, benzer kelimeler, kelime grupları veya cümlelerin tekrarlanmasından yapılan tekrar grubu, genellikle karşı dilde de aynı şekilde ifade edilir. *Gece gündüz, bir deri bir kemik* gibi tekrar grubundaki mantığı iki dilde de aynı şekilde işlenmiştir. Yansıma kelimelerle yapılan tekrar grubu iki dilde de

bulunur ve şekil olarak aynı şekilde karşılanabilir, ancak aynı durumu aynı sesle karşılanmayabilir, *pırıl pırıl – pika pika* veya *tsuya tsuya* gibi.

..... alacaklı dükkânların önünden geçmeyeyim diye sokakları **dolana dolana** evime giderken, ... (YD.,s.5) 借金のある店の前を通らないようにと**あちらこちら**回り道をしながら家に向かっている時に..... Şakkinno aru miseno maeo tooranai yoonito **açira koçira** mawarimiçio şinagara ieni mukatteiru tokini.....	**Say say,** sayılamayacak kadar çok kez kırmızı güneş başımın üzerinden geçip gitti. **勘定しても、勘定しても**、しつくせないほど赤い日が頭の上を通り越して行った。 (YJ.,s.10) **Kanjou şitemo kanjou şitemo** şitsukusenai hodo akai higa atamano ueo toorikoşite itta.
..... iskarpinlerinin topuğu ile dağınık kağıtlara **vura vura** sözüne devam ediyordu (YD.,s.7) .....短靴のかかとで散らばった書類を**踏みつけ踏みつけ**話を続けていた。 ..... tangutsuno kakato-de çirabatta şorui-o **fumitsuke fumitsuke** hanaşi-o tsuduketeita.	**Boşluktur, boşluktur** diye ağzının içinde tekrarlıyordu. **無だ、無だ**と舌の根で念じた。(YJ.,s.13) **Muda, muda** to şitano nede nenjita.
Ali Rıza Bey'in bu hesaplarını **altüst** etmiş, (YD.,s.14) アリ・ルザ氏のこの計算を**めちゃくちゃ**にした。 Ari ruza şino kono keisano **meçakuçani** şita.	Gözyaşım **boncuk boncuk** akıyor. 涙が**ほろほろ**出る。(YJ.,s.13) Namidaga **horohoro** deru.
Dün **bir deri bir kemik** halinde eve getirip bırakmışlar... (YD.,s.19) 昨日**骨と皮**ばかりの状態で家に連れて	Üstüne bütün yüzü **pırıl pırıl** parlıyor ve kırışıklık gibi şey hiçbir yerde görülmüyor. その上顔中**つやつや**して皺という

きて放り出したらしい… Kinoo **honeto kawa**bakarino jotaide ieni tsuretekite hooridaşita raşii...	ほどのものはどこにも見当らない。(YJ.,s.18) Sono ue kaojuu **tsuyatsuya-**şite şiwatoiu hodonomonowa dokonimo miataranai.
Çok iyi ve terbiyeli bir adam olduğu için, **büyük, küçük,** herkes hatırını sayardı. (YD.,s.8) とても良い又教養のある人だったので、**老いも若きも**みんなに尊敬されていた。 Totemo yoi mata kyouyounoaru hito datta node o**imo wakakimo** minnani sonkei sareteita.	Toprağı kazdıkça midye kabuğunun arkasına ay ışığı ilişiyor, **ışıl ışıl** parlıyordu. 土をすくう度に、貝の裏に月の光が差して**きらきら**した。(YJ.,s.9) Tsuçio sukuu tabini, kaino urani tsukino hikariga saşite **kirakira** şita.
Çocukları için **geceli, gündüzlü** didinmek onu yormuyor, bilakis mesut ediyordu. (YD.,s.13) 子供たちのために**昼夜**を問わず励むことは彼を疲れさせず、逆に幸せにするのだった。 Kodomotaçi-no tameni **çuuya**-o towazu hagemukoto-wa kare-o tsukaresasezu, gyakuni şiawase-ni surunodatta.	Yangından kaçan atlar, **gece gündüz** demeden, köşkün etrafında kudururken, **gece gündüz** demeden askerlerkargaşa içinde onları kovalıyor... 焼け出された裸馬が、**夜昼**となく、屋敷の周囲を暴れ廻ると、それを**夜昼**となく足軽共が犇きながら追かけている...（YJ.,s.34） Yakedasareta hadakaumaga, **yoru hiru** tonaku, yaşikino mawario abaremawaruto, soreo **yoru hiru** tonaku aşigarudomoga hişimekinagara okkakete iru...
..... **ister istemez**, yelkenleri suya indiriyorlardı. (YD.,s.5)	**Sağ sol** yeşil pirinç tarlasıdır.

..... **好むと好まざるに**関わらず、掲げたのろしを降ろすのだった。 ..... **konomuto konomazaruni** kakawarazu, ho-o orosunodatta.	**左右**は青田である。(YJ.,s.14) **Sayuu**-wa aota-dearu. (YJ.,s.16)

2.1.1.4.2. Farklı Şekilde Karşılanan Tekrar Grubu

Özellikle bir durumu anlatan tekrar grubu, Japoncada farklı şekilde karşılanabilir, Japoncadaki yansıma kelimelerden yapılan tekrar grupları da aynı durumu karşılayan Türkçe yansıma kelimeleri olmadığında zarf fiil grubuyla karşılanabilir.

Onun için asıl kabahatlinin kollarını **sallaya sallaya** ortada gezmesine göz yummak ..... (YD.,s.14) そのため本当の罪人が**大手を振って**、歩き回っているのに目をつぶり、..... Sonotame hontoono zaininga **oodeo futte** [20] **,** arukimawatteiru noni meo tsuburi, ...	Oraya ta yukarıdan bir tane çiğ damlası düşünce, çiçek, kendi ağırlığından **sağ sola** sallandı. そこへ遥の上から、ぽたり[21]と露が落ちたので、花は自分の重みで**ふらふら**[22]と動いた。(YJ.,s.10) Sokoe harukano uekara, potarito tsuyuga oçitanode, hanawa jibunno omomide **furafura**to ugoita.
Yedi sene içinde **birbiriardı sıra** beş çocuğu dünyaya geldi. (YD.,s.13) 七年のうちに、**次々と**五人の子供が産まれた。	Muhteşem şeyler elimin altından **hızla** kaçacakmış gibi hissediyorum. 凄いものが手元から、**すうすう**[23]と逃げて行くように思われる。(YJ.,s.12)

[20] Oode-o futte, koca elini sallayarak anlamına gelen bu deyim, Türkçedeki kollarını sallaya sallaya ile aynı durumu ifade eder.

[21] Bir damlacığın düşmesini ifade eder, okunuşu, 'potari'dir. Tekrar grubu olmasa da bir 'onomatope' kelimesidir.

[22] Zayıf bir şeyin sağ sola sallanmasını ifade eder, Japoncada fura fura şeklinde tekrar grubu oluşturur.

Şiçinenno uçini **tsugitsugito** goninno kodomoga umareta.	Sugoimonoga temotokara, **suusuut**o nigete ikuyooni omowareru.
Yirmi yaşında olduğunu temin etmelerine rağmen **ferah ferah** yirmi beş vardı. (YD.,s.12) 二十歳という保証付きだったが、**どうみても**二十五はあった。 Hataçitoiu hoşootsuki dattaga, **doo mitemo** nijuugowa atta.	**Nihayet** ölmeye karar verdim. **とうとう**[24]死ぬ事に決心した。（YJ.,s.30） **Tootoo** şinu kotoni keşşin şita.
..... koridorlarda **yürekli yürekli** gülüp söylemesine bakılırsa bu genç, herhalde çok ilerlemişti. (YD.,s.15) ..... 廊下でも**大様に**笑い、話しているのをみると、この若者はどうやらかなり昇進したらしい。 ..... rookademo **ooyooni** warai, hanaşiteirunoo miruto, kono wakamonowa dooyara kanari şooşin şita raşii.	Kargaşa içindeki seyirciler hiç dengi değil gibidir. **わいわい**[25]云ってる見物人とはまるで釣り合が取れないようである。(YJ.,s.26) **Waiwai** itteru kenbutsunin towa marude tsuriaiga torenai yoodearu.
Ali Rıza Bey, ne **yaptı yaptı**, onu 45 lira aylıkla şirkete aldırdı. (YD.,s.17) アリ・ルザ氏は、**手を講じて**、彼女を45リラの月給で会社に拾わせた。 Arı ruza şiwa **teo koojite**, kanocoo 45rirano gekkyuude kaişani hirowaseta.	Dede flütü çaldı. 爺さんは笛を**ぴいぴい**[26]吹いた。(YJ.,s.19) Jiisanwa fueo **pii pii** fuita

[23] Hiçbir engel olmadan hızla esen veya gelişen durumu ifade eder.

[24] Nihayet anlamında bir zarf, 'too too' şeklinde tekrar grubu oluşturur.

[25]Karabalık içinde düzensiz şekilde insanların konuştuğu durumu ifade eder.

[26] Flüt gibi çalgının sesi ifade eden bir onomatope kelimesi.

Ağır ağır sofrayı temizlemekte meşgul olan Hayriye Hanım, başını çevirmeden... dedi. (YD.,s.35) **気だるげ**に食卓を片づけるのに忙しいハイリエさんは、振り向きもせず…言った。 **Kedarugeni** şokutakuo katadukerunoni isogaşii hairie sanwa, furimukimo sezu... itta.	Miekiçi'nin romanına göre, Java Serçesi '**çiyo çiyo**[27]' diye ötermiş 三重吉の小説によると、文鳥は**千代千代**と鳴くそうである。(BÇ., s.47) Miekiçino şoosetsuni yoruto, bunçoowa **çiyo çiyo** to naku soodearu.
Bir genç kızın göz **göre göre** mahvolmasına vicdanı razı olamaz... (YD.,s.19) 若い娘が**目の前で**駄目になるのを彼の良心も認めるはずがない… Wakai musumega **meno maede** dameni narunoo kareno ryooşinmo mitomeru hazuga nai...	..derken, direkteki saat **ding dong** diye dokuzu çalmaya başladı. すると時計が柱の上で**ボンボン**と九時を打ち出した。(ES.,s.110) Suruto tokeiga haşirano uede **bon bon** to kujio uçidaşita.

Son 3 Japonca örneklerdeki tekrar grupları, bir sesi karşılamaktadır. Birincisi, flütün sesi, ikincisi bir kuşun ötme sesi, üçüncüsü ise saatin sesidir. Başka dillerle de görüldüğü gibi Japonca ve Türkçe arasında da aynı nesnenin çıkarttığı sesler aynı şekilde karşılanmamaktadır. Örneğin, Türkçede köpek sesi 'hav hav' olarak belirtilirken Japoncada köpek sesi 'wan wan' olarak ifade edilir.

2.1.1.4.3. Kuvvetlendirme Sesiyle Yapılan Tekrar Grubu

Türkçede 'm, p, r, s, d' gibi sesleri kelime başına katarak yapılan tekrar grubunun Japonca karşılığı, renklerde kelime başına 'ma-' sesi, başka kelimelerde

[27] Çiyo aynı zamanda bayan adıdır, anlamı bin göbektir.

‘su-‘ gibi sesler getirilerek yapılır. Renklerde iki dilin aynı yapıya sahip olduğu görülmektedir.

..... ona **büsbütün** başka bir mana veriyordu. (YD,s.20) .....それに**まったく**別の意味を与えていた。 .....soreni **mattaku** betsuno imio ataeteita.	.....uzun kirpikler içinde **simsiyah**tı. .....長い睫に包まれた中は、ただ一面に**真黒**であった。(YJ.,s.16) .....nagai matsugeni tsutsumareta nakawa, tada içimenni **makkuro** deatta.
Müdür, onu nazik bir yerinden yakaladığına memnun, daha **kıskıvrak** bağlamak isteyerek(YD.,s.25) 上司は、彼の弱みを見つけて喜び、さらに**きっちりと**繋ぐことを望んで Jouşiwa kareno yowamio mitsukete yorokobi, sarani **kiççirito** tsunagukotoo nozonde	**Bembeyaz** orkide çiçeği, burnumun ucunda burun kemiğimi sızlatacak kadar koktu. **真白な**百合が鼻の先で骨に徹えるほど匂った。 (YJ.,s.10) **Maşşirona** yuriga hanano sakide honeni kotaeruhodo niotta.
Başının içi **bomboş**tu. (YD.,s.22) 頭の中は**すっからかん**だった。 Atamano nakawa **sukkarakan** datta.	**Dümdüz** mü? **真直**かい (YJ.,s.19) **Massugu** kai.
Gerçi babasıyla pek **sıkı fıkı** bir ahbaplığı yoktu(YD.,s.17) 本当のところ、父親ととても**親密**な関係ではなかった。 Hontoono tokoro, çiçioyato totemo **şinmitsu**na kankeedewa nakatta.	**Tam ortası**nda durup bakındım, bu dörtken bir odadır. **真中**に立って見廻すと、四角な部屋である。（YJ.,s.31） **Mannaka**ni tatte mimawasuto, şikakuna heyadearu.
Leman’ın annesi gibi benim ve benim **çoluk çocuğ**umun da bu kapıdan yiyeceğimiz ekmek artık temiz bir ekmek	Çocuk bu çan sesiyle uyanıp çevresine bakınınca etrafı **kapkaranlık** olduğundan birden bire annesinin sırtında ağlamaya

olamaz. (YD.,s.26) レマンの母親のように、私や私の**子供たち**にとってもここから得る食物はもう清い食物ではありえません。 Remanno hahaoyano yooni, wataşiya wataşino **kodomotaçi**ni tottemo kokokara eru şokumotsuwa moo kiyoi şokumotsu dewa ariemasen.	başlardı. 子供はよくこの鈴の音で眼を覚まして、四辺を見ると**真暗**だものだから、急に背中で泣き出す事がある。(YJ.,s.36) Kodomowa yoku kono suzuno otode meo samaşite, atario miruto **makkura** damono dakara, kyuuni senakade nakidasu kotoga aru.

2.1.1.5. Bağlama Grubu

Bağlama grubu, bağlama edatıyla birbirine bağlanmış iki veya daha fazla isim, sıfat veya zarflardan oluşturulur.

Türkçe bağlama grubundaki bağlaçları Japoncada genellikle bağlama veya yardımcı ekleri bazen de hâl ekleri ile karşılar.

‘‘**ya devlet başa, ya da kuzgun leşe**’’ (YD.,s.7) **国の頭か、ハゲワシに食われる屍か。** **Kunino kaşiraka, hagewaşini kuwareru şikabaneka.**	..... benim **göğsüm ve ellerim** biraz ısınmıştı. .....自分の**胸と手**が少し暖くなった。(YJ.,s.16) Jibunno **muneto te**ga sukoşi atatakaku natta.
Odanın bir köşesindeki yazıhanesinde, bir çöl ortasında gibi, daima**yalnız ve unutulmuş,** kimse ile konuşmazdı. (YD.,s.8) 部屋の隅にある机で、砂漠の真ん中にいるようにいつも**孤独に忘れ去られ**誰とも話さなかった。	Bir solukta kendimi dev kayaya çarptırıp, **kemiğim deetim de**tamamen parçalansın istiyorum. ひと思に身を巨巌の上にぶつけて、**骨も肉も**めちゃめちゃに砕いてしまいたくなる。(YJ.,s.13)

Heya-no sumi-niaru-tsukue-de sabaku-no mannaka-niiru yooni, itsumo **kodoku-ni wasuresarare** daretomo hanas-ana-kat-ta.	Hitoomoini mio ooiwano ueni butsukete, **honemo nikumo** metyametyani kudaite şimaitakunaru.
Arabî ve Farisî'den başka **İngilizce ve Fransızca**'yı da bilirdi. (YD.,s.12) アラビア語やペルシア語以外に英語とフランス語も知っていた。 **Arabia-go ya peruşia-go** igaini **eigo-to furansu-go** mo şit-tei-ta.	Ama Unkei ise yaptığı işi hiç**garip veya acayip** diye hissetmiyor kendi halinde hararetle oyuyor. しかし運慶の方では不思議とも奇体ともとんと感じ得ない様子で一生懸命に彫っている。(YJ.,s.26) Şikaşi Unkeino hoodewa **fuşigitomo kitaitomo** tonto kanjienai yoosude işşookenmeeni hotteiru.
Ali Rıza Bey, bu **babalık ve hamilik** vazifesine büyük bir gayretle başlamıştı. (YD.,s.17) アリ・ルザ氏は、この父親、保護者としての任務を精力的に始めたのであった。 Arı ruza şiwa kono **çiçioya, hogoşat**o şireno ninmuo seeryokutekini hajimeta node atta.	.....içine de çok sayıda **kırmızı Japon balığı, benekli Japon balığı, zayıf Japon balığı ve şişman Japon balığı** konulmuştu. .....その中に赤い金魚、斑入りの金魚、痩せた金魚や、太った金魚が沢山入れてあった。(YJ.,s.34) ..... sono naka-ni **akai kingyo, fuiri-no kingyo, yaseta kingyo-ya, futot-ta kingyo**-ga takusan ire-teat-ta.
Sade boş zamanlarını değil, biraz da iş zamanlarını kitap okumakla geçirdi. (YD.,s.12) 空いた時間だけでなく、少々は、仕事の時間も本を読んで過ごすのだった。 **Aita jikandake denaku,**	Komutan meşaleyi benim yüzüme tutarak '' **ölüm mü yaşam mı**'' diye sordu. 大将は篝火で自分の顔を見て、死ぬかいきるかと聞いた。（YJ., s.22）

şooşoowaşigotono jikanmo hon o yonde sugosunodatta	Taişou-wa kagaribi-de jibun-no kao-o mi-te **şinu-ka ikiru-ka**-to kii-ta.
Leyla ile Necla, ailenin yaşayış tarzını beğenmiyorlar; **yenilik, eğlence ve daha birçok şey** istiyorlardı. (YD.,s.56) レイラとネジラは、家族の暮らし方が気に入らず、**最新のもの、娯楽やほかの色々なもの**を望んでいた。 Reırato nejırawa, kazokuno kuraşikataga kini irazu, **saişinno mono, gorakuya hokano iroirona mono**o nozonde ita.	Ve **sakalı da yüzü de başı da baş örtüsü de** hiç görünmez oldu. そうして**髭も顔も頭も頭巾も**まるで見えなくなってしまった。(YJ.,s.21) Sooşite **higemo kaomo atamamo zukinmo** marude mienaku natte şimatta.

2.1.1.6. Birleşik İsim Grubu

Adı – soyadı gibi iki veya daha fazla özel ismin yan yana getirilmesiyle yapılır. Türkçede genellikle adı-soyadı şeklinde beyan edilen özel isim, Japoncada soyadı-adı şeklindedir. Ayrıca, Türkçede özel adın kullanımında adı daha geniş alanda kullanılır, Japoncada ise tersine soyadı daha sıkça kullanılır.

Japonca heceli dil olduğu için yabancı kelimeler telaffuz edilirken kapalı hecelere kendi diline uygun şekilde ünlü harfler koyarak telaffuz edilir.

Reşat Nuri Güntekin (İç kapağı) レシャト・ヌリ・ギュンテキン **Reşato nuri gyuntekin**	Natsume Souseki 夏目漱石 (İç kapağı) Natsume Souseki
M. Fatih Kanter (İç kapağı) エム・ファティフ・カンテル	İmza kataloğunu inceleyince, **Watanabe Kazan**'ın da **Yokoyama Kazan**'ın da imzalarına benzeyen imza yok. 印譜をしらべて見ると、**渡辺崋山**にも**横山華山**にも似寄った落款がない。(ES.,s.117) İnpuo şirabete miruto, **watanabe kazan**

Emu fathifu kanteru	nimo**yokoyama kazan** nimo nikayotta rakkanga nai.
Sayat Ayık (İç kapağı) サヤト・アユック **Sayato ayukku**	Hemen **Wolt Whitman** hakkında konuşmaya başladı. たちまち**ワルト・ホイットマン**の話を始めた。(ES.,s.160) Taçimaçi **waruto hoittoman** no hanaşi o hajimeta.
Derya Balcı (İç kapağı) デリヤ・バルジュ **Deriya baruju**	Asıl adı **Okamoto Minekiçi.** 本名は**岡本峰吉**。(Notlar, s.166) Honmyoowa **okamoto minekiçi**.
Şafak Barış (İç kapağı) シャファック・バルシュ **Şafakku baruşu**	O zamanlarda Tokyo İmparatorluk Üniversitesi İngiliz Edebiyatı Bölümü üçüncü sınıf öğrencisi olan **Suzuki Miekiçi**. 当時東京帝国大学英文科三年生の**鈴木三重吉**。(Notlar, s.167) Tooji tookyoo teikoku daigaku eibunka sannensee no **suzuki miekiçi**.

2.1.1.7. Unvan Grubu

Bir şahıs ismiyle, unvan veya akrabalık isminden kurulan kelime grubudur.

Japoncada Türkçedeki Bey ve hanım kelimeleri ikisini de '–san' ekiyle karşılanır. Küçükler için '–çan', erkek çocuk veya konuşmacıdan genç olan erkekler için kullanılan '–kun' gibi takılar, Türkçede küçültme eki olan '–cık/-cik/-cuk/-cük' ekleriyle de karşılanabilir.

Bu, **Ali Rıza Bey** isminde altmış yaşlarında bir eski mutasarrıftı. (YD.,s.8) これは、**アリ・ルザ**という名の六十台の元県令だった。 Korewa, **ari ruza** toiu nano rokujuudaino moto kenrei datta.	Duyduğuma göre **Yamatotake no Mikoto**[28]'dan daha güçlüymüş. 何でも**日本武尊**よりも強いんだってえからね(YJ.,s.25) Nandemo **yamato takeno mikoto** yorimo tsuyoinda tteekarane.
Benim tanıdığım **Muzaffer Bey**, insan bir çocuktur... (YD.,s.19) 私の知っている**ムザッフェル氏**は、ちゃんとした人です。 Watasıno sıtteiru **muzafferu şi**wa, çanto şita hito des.	Panama'sı **Ken bey'**inki olmalı. パナマは**健さん**[29]のものだろう。(YJ.,s.41) Panama-wa **Kensan**-no mono-darou.
Ağır ağır sofrayı temizlemekte meşgul olan **Hayriye Hanım**, başını çevirmeden: -Evet... Öyle... dedi. (YD.,s.35) 気だるげに食卓を片づけるのに忙しい**ハイリエさん**は、振り向きもせず：ーええ…そう…と言った。 Kedarugeni şokutakuo katadukerunoni isogaşii **hairie san**wa, furimukimo sezu: - ee... sou... toitta.	**Daitoo İhtiyar**, rahmetli karısının üçüncü ölüm yıl dönümüne kadar mutlaka bir mezar taşı yaptırayım diye karar verdi. **大刀老人**は亡妻の三回忌までにはきっと一基の石碑を立ててやろうと決心した。(ES.,s.129) **Daitou roojin**wa naki tsumano sankaiki made niwa kitto ikkino sekihi o tatete yaroo to keşşin şita.
Abdülvehhap Bey zengin olduğu kadar da insaniyetli bir adam görünüyordu. (YD., s.125)	**Kreig hoca** serçe gibi dördüncü katın üstüne yuva kurmuştu.

[28] Bir efsanevi prensin adıdır, Mikoto ise, Tennou(imparator) soyundan gelen şehzadeler için kullanılan bir unvanıdır.

[29] -san, hem bayan hem bay için kullanılan bir unvandır, sayın kadar resmi olmamakla beraber Türkçedeki 'bey, hanım' gibi kullanılabilir.

アブドゥルヴェハップ氏は、お金持ちであると同時に善良な人のように見えた。 **Abudoluruvehap şi**wa okanemoçidearuto doojini zenryoona hitonoyooni mieta.	**クレイグ先生**は燕のように四階の上に巣をくっている。(ES.,s.155) **Kureigu sensei**wa tsubameno yooni yonkaino ueni suo kutteiru.
Çünkü bu **Leman Hanım**'ı ilk baştan çıkaran ben değilim. (YD.,s.23) というのも**レマン嬢**を、先にかどわかしたのは私ではありませんから。 Toiunomo **reman joo** o sakini kadowakaşitanowa wataşi dewa arimasen kara.	**Masa hanım,** karnı ağrıyor diye epey acı çekiyor da, acaba **Hayaşi Bey**'den rica edip ona baktıralım mı? **お政さん**[30]が御腹が痛いって、だいぶ苦しそうですから、**林さん**でも頼んで見て貰いましょうか(ES.,s.88) **Omasa san**ga onakaga itaitte, daibu kuruşisoo desukara, **hayaşi san** demo tanonde mite moraimaşooka.

2.1.1.8. Ünlem Grubu

Türkçede ünlem grubu seslenme ünlemi ve ondan sonra gelen isim veya isim grubu ile yapılır. Japonca ünlem grubu da aynı şekil de yapılır, ancak çok fazla ünlem kullanılmamaktadır.

Elbet çocuğum, ona ne şüphe.(YD.,s.27) **勿論、我が子よ**、その点に何の疑いが。 **Moçiron, wagako-yo**, sonoten-ni nanno utagai-ga.	**Hey sümüklü çocuk!** **やあい鼻垂らし小僧**(ES.,s.84) **Yaai hanataraşi kozoo**
Vah zavallı masumlar! (YD., s.74)	**Vah vah mavi şişko!**

[30] 'O-' ön ekini adının başına getirip adının ilk iki hecesiyle hitap etmek, halk ağızında samimi insanlar arasında sıkça görülmektedir. Evdeki hizmetçilere de bu şekilde hitap edildiği görülür.

ああ、哀れな無垢な人々！ **Aa, awarena mukuna hitobito!**	なんだ蒼ん膨れ(ES.,s.84) **Nanda aonbukure!**
Vah hocam... (YD., s.77) なんと、先生… **Nanto sensei**..	*Seslenme ünleminin iki dil arasında farklı olması ilginçtir. Türkçede felakete karşı kullanılan 'vay', Japoncada tekrarlanarak 'vay vay' şeklinde sevinci ifade eder.
Aman Hayriye... (YD., s.119) いやいや、ハイリエ**...** **İyaiya, hairie...**	
Ah baba... (YD., s.154) ああ、お父様… **Aa, otoosama...**	

2.1.1.9. Sayı Grubu

Birleşimi eksiz olan ve basamak sistemine göre sıralanan sayı isimleri topluluğudur, isimler arasında matematiksel ilişki bulunur, iki sayı ismi arasında bir toplama /+/ ilgisi mevcuttur. Japoncada da aynı şekilde karşılanır. Ancak, yirmi, otuz gibi sayılar Türkçede sayı grubu oluşturmamasına rağmen Japoncada çarpma ilişkisiyle ni (2) juu (10), san (3) juu (10) şeklinde bir çeşit sayı grubu oluşturur.

Ali Rıza Bey, ne yaptı yaptı, onu **45** lira aylıkla şirkete aldırdı. (YD.,s.17) アリ・ルザ氏は、手を講じて、彼女を **45** リラの月給で会社に拾わせた。 Ari ruza şiwa teo koojite, kanocoo **45**rirano gekkyuude kaişani hirowaseta.	Ev hanım olan annesi, **yirmi beş** sene önce bir Fransız'la evlenip bu kızı doğurdu. 主婦の母は、二十五年の昔、ある仏蘭西人に嫁いで、この娘を挙げた。(ES.,s.94) Şufuno hahawa **nijuugo**nenno mukaşi, aru furansujinni totsuide, jono musumeo ageta.
Ali Rıza Bey o zamandan sonra bir daha	Birazdan kayıp tutanağına on tane kadar

İstanbul'a dönememiş, **yirmi beş** sene muhtelif memuriyetlerle Anadolu'da dolaşmıştı…(YD, s.11) アリ・ルザ氏はそれ以降二度とイスタンブルに戻れず、二十五年様々な公務でアナドルを転々としたのだった。 Ari ruza şiwa sore ikoo nidoto isutanburuni modorezu, **nıjuugo**nen samazamana koomude anadoru o tentento şitanodeatta.	kayıp eşya yazıverip onun altına fiyatları yazdı, o zaman toplamı **yüz elli** yen olacak değil mi? diye tekrarlayarak geri döndü. やがて紛失の目録を十点ばかり書き上げてその下に価格を記入して、すると〆て百五十円になりますねと念を押して帰って行った。(ES.,s.80) Yagate funşitsuno mokurokuo jitten bakari kaki agete sono şitani kakaku o kinyuu şite, suruto şimete **hyaku gojuu** enni narimasune to nen o oşite kaette itta.
Yirmi yaşında olduğunu temin etmelerine rağmen ferah ferah **yirmi beş** vardı. (YD.,s.12) 二十歳という保証付きだったが、どうみても二十五はあった。 Hataçitoiu hoşootsukidattaga, doomitemo **nijuugo**wa atta.	O zaman ay sonunda **on sekiz** en ödedik. あの時は月末に廿八円払いました(ES.,s.88) Ano tokiwa tsukızue ni **juu haçi** en haraimaşita.
Yirmi bir yaşının ölçüsüz cesareti ile göğsüne vuruyor(YD.,s.34). 二十一歳の測りきれない勇気とともに胸を張っている。 **Nijuu is**saino hakari kirenai yuukito tomoni muneo hatteiru.	Fusa Hanım **on sekiz** yaşında, büyük kızımla aynı odada yatan akraba kızıdır. お房さんは十八で、長女と同じ部屋に寝る親類の娘である。(ES.,s.79) Ofusa sanwa **juu haçi** de, çoojoto onaji heyani neru şinruino musume dearu.
Şirketten aldığın **yüz on beş** lira ile zaten kıt kanaat geçiniyorduk...(YD.,s.36) 会社にもらっていた百十五リラで大	Artık **elli altı** yaşında diye epey üzülmüştü. もう五十六だからと云って、妙に沈

体やっと生活していた… Kaişakara moratteita **hyaku juu go** rirade daitai yatto seekatsu şiteita...	んでしまった。 (ES.,s.164) Moo **gojuu roku** dakara to itte, myooni şizunde şimatta.

2.1.1.10. Edat Grubu

Türkçe edat grubu, bir isim unsuru ile bir çekim edatından kurulur. Japonca karşılığı da genellikle aynı şekildedir.

2.1.1.10.1. Benzer Şekilde Karşılanan Edat Grubu

Türkçe edatların bazılarının karşılığı olan edat veya ekler bulunmaktadır. Genellikle, diye-'to', gibi-'yooni', ile-'to veya tomoni', kadar-'made', 'hodo' veya 'kurai', göre-'yoreba', için-'tameni', sonra-'ato', rağmen-'kakawarazu' şeklinde birbirini karşılar.

Birden **utanmış ve cesaretini kaybetmiş gibi** sustu. (YD.,s.8) 突然**恥じ入り、勇気を失ったかのように**黙った。 Totsuzen **hajiiri, yuukio uşinatta kano yooni**damatta.	Muhteşem şeyler elimin altından **hızla kaçacak gibi** hissediyorum. 凄（すご）いものが手元から、**すうすうと逃げて行くように**思われる。(YJ.,s.12) Sugoimonoga temotokara, **suusuuto nigete ikuyooni** omowareru.
Bilhassa **Büyük Muharebe'den sonra**bütün dünyada bir garip uyanıklık oldu. (YD.,s.10) とりわけ**大戦の後**世界中で何とも奇妙な抜け目のなさが生じた。 Toriwake **taisenno ato**sekaijuude nantomo kimyoona nukemenonasaga şoojita.	Bir kaç sene **evli kaldıktan sonra** kocası rahmetli oldu. 幾年か**連れ添った後**夫は死んだ。(ES.,s.94) İkunenka **tsuresotta noçi** ottowa şinda.

İtikatsiz bir adam olmasına, gökten beklenecek bir şeyi bulunmamasına rağmen dua ediyor, **‘‘Yarabbi sen çocuklarımı muhafaza et’’ diye** ellerini açıyordu. (YD, s.11) **無信心な人であり、天から何か得た事もないにも関わらず**祈り、**「神よ、どうか子供たちをお守りください」と**両手を広げるのだった。 **Muşinjin-na hito-deari ten-kara nanika etakotomonai-nimo kakawarazu** inori, **‘kamiyo, douka kodomotaçi-o omamori-kudasai’ to** ryoute-o hirogeru-nodatta.	Dünya nedense çalkalanmaya başladı. ･･･**Buna rağmen** evin içi sessiz sedasız sakindir. 世の中が何となくざわつき始めた。･･･**それでいて**家のうちは森として静かである。(YJ., s.34) Yononakaga nantonaku zawameki hajımeta. ･･･**Soredeite** ieno uçiwa şinto şite şizukadearu.
Belki **ölünceye kadar** da orada kalacaktı. (YD, s.11) もしかしたら**死ぬまで**そこに留まるはずだった。 Moşikaşitara **şinumade** sokoni todomaru hazudatta.	**Yokluktur, yokluktur diye** ağzın içinde yuvarlıyordu. **無だ、無だと**舌の根で念じた。(YJ.,s.13) **Muda, muda to** şitano nede nenjita.
Titiz denecek kadar temiz, **gülünç denecek kadar** nazik bir adamdı. (YD.,s.12) **潔癖と言われるほど**清潔な、**滑稽なほど**礼儀正しい人だった。 **Keppekito iwareruhodo** seiketsuna,	**Bu kadar zamandır anlayamadığına göre**, sen samuray olamazsın dedi. **そう何日までも[31]悟れぬところを以って見ると**、御前は侍ではあるまいと言った。(YJ.,s.12) **Soo itsumademo satorenu tokoroo miruto,** omaewa samuraydewa

[31]Mademo, yönelme hal eki ‘made’ ile ‘da de’ edatına benzeyen anlam katan ‘-mo’ ekinin birleşmesi ile ortaya çıkan bir birleşmiş ektir. ‘–a/-e kadar dahi’ ile karşılayan anlamına yakın durumu kast eder.

kokkeinahodo reigitadaşii hitodatta.	arumaito itta.
Ekseri tecrübesiz hastalar gibisanmıştı ki insanın ıstırapları yattığı yataktan, etrafındaki eşyadan gelir ve yer değiştirmek **onlardan kurtulmak için** en birinci çaredir. (YD, s.11) **大部分の経験の浅い病人と同様に**考えていたのだ、人の苦しみは寝る所や持ち物が原因で場所を変えることは**それからすくわれる**一番の方策だと。 **Daibubun-no keiken-no asai byşuninto douyouni** kangaeteitanoda, hito-no kuruşimi-wa nerutokoro-ya moçimono-ga genin-de başo-o kaerukoto-wa **sorera kara sukuwareru** içiban-no housakuda to.	Ondan sonra birdenbire bana da **Niou oyma hevesi geldiğinden dolayı** onu izlemekten vazgeçip eve döndüm. それで急に自分も**仁王が彫って見たくなったから**見物をやめて早速家へ帰った。 (YJ.,s.27) Sorede kyuuni jibunmo **Niouga hotte mitaku natta-kara** kenbutsuo yamete sassoku iee kaetta.
Mamafih, bunu bütün gezginci memur çocukları gibi iki, üç seneden fazla devam edemediği **mekteplerden ziyade**, babasının gayretine borçlu idi. (YD.,s.30) とはいえ、これはすべての転勤族の子供たちのように、二、三年以上続けられなかった**学校というよりも**、父親の頑張りのおかげだった。 Tomoare, korewa subeteno tenkinzokuno kodomotaçino yooni ni, sannen ijoo tsudukerarenakatta **gakkooto iuyorimo** çiçioyano ganbarino okage deatta.	**Biri ateşi büyüttüğü için** uzaktaki gökyüzü aydınlık görünüyor. **誰かが篝りを継ぎ足したので**、遠くの空が明るく見える。(YJ.,s.23) **Darekaga kagario tsugitaşita-node**, tookuno soraga akaruku mieru.
Yirmi bir yaşının ölçüsüz cesareti ile göğsüne vuruyor(YD.,s.34).	**Arka dişlerimi sıktığım için** burnumdan nefesim kesik kesik

二十一歳の測りきれない勇気とともに胸を張っている。 **Nijuu issaino hakari kirenai yuukito tomoni** muneo hatteiru.	çıkıyor. **奥歯を強く咬み締めたので**、鼻から熱い息が荒く出る。(YJ.,s.13) **Okubao tsuyoku kamişime-ta-node**, hanakara atui ikiga araku deru.

2.1.1.10.2. Farklı Şekilde Karşılanan Edat Grubu

Bazı edat grubu, Japoncada zarf fiil, bağlaç veya eklerle yapılan bir kelime grubuyla karşılanabilir.

Fakat Allah bereket versin, **gül gibi**[32] geçiniyorum…(YD.,s.8) しかし、神の祝福がありますように、立派に暮らしていけている… Şikaşi, kamiga şukufuku şite kuremasu yooni, **rippani** kuraşite iketeiru…	**Karanlığına karşı koyabilecek kadar** cesur sesiydi. **暗闇を弾き返すような**勇ましい音であった。(YJ.,s.23) **Kurayami-o hajiki-kaesu-yoona** isamaşii oto-deat-ta.
Sade boş zamanlarını değil, biraz da iş zamanlarını **kitap okumakla** geçirdi. (YD.,s.12) 空いた時間だけでなく、少々は、仕事の時間も**本を読んで**過ごすのだった。 Aita jikandake denaku, şooşoowa şigotono jikanmo **hon o yonde** sugosunodatta	Domuz, Guu diyerek ters dönüp **dik vadinin dibine kadar** düştü. 豚はぐうといいながら、ころりと引っ繰り返って、**絶壁の下へ落ちて行った**。(YJ., s.40) Butawa guu to iinagara, kororito hikkurikaette, **zeppekino şitae oçite itta.**
Hak yemek, kanuna mugayir bir şey	**Bir solukta**kendimi dev kayaya çarpıp,

[32]'Gül gibi', doğrudan Japoncaya çevrilirse 'bara no yooni' olacaktır, ancak, bu ifade Türkçe 'gül gibi' deyimin anlattıklarını ifade edemez. Onun için burada rippani (iyi, fena olmayan gibi anlamındaki zarf) şeklinde karşılığı verilmiştir.

yapmak, kalp kılmak korkusuyla bir türlü iş göremezdi.(YD.,s.12) **不公平になる、不法な何かをする、誰かを傷つけることへの恐れに**どうしても仕事ができなかった。 **Fukouhei-ni naru, fuhou-na nanika-o suru, dareka-o kizutsukeru kotoeno osore-ni** douşitemo şigoto-ga deki-nakat-ta.	kemiğim de etim de tamamen parçalansın istiyorum. **ひと思に**身を巨巌の上にぶつけて、骨も肉もめちゃめちゃに砕いてしまいたくなる。(YJ.,s.13) **Hitoomoini** mio ooiwano ueni butsukete, honemo nikumo metyametyani kudaite şimaitakunaru.

2.1.1.11. Kısaltma Grupları

İsim grubu olarak da bilinir, iyelik eki veya hal eki almış isim unsuruyla başka isim unsurundan oluşan kelime grubudur. Türkçede alınan eklerin çeşidine göre sekiz çeşide ayrılır. Japoncada da bazı kısaltma grubuyla aynı veya benzeyen yapıda olan kalıplaşmış veya deyimleşmiş kelime grupları bulunur, ancak bu çalışma boyunca örneklerin alındığı Natsume Souseki'nin eserinde kısaltma grupları çok fazla bulunmamaktadır, bunun için başlıklar altında varsa Türkçe örneği ve Japonca deyimlerden alınan örneklere yer verilmektedir.

İsnat Grubu, yalın haldeki isim(isnat olunan)'in yanına isnat edilen yalın haldeki isim getirilerek yapılır, *baş açık, üst baş perişan* gibi.

Bu terzi **Haydarpaşa**'nın hangi sokağında? (YD., s.144) その仕立て屋は**ハイダルパシャ**のどの通りにある。 Sono şitateya-wa **haidarupaşa**no	Gençliğinde edebiyatla uğraşmış, mecmualarda **takma isim**le oldukça düzgün gazeller neşretmişti. (YD.,s.12) 若いころには文学をめざし、雑誌に**ペンネーム**でなかなかちゃんとした詩を出したものだった。 Wakai koroniwa bungakuwo mezaşi, zaşşini **penne-mu**de nakanaka çantoşita

dono toorini aru.	şio daşita monodatta.

İlgi Grubu, ilgi hali eki alan bir isim + iyelik eki almamış bir isimden oluşur. İyelik eki almamış iyelik grubu halindedir, *benim ev, senin baba, bizim okul, sizin şirket* gibi.

Yaklaşma Grubu, yaklaşma hali eki almış bir isim unsuru ile yalın haldeki bir isim unsuru ile oluşur, *basına kapalı, halka açık, cana yakın* gibi.

Bunların çoğu **bire bin katma suretiy**le şişirmiş masallardı. (YD.,s.8) これらのほとんどは、**針小棒大のやり方**で膨らまされたおとぎ話だった。 Korerano hotondowa **sinşou boudaino yarikata**de fukuramasareta otogibanaşidatta.	**Domuza inci 豚に真珠(Butani şinju),** **Kediye altın 猫に小判 (Nekoni koban)**[33] Değerini bilmeyen için ne kadar değerli şeyleri olsa da faydasızdır.

Uzaklaşma Grubu, ayrılma hâli eki almış bir isim unsurunun yalın hâldeki başka bir isim unsur ile kurulur, *bin yıldan uzun, kardan adam* gibi.

Otuz yaşına kadar **Dahiliye kalemlerinden biri**nde çalışmıştı. (YD, s.11) 三十歳まで**内務省の書記局の一つ**で働いていた。 Sanjussaimade **naimuşoono şokikyokuno hitotsu**de hataraiteita	**Gözden balık pulu** **目から鱗 (Mekara uroko)**[34] Göremedikleri bir durumun bir anlık fikir değişmesiyle birden bire anlaşılacak hale gelmesi
Bereket versin Bağlarbaşı'nda **babadan kalma** bir eski evi vardı. (YD.,s.14)	**Laftan şekerpare** **棚からぼた餅**

[33]Hinohara,v.d., a.g.e.,s.1712

[34]a.e.,s.1929

神の祝福がありますように、バーラルバシュに、**父の遺した**古い家があった。 Kamino şukufukuga arimasu yooni, baararubaşuni, **çiçino nokoşita** furui iega atta.	**(Tanakara botamoçi)**[35] Botamoçi, şekerpare olmasa da bir çeşit Japon tatlısıdır. Beklenmeyen fırsatın doğması gibi durumda kullanılır.
O zaman **Trabzon sancaklarından biri**nde mutasarrıftı. (YD.,s.14) 当時、**トラブゾン県のある郡**で郡令であった。 Tooji, **torabuzon kenno aru gun**de gunreide atta.	**Su kabağından taş** **瓢箪から駒** **(Hyootankara koma)**[36] Uygun olmayan bir şeyin beklenmeyen yerden çıkması, şakanın gerçekleşmesi gibi.

Yükleme Grubu, yükleme hali eki almış bir isim unsuru ile yalın haldeki başka bir isim unsurundan oluşur, *yüzü aşkın insan, suçları af* gibi.

Ali Rıza Bey pek **gözü kapalı** bir adam değildi. (YD, s.11) アリ・ルザ氏はそれほど**視野の狭い**人ではなかった。 Ali Rıza-şi-wa sorehodo **şiyano semai** hido-dewa nakat-ta.	**İyiliği kötülükle karşılama** **恩を仇で返す** **(On-o adade kaesu)**[37] Yapılan iyiliğe karşı iyilik değil kötülükle karşı vermek.

Bulunma Grubu, bulunma hali eki almış bir isim unsuru ile yalın haldeki başka bir isim unsurunun ortaya çıkardığı kelime grubudur, *kırk yılda bir, devede kulak* gibi.

[35]a.e.s.,1208

[36]Hinohara,v.d. a.e.,s.1665

[37]a.e.,s.291

Yirmi yaşlarında iki saf çehreli çocuk, muzaffer bir spor şampiyonunu seyreder gibi hayretle, hasetle ona bakıyorlardı. (YD.,s.8) 二十歳ぐらいの無邪気な顔立ちの子二人は勝利を挙げた運動選手を見ているかのように憧れと驚きで彼を見つめていた。 **Hataçi guraino mujakina kaodaçino ko futariwa**, şoori-o ageta undoo senşu-o miteiruka-no yooni akofare-to odoroki-de kare-o mitsumeteita.	**Kaya üstünde üç sene** 石の上にも三年 **(İşino uenimo sannen)**[38] Kaya üzerinde üç sene otururs kaya da ısınır, sabır edip uğraşırsa bir gün emeğinin karşılığı olacaktır.
Mendilinin ucu ile **ikide bir** de gözlerini siliyordu. (YD,s.21) ハンカチの縁で**何度も**目を拭いていた。 Hankaçino fuçide **nandomo** meo fuiteita.	**Aşkta seviye ayrımı** yoktur**.** 恋に上下の差別なし **(koini joogeno sabetsu** naşi**)**[39] Aşıklar mevki farkı tanımazlar.

Eşitlik Grubu, eşitlik hâli eki almış bir isim unsuru ile yalın haldeki bir isim unsurunun meydana getirdiği kelime grubudur, *sayıca üstün, dostça davranış* gibi.

Vasıta grubu, vasıta hali eki almış bir isim unsuru ile yalın haldeki başka bir isim unsurundan oluşur, *konuyla alakalı* gibi.

2.1.2. Fiil Şekillerine Dayalı Kelime Grupları

2.1.2.1. Fiille Yapılan Birleşik İsim

Aslında fiil olan kelimelerin birleşmesi sonucunda meydana gelen birleşik isimlerdir, kalıplaşmış olduğundan asıl kelimelerin anlamından farklı anlamları

[38]Hinohara,v.d. a.g.e.,s.102

[39]a.e.,s.634

kazanıp işlevi olarak da fiilden ziyade isim olarak kullanılmaktadır. Japonca karşılığı birleşik isim veya sıfat fiil ile yapılan sıfat tamlaması şeklinde yapılabilir.

Ali Rıza Bey bu **dedikodu**lara karışmaktan fevkalâde çekinmekle beraber, bir gün korka korka derdi ki, (YD.,s.51) アリ・ルザ氏は**噂話**に興じるのを大層嫌っていたのだが、ある日、恐る恐るこう切り出したのだった。 Ari rıza şiwa **uwasabanaşi**ni kyoojirunoo taisoo kiratte itanodaga, aruhi, osoru osoru koo kiridaşita nodatta.	Herkes kendisi gibi **vurdumduymaz** değildi. (YD,s.20) みんな彼のように**知らないふり**をしないのだった。 Minna kareno yooni **şiranaifuri**o şinainodatta.

2.1.2.2. Birleşik Fiil Grubu

Türkçedeki birleşik fiiller, bir isim unsuru + bir yardımcı fiil şeklinde veya fiil + zarf fiil +yardımcı fiil şeklindedir.

Japonca birleşik fiiller, Türkçede olduğu gibi bir isim unsuru + bir yardımcı fiil, bir fiil + '-te' zarf fiil eki + bir fiil yapıda olan unsur veya bağlama biçimindeki[40] fiiller + bir fiil yapısında olan birleşik fiiller olarak üç çeşide ayrılır.

Ancak, bir Türkçe birleşik fiilin karşılığı olan Japonca birleşik fiilin aynı yapıda olması beklenemez. Öte yandan bir Japonca birleşik fiilin Türkçe karşılığı da aynı yapıda olmayabilir. Hatta, bazen birleşik fiil değil, türemiş fiillerle de birbirlerini karşılayabilirler.

2.1.2.2.1. Bir İsim ile Kurulan Fiil Grubu

İsim unsuru ile kurulan birleşik fiillerde yardımcı fiiller, Türkçede 'et-, eyle-, ol-, yap-, kıl-, bulun-, başla-' gibi fiillerdir, 'et-, eyle-, yap-', kıl- fiilleri, kılış tabanı

[40]Bkz.1.3.3.2.Japoncada Yoogen Çekimleri

olan fiil grubundan olan birleşik fiillerin Japonca karşılığında bulunan yardımcı fiil, genellikle ‘su-ru’ fiilidir. ol- ve bulun- fiilleri gibi oluş tabanlı fiil grubundaki fiilleri Japoncada ‘nar-u’ fiiliyle karşılanır. Japoncada yeterliği ifade eden –dekiru (mümkün) fiil ile yapılan birleşik fiiller de mevcuttur.

İsim unsurları, yardımcı fiilin öznesi, nesnesi yer tamlayıcısı veya zarf konumundadır.

Türkçe ve Japonca birleşik fiillerde aynı yapıdaki fiillerin birbirini karşıladığı da görülmektedir.

Mamafih bozulduğunu **belli etmek** istemedi (YD.,s.9) ともあれ、気を悪くしたのを**あからさまにし**たがらなかった Tomoare kio waruku şitanoo **akarasamani şi**tagaranakatta;	‘‘Yüz sene geçmiş" diye o an **fark et**tim. 「百年はもう来ていたんだな」とこの時始めて**気が付い**た (YJ.,s.11) Hyakunenwa moo kiteita ndana to kono toki hajimete **kiga tsui**ta.
Ali Rıza Bey’in fikrine göre, müdür kendi getirdiği ve **himaye et**tiği bir kıza sataşmakla doğrudan doğruya onun namusuna **kastet**miş oluyordu. (YD,s.20) アリ・ルザ氏の考えでは、上司は自分の連れてきたさらには**保護し**ている娘に付きまとうことで直接的に彼の名誉を**傷つけ**たことになっていた。 Ari rıza şino kangae dewa, jouşiwa jibunno tsuretekita saraniwa **hogo şi**teiru musumeni tsukimatou kotode çokusetsu tekini kareno meiyoo **kizu tsuke**ta kotoni natteita.	Kreig hoca serçe gibi dördüncü katın üstüne **yuva kur**muştu. クレイグ先生は燕（つばめ）のように四階の上に**巣をくっ**ている。(ES.,s.155) Kureigu senseiwa tsubameno yooni yonkaino ueni **suo kut**teiru.

Mademki pek beyinsiz, eşek gibi bir şey olmadığını **iddia ed**iyorsun, elini, kolunu bağlayan yok ya? (YD.,s.6) 間抜けなおばかさんではないと**主張し**ている以上、誰も腕や手を縛り付けているわけではないだろう？ Manukena obakasandeha nai-to **şuçou-şi**teiru ijoo, daremo udeya te-o şibaritsuketeiru wakedewa naidarou?	Nihayet ölmeye **karar ver**dim. とうとう死ぬ事に**決心し**た。（YJ.,s.30） Tootoo şinu kotoni **keşşin şi**ta.
Fakat kız kardeşiyle annesinin iki ay ara ile ölmesi onu birdenbire İstanbul'dan soğutmuş, Suriye'de bir kaza kaymakamlığı alarak gurbete çıkmasına **sebep ol**muştu. (YD, s.11) しかし、妹と母親の二ヶ月間隔での死は、突然、彼のイスタンブルに対する熱意を冷まし、シリアの地方の郡令職に就いて異国に出かける**要因となっ**たのであった。 Şikaşi, imooto to hahaoya no nikagetsu kankaku deno şiwa totsuzen kareno ısutanburuni taisuru netsuio samaşi, şiriano tihoono gunrei şokuni tsuite ikokuni dekakeru **youinto nat**ta node atta.	Yangından kaçan atlar, gece gündüz demeden, köşkün etrafında kudururken, onları gece gündüz demeden askerler kargaşa içinde kovalıyor gibi **hissed**iyorum. 焼け出された裸馬が、夜昼となく、屋敷の周囲を暴れ廻ると、それを夜昼となく足軽共が犇きながら追かけているような**心持がす**る。（YJ.,s.34） Yakedasareta hadakaumaga, yoruhirutonaku, yaşikino mawario abaremawaruto, soreo yoruhirutonaku aşigarudomoga hişimekinagara okkakete iruyoona **kokoromiçiga su**ru.
Çocukları için geceli, gündüzlü didinmek onu yormuyor, bilakis **mesut ed**iyordu. (YD.,s.13) 子供たちのために昼夜を問わず励むこと	Niye öyle yarım ağızla **cevap veri**yorsun? (YD, s.35) どうしてそのようにもごもごと

は彼を疲れさせず、逆に**幸せにする**のだった。 Kodomotaçi-no tameni çuuya-o towazu hagemukoto-wa kare-o tsukaresasezu, gyakuni **şiawase-ni suru**nodatta.	**返事をする**のかね？ Dooşite sonoyooni mogomogoto **henji-o suru**-no-ka-ne?
Ali Rıza Bey'in bu hesaplarını **altüst et**miş, (YD.,s.14) アリ・ルザ氏のこの計算を**めちゃくちゃにし**た。 Ari ruza şino kono keisano **meçakuçani şi**ta.	Eğer anlayamazsam **intihar ed**eceğim. もし悟れなければ**自刃する**。(YJ.,s.12) Moşi satorenakereba **jijinsu**ru.
Evladımız değil mi, bize **yardım et**sin. (YD., s.108) 私たちの子供じゃないですか、私たちに**手助けをし**てもらいましょう。 Wataşitaçino kodomo janai deska, wataşitaçini **tedasukeo şi**te morai maşoo.	Sonunda bana tanrıya **iman ed**er misiniz diye sordu. 最後に自分に神を**信仰する**かと尋ねた。（YJ.,s.30） Saigoni jibunni kamio **şinkoo suru**ka to tazuneta.
Anladığıma göre bana bu kızla evlenmeyi **teklif ed**iyorsunuz. (YD.,s.23) 理解した限りでは、私にこの娘と結婚することを**提案さ**れているのですね。 Riakaişita kagiridewa wataşini kono musumeto kekkin surukotoo **teian sa**rete irunodesne.	..... birdenbire o kadar **pahalı ol**masa iyi olur dedim. ..... 急にそんな**高価のでなくっ**ても善かろうと云っておいた。(BÇ., s.46) ..... kyuuni sonna **takainode nakut**temo yokarou to itteoita.

Bazen bir dilde birleşik fiil olan kelimeleri, öteki dilde türemiş fiiller, farklı yapıdaki birleşik fiiller veya basit fiiller karşılayabilir.

Altın Yaprak Anonim Şirketi''nden niye mi **istifa et**tim? (YD.,s.5)	Bir tane diye **saydım**.

私がアルトゥン・ヤプラク社を**辞めた**のは、何故か。 Arutun yapuraku sya-o naze **yameta**no-ka?	一つと自分は**勘定した**。(YJ.,s.10) Hitotsu to jibunwa **kanjoo şita**.
Ara sıra annem soğuktan, kardeşlerim yemekten **şikâyet ed**erlerdi. (YD.,s.5) 折に触れ、母は寒さに、妹たちは食事に**不平をこぼす**のでした。 Ori-ni-fure, haha-wa samusa-ni, imoototaçi-wa şokuji-ni **fuman-o kobosu** nodatta.	Ben boynumu öne uzatıp soğuk çiğ damlasını saçan beyaz çiçek yaprağını **öp**tüm. 自分は首を前へ出して冷たい露の滴る、白い花瓣に**接吻した**。(YJ.,s.10) Jibunwa kubio maee daşite tsumetai tsuyuno şitataru şiroi hanabirani **seppun şi**ta.
Daha iyisini bilen varsa haber versin, hep birden oraya **göç ed**elim (YD,s.5) もっといいのを知っている人が居るなら、知らせて欲しい、皆でそちらに**引っ越**そう。 Motto iino-o şitteiru hito-wa şirasete kudasai, minnade soçira-ni **hikkos**ou	Onu kaldırıp toprağın üzerine yatırana kadar benim göğsüm ve ellerim biraz **ısın**mıştı. 抱き上げて土の上へ置くうちに、自分の胸と手が少し**暖くなっ**た。(YJ.,s.9) Dakiagete tsuçino ueni oku uçini, jibunno muneto tega sukoşi **atatakaku nat**ta.
Dilenci gibi boş yere sızlanacağına sen de talihini **tecrübe et**…(YD.,s.6) 乞食のように空に向かってぼやくくらいなら、お前も運を**試せ**… Kojikino yooni kuuni mukatte boyaku kurainara, omaemo uno **tamese**..	Ben **dayanamamaya başladım.** 自分は**たまらなくなった**。(YJ., s.16) Jibunwa **tamaranaku natta.**
O, masalardan birinin üstüne boylu boyunca uzanmış, iskarpinlerinin topuğu ile dağınık	Yaşam deyince teslim, ölüm deyince **yenilgiyi kabul etmeyeceği**anlamına

kağıtlara vura vura sözüne **devam ed**iyordu: (YD.,s.7) 彼は誰かの机の上に長々と寝そべり、短靴のかかとで散らばった書類を踏みつけながら話を**続けて**いた。 Kare-wa darekano tsukue-no ue-ni naganagato nesoberi, tangutsuno kakato-de tirabatta şorui-ni oşitsukenagara hanaşi-o **tsuduke**teita.	gelir. 生きると答えると降参した意味で、死ぬと云うと**屈服しない**と云う事になる。(YJ., s.22) İkiruto kotaeruto koosanşita imide, şinuto iuto **kuppuku şinai**to iu kotoni naru.
Nihayet dört senelik bir dinlenme müddetinden sonra da –elli yaşına girdiği gün- son bir kızla yarım düzineyi **tamam etti.** (YD.,s.13) ついに四年の休暇を取った後、－五十歳になった日―末娘で半ダースを**揃えた。** Tsuini yonen no kyuuka o totta ato, -gojussaini natta hi- sue musumede handa-su o **soroeta**.	...o anlayışından **faydalana**madan sınırsız pişmanlık ve korkuyla siyah dalgalara doğru sakin sakin düşmeye devam ettim. ...しかもその悟りを**利用する事ができず**に、無限の後悔と恐怖とを抱いて黒い波の方へ静かに落ちて行った。（YJ.,s.31） ... şikamo sono satorio **riyoo suru kotoga dekizu**ni, mugenno kookai to kyoofuo idaite kuroi namino hooe şizukani oçite itta.
Leman beş sene evvel babasını **kaybet**mişti. (YD.,s.17) レマンは五年前に父親を**亡くし**ていた。 Reman wa gonen maeni çiçioyao **nakuşi**teita.	Bir genç kızın göz göre göre mahvolmasına vicdanı **razı ol**amaz... (YD.,s.19) 若い娘が目の前で駄目になるのを彼の良心も**認める**はずがない… Wakai musumega meno maede dameni narunoo kareno ryooşinmo **mitomeru** hazuga nai...

Gramofon bütün gece çalar, çılgın kahkahalar, çığlık çığlığa boğuşmalar içinde durmadan **dans ed**ilir…(YD.,s.78) レコードが一晩中鳴り響き、大笑い、金切り声の大騒ぎの中で止まることなく**踊り**続け... Reko-doga hitobanjuu narihibiki, oowarai, kanakirigoeno oosawagino nakade tomarukotonaku **odori**tsuduke...	Nasıl mı? Kırmızı altının yalnızca kırmızı alan içinde **kullanılma**sı sağlanacak. どうするって。赤い金は赤い区域内だけで**通用する**ようにする。(ES.,s.146) Doosurutte. Akai kinwa akai kuikinaidakede **tsuuyoo suru** yooni suru.
.....doğrudan doğruya onun namusuna **kastet**miş oluyordu. (YD,s.20) .....直接的に彼の名誉を**傷つけ**たことになっていた。 ..... çokusetsu tekini kareno meiyoo **kizu tsuke**ta kotoni natteita.	Hocam bu sözlüğü bitirmek için Wales'deki bir üniversitedeki edebiyat kürsüsünden **vazgeç**ip ..... 先生はこの字典を大成するために、ウェールスのさる大学の文学の椅子を**擲っ**て.....(ES.,s.163) Senseiwa kono jiteno taisei suru-tame-ni, ueerusuno saru daigakuno bungakuno isuo **ket**te, ...
Acaba yeni zamanların bu havası onları da sarsacak, ihtiyar babaya son döneminde bir yaprak dökümü mü **seyret**tirecekti? (YD, s.11) 果たして新しい時代のこの雰囲気は彼らをも揺り動かし、年老いた父親に最後の瞬間に木の葉が落ち去るのを**見せ**付けるのか。 Hataşite ataraşii jidaino kono funikiwa karera-o-mo yuriugokaşi, toşioita çiçioya-ni saigono şunkan-ni konohaga oçiruno-o	Başta dizine kadar olan derinlik, yavaş yavaş ilerledikçe belinden göğüsüne kadar suya batıp **görünmez oluyor.** 始めは膝（ひざ）くらいの深さであったが、だんだん腰から、胸の方まで水に浸（つか）って**見えなくなる**。(YJ.,s.21) Hajimewa hiza kuraino fukasade attaga, dandan koşikara, muneno hoomade mizuni tsukatte **mienaku**

misetsukeru-no-ka?	**naru.**

2.1.2.2.2. Bir Fiille Kurulan Fiil Grubu

Fiil + Zarf Fiil Eki +Yardımcı Fiil yapısında olan Türkçe birleşik fiiller, yardımcı fiile göre farklı anlam taşır. Yeterliği ifade eden –bil, tezlik ve kolaylık bildiren ver-, devamlılık ve süreklilik bildiren dur-, git-, gel-, koy-, kal-, yaklaşma bildiren yaz- gibi.

Benzeyen yapıya sahip olan Japonca birleşik fiiller, '–te biçimi' olan fiillerle başka bir fiil şeklindedir. Genellikle, '–te' eki ile birleşmiş fiiller, -ıp/-ip/-up/-üp zarf fiil eki almış zarf fiillerle karşılanır.

Fakat züğürt evlatlarda ancak bir, nihayet iki göbek **dayan-abil-ir**. (YD.,s.6) しかし、「文無しの子供たちではせいぜい一代かもって二代**もちこたえられる**か。 Şikaşi monnaşi-no kodomotaçi-de-wa seizei içi-dai ka motte ni-dai **moçikotae-rareru** ka.	İşte oraya yansıyorsun diye hafifçe **gülümseyiverdi**. そら、そこに、写ってるじゃありませんかと、にこりと**笑って見せた**。(YJ.,s.8) Sora, sokoni utsutteru ja arimasenkato, nikorito **waratte miseta.**
İnsan olanın başına her şeyin **gel-abil**eceğine ihtimal verirdi. (YD.,s.70) 人にはどんなことでも**起こり得る**可能性を認めていた。 Hitoniwa donna kotodemo **okori-eru** kanouseio mitomete ita.	Kırmızılığını koruyarak birden **batıver**di. 赤いまんまでのっと**落ちて行っ**た。(YJ.,s.11) Akai manmade notto **oçite it**ta.
Biraz daha kuvvetli heyecan bu ihtiyarı **öldür-ebil-ir**, fakat fikrinde zerre kadar değişiklik yapamaz. (YD, s.68) もう少し強い刺激はこの老人を**殺して**	Ben savaşıp şanssızlıktan yenildiğim için esir düşüp düşman komutanının önüne **alıkonuldum**. 自分が軍をして運悪く敗北たため

しまうかもしれないが、考えはちっとも変わらないだろう。 Moo sukoşi tsuyoi şigekiwa kono roojino **koroşite şimau kamo şirenai**ga, kangaewa çittomo kawaranai daroo.	に、生捕になって、敵の大将の前に引き据えられた。(YJ.,s.22) Jibunga ikusao şite unwaruku maketa-tame-ni, ikedorini natte, tekino taişoono maeni **hikisuerareta**.
Biz de **istemeyiveririz**, olur biter.(YD.,118) 我々も**望みはしないよ**、それだけのことだよ。 Warewaremo **nozomiwa şinaiyo,** soredakeno kotodayo.	..... her gün British Museum'a **gidip gelme**ye vakit bulmuş. .....毎日ブリチッシュ・ミュージアムへ**通う**暇をこしらえたのだそうである。(ES.,s.163) ..... mainiçi buritissyu myu-jiamue **kayou** himao koşiraeta noda soodearu.
''Daha iyisini bilen varsa haber versin, hep birden oraya göç edelim'' der, viran kapıyı vurduğum gibi **basıp gid**erdim. (YD,s.5) 「もっといいのを知っている人が居るなら、知らせて欲しい、皆でそちらに引っ越そう。」と言い、崩れかけたドアを叩きつけて**出かけ**たものだった。 ''Motto iino şitteiru hitoga irunara şirasetehoşii, minnade soçira-ni hikkosoo.'' toii, kuzurekaketa doa-o tatakitsukete **dekake**ta-monodatta.	Say, say, sayılamayacak kadar çok kez kırmızı güneş başımın üzerinden **geçip git**ti. 勘定しても、勘定しても、しつくせないほど赤い日が頭の上を**通り越して行っ**た。(YJ.,s.10) Kanjou şitemo kanjou şitemo şitsukusenai hodo akai higa atamano ueo **toorikoşite it**ta.

2.1.2.2.3. Kılınışı İfade Eden Birleşik Fiiller

Japoncada zamandan ziyade kılınış ifadeleri daha fazla kullanılır.. Bir işlevin hangi aşamada olduğunu ifade eden kılınışı, Japoncada birleşik fiillerle ifade edilir. Bağlama biçimindeki fiiller + kılınışı ifade eden fiiller veya geçmiş zaman biçimindeki fiiller + '-te' zarf fiil eki + kılınışı ifade eden fiiller şeklinde yapılır.

Genellikle, bu tür birleşik fiillerin Türkçe karşılığı, isim, sıfat fiil + hâl eki + fiiller veya zarf fiil + fiiller şeklindedir.

Sade boş zamanlarını değil, biraz da iş zamanlarını kitap o**kumakla geçir**di. (YD.,s.12) 空いた時間だけでなく、少々は、仕事の時間も本を**読んで過ごす**のだった。 Aita jikandake denaku, şooşoowa şigotono jikanmo hon o **yonde sugosu**nodatta.	Köprü de kayık da bulunmadığı için burada mola verip kutu içindeki yılanı gösterecektir diye düşünürken dede nehrin suyuna girip **dalmaya başladı.** 橋も舟もないから、ここで休んで箱の中の蛇を見せるだろうと思っていると、爺さんはざぶざぶ河の中へ**這入り出した**[41]。(YJ.,s.21) Haşimo funemo naikara, kokode yasunde hakono nakano hebio miserudarooto omotteiruto, jiisanwa zabuzabu kawano nakae **hairi daşita.**
Fikret galiba yanlış **terbiye edilmişti.** フィクレットはどうやら誤った教育を**されてきた**のだった。 Fikret-wa douyara ayamatta kyouiku-o **sarete-kita**-nodat-ta.	Ama dede sonunda **çıkıp gel**medi. けれども爺さんは、とうとう**上がって来**[42]なかった。(YJ.,s.21) Keredomo jiisanwa, tootoo **agatte ko**nakatta.
İnsanların paradan başka şeylerle de mesut olacaklarına inanarak **yaşa**dım. (YD, s.10) 人がお金以外のものでも幸せになれると信じて**生きてき**ました。 Hitoga okane igaino monodemo	Ben gökyüze bakarak **susup dur**dum. 自分は空を見て**黙ってい**[43]た。（YJ.,s.30）

[41]-dasu, bir hareketin başlangıcında olduğunu ifade eder.

[42]-tekuru, bu tarafa doğru işlerin devam ettiğini ifade eder.

[43] -teiru, fiilin ifade ettiği durumunda olduğunu ifade eder.

şiawaseni nareruto şinjite **ikite ki**maşita.	Jibunwa sorao mite **damattei**ta.
Fakat Allah bereket versin, gül gibi **geçiniyor**um…(YD.,s.8) しかし、神の祝福がありますように、立派に**暮らしていけ**[44]る… Şikaşi, kamiga şukufuku şitekuremasuyooni, maamaa **kuraşiteikeru**nda…	Ben biraz daha ayakta kalıp bu Japon balığı satıcısına **baka kal**dım. 自分はしばらく立ってこの金魚売を**眺めていた**。(YJ.,s.34) Jibun-wa şibaraku tat-te kono kingyouri-o **nagame-tei**-ta.
İş böyle olunca içimde kopacak kıyameti varın siz **düşün**ün. (YD.,s.6) こういった状況で、私の中で吹き荒れる嵐をどうかあなた方も**考えてみ**[45]てください。 Kouitta joukyou-de wataşi-no naka-de fukiareru araşi-o douka anatagata-mo **kangaete-mi**te-kudasai.	Paşa, otlar üzerine koyduğu yayı öteki tarafına atıp, beline asılmış sopa gibi kılıcı **çıkaracaktı**. 大将は草の上に突いていた弓を向うへ抛げて、腰に釣るした棒のような剣をするりと**抜きかけた**[46]。(YJ., s.22) Taişoowa kusano ueni tsuiteita yumio mukooe nagete, koşini tsuruşita boono yoona keno sururito **nukikaketa.**

2.1.2.3. İsim Fiil Grubu

İsim Fiil Grubu, -mak/-mek, -ma/-me, -ış/-iş,-uş/-üs fiilden isim yapma ekleri ile yapılır. Fiilin gösterdiği hareketi isim olarak karşılayan kelime gruplarıdır.

2.1.2.3.1. -mak/-mek Fiilden İsim Yapma Ekiyle

Türkçe –mak/-mek isim fiillerin Japonca karşılığı, fiillerin sözcük biçimi, mastar şekliyle genellikle karşılanır.

---

[44] -teiku, ileriye doğru hareketin devam etmesini ifade eder.

[45] -temiru, deneme olarak bir işin yapılmasını ifade eder.

[46] -kakeru, fiilin ifade ettiği harekete geçme anında olduğunu ifade eder.

Yalnız yüzünün bir yanı muharebede yanmış kırklık bir memurun **ne düşündüğünü anlamak** kabil değildi. (YD.,s.8) ただ顔の半分が大戦で焼けてしまった四十台の社員が**何を考えているのか**を理解するのは可能ではなかった。 Tada kao-no ippou-ga taisen-de yaketeşimatta şain-ga **nani-o kangaeteirunoka**-o rikaisuruno-wa kanoudewanakatta.	İmam dedi ki, Samuray isen **anlayamamak** imkansız olmalı. 侍なら**悟れぬ**はずはなかろうと和尚[47]が云った。(YJ.,s.12) Samuray nara **satorenu** hazuga nakaroo to oşooga itta.
Mamafih **bozulduğunu belli etmek** istemedi…(YD.,s.9) ともあれ、**気を悪くしたのをあからさまにし**たがらなかった… Tomoare **kio warukuşitanoo akirakani şi**tagaranakatta…	**Beklemek**ten canı sıkıldığı için ayakta duruyor olmalı. **辻待**をして退屈だから立っているに相違ない。(YJ.,s.25) **Tsujimaçi**o şite taikutsu-dakara tatteiruni çigainai.
Bilirsiniz ki kimsenin fikrine karışmam, **keyfinize ve menfaatinize uygun olan her şeyi yapmak**ta serbestsiniz. (YD.,s.9) ご存知のように、他の人の考えに口を挟んだりしません、**やりたい又は得になるどんなことでもされる**のは自由です。 Gozonjınoyouni, hokanohitono kangaeni kuçio hasandarisimasen, **şitai mata tokuninaru donnakotodemo sareru** nowa jiyuudesu.	**Adeta toprak içindeki taşları çıkarmak** gibidir onun için kimse yanlışlık yapamaz. **まるで土の中から石を掘り出す**ようなものだから決して間違うはずはない（YJ.,s.27） **Marude tsuçino nakakara işio horidasu**yoona monodakara keşite maçigau hazu-wa nai.
İnsan mesela **ibaret yahut çalgı ile meşgul**	**Böyle gemide kalmakt**ansa kendimi

[47]Budizm'deki din adamı, genellikle 'tera' adı verilen tapınakta yaşayıp çalışıyor.

olmakla; **zerzevat, çiçek yahut çocuk yetiştirmek**te de bir teselli bulabilir. (YD, s.10) 人は、例えば**何かを演奏する**とか、**野菜や花、または子供を育てる**といったことにでも慰めを得られるものです。 Hitowa, tatoeba **nanikao ensoo suru**toka, **yasaiya hana, matawa kodomoo sodateru** to itta kotonidemo nagusameo erareru mono des.	denize atarak öleyim diye düşündüm. **こんな船にいる**より一層身を投げて死んでしまおうかと思った。(YJ., s.28) **Konna funeni iru**yori isso mio nagete şin-deşima-oo-ka-to omotta.
Ekseri tecrübesiz hastalar gibi sanmıştı ki insanın ıstırapları yattığı yataktan, etrafındaki eşyadan gelir ve **yer değiştirmekonlardan kurtulmak** için en birinci çaredir. (YD, s.11) 大部分の経験の浅い病人と同様に考えていたのだ、人の苦しみは寝る所や持ち物が原因で**場所を変えることはそれからすくわれる**一番の方策だと。 Daibubun-no keiken-no asai byşuninto douyouni kangaeteitanoda, hito-no kuruşimi-wa nerutokoro-ya moçimonoga genin-de **başoo kaerukoto-a sorerakara sukuwareru** içinban-no housakuda to.	Awamoçiya'yı ise sadece çocukken görmüştüm onun için **birazcık daha bakmak** istiyorum. 粟餅屋は子供の時に見たばかりだから、**ちょっと様子が見**たい。(YJ., s.33) Awamoçiya-wa kodomono tokini mita bakari dakara **tyotto yoosuga mi**-tai.
Hak yemek, kanuna mugayir bir şey yapmak, kalp kılmak korkusuyla bir türlü iş göremezdi. (YD.,s.12) **不公平になる、不法な何かをする、誰かを傷つけること**への恐れからどうしても仕事ができなかった。	Ancak, yaşamanın yerini tutmaz diye düşünerek yine de **atlamak**tan vazgeçmişti. けれども命には易えられないと思って、やっぱり**飛び込む**のを見合わせていた。（YJ.,s.40）

Fukouhei-ni naru, fuhou-na nanika-o suru, dareka-o kizutsukeru kotoeno osore-kara douşitemo şigoto-ga deki-nakat-ta.	Keredomo inoçi-ni-wa kaerarenaito omotte, yappari t**obikomu**noo miawaseteita.

2.1.2.3.2. -ma/-me Fiilden İsim Yapma Ekleriyle

Türkçe –ma/-me isim fiillerin Japonca karşılığı, genellikle fiillerin bağlama biçimi veya geçmiş zaman biçimi gibi başka edat, fiillere bağlanacak şekilde yapıldığı görülmektedir.

Eğlenmeye **avuç dolusu para yeme**ye gidiyorlar. (YD.,s.6) **楽しむ**ために**掌いっぱいのお金を浪費し**に行くところだ。 **Tanoşimu** tameni **tenihira ippaino okaneo roohi şi**ni iku tokoroda.	Gene **görüşme**ye geleceğim de また**逢い**に来ますから(YJ.,s.8) Mata **ai**ni kimas kara.
O gün hem **unuttuğu birkaç parça eşyayı alma**ya hem de ‘‘**eski kapı yoldaşlarını’’ yoklama**ya gelmişti. (YD.,s.7) その日、**忘れていた幾つかの私物を取り**に、又、**古馴染みたちの機嫌伺**に来たのだった。 Sonohi, **wasureteita ikutsukano şibutsuwo torutame**ni mata, **furu najimitaçi-o kigenukagai**ni kita nodatta.	O anda **kara gözbebeğinin içinde canlı görünen görüntüm dağılmaya** başladı. すると、**黒い眸の中に鮮に見えた自分の姿が、ぼうっと崩れて**きた。(YJ.,s.9) Suruto, **kuroi meno nakani azayakani mieta jibunno sugataga, bootto kuzurete** kita.
.....yeşil zeytinlerini yerken, gayriihtiyari **bu konuşma**yla alâkadar olmuş, ... (YD.,s.9) .....緑のオリーブをたべながら、なん	O anda taşın altından çaprazca bana doğru yeşil sapı **uzanmaya** başladı. すると石の下から斜に自分の方へ向

となしに**この話**が耳に入り..... .....midori-no ori-bu-o tabe-nagara, nanto naşini **kono hanaşi**-ga mimini hairi.....	いて青い[48]茎が**伸びて**来た。(YJ.,s.10) Suruto işino şitakara nanameni jibunno hooe muite aoi kukiga **nobite** kita.
Fakat **kız kardeşiyle annesinin iki ay ara ile ölmesi** ... (YD, s.11) しかし、**妹と母親の二ヶ月間隔での死**は... Şikaşi, **imooto to hahaoya no nikagetsu kankaku deno şi**wa...	**Hemenhediye olarak götürebilme**leri için iki sıraya dizilmişti. **すぐ見舞物に持って行ける**ように二列に並べてある。(YJ.,s.38) **Sugu miyagemononi motteikeru** yoo-ni niretsuni narabetearu.
Onların hatırı için **işdilenciliği etme**ye **daha üç beş sene çalışma**ya mecburdu. (YD.,s.15) 彼らのためにも、**仕事を乞い、もうあと何年か働か**ねばならなかった。 Kararano tamenimo, **şigotoo koi, mooato nannenka hataraka**neba naranakatta.	Öylece birdenbire bana da **Niou oyma** hevesi geldi bundan dolayı bakmaktan vazgeçip eve döndüm. それで急に自分も**仁王が彫って**見たくなったから見物をやめて早速家へ帰った。 (YJ.,s.27) Sorede kyuuni jibunmo **Niouga hotte** mitaku natta-kara kenbutsuo yamete sassoku iee kaetta.

2.1.2.3.3.-ış/-iş,-uş/-üs Fiilden İsim Yapma Ekleriyle

Türkçe -ış/-iş,-uş/-üs isim fiilleri genellikle Japoncada fiilden yapılan isim, isim tamlaması veya isim grubu şekliyle karşılanır.

Leyla ile Necla, ailenin **yaşayış** tarzını beğenmiyorlar; yenilik, eğlence ve daha birçok şey istiyorlardı. (YD.,s.56)	Yinede dede, ‘derinleşir, gece olur, dümdüz olur’ diye söyleyerek üçsüz bucaksız yolda **yürüyüşüne** devam etti.

[48] Renkleri ifade ederken kullandığı renk çeşidi de farklı olabilir, ‘ao-i’ aslında mavi rengidir, ancak, Japoncada yeşil renkleri için midori kelimesi olmasına rağmen arasıra ao-i kelimesi kullanılır.

レイラとネジラは、家族の**暮らし**方が気に入らず、最新のもの、娯楽やほかの色々なものを望んでいた。 Reirato nejirawa, kazokuno **kuraşi**kataga kini irazu, saişinno mono, gorakuya hokano iroirona monoo nozonde ita.	それでも爺さんは「深くなる、夜になる、真直になる」と唄いながら、どこまでも真直に**歩いて**行った。(YJ.,s.21) Soredemo jiisanwa ‘fukakunaru, yoruni naru, masuguni naru’ to utai nagara, dokomademo masuguni **aruite** itta.
Bu gidişle sonları ne olacaktı? (YD.,s.59) **この向き**では最後はどうなるか。 **Kono muki**dewa saigowa doo naruka?	Ben geminin nereye gideceğini bilemesem de **yine de gemide kalmamın daha iyi olduğu anlayışı**na nihayet varmama rağmen **o anlayışı**mdan faydalanamadan sınırsız pişmanlık ve korkuyla siyah dalgalara doğru sakin sakin düşmeye devam ettim.
Kanlarının mayasında, **doğuş**ta ne varsa vakti saati geldiği gibi meydana çıkıyor, hiçbir şey onu değiştiremiyordu. (YD.,s.60) 血の中に**生まれ**たときに何があろうと時が来ると現れ何もそれを変えることはできないのだった。 Çino nakani, **umare**tatokini naniga arooto tokiga kuruto araware nanimo soreo kaerarukotowadekinai nodeatta.	自分はどこへ行くんだか判らない船でも、**やっぱり乗っている方がよかったと始めて悟り**ながら、しかも**その悟り**を利用する事ができずに、無限の後悔と恐怖とを抱いて黒い波の方へ静かに落ちて行った。（YJ.,s.31） Jibunwa dokoe ikundala wakaranai funedemo, **yappari noteiru hooga yokattato hajimete satori** nagara, şikamo **sono satori**o riyoo suru kotoga dekizuni, mugenno kookai to kyoofuo idaite kuroi namino hooe şizukani oçite itta.

2.1.2.4. Sıfat Fiil Grubu

Sıfat Fiil Grubu, fiilin zamana bağlı olarak içeren hareketini sıfatlaştıran bir şeklidir. Zaman ve hareket ifadesi taşıdıklarından fiillere, söz diziminde ise isimlere yakındır. Cümle ve kelime gruplarında isim gibi kullanılıp, yalın halde özne, hal eklerini alarak nesne veya yer tamlayıcısı, isimlerinden önce sıfat olarak yer alır. Japoncada fiilin bağlama biçimi, Türkçedeki sıfat fiil işlevi gören biçimlerle veya edatlarla karşılanır.

2.1.2.4.1. -an/-en Sıfat Fiil Ekleriyle

Türkçe –an/-en sıfat fiili, anlattığı hareketin failini nitelendirdiği için yukarıdaki sıfat fiillerden farklıdır. Bu sıfat fiilin Japonca karşılığı, zamana uygun olarak fiilin sözcük biçimi veya geçmiş zaman eki '-ta' ile birleşmiş şekilde yapılır. Anlamı bakımından uygunsa bazen fiil kökenli kelime değil, beşinci örneklerde görüldüğü gibi sıfatlarla da karşılanabilir.

Daha iyisini bilen varsa haber versin, hep birden oraya göç edelim'' der, viran kapıyı vurduğum gibi basıp giderdim. (YD,s.5) **もっといいのを知っている**人が居るなら、知らせて欲しい、皆でそちらに引っ越そう。」と言い崩れかけたドアを叩きつけて出かけたものだった。 **Motto iino-o şitteiru** hito-wa şirasete-kudasai, minnade soçira-ni hikkosou' to-ii, kuzurekaketa doa-o tatakitsuke-te dekaketa-monodatta.	Çok uzaktaki yeşil alanın bittiği yerden yüz binlerce domuz, sürü halinde **bu uçurumun kenarında duran** Şootarou'ya doğru burunlardan ses çıkararak geliyor. 遥の青草原の尽きる辺りから幾万匹か数え切れぬ豚が、群れをなして一直線に、**この絶壁の上に立っている**庄太郎を目懸けて鼻を鳴らしてくる。(YJ.,s.40) Harukano aokusabarano tsukiru atari-kara ikumanbikika kazoekirenu butaga, mureo naşite iççokusenni, **kono kirigişino ueni tatteiru** Şootarouo megakete hanao naraşitekuru.
Bu sözleri söyleyen adam, ... sansar	Ben, **berraklaşacak kadar derin görünen**

yüzlü, keskin beyaz dişli, kara yağız bir gençti. (YD.,s.7) **この言葉を言った**人は、.....鼬顔の尖った白い歯をした濃い褐色の髪の若者だった。 **Kono kotoba-o itta** hito-wa, ... itaçi gao-no, togatta şiroi haoşita koi kaşşokuno kamino wakamonodatta.	bu kara gözlerin parıltısına bakarak buna rağmen ölecek mi diye düşündüm. 自分は**透き徹るほど深く見える**この黒眼の色沢を眺めて、これでも死ぬのかと思った。(YJ.,s.8) Jibunwa **sukitooruhodo fukaku mieru** kono kuromeno tsuyao nagamete, koredemo şinunokato omotta.
Hatibin gözleri bir aralık odanın karanlık bir köşesine, **yüksek bir yazıhanenin arkasından kendisine bakan** bir ihtiyar adamın gözlerine ilişti. (YD.,s.8) 演舌家の目が一瞬、部屋の暗い隅を、**高机の後ろから自分を見つめる**年老いた男性の目とかち合った。 Enzetsukano me-ga işşun heyano kurai sumi-o, **takatsukueno uşirokara jibun-o mitsumeru** toşioita danseino me-to kaçiatta.	Derken, **narince sallanan** sapın tepesinde **hafif eğik duran** uzunca bir gonca, kabarırcasına açıldı. と思うと、**すらりと**[49]**揺ぐ**茎の頂に、**心持首を傾けていた**細長い一輪の蕾が、ふっくらと[50]瓣を開いた。(YJ.,s.10) Toomouto, **surarito yuargu** kukino itadakini, **kokoromoçi kubio katabuketeita** hosonagai içirinno tsubomiga, fukkurato hanabirao hiraita
Çünkü **bu Leman Hanım'ı ilk baştan çıkaran** ben değilim. (YD.,s.23) というのも**レマン嬢を、先にかどわかしたのは**私ではありませんか	Kollarımı kavuşturarak yastık başında otururken, **sırt üstü yatan** kadın, sakin sesle artık ölüyorum der. 腕組みをして枕元に坐っていると、**仰向に寝た**女が、静かな声でもう死にますと

[49] İnce narin durumu ifade eden zarf.

[50]Kabarmış veya içinden şişerek yuvarlak olmuş durumu ifade eder.

ら。 Toiunomo **reman joo o sakini kadowakaşitanowa** wataşi dewa arimasen kara.	いう。(YJ.,s.7) Udegumio şite makuramotoni suwatte iruto, **aomukeni neta** onnaga, şizukana koede moo şinimas toiu.
Ali Rıza Bey de **öğle yemeğine çıkmayan** memurlardandı. (YD.,s.9) アリ・ルザ氏も**昼休みに出かけない**社員の一人だった。 Ari ruza şi mo **hiruyasumini dekakenai** şainnohitoridatta	Bu kadını gördüğümde, **üzülen**in sadece kendim olmadığının farkına vardım. この女を見た時に、**悲しい**のは自分ばかりではないのだと気が附いた。(YJ.,s.29) Kono onnao mita-toki-ni, **kanaşii**nowa jibun bakaridewa nainodato kigatsuita.

2.1.2.4.2. -miş/-mış/-müş/-muş Sıfat Fiil Ekleriyle

Miş'li sıfat fiillerinin Japonca karşılığı genellikle geçmiş zaman eki '–ta' ile birleşen sıfat fiildir.

Bunların çoğu **bire bin katma suretiyle şişirmiş** masallardı. (YD.,s.8) これらのほとんどは、**針小棒大のやり方で膨らまされた**おとぎ話だった。 Korerano hotondowa **şinşou boudaino yarikatade fukuramasareta** otogi banaşi datta.	Sonunda, **yosunlanmış** yuvarlak taşa bakarak, ben o kadın tarafından aldatılmış olabilir miyim, diye düşünmeye başladım. しまいには、**苔の生えた**丸い石を眺めて、自分は女に欺されたのではなかろうかと思い出した。(YJ.,s.10) Şimainiwa, **kokeno haeta** marui işio nagamete, jibunwa onnani damasareta nodewa nakarookato omoi daşita.
Nihayet, **bahçedeki çardağın altına kurulmuş** süslü bir sofra başında ona müjdeyi verdiler. (YD.,s.29) ついに、**庭の東屋の下に調えられた**豪華な食卓で彼に良い知らせを伝え	Şootaroo, çaresiz, **elindeki ince hurma dalından yapılmış** bastonuyla domuzu burnundan vurdu. 庄太郎は仕方なしに、**持っていた細い壜瑯樹の**洋杖で、豚の鼻頭を打った。

た。 Tsuini, **niwano azumayano şitani totonoerareta** gookana şokutakude kareni yoi şiraseo tsutaeta.	(YJ., s.40) Şootarouwa şikatanaşini, **motteita hosoi binroujuno** sutekkide, butano hanadurao utta.
Bir gün bunu **gözlerinde saklanamamış** yaşlarla Şevket'e de itiraf etti. (YD.,s.55) ある日そのことを**抑えきれない**涙とともにシェヴケットにも告白した。 Aru hi sono kotoo **osaekirenai** namidato tomoni şevukettonimo kokuhakuşita.	Sadece, **ak sakal ile örtülmüş** olmasından dolayı onun ihtiyar olduğunu anlıyorum. ただ**白い髯をありたけ生やし**ているから年寄りという事だけは別る。(YJ.,s.18) Tada **şiroi higeo aritake hayaşi** teiru kara toşiyorito iu koto dakewa wakaru.
Bu, onda, **babasının mütemadi telkinleri neticesinde doğup büyümüş** bir duygu idi. (YD.,s.57) これは、彼女に**父親が時期に応じて与えた教育の結果生まれ育った**感情だった。 Korewa, kanojoni **çiçioyaga jikini oojite ataeta kyooikuno kekka umare sodatta** kanjoo datta.	Ve **omuzuna atılmış** kutunun ağzını açtı, havlunun ucundan tutup oraya attı. そうして、**肩に掛けた**箱の口を開けて、手拭の首を。ちょいと撮んで、ぽっと放り込んだ。（YJ., s.22） Sooşite, **katani kaketa** hakono kuçio akete, tenuguino kubio, çoito tsumande, potto hoorikonda.
..... ortalık karardıktan sonra **yorgunluktan bitmiş** bir halde eve dönüyordu. (YD.,s.80) ……辺りが暗くなってから、**疲れ果てて**家に帰ってくるのだった。 ..... atariga kuraku nattekara,	Tanrıça, **silinmiş** elini ince kuşağın arasına sokmuş, yandan dedenin yüzüne bakıp dikiliyordu. 神さん**は拭いた**手を、細い帯の間に挟んで横から爺さんの顔を見て立っていた。(YD.,s.19) Kamisanwa **fuita** teo, hosoi o bino aidani hasande yokokara jiisanno kaoo mite

tsukarehatete ieni kaette kurunodatta.	tatteita

2.1.2.4.3. -dik/-dık,-dük/-duk,-tik/-tık,-tük/-tuk Sıfat Fiil Ekleriyle

Bu tür sıfat fiillerin Japonca karşılığı da genellikle geçmiş zaman eki '-ta' ile birleşen bir fiil şekli ile yapılır. Ancak, istemek gibi arzu ifade eden fiiller, Japoncada sıfat olduğu için geçmiş zaman değil, geniş zamanla karşılanır.

Onlar **böyle alabildiklerin**e yaşayıp eğlenirken ..... **İstediğim**i yiyip giymeyeyim? **Canımın çektiğ**i bir kadını bir kere koynuma almayayım?'' (YD.,s.6) やつらが**こんな風に手にした**もので存分に楽しんでいるのに.....**欲しいもの**を手に入れられないんだ？**いいなあと思う**女性を一度だって抱けないんだ？ Yatsuraga **konna fuuni teni şita** monode zonbunni tanişinde irunoni..... **hoşii mono**o teni irerarenainda? **İnaa to omou** joseio içido datte dakenainda?	Ben, bu şekilde bir tane iki tane diye sayarken **kaç tane kırmızı güneşi gördüğ**ümü bilmiyorum. 自分はこういう風に一つ二つと勘定して行くうちに、**赤い日をいくつ見た**か分からない。(YJ.,s.10) Jibunwa koo iu fuuni hitotsu futatsu to kanjoo şite iku uçini, **akai hio ikutsu mita**ka wakaranai.
Bulunduğun yerde ne kadar kakıştırsan nafile…(YD.,s.7) **留まっている**所でどれほどつぶやいても無駄だ…… **Todomatteiru** tokorode dorehodo tsubuyaiemo mudada…	Biraz sonra, **kadının dediği** gibi güneş doğudan doğdu. そのうちに、**女のいった**通り日が東から出た。(YJ.,s.10) Sono uçini, **onnano itta** toori higa higaşikara deta.
Ali Rıza Bey sarardı, **dudaklarının ve sakalının hafifçe titrediğ**ini belli etmemeye çalışarak gülümsedi: (YD, s.10)	Şootaroo **bir kadın tarafından kaçırıldıktan sonra** yedinci gecede geri dönmüş ve birdenbire ateşi çıktı, yatıyor diye, Ken Bey bana haber

アリ・ルザ氏は蒼白になった。**唇と髭がわずかに震えている**のを明らかにしないよう気を付けながら微笑んだ。 Ari ruza şiwa soohakuni natta. **Kuçibiruto higega wazukani furuete iru**noo akirakani şinaiyoo kio tsukenagara hohoenda.	vermeye geldi. 庄太郎が**女に攫われてから**七日目の晩にふらりと帰って来て、急に熱が出てどっと、床に就いていると云って健さんが知らせに来た。（YJ.,s.38） Şootarooga **onnani sarawaretekara** nanokameno banni furarito kaettekite, kyuuni netsuga dete dotto, tokoni tsuiteiru toitte kensanga şiraseni kita.
Nihayet dört senelik bir dinlenme müddetinden sonra da –**elli yaşına girdiği** gün- son bir kızla yarım düzineyi tamam etti. (YD.,s.13) ついに四年の休暇を取った後、－**五十歳になった**日―末娘で半ダースを揃えた。 Tsuini yonen no kyuuka o totta ato, -**gojussaini natta** hi- sue musumede handa-su o soroeta.	Tarla içindeki yol eğri büğrü olunca **istediğimiz** gibi çıkamıyoruz. 田の中の路が不規則にうねってなかなか**思う**ように出られない。(YJ.,s.15) Tanonakano miçiga fukisokuni unette nakanaka **omou**yooni derarenai.
Benim tanıdığım Muzaffer Bey, insan bir çocuktur... (YD.,s.19) **私の知っている**ムザッフェル氏は、ちゃんとした人です。 **Watasıno şitteiru** muzafferu şiwa, çanto şita hito des.	**Geniş tapınak olduğundan** ortam sakin, kimse yok gibi. **広い寺だから**森閑として人気がない。(YD.,s.11) **Hiroi teradakara** şinkanto şite hitokega nai.

2.1.2.4.4. -acak/-ecek Sıfat Fiil Ekleriyle Yapılan Sıfat Fiil

İşlek olan bu sıfat fiiller, Japoncada gelecek zaman veya tahmin ifadeleriyle birlikte kullanılır. Şekil olarak genellikle geçmiş olmayan zamanı karşılayan fiillerin sözcük biçimi ile karşılanır.

Bir babanın çocuklarına bırakacağı en kıymetli miras temiz bir isimdir.(YD.,s.6) **父親として子供たちに残すことの出来る**最も価値のある遺産は、清い名前だ **Çiçioyatoşite kodomotaçini nokosu kotono dekiru** mottomo kaçino aru isanwa kiyoi namaeda.	Hiç de **öleceğe** benzemiyor. 到底**死にそう**には見えない。(YJ.,s.7) Tootei **şini soo**niwa mienai.
Dilenci gibi **boş yere sızlanacağ**ına sen de talihini tecrübe et…(YD.,s.6) 乞食のように**空に向かってぼやくく**らいなら、お前も運を試せ… Kojikino yooni **kuuni mukatte boyaku** kurainara, omaemo uno tamese...	**Say, say, sayılamayacak** kadar çok kez kırmızı güneş başımın üzerinden geçip gitti. **勘定しても、勘定しても、しつくせない**ほど赤い日が頭の上を通り越して行った。(YJ.,s.10) **Kanjoo şitemo, kanjoo şitemo, şitsukuse nai** hodo akai higa atamano ueo toori koşite itta.
İnsanların **paradan başka şeylerle de mesut olacak**larına inanarak yaşadım. (YD, s.10) 人が**お金以外のものでも幸せになれる**と信じて生きてきました。 Hitoga **okane igaino monodemo şiawaseni nareru**to şinjite ikite kimaşita.	Onun dışında **bahsedilecek** bir özelliği de yok. その他には**これという**特色もない。(YJ.,s.38) Sono hoka-ni-wa **kore-to iu** tokuşoku-mo nai.
Titiz denecek kadar temiz, **gülünç**	**Karanlığına karşı koyabilecek** kadar

denecek kadar nazik bir adamdı. (YD.,s.12) **潔癖と言わ**れるほど清潔な、**滑稽なほど**礼儀正しい人だった。 **Keppekito iwarer**uhodo seiketsuna, **kokkeinahodo** reigitadaşii hitodatta.	cesur sesiydi. **暗闇を弾き返す**ような勇ましい音であった。(YJ.,s.23) **Kurayami-o hajiki-kaesu** yoona isamaşii oto-deat-ta.
Siz fevkalade iyi, bu asırda, **bu dünyada emsali bulunmayacak** kadar başka bir insansınız. (YD.,s.23) あなたは大層良い、この時代に、**この世の中で類を見ない**ほど違う人です。 Anatawa taisoo yoi, kono jidaini, **kono yononakade ruio minai** hodo çigau hitodes.	Dahası parasını **ne kadar sayısa da daha bitecek** hali yok. しかも札の数は**どこまで行っても尽きる**様子がない。(YJ.,s.33) Şikamo satsuno kazuwa **dokomade ittemo tsukiru** yoosuga nai.

2.1.2.4.5. -ar/-er,-r,-ır/-ir,-ur/-ür, -maz/-mez Sıfat Fiil Ekleriyle

Japoncada gelecek zamanla geniş zaman arasında şekil farkı yoktur, onun için bu şekillerin karşılığı verilirken hangi zaman kavramının daha uygun olduğu cümledeki başka unsurlarla uyumu sağlayacak şekilde yapılması gerekir. Gelecek zaman eki ile yapılan sıfat fiiller de aynı şekilde, fiillerin sözcük biçimiyle verilir.

Fakat **ne malumatına de çalışkanlığı işe yarar** cinsten değildi. (YD.,s.12) しかし**知識の豊かさも勤勉さも役に立つ**ものではなかった。 Şikaşi **çişikino yutakasamo kinbensamo yakuni tatsu** monodewa nakatta.	Acaba öyleyse **herkesin yapabilir** bir şey diye düşünmeye başladım. 果たしてそうなら**誰にでも出来る**事だと思い出した。(YJ,s.27)
Zaman zaman içindeki ümitsizlik **dayanılmaz** bir dereceye çıktıkça Şevket'i aklına getirir, içine bir mabet	

serinliği çöktüğünü duyardı. (YD.,s.54) 時々、内心の**絶望**がある程度までこみ上げてくるたびにシェブケットのことを考え、内心が神殿の平安さに満たされるのを感じるのであった。 Tokidoki, naişinno **zetsuboo**ga aruteidomade komiagete kurutabini şevukettono kotoo kangae, naişinga şindenno heiansani mitasareru noo kanjiru node atta.	Hataşite sonara **darenidemo dekiru** kotodato omoidaşita.
Hayriye Hanım, artık şimdi **bütün bütün yanına varılmaz** bir hale gelmişti.(YD.,s.55) ハイリエさんは、もはや完全に**傍に近づけない**ようになっていた。 Hairiesanwa mohaya kanzenni **sobani çikadukenai** yooni natteita.	Başta dizine kadar olan derinlik, yavaş yavaş ilerledikçe belinden gögüsüne kadar suya batarak **görünmez** oluyor. 始めは膝くらいの深さであったが、だんだん腰から、胸の方まで水に浸って**見えなく**なる。(YJ.,s.21) Hajimewa hiza kuraino fukasade attaga, dandan koşikara, muneno hoomade mizuni tsukatte **mienaku** naru.
İki yetişmiş evladın geceli gündüzlü ağladığını görmek **dayanılır** şey miydi? (YD.,s.57) 二人の成長した子供たちが昼夜を問わず泣いているのを見ているのは**耐えられる**ことだろうか。 Futarino seiçooşita kodomotaçiga çuuyao towazu naiteirunoo mirunowa **taerareru** koto darooka.	
Ailenin elinde şimdilik onların güzelliğinden başka **geçer** akçe kalmamıştı. (YD.,s.60) 家族の手元には今のところ彼女たちの美しさの他には**通用する**尺度が残っていなかった。 Kazokuno temotoniwa imano tokoto kanojotaçino utsukuşisano hokaniwa **tsuuyoosuru** şakudoga nokotteinakatta.	

2.1.2.4.6. –yor Ekiyle

Japoncada şimdiki zaman, aslında şimdiki zamandan ziyade halen devam etmekte olan kılınışı karşılayan '-teiru' fiilden yapılmış edat ile ifade edilir.[51]Bu edatla yapılan kelime grubu veya birleşmiş fiiller Japoncada işlektir. Aslında aşağıdaki Türkçe örneklerin birinde –yor eki "gibi" edatıyla birleşik cümle kurmuş durumundadır. Bu örneğe istinaden diğer "iç içe birleşik cümle" formundaki cümleler de buraya alınmış oldu.

Hepsi de **bu yaşları sevinçten, iftihardan geliyor** sandılar. (YD.,s.30) みんなも**この涙は喜びのために流れている**と思っていた。 Minnnamo **kono namidawa yorokobino tameni nagareteiru** to omotteita.	**Muhteşem şeyler elimin altından hızla kaçıyor** gibi hissediyorum. **凄いものが手元から、すうすうと逃げて行く**ように思われる。(YJ.,s.12) **Sugoimonoga temotokara, suusuuto nigete iku**yooni omowareru.
..... **temelinden sarsılıyor** gibi olan evin harap tavanlarından tozlar yağardı…(YD.,s.78) .....**基礎から揺れている**様な家の天井から埃が舞い落ちるのだった。 .....**kisokara yureteiru**yoona ieno tenjookara hokoriga maioçiru nodatta.	Ama Unkei ise **garip veya acayip diye hiç hissetmiyor** gibi hararetle oyuyor. しかし運慶の方では**不思議とも奇体ともとんと感じ得ない**様子で一生懸命に彫っている。(YJ.,s.26) Şikaşi Unkeino hoodewa **fuşigitomo kitai tomo tonto kanjienai** yoosude işşoo kenmee ni hotteiru.
Gençlikleri geçiyor sayılırdı. (YD.,s.59) **若さは過ぎ去りつつある**といえる	Beklemekten canı sıkıldığı için **ayakta duruyor** olmalı. 辻待をして退屈だから**立っている**に相

[51]Türkçedeki '-yor' ekinin yürümek fiilden geliştiğini düşünürsek ilginç bir benzerliktir.

のだ。 **Wakasawa sugisari tsutsu aru**to ierunoda.	違ない。(YJ.,s.25) Tsujimaçio şite taikutsu-dakara **tatteiru**ni çigainai.

2.1.2.5. Zarf Fiil Grubu

Zarf Fiil Grubu, söz diziminde fiillerin zarf kullanışını sağlayan veya birleşik fiil gruplarında ana fiili yardımcı fiile bağlayan fiil grubudur. Fiil kök veya gövdelerine zarf fiil ekleri getirilerek yapılır. Japoncada ise anlam ve işleve uygun olan bağlaç veya edatlarla karşılığı verilebilir.

2.1.2.5.1. -arak/-erek Zarf Fiil Ekleriyle

Bu zarf fiilin Japonca karşılığı bir iş yaparken aynı anda yapıldığını ifade eden '-nagara' eki ile yapılır, bazen de bağlama eki, '-te' ile de karşılanabilir.

Yerinde doğrulmuş, **fantezi ipek çoraplarını, yeni gömleğini gururla göstererek** gülüyordu: (YD.,s.8) その場で背筋を伸ばし、**風変わりな絹の靴下や、新しいシャツを自慢げに見せながら**笑っていた。 Sonobade sesujio nobaşi, **fuugawarina kinuno kutsuşitaya, ataraşii şatsuo jimangeni misenagara** waratteita.	**Evet, öleceğim, diyerek** kadın gözlerini fal taşı gibi açtı. **死にますとも、といいながら**、女はぱっちりと眼を開けた。(YJ.,s.7) **Şinimas tomo, to iinagara**, onnawa paççirito meo aketa.
.....işittiği şeyle iştahını kesmiş gibi **çatalını bırakarak** başını kaldırmıştı. (YD.,s.9) .....耳に入り食欲をなくしたかのように**フォークを置いて**頭を上げたのだった。 .....mimini hairi, şokuyok-ga nakunatta-ka-no	Ve gökten düşen yıldız parçasını **mezar işareti olarak** koyunuz. そうして天から落ちて来る星の破片を**墓標に**置いて下さい。(YJ.,s.8) Sooşite tenkara oçitekuru hoşino

youni **fo-ku-o oite** atama-o age-ta-no-dat-ta.	kakerao **haka jiruşini** oite kudasai.
Ali Rıza Bey sarardı, **dudaklarının ve sakalının hafifçe titrediğini belli etmemeye çalışarak** gülümsedi: (YD, s.10) アリ・ルザ氏は蒼白になった。**唇と髭がわずかに震えているのを明らかにしないよう気を付けながら**微笑んだ。 Ari ruza şiwa soohakuni natta. **Kuçibiruto higega wazukani furuete irunoo akirakani şinaiyoo kio tsukenagara** hohoenda.	**Komutan meşaleyi benim yüzüme tutarak** ‘‘ ölüm mü yaşam mı’’ diye sordu. **大将は篝火で自分の顔を見て**、死ぬかいきるかと聞いた。 （YJ., s.22） **Taişou-wa kagaribi-de jibun-no kao-o mi-te** şinu-ka ikiru-ka-to kii-ta.
Fakat kız kardeşiyle annesinin iki ay ara ile ölmesi onu birdenbire İstanbul’dan soğutmuş, **Suriye’de bir kaza kaymakamlığı alarak** gurbete çıkmasına sebep olmuştu. (YD, s.11) しかし、妹と母親の二ヶ月間隔での死は、突然、彼のイスタンブルに対する熱意を冷まし、**シリアの地方の郡令職に就いて**異国に出かける要因となったのであった。 Şikaşi, imooto to hahaoya no nikagetsu kankaku deno şiwa totsuzen kareno ısutanburuni taisuru netsuio samaşi, **şiriano çihoono gunrei şokuni tsuite** ikokuni dekakeru youinto natta node atta.	Dağ kapısının önünden 10-12 metrelik mesafede kocaman kızıl çam ağacı var, **o ağacın gövdesi çapraz şekilde dağ kapısının kiremitlerini gizleyerek** ta gökyüzüne kadar uzanıyor.. 山門の前五、六間の所には、大きな赤松があって、**その幹が斜めに山門の甍を隠して**、遠い青空まで伸びている。(YJ.,s.25) Sanmonnno mae go, rokkenno tokoroniwa, ookina akamatsuga atte, **sono mikiga nanameni sanmonno irakao kakuşite**, tooi aozoramade nobiteiru.
Başkaları, müdürle Leman arasındaki münasebeti şüphesiz çoktan sezinlemişler, **bu işte onun da parmağını görerek** haksız yere günaha girmişlerdi. (YD,s.20)	Sadece **siyah dumanını çıkararak ve dalgaları yararak** gideceği kesindir.

他の人々は上司とレマンの間の関係に疑いもなくずっと気づいていたらしい、**この件で彼も片棒を担いでいると見て**不当な罪を犯していた。 Hokanohitobitowa jooşito remanno aidano kankeeni utagaimonaku zutto kiduiteita raşii, **kono kende karemo katabooo katsuideiruto mite** futoona tsumio okaşiteita.	ただ**黒い煙を吐いて波を切って**行くことだけは確かである。（YJ.,s.29） Tada **kuroi kemurio haite namio kitte** ikuoto-dake-wa taşikadearu.

2.1.2.5.2. -ıp/-ip,-up/-üp Zarf Fiil Ekleriyle

Bu tür zarf fiili, Japoncada '-te' bağlama eki ile karşılanır. Türkçede –ıp...-ıp...ıp... zarf fiil grubuyla cümle genişletilebileceği gibi Japoncada da aynı şekilde –te... –te... –te... zarf fiil grubuyla cümle genişletebilir.

Bu cereyan neticesinde **eski ahlak kaidelerinin yıkılıp** değişmemesine nasıl imkân görürsünüz? (YD, s.10) この風向きの結果**古い道徳基準が崩れ**変わってしまわないなんてどうしたら可能に思われるのですか。 Kono kazamuki-no kekka **furui doutoku kijun-ga kuzure** kawat-teşimawa-nai nante dooşitara kanou-to omowareru nodeska?	Bu yüzden, **iyice yastığına yaklaşıp** ölmeyeceksin değil mi? İyi misin? diye yineledim. それで、**ねんごろに枕の傍へ口を付けて**、死ぬんじゃなかろうね、大丈夫だろうね、とまた聞き返した。(YJ.,s.8) Sorede, **nengoroni makurano sobae kuçio tsukete**, şinunja nakaroone, daijoobu daroone, to mata kiki kaeşita.
Serbest bir tavırla Dahiliye Nâzırı'nın yanından çıkmasına, **koridorlarda yürekli yürekli gülüp** söylemesine bakılırsa bu genç, herhalde çok	**Bir solukta kendimi dev kayaya çarpıp**, kemiğim de etim de tamamen parçalansın istiyorum.

ilerlemişti. (YD.,s.15) 自由に内務大臣の傍に上がり、**廊下でも大様に笑い**、話しているのをみると、この若者はどうやらかなり昇進したらしい。 Jiyuuna yoosude naimudaijinno sobani agari, **rookademo ooyooni warai,** hanaşiteirunoo miruto, kono wakamonowa dooyara kanari şooşin şita raşii.	**ひと思に身を巨巌の上にぶつけて**、骨も肉もめちゃめちゃに砕いてしまいたくなる。(YJ.,s.13) **Hitoomoini mio ooiwano ueni butsukete,** honemo nikumo metyametyani kudaite şimaitakunaru.
Fakat nedense **fazla arayıp** sormak içinden gelmemişti. (YD.,s.18) しかし何故か**必要以上に声をかけたい**と思えなかった。 Şikaşi nazeka **hitsuyoo ijooni koeo kaketai** to omoenakatta.	Ben, ondan sonra **bahçeye inip** bir inci midye kabuğuyla çukuru kazdım. 自分はそれから**庭へ下りて**、真珠貝で穴を掘った。(YJ.,s.9) Jibunwa sorekara **niwae orite**, şinjugaide anao hotta.
Dün bir deri bir kemik halinde **eve getirip** bırakmışlar... (YD.,s.19) 昨日骨と皮ばかりの状態で**家に連れてきて**放り出したらしい… Kinoo honeto kawabakarino jotaide **ieni tsuretekite** hooridaşita raşii...	**Bakarken birdenbire uzayıp,** tam benim göğüsüme kadar gelince durdu. **見る間に長くなって**丁度自分の胸のあたりまで来て留まった。(YJ.,s.10) **Mirumani nagaku natte** çoodo jibunno muneno atarimade kite tomatta.
Ayşe **komşu bahçelerden demet demet çiçek toplayıp** gelmişti. (YD.,s.31) アイシェは**隣の庭から束になるほど花を集めて**きていた。 Aişewa **tonarino niwalara tabani naruhodo hanao atsumete** kiteita.	**Ne yapıp edip** anlamazsam olmaz. **どうしても**悟らなければならない。(YJ.,s.12) **Dooşitemo** sator-anakereba-naranai.

2.1.2.5.3. -ınca/-ince,-unca/-ünce Zarf Fiil Ekleriyle

Bu zarf fiili Japoncada fiillerin sözcük biçimi + bağlama eki '-to' veya –ta biçimi fiil + varsayımı ifade eden eki '-tara' şeklinde karşılanır. Fiilin ifade ettiği işin bitip bitmediği hangi şeklin seçileceğini etkiler. Zarf fiilin ifade ettiği hareketin tamamlandıktan sonra ana cümledeki işin yapılması gerekirse, -tara eki ile karşılanması daha uygundur.

İş böyle olunca içimde kopacak kıyameti varın siz düşünün. (YD.,s.6) こういった状況で、私の中で吹き荒れる嵐をどうかあなた方も考えてみてください。 **Kouitta joukyou-de** wataşi-no naka-de fukiareru araşi-o douka anatagata-mo kangaete-mite-kudasai.	**O zaman benim yüzümü görebiliyor musun? diye ciddiyetle sorunca,** görebiliyor muyum? İşte oraya yansıyorsun diye hafifçe gülümseyiverdi. じゃ、私の顔が見えるかいと一心に聞くと、見えるかいって、そら、そこに、写ってるじゃありませんかと、にこりと笑って見せた。(YJ.,s.8) **Ja, wataşino kaoga mierukai to işşinni kikuto,** mierukai tte, sora, sokoni, utsutteruja arimasenka to, nikorito waratte miseta.
Belki **ölünce**ye kadar da orada kalacaktı. (YD, s.11) もしかしたら死ぬまでそこに留まるはずだった。 Moşikaşitara **şinu**made sokoni todomaru hazudatta.	**Ölünce** gömün. 死んだら、埋めて下さい。(YJ.,s.8) **Şindara**, umete kudasai.
Etiyle sütüyle karışmamayı öteden beri meslek edinen Ali Rıza Bey, bu meselede ateş kesilmiş, **kendini attırınca**ya kadar uğraşmıştı. (YD.,s.14)	**Ben senin gözün ne zaman bozuldu, diye sorunca**, çoktan diye cevap verdi.

富んだ人々には干渉しない、というのを随分前からモットーにしていたアリ・ルザ氏だが、この件では火を噴き、**首になるまで**頑張ったのだった。 Tonda hitobitoniwa kanşooşinai,toiunoo zuibun maekara motto-ni şiteita Ari ruza şidaga, kono kendewa hio fuki, k**ubini narumad**e ganbatta nodatta.	**自分が御前の眼は何時潰れたのかいと聞くと**、なに昔からさと答えた。(YJ.,s.14) **Jibunga omaeno mewa itsu tubureta-no-ka-i-to** kikuto, nani mukaşi-kara-sa-to kotaeta.
Ben ölünce sen benim yerime geçeceksin! Diye büyütmüştü. (YD.,s.30) **私が死んだら**お前が私の立場を引き継ぐのだ。 **Watasiga şindara** omaewa wataşino taçibao hikitsugunoda!	**Torii'den geçince** ardıç ağacının tepesinde her zaman baykuşlar ötüyor. **鳥居を潜ると**杉の梢で何時でも梟が鳴いている。(YJ.,s.36) **Torii-o kuguru-to** sugi-no kozue-de itsu-de-mo fukurou-ga nai-teiru.
Oğlu Şevket'e gelince, ihtiyar baba için dünyada teselli ve saadet namına sadece o kalmıştı. (YD.,s.53) **息子のシェブケットといえば**、老いた父親にとって世界中で慰めや幸せと言えるのはただ彼のみだった。 **Musukono şevuketto to ieba,** oita çiçioyanitotte sekaijuude nagusameya şiawaseto ieru nowa tada kerenomi datta.	**Yaşam deyince** teslim, **ölüm deyince** yenilgiyi kabul etmeyeceği anlamına gelir. **生きると答えると**降参した意味で、**死ぬと云うと**屈服しないと云う事になる。(YJ., s.22) **İkiruto kotaeruto** koosan şita imide, **şinuto iuto** kuppuku şinaito iu kotoni naru.

2.1.2.5.4. -madan/-meden Zarf Fiil Ekleriyle

Türkçe -madan/-meden zarf fiili, Japoncada olumsuz eki + bağlama edat veya eklerinden biriyle karşılanır.

Ağır ağır sofrayı temizlemekte meşgul olan	**Horoz ötmeden** önce kadını

Hayriye Hanım, **başını çevirmeden**: -Evet... Öyle... dedi. (YD.,s.35) 気だるげに食卓を片づけるのに忙しいハイリエさんは、**振り向きもせず**：ーええ…そう…と言った。 Kedarugeni şokutakuo katadukerunoni isogaşii hairie sanwa, **furimukimo sezu**: - ee... sou... toitta.	buraya çağırmam gerek.. **鶏が鳴く**までに女を此処へ呼ばなければならない。(YJ.,s.23) **Niwatoriga naku**madeni onnao kokoe yob-anakereba-naranai.
Gramofon bütün gece çalar, çılgın kahkahalar, çığlık çığlığa boğuşmalar içinde **durmadan** dans edilir…(YD.,s.78) レコードが一晩中鳴り響き、大笑い、金切り声の大騒ぎの中で**止まることなく**踊り続け..... Reko-doga hitobanjuu narihibiki, oowarai, kanakirigoeno oosawagino nakade **tomarukotonaku** odoritsuduke	Ben **ölmeden** önce bir kez sevdiğim kadını görsem dedim. 自分は**死ぬ**前に一目思う女に逢いたいといった。 (YJ., s.23) Jibunwa **şinu** maeni hitome omou onnani ai-tai-to itta.
Cazbant durmadan çalıyor, iki gün evvel kafesleri sökülmüş pencerelerin arkasında bir alay insanın mütemadiyen sıçrayıp tepindiği görünüyordu. (YD.,s.72) **ジャズバンドは止まることなく**演奏をし、二日前に窓枠を取った窓の後ろでは一隊をなす人々が、引き続き飛び跳ねているのが見えていた。 **Jazubandowa tomarukotonaku** ensoo o şi, futsuka maeno madowakuo totta madono uşirodewa ittai o nasu hitobitoga, hikitsuduki tobihanete irunoga mieteita.	Yandaki salonun yer rafına konulan saat **bir sonraki saatte tekrar çalmadan** önce, mutlaka anlamış olacağım. 隣の広間の床に据えてある置時計が**次の刻を打つ**までには、きっと悟って見せる。(YJ.,s.12) Tonarino hiromano yukani suetearu okidokeiga **tsugino tokio utsu-**made-ni-wa, kitto satotte miseru.

O, artık kılı kırk yaran, **günlerce düşünüp üzülmeden** en ehemmiyetsiz bir işe teşebbüs etmeyen eski mahcup, korkak Babıâli efendisi değildi. (YD, s.89) 彼は、もはや些細なことを気に病み、**何日も考えふさぎ込まずには**ごくつまらないことすら決められない昔の内気で小心者の政府高官ではなかった。 Karewa, mohaya sasaina kotoo kini yami, **nanniçimo kangae fusagi komazuniwa** goku tsumaranai kotosura kimerarenai mukaşino uçikide şooşinmonono seifu kookandewa nakatta.	Unkei, **seyircilerin eleştirilerini hiç ardılış etmeden** keski ve çekici kullanıyor. 運慶は**見物人の評判には委細頓着なく**鑿と槌を動かしている。（YJ., s.25） Unkeiwa **kenbutsu ninno hyoubanniwa isai tontyaku naku** nomito tsuçio ugokaşiteiru.
Çünkü Hayriye hanım kızarsa yalnız bağırmakla iktifa edecek, **zihninde tasarladığı kim bilir hangi imkansız şeyi isteyemeden** kendisinden ayrılacaktı. (YD, s.97) というのもハイリエさんは怒ったら怒鳴り散らすので満足し、**頭の中で考えていたはずの何とも実現不可能なことを要求できずに**自分から去っていくはずだった。 Toiunomo hairiesanwa okottara donariçirasunode manzokuşi, **atamano nakade kangaeteita hazuno nantomo jitsugen fukanoona kotoo youkyuu dekizuni** jibunkara satte iku hazudatta.	Beyaz adam **hiç bir şey demeden** elindeki kehribar rengi tarakla hafifçe benim başımı vurdu. 白い男は、**何にも云わずに**、手に持った琥珀色の櫛で軽く自分の頭を叩いた。（YJ.,s.32） Şiroi otokowa **nanimo iwazuni,** teni motta kohaku irono kuşide karuku jibunno atamao tataita.

2.1.2.5.5. -alı/-eli Zarf Fiil Ekleriyle

Bu zarf fiili, Japoncada ‘-te kara’ veya ‘-te irai’ şeklinde karşılanır.

Aranızdan ayrılalı bir ay var mı? (YD.,s.7) **皆さんの元を離れてから**ひと月経ったかな？ **Minasan-nomoto-o hanarete-kara** hitotsuki tat-ta-ka-na?	**Şootaroo bir kadın tarafından kaçırılalı** yedinci geceydi, sebepsiz geri döndü derken birdenbire ateşi çıktı ve yatıyor diye Ken Bey haber vermeye geldi. **庄太郎が女に攫われてから**七日目の晩にふらりと帰って来て、急に熱が出てどっと、床に就いていると云って健さんが知らせに来た。（YJ.,s.38） **Şootarooga onnani sarawaretekara** nanokameno banni furarito kaettekite, kyuuni netsuga dete dotto, tokoni tsuiteiru toitte kensanga şiraseni kita.

2.1.2.5.6. -ken Zarf Fiil Ekiyle

Faili de hareketi de farklı olan bir kaç işin aynı zamanda devam ettiğini ifade edebilen –ken zarf fiili, Japoncada zamanı ifade eden –tokini, -uçini gibi isimlerle veya '-to', '-te' gibi bağlama ekleriyle karşılanabilir.

..... **sokakları dolana dolana evime giderken**, omuz başımdan lüks otomobiller geçer. (YD.,s.6) .....**あちらこちら回り道をしながら家に向かっている時に**、すぐ脇を豪華な車が通りかかる。 **.....açirakoçira mawarimiçio şi nagara ieni mukatte iru tokini,** sugu wakio gookana kurumaga toori kakaru.	**Kollarımı kavuşturarak yastık başında otururken** sırt üstü yatan kadın, sakin sesle artık ölüyorum der. **腕組みをして枕元に坐っていると**、仰向に寝た女が、静かな声でもう死にますという。(YJ.,s.7) **Udegumio şite makuramotoni suwatte iruto**, aomukeni neta onnaga, şizukana koede moo şinimas toiu.
Ali Rıza Bey **kitabı kapatırken** daima ''Ah bir tekaüt olsam,'' diye söylenirdi.	Ben, **bu şekilde bir tane iki tane diye sayarken** kaç tane kırmızı güneşi

(YD.,s.44) アリ・ルザ氏は**本を閉じる際に**いつも、「ああ、年金生活になればなあ」とつぶやくのだった。 Ali Ruza şiwa **hon-o tojirusaini** itsumo ‘‘ Aa nenkin seekatsuni narebanaa’’ to tsubuyakunodatta.	gördüğümü bilmiyorum. 自分は**こういう風に一つ二つと勘定して行くうちに**、赤い日をいくつ見たか分からない。(YJ.,s.10) Jibunwa **koo iu fuuni hitotsu futatsu to kanjoo şite iku uçini,** akai hio ikutsu mitaka wakaranai.
Ali rıza bey **günden güne çöken vücudu, bozulan kıyafetiyle sinsi sinsi dolaşarak damat ararken** neler görüyordu? (YD., s.94) アリルザ氏は、**日々壊れていく身体に、乱れた服装でこそこそと歩き廻り婿を探しながら**何を見ていたのか。 Ali ruza şiwa **hibi kowareteiku karadani midareta fukusoode kosokosoto arukimawari mukoo sagaşinagara** nanio miteita-no-ka.	**Köprü de, kayık da olmadığı için burada mola verip kutu içindeki yılanı gösterecektir diye düşünürken** dede nehrin suyuna girip dalmaya başladı. **橋も舟もないから、ここで休んで箱の中の蛇を見せるだろうと思っていると、**爺さんはざぶざぶ河の中へ這入り出した。(YJ.,s.21) **Haşimo funemo naikara, kokode yasunde hakono nakano hebio miserudarooto omotteiruto**, jiisanwa zabuzabu kawano nakae hairi daşita.
Ali Rıza Bey **daha kapıdan girerken** söylenmeyi lüzum görülen bu kelimeyi nasıl buldu? (YD., s.154) アリ・ルザ氏は、**やっとドアから入ったところで**言う必要があると思われたこの言葉をどのように受け止めたか。 Ali Ruza şi-wa **yatto doakara haitta tokorode** iu hitsuyooga aruto omowareta kono kotobao donoyooni uketometaka	**Derken** üç dakika kadar geçtikten sonra, bu sefer sepeti alınız demeye başladı. **すると**三分ばかりして、今度は籠を御買いなさいと云いだした。 (BÇ., s.46) **Suruto** sanpun bakari şite, kondowa kagoo okainasai to iidaşita.

Her zamanki ateşli, heyecanlı sesiyle ümit verici şeyler söylerken birdenbire yorulmuş gibi duruyor, hiç sebepsiz bedbinleşiyordu.(YD.,s.62) **いつもの熱意のある、活き活きした声で希望のあることを話している**と突然疲れたように口ごもり、なんでもないことで落ち込むのだった。 **İtsumono netsuino aru, ikiikşita koede kiboono aru kotoo hanaşiteiruto** totsuzen tsukareta yooni kuçigomori, nandemo naikotode oçikomu nodatta.	Çocuk **bu ayak seslerini duyarken** annesinin sırtında uyurdu. 子供は**この草履の音を聞きながら**母の背中で寝てしまう事もあった。（YJ., s.35） Kodomowa **kono zoorino otoo kikinagara** hahano senakade neteşimau kotomo atta.

2.1.2.5.7. -dıkça/-dikçe,-dukça/-dükçe Zarf Fiil Ekleriyle

Bir hareketin tekrarlandığını ifade eden bu zarf fiilin Japonca karşılığı, fiilin sözcük biçimi + -‘tabini’ veya ‘-ni tsuke’ şeklinde yapılır.

Zaman zaman içindeki ümitsizlik dayanılmaz bir dereceye çıktıkça Şevket’i aklına getirir, içine bir mabet serinliği çöktüğünü duyardı. (YD.,s.54) **時々、内心の絶望がある程度までこみ上げてくるたびに**シェブケットのことを考え、内心が神殿の平安さに満たされるのを感じるのであった。 **Tokidoki, naişinno zetsubooga aruteidomade komiagete kurutabini** şevukettono kotoo kangae, naişinga şindenno heiansani mitasareru noo kanjiru node atta.	Toprağı kazdıkça midye kabuğunun arkasını ay ışığı vuruyor, ışıl ışıl parlıyordu. **土をすくう度に**、貝の裏に月の光が差してきらきらした。(YJ.,s.9) **Tsuçio sukuu tabini,** kaino urani tsukino hikariga saşite kirakira şita.

Hayriye Hanım, Leyla ile Necla için fazla para sarf edildiğinden **şikâyet ettikçe**(YD.,s.56) ハイリエさんが、ネジラとレイラのための余分な出費に**不満を言うたびに**、 Hairıesanga nejirato reirano tameno yobunna şuppini **fumano iutabini,**	**Örttükçe** inci midye kabuğunun arkasını ay ışığı vuruyordu. **掛ける毎に**真珠貝の裏に月の光が差した。(YJ.,s.9) **Kakeru gotoni**, şinju gaino urani tsukino hikariga saşita.
Kızlar **gramofon sesini işittikçe** kuduruyorlar, evin içi birbirine giriyordu. (YD.,s.59) 娘たちは**レコードの音を聞くにつけ**、狂ったようになり、家の中で喧嘩が始まるのだった。 Musumetaçiwa **reko-dono otoo kikuni tsuke** kuruttayooni nari, ieno nakade kenkaga hajimarunodatta.	Ama **bağlı olan çocuk ağladıkça** annesinin canı sıkılıyor. けれども**縛った子にひいひい泣かれると**、母は気が気ではない。(YJ.,s.37) Keredomo **şibatta koni hii hii nakareruto**, hahawa kiga kidewa nai.
Eskiden **kızlarının yabancı erkeklerin kucağında dans ettiğini, onlarla ağız ağza konuşup gülüştüğünü, tenha yerlerde kol kola gezdiğini gördükçe** hırsından kendi kendini yerdi. (YD.,s.93) 元来、**娘たちが見知らぬ男たちの腕の中で踊ったり、唇を寄せておしゃべりをしながら笑ったり、人気のないところを腕を組んで歩き回ったりしているのを見るたびに**、怒りとともに独り悩んだものだった。 Ganrai, **musumetaçiga mişiranu**	Bu Uruşi var ya, hocam, **güneşte kaldıkça** siyahtan kızıla döner – ondan sonra bu bambu bir kere iyice pişilmiş olduğundan sorun yaşanmaz... vesaire, ayrıntıları veriyor. この漆はね、先生、**日向へ出して曝しておくうちに**黒味が取れてだんだん朱の色が出て来ますから、――そうしてこの竹は一返善く煮たんだから大丈夫ですよなどと、しきりに説明をしてくれる(BÇ.,s.48)

otokotaçino udeno nakade odottari, kuçibiruo yosete oşaberio şinagara warattari, hitokeno nai tokoroo udeo kunde aruki mawattari şiteirunoo miru tabini ikarito tomini hitori nayanda monodatta.	Kono uruşiwane, sensei, **hinatae daşite saraşiteoku uçini** kuromiga torete dandan şuno iroga dete kimasukara, - sooşite kono takewa ippen yoku nitandakara daijoobu deuyo nadoto, şikirini setsumeeo şite kureru.
Şimdi **öteden beriden sıkıştırıldıkça** fena halde kahrediyordu. (YD.,s.98) 今は、**あちらこちらから催促されては、**ひどく落ち込んでいた。 İmawa, **açirakoçirakara saisokusaretewa** hidoku oçikondeita.	**Gözleri kıpırdattıkça** ipek ipi toplanıyor bir çizgi oluşturuyor. **眼をぱちつかせるたびに**絹糸が急に寄って一本になる。(BÇ.,s.50) **Meo paçitsukaseru tabini** kinuitoga kyuuni yotte ipponni naru.

2.1.2.5.8. -a/-eZarf Fiil Ekleriyle

Aslında bu zarf fiilin Japonca karşılığı, bağlama biçimindeki fiilin ek almamış şekliyle yapılır.

Onun için asıl **kabahatlinin kollarını sallaya sallaya** ortada gezmesine göz yummak ve namusuna kastedilen adamı... yaralarıyla-hapse atmak lazım geldi. (YD.,s.14) そのため**本当の罪人が大手を振って**、歩き回っているのに目をつぶり、名誉を傷つけられた人を―胸に負った複数の傷とともに―刑務所に送る必要があった。 Sonotame **hontoono zaininga oodeo futte,** arukimawatteiru noni meo tsuburi, meiyoo kizutsuke rareta hitoo –muneni otta	... sırtından önüne geçirip **iki koluyla sıkça salına salına** tapınağa doğru çıkar... ...背中から前へ廻して、**両手に抱きながら**拝殿を上って行って...（YJ.,s.36） ...senakakara maee mawaşite, **ryooteni dakinagara** haideno

fukusuuno kizuto tomoni- keemuşoni okuru hitsuyooga atta.	nobotte itte...
Ali Rıza Bey bu dedikodulara karışmaktan fevkalâde çekinmekle beraber, bir gün **korka korka** derdi ki, (YD.,s.51) アリ・ルザ氏は噂話に興じるのを大層嫌っていたのだが、ある日、**恐る恐る**こう切り出したのだった。 Ari rıza şiwa uwasabanaşini kyoojirunoo taisoo kiratte itanodaga, aruhi, **osoru osoru** koo kiridaşita nodatta.	**'Hadi bakalım bakarsınız, tamam mı?' diye diye** dede flüt çalarak, çember üzerinde dönmeye başladı. **「見ておろう、見ておろう、好いか」と云いながら**爺さんが笛を吹いて、輪の上をぐるぐる廻り出した。(YJ.,s.20) **'Miteoroo, miteoroo, yoika' to iinagara** jiisanga fueo fuite, wano ueo guruguru mawari daşita.
Bir genç kızın göz **göre göre** mahvolmasına vicdanı razı olamaz... (YD.,s.19) 若い娘が**目の前で**駄目になるのを彼の良心も認めるはずがない… Wakai musumega **meno maede** dameni narunoo kareno ryooşinmo mitomeru hazuga nai...	Panama şapkasını giyer, akşam olunca şarküterinin önünde **sokaktan geçen kadınların yüzüne baka bakaoturur**. パナマの帽子を被って、夕方になると水菓子屋の店先へ**腰をかけて、往来の女の顔を眺めている。**（YJ.,s.38） Panamano booşio kabutte, yuugatani naruto mizugaşiyano misesakie **koşio kakete, ouraino onnano kaoo nagameteiru.**

2.2. Toritate (Konu Edilme)[52]

Japonca cümlelerde özellikle ifade etmek istenilen cümle unsuruna dikkat çekilir. Bu işlevi gören ek Keijoşi (Belirtme eki)'dir. Cümlenin neye dikkat çekmesi istenildiğine bağlı olarak ek seçimi yapılmaktadır.

Keijoşi kullanıldığında özne ve ilgi hâl ekleri düşer ve yerini Keijoşi alır, başka durumlarda ise Keijoşi, hâl ekinin yanında yer alır. Yüklemde ise yüklemin içeriğine dikkat çekmek için fiil kökünden hemen sonra yer alır, cümlenin içeriğine dikkat çekecekse biçimlendirilmiş fiilinden sonra yer alır.Bir cümle unsurunun cümledeki konu haline getirilme, konu olarak belirtilme anlamından bu tür eklere Toritatet Joşi adı da verilir.

Keijoşi, cümlede özne, nesne, yer tamlayıcısı veya zamanı anlatan zarf olan Şuuşokugo veya yüklem gibi cümle unsuru olan kelime veya kelime gruplarıyla birleşerek o unsura dikkat çeker, ve o unsuru cümledeki konu haline getirir. O cümle unsuruna Daimokugo adı verilir.

Keijoşi içinde en işlek olan '-wa' ekidir. Onun dışında, -mo (Türkçedeki da/de gibi ekleme veya aynı vaziyette olduğunu gösteren ek), -koso (özellikle vurgulamak istediği cümle öğesiyle kullanılan ek), -sae (bile), -demo (-de dahi), -made (-e kadar), -hoka(-nın dışında), -şika (sadece), -dake (yalnızca), -bakari (sadece), -nado (vesaile) ekleri de Keijoşi olarak sınıflandırılır.

2.2.1. –wa Eki

-wa ekinin işlevlerinden biri, bağlı olan cümle unsurundan daha önce bahsedildiğini işaret etmektir. Aşağıdaki cümleler, Yumejuuya'nın ilk iki cümledir. İki cümlenin özneleri aynı kadındır. Soldaki birinci cümle, sağdaki ikinci cümledir. Birinci cümlede özne eki alan özne kadın, ikinci cümlede –wa ekini alması gerekir, yoksa ikinci cümlede bahsedilen kadın, birinci cümledeki kadınla aynı kadın olarak algılanmayabilir.

---

[52] Terayama, a.g.e.,2006,s.3-190

Kollarımı kavuşturarak yastık başında otururken **sırt üstü yatan kadın**, sakin sesle artık ölüyorum der. 腕組みをして枕元に坐っていると、**仰向に寝た女-が**、静かな声でもう死にますという。(YJ.,s.7) Udegumio şite makuramotoni suwatte iruto, **aomukeni neta onna-ga**, şizukana koede moo şinimas toiu.	**Kadın**, uzun saçını yastığına dağıtıp yumuşak çehresini onun içine yatırmıştı. **女-は**長い髪を枕に敷いて、輪郭の柔らかな瓜実顔をその中に横たえている。(YJ.,s.7) **Onna-wa** nagai kamip makurani şiite, rinkakuno yawarakana urizane gaoo sono nakani yokotae teiru.

-wa ekinin diğer işlevi, bağlı olan unsuru başka unsurdan ayrı tutarak cümle içinde en dikkat çeken, konu olan unsur haline getirmektir. İki cümlenin aynı statüde olan unsuru karşılaştırmak için –mo eki ile birlikte kullanılabilir. Bu örnekteki cümleler arka arkaya gelen cümlelerdir.

Çocuk dikkatlice havluya bakıyordu. **子供は**一生懸命に手拭を見ていた。(YJ.,s.20) **Kodomo-wa** işşoo kenmeeni tenuguio miteita.	Ben de bakıyordum. **自分も**見ていた。(YJ.,s.20) **Jibun-mo** miteita.

2.2.2. Cümle Unsurlarına Bağlı Keijoşi

Cümle içinde yer alan unsurlarla birleştiğinde eklerin işlevine uygun şekilde o unsurlara konu olarak veya sınırlayarak dikkat çeker.

-wa eki almış cümle unsurunun konu olarak gösterdiğine bakılırsa -wa eki almış olan cümle unsurunun Türkçe karşılığında ‘ise’ gibi kuvvetlendirme unsurunun eklenmesi uygun olabilir.

-mo eki ise Türkçedeki ‘de’ edatıyla karşılaştırılabilir. Kullanımında da benzer işlevi olduğu aşağıdaki örneklerde de görülmektedir.

2.2.2.1. Öznelerde

Özne konumunda olan cümle unsuruyla birleşirken Keijoşi, özne ekinin yerini alır.

Ben ise o anda ilk defa oymacılık böyle miymiş diye düşünmeye başladım. **自分は**この時始めて彫刻とはそんなものかと思い出した。（YJ.,s.27） **Jibun-wa** konotoki hajimete çookokutowa sonnamonokato moidaşita.	**Müşteriler ise** çoktu. **乗合は**沢山いた。（YJ.,s.29） **Noriai-wa** takusan ita.
Sadece siyah dumanını çıkararak ve dalgaları yararak gideceği ise kesindir. **ただ黒い煙を吐いて波を切って行くことだけは**確かである。（YJ.,s.29） **Tada kuroi kemurio haite namio kitte ikuoto-dake-wa** taşikadearu.	**Bisiklet ve jinrikişa**[53] **ise** artık hiç görünmüyordu. **自転車と人力車は**まるで見えなくなった。（YJ.,s.33） **Jitenşatoo jinrikişa-wa** marude mienakunatta.
Ve **sakalı da yüzü de baş örtüsü de** hiç görünmez oldu. そうして**髯も顔も頭も頭巾も**まるで見えなくなってしまった。(YJ.,s.21) Sooşite **higemo kaomo zukinmo** marude mienaku natte şimatta.	**Şootaroo,** domuz ve örümcekten iğreniyordu. **庄太郎は**豚と雲衛門が大嫌いだった。(YJ.,s.39) **Şootaroo-wa** buta-to kumoemon-ga dai-kirai-dat-ta.

2.2.2.2. Zarf, Nesnelerde

Zarf veya yer tamlayıcısı durumundaki örneklerde, görüldüğü gibi ‘-ni’ veya ‘-de’ hâl ekleri düşmez, -wa eki, durum eklerin yanında yer alır.

[53] Jinrikişa, sözcük anlamıyla insan kuvvetiyle hareket ettirilen arabadır, faytonu atlar çeker, Jinrikişa ise insanlar çekerdi. Eskiden Japonya’da faytondan daha yaygın olarak kullanılırdı.

Ama **üstüne** pamuk gibi elbiseyi giyinmişti. しかし**身体には**更紗のような洋服を着ていた。（YJ.,s.29） Şikaşi **karada-ni-wa** sarasano youna youfukuo kiteita.	**Genellikle** o anda baykuşlar birdenbire susarlar. **大抵は**この時梟が急に鳴かなくなる。（YJ.,s.36） **Taiteiwa** konotoki fukurouga kyuuni nakanakunaru.
Hayatta **bedavaya** yemez. **ただでは**無論食わない。（YJ.,s.38） **Tadade-wa** muron kuwanai.	Ancak, **yaşamın** yerini tutmaz diye düşünerek yine atlamaktan vazgeçmişti. けれども**命には**易えられないと思って、やっぱり飛び込むのを見合わせていた。（YJ.,s.40） Keredomo **inoçi-ni-wa** kaerarenaito omotte, yappari tobikomunoo miawaseteita.
Hem korkunç görünüyor **hem de çekici** geliyor. **怖そうにも**見えた。**面白そうにも**あった。(YJ.,s.20) **Kowasoo nimo** mieta. **Omoşirosoo nimo** atta.	**Yine de** dede, ‘derinleşir, gece olur, dümdüz olur’ diye söyleyerek **uçsuz bucaksız yolda** dümdüz yürüyüşüne devam etti. **それでも**爺さんは「深くなる、夜になる、真直になる」と唄いながら、**どこまでも**真直に歩いて行った。(YJ.,s.21) **Soredemo** jiisanwa ‘fukakunaru, yoruni naru, masuguni naru’ to utai nagara, **dokomademo** masuguni aruite itta.

2.2.2.3. Yüklemde

Yüklemde veya fiil grupların fiil kısmında yer alan Keijoşi, yüklemi kuvvetlendirir.

Adeta toprağın içinden taşları çıkarmak gibi	Hiç **arkaya da bakmıyor**.

olduğundan hayatta **yanlışlık olamaz**. まるで土の中から石を掘り出すようなものだから決して**間違うはずはない**（YJ.,s.27） Marude tsuçino nakakara işio horidasuyoona monodakara keşite **maçigau hazu-wa nai**.	一向**振り向きもしない**。（YJ.,s.25） İkkou **furimui-mo şinai**.
Bu kadını gördüğümde, üzülenin **sadece kendim olmadığı**nın farkına vardım. この女を見た時に、悲しいのは**自分ばかりではない**のだと気が附いた。(YJ.,s.29) Kono onnao mita-toki-ni, kanaşiinowa **jibun bakaridewa nai**nodato kigatsuita.	Dahası paranın sayısı **ne kadar sayılsa da** bitecek gibi hali yok. しかも札の数は**どこまで行っても**尽きる様子がない。(YJ.,s.33) Şikamo satsuno kazuwa **dokomade ittemo** tsukiru yoosuga nai.

Üçüncü Bölüm
Cümle Bilgisi Üzerine Karşılaştırma

Türkçede cümle, 'bir fikri, bir duygu ve düşünceyi bir oluş ve kılışı tam olarak bir hüküm halinde anlatan kelime grubudur. Bu durumda cümlenin asgari şartı bir çekimli fiildir.'[1] Çekimli fiil, yargıyı şekle, zamana ve şahısa bağlı olarak karşılar. Tek başına çekimli fiil, cümle oluşturmaya yetse de, anlatmak istediklerini karşılamak için yüklemi tamamlayan unsurlar eklenebilir.[2]

Japoncada 'kelime veya kelime gruplarının birleşimi sonucu bir düşüncenin ifadesi olarak anlam kazanmışsa o Bun (cümle)dur''. Bu durumda *''Kajida! (Yangın!)''* da *''İkoo. (Gidelim.)''* da bir Bun (cümle)dur. Ancak, *''Ringo-wa sakana-da. (Elma bir balıktır.)''* gramer açısından bir cümle gibi görünse de anlam olarak bir şey ifade etmediğinden bir Bun (cümle) sayılmaz.'[3] Türkçede cümle dışı unsur olan ünlemler Japonca sözdiziminde bir bağımsız cümle olarak algılanır. *'Ohayoo. (Günaydın)'* gibi selamlar da bir cümle olarak kabul edilir. Japonca cümle anlayışında temel ilke, 'bir düşüncenin ifadesi' olduğundan, konuşmacının olaya bakış açısı cümleye yansımalıdır. Onun için yüklemdeki kip ve fiildeki çatı ifadeleri önemlidir. Buradaki kip, Zeynep Korkmaz'ın 'Kip, kök veya gövde durumundaki fiilin bildirdiği hareketin, oluş ve kılışın, konuşan, dinleyen veya kendisinden söz edilen açısından ne biçimde, ne tarzda yansıtıldığını gösteren bir gramer kalıbı, bir anlatım biçimidir' [4] yorumunun genişletilmiş kavramıdır. Birinci bölümde kelimelerin sınıflandırılmasında görüldüğü gibi Japonca ile Türkçenin kelime cinsi kavramı farklıdır. Özellikle sıfatın statüsü ne isim ne de fiil içinde sınıflandırılmakta, sıfat fiil veya isim ile aynı statüde yüklem olabilmektedir. Japoncada kip ifadesi isim veya sıfat cümlelerinde de fiil cümlelerinde olduğu kadar önemlidir. Yani, Japoncada

---

[1] Korkmaz, a.g.e., 1992, s. 32

[2] Özkan-Esin-Tören, a.g.e., s.582

[3] Kato-Saji-Morita, a.g.e.s.104

[4] Kormaz, a.g.e., 2003, s.569

kip sıfat ve isim cümlelerinde de yer almak zorundadır. Bu nedenle cümle bilgisini ele alan bu bölüm içinde kip kavramı da yer alacaktır.

3.1. Cümle Unsurları

3.1.1. Yüklem[5]-Jutsugo

Cümlenin hüküm ifadesini taşıyan asıl unsurudur. Türkçe fiil cümlesinde basit veya birleşik fiil ile, isim cümlesinde ise, sıfat fiil grubu, isim fiil grubu gibi isim niteliğindeki kelime ve kelime gruplarıyla karşılanır. Japonca fiil cümlesinde de basit veya birleşik fiiller yüklem olarak işlev görür, ancak, isim cümlesinde isim niteliğindeki kelime ve kelime grupları, sıfat cümlesinde ise sıfat niteliğindeki kelime ve kelime grupları yer alır.

3.1.1.1. Yüklemin Konumu

Türkçe ve Japonca kurallı cümleler, özne + tamamlayıcı (nesne gibi) + yüklem şeklinde dizilir. Kurallı cümlelerde yüklem, cümlenin sonunda yer alır.

Cümle içinde özne, yer tamlayıcısı, nesne gibi öğelerin yeri değişebilir; ancak yüklem hem Türkçe hem de Japonca kurallı cümlelerde cümle sonunda yer alır.

Başımda iki küçük kardeşle hastalıklı bir ana **var**… (YD., s.5) 私には二人の妹と、病気の母が**居る**… Wataşi-ni-wa futari-no imooto-to byooki-no haha-ga **iru**…	Evde genç bir anne ve 3 yaşında bir çocuk **var**. 家には若い母と三つになる子供が**いる**。（YJ., s.35） Uçi-ni-wa wakai haha-to mittsu-ni naru kodomo-ga **iru**.
Leman vakası **doğrudur.**	Tam ortasında durup bakındım, **dörtken bir odadır.**

[5] Özkan-Sevinçli, a.g.e., s.95-100

レマンの件は**その通りです**。(YD.,s.23) Remanno kenwa **sono toori des**.	真中に立って見廻すと、**四角な部屋である。**（YJ.,s.31） Mannakani tatte mimawasuto, **şikakuna heyadearu.**
Anam **ihtiyar kadın…**(YD.,s.5) Haha-wa **toşioita onna-da**… 母は**年老いた女だ**……	Elbette **kendi çocuğumdur**. たしかに**自分の子である**。(YJ.,s.14) Taşikani **jibunno ko dearu.**
Sonra oda kapılarından birinde uzun boylu, beyaz bıyıklı bir adam **göründü**.(YD., s.154) その後、部屋の扉に背の高い白髭の男が姿を**見せた**。 Sonogo , heyanı tobirani seno takai şirahigeno otokoga sugatawo **miseta**.	Ha ha kızmışsın diyerek **güldü.** ははあ怒ったなと云って**笑った**。(YJ., s.12) Hahaa okottana to itte **waratta**.
Bir daha onların adını ağzına aldığını **işitmeyeyim**… (YD, s.109) 二度と彼らの名を口にするのを**聞きたくない**… Nidoto karerano nao kuçini surunoo **kik-itaku-nai**…	Bir Samuray olarak ayıplandıktan sonra **yaşamaya devam edemem.** 侍が辱しめられて、**生きている訳には行かない**。(YJ.,s.12) Samuraiga hazukaşimerarete, **ikiteiru wakeniwa ikanai.**
Bu söz Ali Rıza Bey'e bir kırbaç gibi **tesir etti**. (YD., s.23) この言葉はアリ・ルザ氏にとって鞭のように**効いた**。 Kono kotobawa Ali Ruza şi nitotte muçi no yooni **kiita**.	Bu hüzünlü hikâyeyi rüyamda annemden **duydum.** こんな悲しい話を、夢の中で母から**聞いた**。（YJ., s.37） Konna kanaşii hanaşi-o yume-no naka-de haha-kara **ki-i-ta**.

Kesik cümlelerde bazen yüklem bir kelime olarak görünmese de, önceki cümlelerle olan bağlamıyla anlaşılır. Örnekteki ikinci cümlede ne özne, ne yüklem

görünüyor ama birinci cümlenin sorusunu cevaplayarak veya birinci cümleye karşı soru sorarak bir anlamı ifade ediyor.

Kimsenin malına, hayatına, ırzına mı dokunuyorum? **Katiyyen**… (YD., s.8) 誰かの財産や命、名誉を犯しているのか？決して… Dareka-no zaisan-ya inoçi, meiyo-o okaşite-iruno-ka? **Keşşite…**	‘‘Biraz daha gidince anlarsın. Tam böyle geceydi...’’ diye sırtımdan kendi kendine konuşuyor. Keskin sesle, ‘‘**Neyi?**’’ diye sordum. 「もう少し行くと解る。丁度こんな晩だったな」と背中で独り言のようにいっている。**「何が」**と際どい声を出して聞いた。（YJ., s.16） 「 Mousukoşi ikuto wakaru. Çoodo kona bandat-ta-na.」 to senaka-de hitorigoto-no yooni it-teiru. 「**Naniga**」to kiwadoi koe-o daşi-te kii-ta.

Sıralı cümlelerde, yüklem veya yüklemin bir kısmı aynı ise veya aynı unsurun tekrarlanmasından kaçınmak istenirse önceki cümlelerde ortak kısım belirtilmez, son cümledeki yüklemde kullanılır. Ancak, bu tür cümlenin örneklerde görüldüğü gibi zarf fiilli cümle şeklinde verilebilir.

O gün hem unuttuğu birkaç parça eşyayı **almaya** hem de ‘‘eski kapı yoldaşlarını’’ **yoklamaya gelmişti**. (YD., s.7) その日､忘れていた幾つかの私物を**取りに**、又、古馴染みたちの**機嫌伺に来たのだった。**	Öylesine dehşet verici bir durumdu ki, o acı veren şey, tüm bedenimin kaslarını aşağıdan yukarıya kaldırarak gözeneklerimden **dışarıya fışkırmaya çalışıp duruyor**, buna rağmen her tarafım kapalı olduğundan hiç bir çıkış yolu **bulamıyor**. その切ないものが身体中の筋肉を下から持上げて、毛穴から外へ吹き出よう吹き出ようと**焦る**けれども、どこも一面に**塞がって**、まるで出口がな

Sonohi, wasureteita ikutsukano şibutsuwo **tori-ni** mata, furunajimitaçi-no **kigen-ukagai-ni kitanodatta.**	い...(YJ.,s.14) Sono setsunai monoga karadajuuno kinnikuo şitakara moçiagete, keanakara sotoe fukideyoo fukideyooto **aseru** keredomo, dokomo içimenni **fusagatte**, marude deguçiga nai...
Buna mukabil mutlaka birşeyler söylemek lüzumunu kuvvetle **hissediyor**, rastgele bir şeyler **kekeliyordu**. (YD., s.22) これに対して、どうしても何か言わなければならないと**感じ**、何やらもごもごと**どもっていた**。 Koreni taişite dooşitemo nanika iwanakereba naranaito **kanji**, tekitouna kotoo mogomogoto **domotteita**.	Bu gemi her gün her gece hiç durmadan siyah dumanı **saçarak ilerliyor.** この船が毎日毎夜すこしの絶間なく黒い煙を**吐いて**浪を**切って進んで行く**。 （YJ.,s.28） Kono funega mainiçi maiyo Sukoşino taemanaku kuroi keburio **haite** namio **kitte susunde iku**.

3.1.1.2. Cümlede Yüklemin Anlattıkları

Yüklem, fiil cümlesinde yapılan veya kılınanı, isim ve sıfat cümlelerinde ise durumu veya olanı ifade eder.

Yüklem tek kelime olabilir, kelime grupları veya birleşik kelimelerden de oluşabilir. Türkçede yüklem, genellikle şahıs ek ve zaman veya tasarlama kip çekim eklerini alır. Japoncada ise zaman veya tasarlama kip çekim ekleri veya edatlarını alır.

Diller arasında kelime türlerinde farklı anlayışlar olabilir. Aynı durumu ifade eden cümleler karşılaştırıldığında, Türkçede fiilin yüklem olduğu cümleleri, Japoncada sıfat veya isim karşılayabilir.

Aşağıdaki örneklerde yüklem bir kılışı, hareketi ifade eder, Japoncada da Türkçede de fiil, yüklem işlevi görmektedir.

Sabahları erkenden sokağa çıkıyor, günü kendi kendine kırlarda gezmekle, yahut kahvelerde oturmakla **geçiyordu.** (YD, s.75) 毎朝早くから外出し、日中は孤独に野原を徘徊したり、珈琲処で**過ごしたりするのだった。** Maiasa hayakukara gaişutsuşi, niççuuwa kodokuni noharawo haikaişitari, ko-hi-dokorode **sugoşitari surunodatta.**	Unkei, seyircilerin tepkilerini hiç aldırış etmeden keski ve çekici **kullanıyor**. 運慶は見物人の評判には委細頓着なく鑿と槌を**動かしている。**（YJ., s.25） Unkei-wa kenbutsunin-no hyouban -ni-wa issai tontyaku-naku nomi-to tsuçi-o **ugokaşi-teiru.**
Bilhassa Büyük Muharebe'den sonra bütün dünyada bir garip uyanıklık **oldu**. (YD.,s.10) とりわけ大戦の後世界中で何とも奇妙な抜け目のなさが**生じた**。 Toriwake taisenno ato sekaijuude nantomo kimyoona nukemenonasaga **şoojita.**	Ondan sonra kafam deliye **döndü**. そのうちに頭が変に**なった**。(YJ.,s.14) Sono uçini atamaga henni **natta.**
Bu ev ikimizden sorulur, seninle baş başa verip **konuşalım**.(YD,s.97) この家は、私たち二人の責任だ、御前と二人で**話し合おう**。 Kono iewa wataşitaçi futarino sekininda, omaeto futaride **hanaşiaou**.	Böyle bir rüya **gördüm.** こんな夢を**見た**。(YJ.,s.7) Konna yumeo **mita.**
Ancak müsaade ederseniz size başka bir cihetten **sitem edeceğim.** (YD.,s.9) お許しいただけるなら、別の観点から文句を**言わせてもらいます**。 Oyuruşi itadakerunara, betuno kantenkara monkuo **iwasete moraimas**.	Aynı anda oda birdenbire **aydınlandı.** 同時に部屋がぱっと[6]**明かるくなった**。(YJ.,s.12) Doojini heyaga patto a**karuku natta.**

[6] Patto, 'birdenbire' anlamını ifade eden bir onomatope kelimesidir.

Evin içinde bir gölge gibi gezen Ali Rıza Bey, büsbütün ortadan **kayboldu**. (YD, s.75) 家の中で影のように歩き回っているアリ・ルザ氏は、完全に存在感を**失っていた。** İeno nakade kagenoyouni arukimawatteiru ari ruza şiwa, kanzenni sonzaikano **uşinatteita**.	Kavak ağcının altından **geçti,** dar sokaktan dümdüz aşağı doğru **indi**. 柳の下を**抜けて**、細い路を真直に**下て行った。**（YJ., s.22） Yanagino şitao **nukete,** hosoi miçio massuguni **oriteitta.**

İsim veya sıfat cümlelerinde yüklem, öznenin hangi durumda olduğunu veya niteliğini bildirir.

Bu sözleri söyleyen adam, **bir ay evvel şirketin muhasebe kâtipliğinden istifa etmiş sansar yüzlü, keskin beyaz dişli, kara yağız bir gençti**. (YD, s.7) この言葉を言った人は、**一月前に会社の経理係を辞めた鼬顔の尖った白い歯をした濃い褐色の髪の毛の若者だった。** Kono kotoba-o itta hito-wa, **hitotsuki mae-ni kaişa-no keiri kakari-o yameta itaçi gao-no, togatta şiroi haoşita koi kaşşokuno kaminokeno wakamono-datta**.	Kocaman yaşlı gözleri, uzun kirpiklerin arasında **kapkaraydı**. 大きな潤のある眼で、長い睫に包まれた中は、ただ一面に**真黒であった。**(YJ.,s.8) Ookina uruoino aru mede, nagai matsugeni tsutsumareta nakawa, tada içimenni **makkuro de atta**.
Keyfinize ve menfaatinize uygun olan her şeyi yapmakta **serbestsiniz.** (YD.,s.9) やりたい又は得になるどんなことでもされるのは**自由です。** Şitai mata tokuninaru donnakoto demo sarerunowa **jiyuudesu.**	Duyduğuma göre Yamatodake no Mikoto'dan daha **güçlüymüş.** 何でも日本武尊よりも**強いんだってえからね。**(YJ.,s.25) Nandemo yamato takeno mıkoto yorimo **tsuyoinda tteekarane**.
Başının içi **bomboştu**. (YD.,s.22)	Ben çok **endişeliydim.**

頭の中は**すっからかんだった**。 Atamano nakawa **sukkarakan datta.**	自分は大変**心細かった**。（YJ.,s.29） Jibunwa taihen **kokorobosokatta**.
Ben **eski bir insanım**. (YD, s.10) 私は**古い人間です**。 Wataşi-wa **furui ningen-da**	(Bu at) semersiz, dizginsiz çıplak bir **attı**. 鞍もない鐙もない**裸馬であった**。（YJ., s.23） Kura-mo nai, abumi-mo nai **hadakauma-de-at-ta.**
Anam **ihtiyar kadın**…(YD.,s.5) Haha-wa **toşioita onna-da**… 母は**年老いた女だ**……	Elbette **kendi çocuğumdur**. たしかに**自分の子である**。(YJ.,s.14) Taşikani **jibunno ko dearu.**

Bazı kelimeler dillerde farklı sınıflandırıldığından aynı cins kelimelerle karşılanmayabilir. Örnekteki cümlelerde, Türkçe cümlenin yüklemiisim veya sıfattır, Japoncanın yüklemi ise fiildir.

Misafir, bir kabahat işlerken yakalanmış gibi **mahcuptu**. (YD, s.9) 客人は、何らかの無作法を犯した所を見つかったかのように**恥じ入っていた**。 Kyakujin-wa, nanraka-no busahou-wo okaş-ita tokoro-o mitsukat-ta-ka-no yoo-ni **hajiit-teita**.	Veherkes uzun **sakallıydı.** そうしてみんな長い髯を**生やしていた**。（YJ., s.22） Souşite minna nagai hige-o **hayaş-itei-ta**.
Herkes kendi yaptığından kendi **mesuldür.** (YD.,s.108) みんな自分の行いにそれぞれ**責任をもつ**。 Minna jibunno okonaini sorezore **sekinin o motsu.**	Yüzü de **uykuludur**. 顔も**寝ぼけている**。（YJ.,s.32） Kaomo **neboketeiru**.
Onların hatırı için işdilenciliği etmeye daha üç	Özellikle frak giyen, senin sesin

beş sene **çalışmaya mecburdu.** (YD.,s.15) 彼らのためにも、仕事を乞い、もうあと何年か**働かねばならなかった**。 Kararano tamenimo, şigotoo koi, mooato nannenka **hatarakaneba naranakatta**.	**zayıf**, dedi. 中にもフロックは、あなたの声は**ひょろひょろしている**と云った。(ES.,s.70) Nakanimo furokkuwa, anatano koewa **hyorohyoro şiteiru**to itta.

Tersine bu örnekteki cümlelerde, Türkçe cümlenin yüklemi fiil, Japoncanın yüklemi ise isim veya sıfattır.

Evlendiği zaman **kırkına yaklaşıyordu.** (YD, s.12) 結婚した時には**四十近かった**。 Kekkonşitatokiniwa **40 çikakatta.**	Ama bağlı olan çocuk ağladıkça annesinin **canı sıkılıyor**. けれども縛った子にひいひい泣かれると、母は**気が気ではない**。(YJ.,s.37) Keredomo şibatta koni hii hii nakareruto, hahawa **kiga kidewa nai.**
İhtiyar adam tevkifhaneye varıncaya kadar akşam **yaklaşmıştı.** (YD.,s.111) 老人が拘置所に着いたのは夕暮れ**近かった**。 Roujinga koutişoni tsuitanowa yuugure **çikakatta**.	Şootaroo, domuz ve örümcekten **iğreniyordu**. 庄太郎は豚と雲衛門が**大嫌いだった**。(YJ.,s.39) Şootaroo-wa buta-to kumoemon-ga **dai-kirai-dat-ta**.
Oğlu Şevket'e gelince, ihtiyar baba için dünyada teselli ve saadet namına **sadece o kalmıştı**. (YD.,s.53) 息子のシェブケットといえば、老いた父親にとって世界中で慰めや幸せと言えるのは**ただ彼のみだった**。	Ertesi gün de ne yazık ki yine geç kalkıp kutudan sepeti çıkardığımda **saat sekizi geçiyordu.** 明る日もまた気の毒な事に遅く起きて、箱から籠を出してやったのは、やっぱり**八時過ぎであった**。(BÇ.,s.54)

Musukono şevuketto to ieba, oita çiçioyanitotte sekaijuude nagusameya şiawaseto ieru nowa **tada kerenomi datta**.	Akuru himo mata kinodokuna kotoni osoku okite, hakokara kagoo daşite yattanowa, yappari **haçijisugi deatta**.
Kızının, yüzündeki bütün kusurları affettirecek kadar zeki, malûmatlı olmasını **istemişti.** (YD., s. 41) 娘が、顔のすべての難点を覆えるくらい賢く、知的になって**ほしかった**。 Musumega, kaono subeteno nanteno ooerukurai kaşikoku, çitekini natte **hoşikatta.**	Ben ölmeden önce bir kez sevdiğim kadını **görsem** dedim. 自分は死ぬ前に一目思う女に**逢いたい**といった。 (YJ., s.23) Jibunwa şinu maeni hitome omou onnani **ai-tai**-to itta.

3.1.1.3. Yüklemin Bulunmadığı Cümleler

Yüklem, cümlenin olmazsa olmaz unsurudur, ancak, bazı kesik cümlelerde kelime olarak görünmeyebilir. Böyle bir durumdaki yüklem önceki veya sonraki cümlelerden anlaşılır.

Aşağıdaki Yaprak Dökümü'nden üçüncü cümle ve Yumejuuya'dan ikinci cümlede bir yüklem görünmüyor; ancak önceki ve sonraki cümlelerden bir yüklemin bulunduğu bellidir, *'veriliyor – ataerare-teiru' veya 'toprağa verin- umetekudasai*' gibi.

Sadece Havyar Hanı'nda bir komisyoncunun yanında çalışıyorum… Onun hesabına gümrükten mal çekiyorum… **Şimdilik ehemmiyetsiz bir maaş, yine nispeten ehemmiyetsiz bir anafor**… Fakat Allah bereket versin, gül gibi geçiniyorum…(YD, s.8) ただハイヴァル・ハンのブローカーの所で働いているだけだ…彼の所に税関から商品を持っ	Ölürsem toprağa verin. **Büyük inci midyesiyle deliği kazıp**. Ondan sonra gökten düşen yıldız parçalarını mezar taşı olarak koyun. 死んだら、埋めて下さい。**大きな真珠貝で穴を掘って。**そ

てくる…**今のところ、それほどでない給料、それにまあそれほどでない地位**…しかし、神の祝福がありますように、立派に暮らしていけている… Tada Havyar han'no buro-ka- no tokoro-de hatarai-teiru-dake… Kare-no tokoro-ni zeikan-kara şoohin-o mot-tekuru… **İma-no-tokoro, sore-hodo-de-nai kyuuryou, sore-ni maa sore-hodo-de-nai tii**… Şikaşi, kami-no şukufuku-ga ari-masu-yoo-ni, rippa-ni kuraş-ite-ike-teiru…	うして天から落ちてくる星の破片を墓標に置いて下さい。(YJ.,s.8) Şinda-ra, ume-te-kudasai. **Ookina şinjugai-de ana-o hot-te**. Souşite ten-kara oçi-tekuru hoşi-no kake-o hakajiruşi-ni oi-te-kudasai.

3.1.2. Özne - Şugo

Özne, yükleme doğrudan bağlı unsurdur. Yüklemin ifade ettiği eylemi yapan veya o durumda olandır.

Özne, Türkçede her zaman yalın halde olup eksizdir. Japoncada ise genellikle özne hali eki olan '-ga'eki ile bazen de 'Fukujoşi veya Keijoşi (Belirtme ekleri)[7] ile karşılanır. Keijoşi (Belirtme eki) olan '-wa' eki, özne olan isim veya isim grubuyla birleştiğinde genellikle konuşmacının cümle içinde en çok belirtmek istediği unsuru gösterir. Bu durum, Türkçe cümlelerde öznenin yanına virgül koyarak gösterme veya yüklemden hemen önceki konuma getirilerek kuvvetlendirme durumuna benzer.

Buna karşılık Japonca, özneyi belirlememeye eğilimli bir dil olduğu için, öznesiz cümleler sıkça görülür.

3.1.2.1. İsim Cümlesinde Özne

Türkçe ve Japonca isim cümlelerinde özne yüklemin ifade ettiği durumda veya nitelikte olan unsurdur. Yüklemde sıfatların bulunduğu cümlelerde özneler, yüklemin anlattığı niteliği taşıyandır.

---

[7] Bkz. I-3-2-2-2-1 Japonca ekler içindeki çekim ekleri

Bu sözleri söyleyen adam, bir ay evvel şirketin muhasebe kâtipliğinden istifa etmiş sansar yüzlü, keskin beyaz dişli, kara yağız bir gençti. (YD, s.7) **この言葉を言った人は**、一月前に会社の経理係を辞めた鼬顔の尖った白い歯をした濃い褐色の髪の毛の若者だった。 **Kono kotoba-o itta hito-wa**, hitotsuki mae-ni kaişa-no keiri kakari-o yameta itaçi gao-no, togatta şiroi haoşita koi kaşşokuno kaminokeno wakamono-datta.	**Fusa Hanım** on sekiz yaşında, büyük kızımla aynı odada yatan akraba kızıdır. **お房さんは**十八で、長女と同じ部屋に寝る親類の娘である。(ES.,s.79) **Ofusa sanwa** juu haçi de, çoojoto onaji heyani neru şinruino musume dearu.
Benim tanıdığım Muzaffer Bey, insan bir çocuktur... (YD.,s.19) **私の知っているムザッフェル氏は**、ちゃんとした人です。 **Watasıno şitteiru muzafferu şiwa**, çanto şita hito des.	**Ben** bir Samuray'ım. **自分は**侍である。(YJ.,s.12) **Jibunwa** Samuray dearu.
Fakat bunun için de hiç olmazsa **yaşayacak kadar bir para** lazımdır**. (YD, s.10)** しかしそのためにも少なくとも**生きていけるくらいのお金が**必要です。 Şikaşi sono tameni mo sukunakutomo **ikite ikeru kuraino okanega** hitsuyoodes.	**Kızıl yazılar,** kertenkelenin karnı rengindeydi. **赤い字は**井守の腹のような色であった。(YJ.,s.16) **Akai ji-wa** imori-no hara-no yoo-na iro-de-at-ta.
Anam ihtiyar kadın…(YD.,s.5) **Haha-wa** toşioita onna-da… **母は**年老いた女だ……	**Yol** dar. **路は**細い。(YJ.,s.14) **Miçiwa** hosoi.
''Baba ödümü kopardın,'' diye bağırması onun doyulmaz bir eğlencesiydi. (YD.,s.112) **「父さん、肝が冷えたじゃないか。」と叫ぶ**	**Şotaro** mahallenin en yakışıklısı, erdemli ve dürüst insandır. **庄太郎は**町内一の好男子で、至

のが、父親にとってかけがえのない楽しみだった。 **‘‘Toosan, kimoga hietajanaika’’ to sakebunoga**, çiçioyani totte kakegaeno nai tanoşimi datta.	極善良な正直者である。（YJ.,s.38） **Şootaroowa** çoonai içino koodanşide, şigoku zenryoona şoojikimono dearu.
Misafir, bir kabahat işlerken yakalanmış gibi mahcuptu. (YD, s.9) 客人は、何らかの無作法を犯した所を見つかったかのように恥じ入っていた。 **Kyakujin-wa,** nanrakano busahouwo okaşitatokoroo mitsukattakanoyooni hajiitteita.	**Sadece çorapları** sarı. 足袋だけが黄色い。（YJ., s.19） **Tabi[8]-dake-ga** kiiroi.

Bir varlığı veya yokluğu ifade eden cümlelerde özne, her iki dilde de ya var olan ya da yok olandır.

Arsız bir tabiatım var… (YD,s.5) 恥知らずな癖がある。 **Haji-şirazuna kuse-ga** aru…	**Evde bir genç anne ve 3 yaşındaki çocuğu** var. 家には若い母と三つになる子供がいる。（YJ.,s.35） **Uçi-ni-wa wakai haha-to mittsu-ni naru kodomo-ga** iru.
Anlaşmamıza imkân yok. (YD, s.10) 解り合える可能性はない。 **Wakar-ia-eru kanousei-wa** nai.	Geniş tapınak olduğundan sâkin, **hiç kimse** yok. 広い寺だから森閑として、人気がない。(YJ., s.11) Hiro-i tera-da-kara şinkan-to şite, **hito-ke-ga** nai.
Aranızdan ayrılalı **bir ay** var mı? (YD.,s.7)	**Yemi** daha var. **Su** da daha var.

[8] Burada çorap olarak çevirdiğim ‘Tabi’, Japonya’nın geleneksel kıyafeti ‘kimono’ giyerken şimdi de kullanılan baş parmağı için ayrı yer olan tipteki çoraptır. Ayak kılıfı anlamına geliyor.

皆さんの元を離れてから**ひと月**経ったかな？ Minasan-nomoto-o hanarete kara **hitotsuki** tat-ta-ka-na?	**粟は**まだある。**水も**まだある。(BÇ.,s.57) **Awawa** mada aru. **Mizumo** mada aru.
Adapazarı'nda **bağı bahçesi** varmış,... (YD., s.86) アダパザルに**ブドウ園が**あって、… Adapazaruni **budooenga** atte,...	Şimdiki dünyada **öyle hareketi yapabilen** var mı acaba çok da şüpheliyim. 今の世に**こんな事の出来るものが**いるかどうだか甚だ疑わしい。(BÇ.,s.59) İmano yoni **konna kotono dekiru monoga** iruka doudaka hanahada utagawaşii.
Evde **bir dirhem odun, kömür** yok...(YD.,s.96) 家には**少しの薪も炭も**ない… Uçiniwa **sukoşino takigimo sumimo** nai...	Uşigome'de sadece **3, 4 polis** varmış. 牛込には**刑事が**たった三四人しかいないのだそうだ[9](ES.,s.80) Uşigomeniwa **keijiga** tatta san yoninşika inai noda sooda.

3.1.2.2. Fiil Cümlesinde Özne

Genellikle fiil cümlesinde özne, yüklemdeki fiilin fâilidir. Ancak, edilgen çatıda özne olarak görünen unsur, yüklemin belirttiği işini yapan değil; fâilin yaptığı işten etkilenen unsurdur.

Ettirgen çatıda görülen bir işi yaptırma durumunu ifade ettiği için, özne işi yapan değil yaptırandır. Asıl fiilin ifade ettiği eylemi yapan, o cümlede nesne konumundadır.

[9] Aslında bu cümlenin Türkçe karşılığı polis ancak 3,4 kişi yokmuş, şeklinde ve cümlenin öznesi polistir. Ancak, sayılarla varlığı ifade ederken genellikle Japonca olumsuz şekilde, Türkçede ise olumlu şekilde ifade ettiği için anlam açısından daha yakın olan karşılığı verilmiştir.

3.1.2.2.1. Etken Çatıda Özne

Etken çatı altındaki fiil cümlesinde özne, yüklemin gösterdiği işi, hareketi yapandır. Fâilin sayısına göre, öznesi birden fazla olabilir. Bir isim veya isim niteliğindeki kelime grupları, özne olabilir.

Hatibin gözleri bir aralık odanın karanlık bir köşesine, yüksek bir yazıhanenin arkasından kendisine bakan bir ihtiyar adamın gözlerine ilişti. (YD, s. 8) **演舌家の目が**一瞬、部屋の暗い隅を、高机の後ろから自分を見つめる年老いた男性の目とかち合った。 **Enzetsuka-no me-ga** işşun heya-no kurai sumi-o, takatsukue-no usiro-kara jibun-o mitsumeru toşioi-ta dansei-no me-to kaçiat-ta.	Sola bakınca **demin bahsettiğim orman** karanlık gölgesiyle üstümüzü örtüyordu. 左を見ると**最先の森が**闇の影を、高い空から自分らの頭の上へなげかけていた。(YJ.,s. 16) Hidari-o miru-to **sakki-no mori-ga** yami-no kage-o, takai sora-kara jibun-ra-no atama-no ue-e nage-kake-tei-ta.
Ara sıra **annem** soğuktan, **kardeşlerim** yemekten şikâyet ederlerdi. (YD, s. 5) 折に触れて、**母は**寒さに、**妹達は**食事に不満をこぼすのだった。 Ori-ni-fure, **haha-wa** samusa-ni, **imoototaçi-wa** şokuji-ni fuman-o kobosu-no-datta.	O anda taşın altından çaprazca bana doğru **yeşil sapı** uzamaya başladı. すると石の下から斜に自分の方へ向いて**青い茎が**伸びて来た。(YJ.,s.10) Suruto işino şitakara nanameni jibunno hooe muite **aoi kukiga** nobite kita.
Baba oğul heyecanla birbirlerini öptüler. (YD.,s.34) **父子は**興奮してお互いにキスを交わした。	Ama **kuşvekafes** kolay kolay gelmiyor. しかし**鳥と籠とは**容易にやって来ない。(BU.,s.46) Şikaşi **tori-to kago-to-wa** youi-ni

Fuşiwa koofunşite otagaini kisuo kawaşita.	yat-teko-nai.
Leman beş sene evvel babasını kaybetmişti. (YD.,s.17) **レマンは**五年前に父親を亡くしていた。 **Reman** wa gonen maeni çiçioyao nakuşiteita.	Bir gün **ben** bir gemiciyi bulup sordum. ある時**自分は**、船の男を捕まえて聞いて見た。 (YJ.,s.28) Aru toki **jibunwa** funeno otokoo toramaete kiitemita.
Evin içinde bir gölge gibi gezen Ali Rıza Bey, büsbütün ortadan kayboldu. (YD, s.75) **家の中で影のように歩き回っているアリ・ルザ氏は**、完全に存在感を失っていた。 **İeno nakade kagenoyouni arukimawatteiru ari ruza şiwa**, kanzenni sonzaikano uşinatteita.	Gözünü silerken **mendilinin rengi** beyaz gözüküyordu. 眼を拭く**手巾の色が**白く見えた。（YJ.,s.29） Meo fuku **hankeçino iroga** şiroku mieta.

3.1.2.2.2. Edilgen Çatıda Özne

Edilgen çatı altındaki fiil cümlesinde özne, yüklemin gösterdiği işi veya hareketi yapan değil, yapılandır.

Fikret galiba yanlış terbiye edilmişti. (YD., s. 42) **フィクレットは**どうやら誤った教育をされてきたのだった。 **Fikret-wa** douyara ayamatta kyouiku-o sarete-kita-nodat-ta.	**Ben** savaşıp şanssızlıktan yenildiğim için esir düşüp, düşman komutanının önünde alıkonuldum. **自分が**軍をして運悪く敗北たために、生捕になって、敵の大将の前に引き据えられた。(YJ.,s.22) **Jibunga** ikusao şite unwaruku maketa-tame-ni, ikedorini natte, tekino taişoono maeni hikisuerareta.
Ailenin bütün yükü senin omuzlarına yıkılacak…(YD.,s.34)	Horoz öterse ve kadın gelmezse, **ben** onu göremeden öldürüleceğim.

家族のすべての負担がお前の方に載せられる… **Kazoku-no subete-no futan-ga** omae-no kata-ni noserareru..	鶏が鳴いても女が来なければ、**自分は**逢わずに殺されてしまう。 (YJ.,s.23) Toriga naite-mo onnaga ko-na-kereba, **jibunwa** awazuni korosareteşimau.
Ali Rıza Bey o vakit bir yolunu bulup çocuğu İstanbul'a atsaydı belki **bir çare** bulunurdu. (YD., s. 40) アリ・ルザ氏があの時に何とかして我が子をイスタンブルに送り出していたら治す方法が見つけられていたかもしれなかった。 Ali Rıza-şi-ga ano toki-ni nantoka-şi-te waga-ko-o İstanbul-ni okuridaşi-tei-ta-ra **naos-houhou-ga** mitsukerare-tei-ta kamoşirena-kat-ta.	**Böyle annemin içi içini yiyerek gecelerce uyumadan kaygı çektiği babam**, çoktan bir samuray bozuntusu tarafından öldürülmüştü. **こういう風に、幾晩となく母が気を揉んで、夜の目も寝ずに心配していた父は、**とくの昔に浪士のために殺されていたのである。(YJ.,s.37) **Kouiu fuu-ni, ikuban-to-naku haha-ga ki-o mon-de, yoru-no me-mo ne-zu-ni şinpai-şi-tei-ta çiçi-wa**, toku-no mukaşi-ni rouşi-no tame-ni koros-are-tei-ta-nodearu.
Gençlikleri geçiyor sayılırdı. (YD.,s.59) **若さは過ぎ去りつつある**といえるのだ。 **Wakasawa sugisari tsutsu aru**to ierunoda.	**Ben** kandırılmışım diye düşündüm. **自分は**欺されたのかも知れないと思った。(ES.,s.117) **Jibunwa** damasaretanokamo şirenai to omotta.
Ağzını açıp bir şey söylersen, **bütün kabahat** bizim üstümüze yıkılır, diyordu. (YD.,s.119) 口を開いて何か言ったら、**すべての過ちが**我々の上にのしかかってくる、と言うのであった。 Kuçio hiraite nanika ittara, **subeteno**	O zaman **ben** ev hanım tarafından K beyle tanıştırıldım. その時**自分は**主婦によってK君に紹介された。(EŞ.,s.95) Sonotoki **jibunwa** şufuni yotte Kkun ni

ayamaçiga warewareno ueni noşikakattekuru to iunode atta.	şookai sareta.

3.1.2.2.3. Ettirgen Çatıdaki Cümlede Özne

Ettirgen çatındaki cümlelerde özne, yüklemdeki işi yaptırandır. Yüklemdeki hareketi fiilen yapan fâil ise, ettirgen cümlelerde nesne konumunda olanlardır.

Ayşe heyecanla babasının elini yakalamış, acele acele onu içeri götürüyordu.(YD.,s.29) **アイシェは**興奮しながら父親の手をつかみ、急ぎ足で中へ連れて行った。 **Aisyewa** koofun şinagara çiçioyano teo tsukami, isogiaşide nakae tsurete itta.	Üflenen kabukları **rüzgar** yersiz yere götürdü. 吹かれた殻は**木枯が**どこかへ持って行った。(BÇ.,s.55) Fukareta karawa **kogaraşiga** dokokae motte itta.
Bunun için **Ali Rıza Bey** ona, daha ziyade süs ve fantezi mahiyetinde şeyler öğretmişti. (YD., s. 40) そのために、**アリ・ルザ氏は**彼女に着飾るとか空想ではなく現実の事柄を教えてきた。 Soontameni, **ari ruzaşiwa** kanojoni kikazaru toka kuusoodewa naku genjitsuno kotogarao oşiete kita.	(**Dede**) köprü de, kayık da, olmadığına göre burada mola verip, kutu içindeki yılanı gösterecektir. 橋も舟もないから、ここで休んで箱の中の蛇を見せるだろう(YJ.,s.21) Haşimo funemo naikara, kokode yasunde hakono nakano hebio miserudaroo
Fazla olarak onu **annesi** derecesinde iyi bir ev kadını olarak da yetiştirmişti. (YD.,s.41) その上、**母親も**彼女をかなり良い主婦になれるよう仕込んでいた。 Sonoue, **hahaoyamo** kanojoo kanari yoi şufuni nareruyoo şikondeita.	Eşime kontrol ettirdim, 'Orası her zamanki gibi,' diyor. 妻に調べさせるとこっちの方は元の通りだと云う。(ES.,s.79) Tsumani şirabe saseruto koççino hoowa motono toorida toiu.
Ali Rıza Bey, ne yaptı yaptı, onu 45 lira	Masa hanım, karnı ağrıyor diye epey

aylıkla şirkete aldırdı. (YD.,s.17) アリ・ルザ氏は、手を講じて、彼女を 45 リラの月給で会社に拾わせた。 Arı ruza şiwa teo koojite, kanocoo 45rirano gekkyuude kaişani hirowaseta.	acı çekiyor ya (**biz**) Hayaşi Bey'den rica edip baktıralım mı? お政さんが御腹が痛いって、だいぶ苦しそうですから、林さんでも頼んで見て貰いましょうか (ES.,s.88) Omasa sanga onakaga itaitte, daibu kuruşisoo desukara, hayaşi san demo tanonde mite moraimaşooka.
Vazifesini yapmakta kusur ederse **Allah** onu çocuklarında cezalandırırdı. (YD.,s.14) 任務を果たす際に過ちを犯すなら、彼の子供たちに罰が当たるはずだ。 Ninmuo hatasu saini ayamaçio okasunara, kareno kodomotaçini baçiga ataruhazuda.	Ben elime Sobayu alarak, eğer durumu kötüyse (sen) hastaneye gönderirsin diye cevap verdim. 自分は蕎麦湯[10]を手に受けて、もし悪いようだったら、病院に入れてやるがいいと答えた。(ES.,s.91) Jibunwa sobayuo teni ukete, moşi warui yoodattara, byooin ni irete yaruga iito kotaeta.

3.1.2.3. Cümlede Yer Almayan Özneler

Özne, iki dilde de cümle içinde yer almayabilir. Türkçede yüklemin aldığı şahıs eki cümlenin öznesini belirler. Japoncada ise, cümlenin içindeki yardımcı fiil veya saygı ifadeli kelimeler metin bütünlüğü içinde özne hakkında ipucu verir.

Bilirsiniz ki kimsenin fikrine karışmam, keyfinize ve menfaatinize uygun olan her şeyi yapmakta serbestsiniz. (YD, s.9)	Ben susarak başımı yastık başından uzaklaştırdım. Kolumu kavuşturarak, ne olursa olsun ölecek mi? diye düşündüm.

[10]Soba, Japonların sevdiği bir çeşit eriştedir, pişirirken kullanılan su (Sobayu) faydalı olduğundan atılmadan çay gibi içilir. Özellikle yıl sonunda yeni yıla girerken bu erişte yemek bir gelenektir.

ご存知のように、他の人の考えに口を挟んだりしません、したい又は得になるどんなことでもされるのは自由です。 Gozonjınoyouni, hokanohitono kangaeni kuçio hasandarisimasen, şitai mata tokuninaru donnakotodemo sarerunowa jiyuudesu.	自分は黙って、頭を枕から離した。腕組みをしながら、どうしても死ぬのかなと思った。(YJ., s.8) Jibun-wa damat-te, atama-o makura-kara hanaşi-ta. Udegumi-o şi-nagara, dooşite-mo şinu-no-kana-to omot-ta.

3.1.3. Nesne - Hogo

Yüklemin gösterdiği hareketten etkilenen unsurdur. Türkçede geçişli fiilin yüklem olarak yer aldığı cümlede bulunur. Bazen yükleme hali ekiyle belirli nesne, bazen de yükleme hali eki almaksızın belirsiz nesne olarak cümlede yer alır.

Japoncada ise geçişli fiillerin yüklem olduğu cümlede nesne olan unsura Hogo adı verilir. Hogo'nun kelime anlamı tamamlayıcıdır. Yüklem ve özneyi tamamlamak için cümleye katılan unsurdur. Geçişli fiilin yüklem olarak yer aldığı cümlede olduğu gibi geçişsiz fiilin yüklem olduğu cümlede de yüklemin anlam gereği bulunması gereken yer tamamlayıcıları 'Hogo' olarak adlandırılır. Japonca yazı dilinde her zaman cümlede nesne bir ekle yer alır, ancak, konuşma dilinde hal ekleri düşebilir. Tıpkı öznede olduğu gibi, nesne de cümle içinde vurgulanmak istenen öğe durumunda olduğunda 'Fukujoşi (Belirtme ekleri)' ile karşılanır.

3.1.3.1. Geçişli Fiil Cümlesinde Nesne

Geçişli fiiller, ifadeyi tamamlamak için nesneye ihtiyaç duyar. Nesneler, Türkçede de Japoncada da yükleme halinde yer alır. Türkçede bazen yükleme hali ekiyle belirli nesne olarak, bazen de yükleme hali eki almaksızın belirsiz nesne olarak cümlede yer alabilir.

Japoncada nesne eksiz olamaz, ya '-o', '-ni' yükleme hâl eki ya da belirtme eki ile cümlede bulunur. Ayrıca, Japoncada yükleme hâlinde kullanılan birkaç çeşit

hâl eki bulunur. Özne hâli eki ile sesteş olan '–ga' eki istek veya irade ifadesi olan cümlelerde yükleme hâli eki olarak kullanılır.

Böyle lüks ve sefahat yerlerine dökülecek parası olmayanlar bir yandan peynir, zeytin, lop yumurta ile **karınları-n-ı** doyuruyorlar, bir yandan **eski arkadaşları-n-ı** dinliyorlardı. (YD, s. 7) そのような贅沢かつ道楽に費やす金のない人たちは、一方で、チーズ、オリーブ、ゆで卵で**お腹を**満たし、もう一方では、**昔馴染みの話を**聞いていた。 Sonoyouna zeitaku katsu dourakuni tsuiyasu kaneno naihitotaçi-wa ippoude çi-zu, ori-bu, yudetamago-de **onaka-o** mitaşi, mou ippoudewa **mukaşi najimino hanaşi-o** kiiteita.	Ben, **boynumu** öne uzatarak soğuk çiğ damlalarının aktığı beyaz çiçek **yaprağı-n-ı** öptüm. 自分は**首を**前へ出して冷たい露の滴る、白い**花弁に**接吻した。(YJ.s.,10) Jibun-wa **kubi-o** mae-e daşi-te tsumetai tsuyu-no şitataru, şiroi hanabira-ni seppun-şi-ta.
Alüminyum bir sefertası içinde getirdiği kuru köftesiyle, yeşil zeytinlerini yerken, gayriihtiyari bu konuşmayla alâkadar olmuş, işittiği şeyle iştahını kesmiş gibi çatalını bırakarak **başı-n-ı** kaldırmıştı. (YD. s.9) アルミニウムの弁当箱で持ってきた、肉団子と緑のオリーブをたべながら、なんとなしにこの話が耳に入り食欲をなくしたかのようにフォークを置いて**頭を**上げたのだった。 Aruminiumu-no bentoubako-de mottekita, nikudango-to midori-no orı-bu-o tabe-nagara, nantonaşini kono hanaşi-ga mimini hairi,	Paşa, otlar üzerine koyduğu yayı öteki tarafına atıp beline asılmış sopaya benzeyen **kılıcı** çıkaracakmış gibi yaptı. 大将は草の上に突いていた弓を向うへ抛げて、腰に釣るした棒のような**剣を**するりと抜きかけた。(YJ., s.22) Taişoowa kusano ueni tsuiteita yumio mukooe nagete, koşini tsuruşita boono yoona **ken-o**

şokuyok-ga nakunatta-ka-no youni fo-ku-o oite **atama-o** age-ta-no-dat-ta.	sururito nukikaketa.
Baba oğul heyecanla **birbirlerini** öptüler. (YD.,s.34) 父子は興奮して**お互いに**キスを交わした。 Fuşiwa koofunşite **otagaini** kisuo kawaşita.	Ben susarak **yüzüm-ü** yastığından uzaklaştırdım. 自分は黙って、**顔を**枕から離した。(YJ.,s.8) Jibun-wa damat-te, **kao-o** makura-kara hanaş-ita
Zaman zaman içindeki ümitsizlik dayanılmaz bir dereceye çıktıkça Şevket'i aklına getirir, içine **bir mabet serinliği çöktüğünü** duyardı. (YD.,s.54) 時々、内心の絶望がある程度までこみ上げてくるたびにシェブケットのことを考え、内心が**神殿の平安さに満たされるのを**感じるのであった。 Tokidoki, naişinno zetsubooga aruteidomade komiagete kurutabini şevukettono kotoo kangae, naişinga **şindenno heiansani mitasareru noo** kanjiru node atta.	**Bu hüzünlü hikâyeyi** bir rüyamda annemden duydum. **こんな悲しい話を**、夢の中で母から聞いた。（YJ., s.37） **Konna kanaşii hanaşi-o** yume-no naka-de haha-kara ki-i-ta.
Oğlum **beni** iyice dinledikten sonra **hükmünü** verecek… (YD.,s.33) 息子は**私を**良く聞いてから裁くはず… Musukowa **wataşio** yoku kiitekara sabakuhazu…	Ev hanım olan annesi, yirmi beş sene önce bir Fransalıyla evlenip **bu kızı** verdi. 主婦の母は、二十五年の昔、ある仏蘭西人に嫁いで、**この娘を**挙げた。(ES.,s.94) Şufuno hahawa nijuugonenno mukaşi, aru furansujinni totsuide, **kono musumeo** ageta.

Hak yemek, kanuna mugayir bir şey yapmak, kalp kılmak korkusuyla bir türlü **iş** göremezdi. (YD, s.12) 不公平になる、不法な何かをする、誰かを傷つけることへの恐れからどうしても**仕事**ができなかった。 Fukouhei-ni naru, fuhou-na nanika-o suru, dareka-o kizutsukeru kotoeno osore-kara douşitemo **şigoto-ga** deki-nakat-ta.	Anlayamazsam, **Oşou'nın canını** alamam. 悟らなければ、**和尚の命が**取れない。（YJ., s.13） Satoranakereba, **oşoono inoçi-ga** torenai.
Memurların kibar kısmı karşı muhallebicide **yumurta salatası, baş söğüşü fasulye pilakisi** yemeye gitmişlerdi. (YD.,s.7) 勤め人たちの上品な向きは、向かいの甘味処ろで**卵サラダや茹で肉入りの豆サラダ**を食べに行っていた。 Tsutomenintaçino jouhinna muki-wa mukaino kanmidokoro-de **tamago sarada-ya yudenikuirino mame sarada-o** tabeni itteita.	Dede **kavalı** çaldı. 爺さんは**笛を**ぴいぴい吹いた。(YJ.,s.19) Jiisanwa **fueo** pii pii fuita.

İki dilde de birden fazla nesne bulunabilir. Türkçe cümle içerisinde birden fazla nesne olduğunda her nesnede yükleme hâli eki bulunmayabilir. Örnekte görüldüğü gibi sadece son nesnede yükleme hâli ekinin bulunması yetebilir. Japoncada ise aynı yükleme hâli ekinin devam etmesi tercih edilmez, yerinde '-ya (hem)', '-to (ve), '-mo (de)' gibi Keijoşi'ler kullanılır.

Arabî ve Farisî'den başka İngilizce ve Fransızcayı da bilirdi. (YD, s.12) **アラビア語やペルシア語以外に英語とフランス語も**知っていた。	Unkei, seyircilerin tepkilerine hiç aldırış etmeden, **keski** ve **çekici** kullanıyor. 運慶は見物人の評判には委細頓着なく**鑿と槌を**動かしている。（YJ., s.25）

Arabia-go ya peruşia-go igaini eigo-to furansu-go mo şitteita.	Unkeiwa kenbutsuninno hyoubanniwa isai tontyakunaku **nomi-to tsuçi-o** ugokaşiteiru.
Yerinde doğrulmuş, **fantezi ipek çoraplarını, yeni gömleğini** gururla göstererek gülüyordu: (YD.,s.8) その場で背筋を伸ばし、**風変わりな絹の靴下や、新しいシャツを**自慢げに見せながら笑っていた。 Sonobade sesujio nobaşi, **fuugawarina kinuno kutsuşitaya, ataraşii şatsuo** jimangeni misenagara waratteita.	Ve **yıldızı dadenizi de hepsini** tanrı yaratmıştı dedi. そうして**星も海もみんな**神の作ったものだと云った。（YJ.,s.30） Sooşite **hoşimo umimo minna** kamino tsukutta monodato itta.
Keşke öyle bir şey yapsa da **hem kendini, hem bizi** büyük bir dertten kurtarsa... (YD.,s.120) そういったことをしてくれたら、**自分のことも、僕たちのことも**大きな悩みから救ってくれるのに… Sooitta kotoo şitekuretara, **jibunno kotomo bokutaçino kotomo** iikina nayamikara sukutte kurerunoni...	Öğlende **çay, tereyağı ve ekmeği** getirir. 昼過には**茶とバタと麺麭を**持って来る。(ES.,s.97) Hirusuginiwa **çato batato pan o** motte kuru.
İhtiyar adam bir gün şaşkınlıktan Ayşe'yi karşısına almış, bu on bir yaşındaki bebeğe saatlerce para hesapları yapmış, **bakkal defteri, senetler, kağıtlar** göstermişti.(YD.,s.70) 老人はある日、当惑のあまりアイシェを向かいに座らせ、たった 11 歳の幼児と何時間も家計の計算をし、**買掛**	Ben **sıcak soba, kahverengi işlemeli saten, rahat koltuk ve neşeli K Bey'in seyahatnamesini** hayal ederek heyecanla dış kapıdan girip merdivenden koşarak çıkar kapı tokmağını vurdum. 自分は**暖かい煖炉と、海老茶の繻子の刺繍と、安楽椅子と、快活なK君の旅行談を**予想して、勇んで、門を入って、

帳、手形、紙幣を見せたのだった。 Roujinwa aruhi, toowakuno amari aişeo mukaini suwarase tatta juuissaino yoojito nanjikanmo kakeino keesano şi, **kaikakeçoo, tegata, şiheio** misetanodatta.	階段を駆け上るように敲子をとんとんと打った。(ES.,s.98) Jibunwa **atatakai suto-buto, ebiçano şusuno nuitorito, anrakuisuto, kaikatsuna Kkun no ryokoudan** o yosooşite, isande, mon o haitte, kaidan o kakeagaruyooni noka- o tontonto utta.
Leyla **bu gencin çehresini**, Hayriye Hanım **mesleğini ve kibar bir ailenin oğlu olmasını**, Ali Rıza Bey de **ağırbaşlılığını** beğeniyordu. (YD., s.124) レイラは**この若者の顔を**、ハイリエさんは**職と良家の出であること**、アリ・ルザ氏は**慎重さを**気に入っていた。 Reirawa **kono wakamonono kaoo**, hairiesanwa **şokuto ryookeno dedearukoto**, ari ruzaşiwa **şinçoosao** kiniitteita.	Ben bu kokuyu aldığım an, **onların duyguları, hareketi, dili, yüz rengini** göze çarpan karanlık cehennem içinde algıladım. 自分は**この匂を嗅いだ時、彼らの情意、動作、言語、顔色を**、あざやかに暗い地獄の裏に認めた。(ES.,s.98) Jibunwa **kono nioio kaida toki, karerano joui, doosa, gengo, kaoiroo**, azayakani kurai jigokuno uçini mitometa.

3.1.3.2. Geçişiz Fiil Cümlesinde Hogo

Japoncada Hogo adı verilen cümle unsuru, geçişli fiil cümlesinde nesnenin karşılığı olan unsurudur. Geçişsiz fiil cümlesinde de bazı yer tamamlayıcıları 'Hogo' olarak sınıflandırılır, bu unsurlar da '-o, -ni' gibi yükleme hâli eki ile cümlede yer alır.

Altın Yaprak Anonim Şirketi''nden niye mi istifa ettim? (YD, s.5) 私が**アルトゥン・ヤプラク社を**辞めたのは、何故か。	Balıkçılın gölgeleri arasıra **karanlığa** ilişiyor. 鷺の影が時々**闇に**差す。(YJ.,s.14)

Arutun yapuraku sya-o naze yametano-ka?	Sagino kagega tokidoki **yamini** sasu.
Bilirsiniz ki **kimsenin fikrine** karışmam, keyfinize ve menfaatinize uygun olan her şeyi yapmakta serbestsiniz. (YD, s.9) ご存知のように、**他の人の考えに**口を挟んだりしません、やりたい又は得になるどんなことでもされるのは自由です。 Gozonjınoyouni, **hokanohitono kangaeni** kuçio hasandarisimasen, şitai mata tokuninaru donnakotodemo sarerunowa jiyuudesu.	Ben biraz daha durup **bu Japon balığı satıcısına** baka kaldım. 自分はしばらく立って**この金魚売を**眺めていた。(YJ.,s.34) Jibun-wa şibaraku tat-te **kono kingyouri-o** nagame-tei-ta.
Mütemadiyen **bizden, evimizden, fukaralığımızdan** şikayet ediyor... (YD.,s.120) いつも**我々、家、貧しさに**文句をつける… İtsumo **wareware, ie, mazuşisani** monkuo tsuketeiru...	Bu gemi **batıya** mı gidiyor? この船は**西へ**行くんですか？(YJ.,s.28) Kono fune-wa **nişi-e** iku-n-des-ka?
Genç adam **masadan** inmişti. (YD, s.8) 若者は机を降りていた。 Wakamono-wa **tsukue-o** oriteita.	Ben **önüme** baktım. 自分は**前を**見た。(ES.,s.105) Jibunwa **maeo** mita.
Fakat nedense bu adama karşı içinde lazım geldiği kadar emniyet duymuyor, zaman zaman **bazı sözlerinden ve hallerinden** kuşkulanıyordu. (YD., s.127) しかし、何故かこの人物に対して十分に信頼を置けず、折に触れ、**その言葉や振る舞いに**疑いを持つのだった。 Şikaşi, nazeka kono jinbutsuni taişite juubunni şinraio okezu, orini fure, **sono kotobaya furumaini** utagaio motsunodatta.	Nedense **büyük gemiye** binmişim. 何でも**大きな船に**乗っている。(YJ.,s.28) Nandemo **ookina fune-ni** not-teiru.

Kimsenin **malına, hayatına, ırzına** mı dokunuyorum? (YD.,s.8) 誰かの**財産や命、名誉を**犯しているのか。 Dareka-no **zaisan-ya inoçi, meiyo-o** okaşite-iruno-ka?	Şootaroo, **domuz ve örümcekten** iğreniyordu. 庄太郎は**豚と雲衛門が**大嫌いだった。(YJ.,s.39) Şootaroo-wa **buta-to kumoemon-ga** dai-kirai-dat-ta.

3.1.4. Zarf ve Yer Tamlayıcısı-Şuuşokugo, Joukyougo, Fukuşi

Geçişsiz fiil cümlesindeki yer tamlayıcısının sınıflandırmasında görüldüğü gibi bazı cümle unsurların sınıflandırması Japonca ve Türkçe arasında farklıdır. Özellikle Türkçede zarf ve yer tamlayıcısı olarak sınıflandırılan unsurlarda bu fark gözümüze çarpmaktadır.

Yüklemin gösterdiği eylemin yeri veya yönünü gösteren unsur, Türkçede yer tamlayıcısıdır. Yer tamlayıcısı, bir isim veya isim niteliği taşıyan kelime gruplarına yönelme, ayrılma, bulunma hali ekleri getirilerek yapılır. İsteğe göre cümlede birden fazla yer tamlayıcısı bulunabilir.

Türkçede yüklemin anlamını zaman, yön, tarz gibi yönlerden tamlayan unsur, zarftır. Zarflar, yükleme doğrudan bağlanır.

Japoncada doğrudan yükleme bağlı olan cümle unsuru, Hogo, Şuuşokugo, Jookyoogo'dur.

'Hogo', nesnenin karşılığı olarak sınıflandırılır, ancak, Türkçede yer tamlayıcısı olarak sınıflandırılan unsurların bazıları Japoncada Hogo olarak sınıflandırılmaktadır.

'Şuusokugo', yüklemin durumunu gösteren unsurdur. Genellikle Türkçe zarflar şuuşokugo olarak sınıflandırılır, yüklemin gösterdiği eylemin nasıl, hangi durum veya ortamda olduğunu gösteren unsurdur.

'Joukyougo', eylemin gerçekleşme sureci ile ilgili zaman ve yeri gösteren unsurdur.Yer tamlayıcı veya yüklemin anlamını zaman, yön, tarz gibi yönlerden tamamlayan zarf unsuru olabilir.

'Çinjutsugo, yüklemi etkileyen cümlenin anlatım tarzını gösteren unsurdur.

‘Kiteigo’, cümlede anlatılan nesnelerin özelliklerini gösteren unsurdur. Genellikle, cümle unsur olarak değil kelime grupların içinde yer almaktadır. ‘Sokumengo’, yüklemine ait olan özelliğinin öznenin hangi açıdan bakıldığını gösteren unsurdur. Ancak, Türkçede kelime grupların bir kısmı özellikle isim veya sıfat tamlaması şeklinde karşılanabildiğinden burada değerlendirilmemektedir.

Bu unsurların hepsi doğrudan yükleme bağlanır ve duruma göre cümlede birden fazla bulunabilir.

3.1.4.1. Yer Tamlayıcısı

Türkçede yer tamlayıcısı öğesini karşılayan unsur, Japoncada genellikle , ‘Joukyougo’ veya ‘Hogo’ olarak karşılanır.

3.1.4.1.1. Joukyougo Olan Yer Tamlayıcısı

Şuuşokugo, yüklemin gösterdiği eylemin nasıl, hangi durum veya ortamda olduğunu gösteren unsurdur.

Başımda iki küçük kardeşle hastalıklı bir ana var… (YD, s.5) **私には**二人の妹と、病気の母が居る… **Wataşi-ni-wa** futari-no imooto-to byooki-no haha-ga iru…	**Evde** genç bir anne ve 3 yaşında çocuğu var. **家には**若い母と三つになる子供がいる。（YJ., s.35） **Uçi-ni-wa** wakai haha-to mittsu-ni naru kodomo-ga iru.
Memurların kibar kısmı **karşı muhallebicide** yumurta salatası, baş söğüşü fasulye pilakisi yemeye gitmişlerdi. (YD, s.7) 勤め人たちの上品な向きは、**向かいの甘味処ろで**卵サラダや茹で肉入りの豆サラダを食べに行っていた。	Kadın, uzun saçını yastığına serip çehresi yumuşacık ve uzunca yüzünü **onun içinde** uzatıyor. 女は長い髪を枕に敷いて、輪郭の柔らかなうりざね顔を**その中に**横たえている。(YJ.,s.7)

Tsutomenintaçino jouhinna bubun-wa **mukaino kanmidokoro-de** tamago sarada-ya yudenikuirino mame sarada-o tabeni itteita.	Onna-wa nagai kami-o makura-ni şi-ite, rinkaku-no yawarakana urizanegao-o **sono naka-ni** yokotae-teiru.
Evde bir dirhem odun, kömür yok...(YD.,s.96) **家には**少しの薪も炭もない… **Uçiniwa** sukoşino takigimo sumimo nai...	Yer sobası **gece bıraktığı yerde** duruyor. 炬燵は**宵の位地に**ちゃんとある。(ES.,s.77) Kotatsuwa **yoino içini** çanto aru.
Şimdi annesiyle beraber **Fındıklı'da** oturuyorlardı. (YD.,s.17) 今は母親と一緒に**フンドゥクルに**住んでいる。 İmawa hahaoyato işşoni **fundukuruni** sundeiru.	Derken saat **direk üzerinde** ding dang diye dokuzu çalmaya başladı. すると時計が**柱の上で**ボンボンと九時を打ち出した。(ES.,s.110) Suruto tokeiga **haşirano uede** bon bon to kujio uçidaşita.
Sonra **oda kapılarından birinde** uzun boylu, beyaz bıyıklı bir adam göründü.(YD., s.154) その後、**部屋の扉に**背の高い白髭の男が姿を見せた。 Sonogo, **heyanı tobirani** seno takai şirahigeno otokoga sugatawo miseta.	Hemen hediye olarak götürebilmeler için **iki sıraya** dizilmişti. すぐ見舞物に持って行けるように**二列に**並べてある。(YJ.,s.38) Sugu miyagemononi motteikeruyooni **niretsuni** narabetearu.

3.1.4.1.2. Hogo Olan Yer Tamlayıcısı

Hogo, yüklemle doğrudan ilgili olan bir nesnedir. Bazı fiillerin yer tamlayıcısı, Japoncada Hogo olarak sınıflandırılmaktadır.

Ailenin bütün yükü **senin omuzlarına** yıkılacak…(YD.,s.34)	Hadi, **kuşa** bakınız, güzel değil mi? diyor.

家族のすべての負担が**お前の肩に**載せられる… Kazoku-no subete-no futan-ga **omae-no kata-ni** noserareru..	まあ**鳥を**御覧なさい、綺麗でしょうといっている。(BÇ.,s.48) Maa, **torio** gorannasai, kireideşooto itteiru.
Kimse artık **kendi halinden** memnun ol-mu-yor. (YD, s.10) 誰ももはや**自分の立場に**満足していない。 Dare-mo mohaya **jibun-no taçiba-ni** manzoku şi-tei-nai.	Şootaroo, **domuz ve örümcekten** iğreniyordu. 庄太郎は**豚と雲衛門が**大嫌いだった。(YJ.,s.39) Şootaroo-wa **buta-to kumoemon-ga** dai-kirai-dat-ta.
Genç adam **masadan** inmişti. (YD, s.8) 若者は机を降りていた。 Wakamono-wa **tsukue-o** oriteita.	Ben **önüme** baktım. 自分は**前を**見た。(ES.,s.105) Jibunwa **maeo** mita.
Fakat nedense bu adama karşı içinde lazım geldiği kadar emniyet duymuyor, zaman zaman **bazı sözlerinden ve hallerinden** kuşkulanıyordu. (YD., s.127) しかし、何故かこの人物に対して十分に信頼を置けず、折に触れ、**その言葉や振る舞いに**疑いを持つのだった。 Şikaşi, nazeka kono jinbutsuni taişite juubunni şinraio okezu, orini fure, **sono kotobaya furumaini** utagaio motsunodatta.	Ben biraz daha durup **bu Japon balığı satıcısına** baka kaldım. 自分はしばらく立って**この金魚売を**眺めていた。(YJ.,s.34) Jibun-wa şibaraku tat-te **kono kingyouri-o** nagame-tei-ta.
Benim tarafımdan **Şevket'e** söyle. (YD, s.68) 私の代わりに**シェブケットに**言いなさい。 Wataşino kawarini **syevuketto'ni** ii-nasai.	Nedense **büyük gemiye** binmişim. 何でも**大きな船に**乗っている。(YJ.,s.28) Nandemo **ookina fune-ni** not-teiru.

3.1.4.2. Zarf Tümleci

Türkçe zarf tümleçleri Japoncada ‘Şuuşokugo’, ‘Joukyougo’, ‘Hogo’, ‘Çinjutsugo’ öğelerinin biri veya birkaç ile karşılanabilir.

3.1.4.2.1. Şuuşokugo Olan Zarf

Türkçe zarflarından yüklemin durumunu gösterenler Japoncada Şuuşokugo olarak sınıflandırılır, yüklemin gösterdiği eylemin nasıl, hangi durum veya ortamda olduğunu gösteren unsurdur.

O vakit onları evlendirmek **büsbütün** imkânsız olacak… (YD.,s.91) その時には彼女たちを結婚させるのは**完全に**不可能になるはず．．． Sonotokiniwa kanojotaçio kekkon saserunowa **kanzenni** fukanooni naruhazu…	Toprağı kazdığım her seferinde**midye kabuğunun arkasına ay ışığı yansıyıp**ışıldadı. 土をすくう度に、**貝の裏に月の光が差してきらきらした。**(YJ.,s.9) Tsuçi-o sukuu tabi-ni,**kai-no ura-ni tsuki-no hikari-ga saşi-te**kirakira-şi-ta.
Genç kız haşın **bir tavırla** başını kaldırdı (YD.,s.87) 若い娘は**傲然と**頭をもたげた。 Wakai musumewa **goozento**atamao motageta.	O kılıcın saplanışı **neredeyse**kabaydı. その刀の入れ方が**如何にも**無遠慮であった。(YJ.,s.26) Sono touno irekataga **ikanimo** buenryodeatta.
Ali Rıza Bey o zamandan sonra bir daha İstanbul’a dönememiş, **yirmi beş sene muhtelif memuriyetlerle** Anadolu’da dolaşmıştı…(YD, s.11) アリ・ルザ氏はそれ以降二度とイスタンブルに戻れず、**二十五年様々な公務で**アナドルを転々としたのだった。 Ari ruza şiwa sore ikoo nidoto	Sizin arkadaşınızın ailesi **o kadar** fakir mi? あなたの友人の家は**それほど**貧しいのか(ES.,s.116)

isutanburuni modorezu, **nijuugonen samazamana koomude** anadoru o tentento şitanodeatta.	Anatano yuujinno uçiwa **sorehodo** mazuşiinoka.
Serbest bir tavırla Dahiliye Nâzırı'nın yanından çıkmasına, koridorlarda yürekli yürekli gülüp söylemesine bakılırsa bu genç, **herhalde** çok ilerlemişti. (YD.,s.15) 自由に内務大臣の傍に上がり、廊下でも大様に笑い、話しているのをみると、この若者は**どうやら**かなり昇進したらしい。 Jiyuuna yoosude naimudaijinno sobani agari, rookademo ooyooni warai, hanaşiteirunoo miruto, kono wakamonowa **dooyara** kanari şooşin şita raşii.	Sert tahta parçasını bir vuruşla oyarken kalın ağaç parçaları çekicin sesine cevap verircesine uçtu sandım, derken anında açılmış burun delikleriyle havaya kalkmış burnun yan tarafı **birdenbire** gözüktü. 堅い木を一と刻みに削って、厚い木屑が槌の声に応じて飛んだと思ったら、小鼻のおっ開いた怒り鼻の側面が**忽ち**浮き上がってきた。(YJ.,s.26) Katai kio hitokizamini kezutte, atsui kikuzuga nomino koeni oujite tondato omottara, kobanano oppiraita ikaribanano sokumenga **taçimaçi** ukiagattekita.
Birden utanmış ve cesaretini kaybetmiş gibisustu. (YD.,s.8) **突然**恥じ入り、勇気を失ったかのように黙った。 **Totsuzen** hajiiri, yuukio uşinatta kano yooni damatta.	Ben yol ayrımında durup **biraz** dinlendim. 自分は股の根に立って、**ちょっと**休んだ。(YJ.,s.15) Jibunwa matano neni tatte, **çotto** yasunda.

3.1.4.2.2. Joukyougo Olan Zarf

'Joukyougo', eylemin gerçekleşme sureci ile ilgili zaman ve yeri gösteren unsurdur. Yüklemin anlamını zaman, tarz gibi yönlerden tamamlayan zarf unsuru olabilir.

Ara sıra annem soğuktan, kardeşlerim yemekten şikâyet ederlerdi. (YD, s.5) **折に触れ**、母は寒さに、妹達は食事に不満をこぼすのだった。 **Ori-ni-fure**, haha-wa samusa-ni, imoototaçi-wa şokuji-ni fuman-o kobosu-no-datta.	**İmza kataloğunu inceleyince,** Watanabe Kazan'ın da Yokoyama Kazan'ın da benzeyen imzası yok. **印譜をしらべて見ると、**渡辺崋山にも横山華山にも似寄った落款がない。(ES.,s.117) **İnpuo şirabete miruto,** watanabe kazan nimo yokoyama kazan nimo nikayotta rakkanga nai.
Yirmi yaşlarında iki saf çehreli çocuk, **muzaffer bir spor şampiyonunu seyreder gibihayretle, hasetleona** bakıyorlardı. (YD, s.8) 二十歳ぐらいの無邪気な顔立ちの子二人は勝利を挙げた運動選手を見ているかのように憧れと驚きで彼を見つめていた。 Hataçi guraino mujakina kaodaçino ko-ga futari, **şoori-o ageta undoo senşu-o miteiruka-no yooniakogare-to odoroki-dekare-o** mitsumeteita.	Fakat **Unkei ise garip veya olağanüstü duygularını hissedememiş gibigayretle** oymaya devam ediyor. しかし**運慶の方では不思議とも奇体と頓と感じ得ない様子で一生懸命に**彫っている。（YJ.,s.26） Şikaşi **Unkeino hoodewa fuşigitomo kitaitomo tonto kanjienai yoosude işşookenmeini** hotteiru.
Fakat Allah bereket versin, **gül gibi** geçiniyorum…(YD.,s.8) しかし、神の祝福がありますように、**立派に**暮らしていける… Şikaşi, kamiga şukufukuga arimasu yooni, rippani kuraşiteikeru…	**Bir kaç sene evli kaldıktan sonra** kocası rahmetli oldu. **幾年か連れ添った後**夫は死んだ。(ES.,s.94) **İkunenka tsuresotta noçi** ottowa şinda.
Ali Rıza Bey sarardı, **dudaklarının ve sakalının hafifçe titrediğini belli**	**Arka dişlerimi sıktığım için** burnumdan sıcak nefesim kesik kesik

etmemeye çalışarak gülümsedi: (YD, s.10) アリ・ルザ氏は蒼白になった。**唇と髭がわずかに震えているのを明らかにしないよう気を付けながら**微笑んだ。 Ari ruza şiwa soohakuni natta,.**kuçibiruto higega wazukani furuete irunoo akirakani şinaiyoo kio tsukenagara** hohoenda.	çıkıyor. **奥歯を強く咬み締めたので**、鼻から熱い息が荒く出る。(YJ.,s.13) **Okubao tsuyoku kamişime-ta-node**, hanakara atui ikiga araku deru.
Genç adam Ali Rıza Bey'e **acır gibi bir tavırla** cevap verdi: (YD, s.10) 若者はアリ・ルザ氏に**同情するような様子で**返事をした。 Wakamonowa ari ruza şini **doojoo suru yoona yoosude** henjio şita.	Ben **çaresizce** ormana doğru yürümeye başladım. 自分は**仕方なしに**森の方へ歩き出した。(YJ.,s.16) Jibunwa **şikatanaşini** morino hooe aruki daşita.

3.1.4.2.3. Hogo Olan Zarf

Hogo, yüklemle doğrudan ilgili olan bir nesnedir. Ancak, bazı fiillerde zarf olan unsur Japoncada Hogo olarak işlev görür.

Vicdanınızdan eminim…(YD.,s.9) **あなたの良心を**信頼しています。 **Anatano ryouşin-o şi**nraişiteimasu…	Ondan sonra kafam **deliye** döndü.[11] そのうちに頭が**変に**なった。(YJ.,s.14) Sono uçini atamaga **henni** natta.
O, masalardan birinin üstüne boylu boyunca uzanmış, iskarpinlerinin topuğu	Yinede dede, 'derinleşir, gece olur, dümdüz olur' diye diye **dümdüz**

[11] Japonca cümlesinde ''henni'' sözcük 'galip, normal olmayan durum'u ifade eder. Ve bu cümlede 'hogo' konumundadır. Onun Türkçe karşılığı olan 'deliye' dönmek ile beraber deyimleşmiş birleşik fiil oluşturmaktadır. Birleşik fiil içinde zarf olarak fiile bağlanmaktadır.

ile dağınık kağıtları vura vura **sözüne** devam ediyordu. (YD, s.7) 彼は誰かの机の上に長々と寝そべり、短靴のかかとで散らばった書類を踏みつけながら**話を**続けていた。 Kare-wa darekano tsukue-no ue-ni naganagato nesoberi, tangutsuno kakato-de çirabatta şorui-o fumitsukenagara **hanaşi-o** tsuduketeita.	yürüyüşünü devam etti. それでも爺さんは「深くなる、夜になる、真直になる」と唄いながら、**どこまでも真直に**歩いて行った。(YJ.,s.21) Soredemo jiisanwa ‘fukakunaru, yoruni naru, masuguni naru’ to utai nagara, **dokomademo masuguni** aruite itta.
Düşünürseniz **bana** hak vereceksiniz. (YD.,s.9) 考えられたら**私が**正しいと言われるでしょう。 Kangaeraretara **wataşi-ga** tadaşiito iwarerudeşou.	Komutanı ateşiyle benim yüzüme bakarak **‘‘ ölüm mü yaşam mı’’ diye** sordu. 大将は篝火で自分の顔を見て、**死ぬかいきるかと**聞いた。（YJ., s.22） Taişoowa kagaribide jibunno kaoo mite **şinuka ikiruka to** kii-ta.
Kimse artık **kendi halinden** memnun olmuyor. (YD, s.10) 誰ももはや**自分の立場に**満足していない。 Dare-mo mohaya **jibunno taçibani** manzoku şiteinai.	Sonunda bana **tanrıya iman eder misiniz diye** sordu. 最後に自分に**神を信仰するかと**尋ねた。（YJ.,s.30） Saigoni **jibunni kamio şinkoo suruka to** tazuneta.
Bir genç kızın göz göre göre mahvolmasına vicdanı razı olamaz... (YD.,s.19) **若い娘が目の前で駄目になるのを**彼の良心も認めるはずがない… **Wakai musumega meno maede dameni narunoo** kareno ryooşinmo mitomeru	O zaman ben ev hanım tarafından **K beyle** tanıştırıldım. その時自分は主婦によって**K君に**紹介された。(EŞ.,s.95) Sonotoki jibunwa şufuni yotte **Kkun ni**

hazuga nai..	şookai sareta.

3.1.4.2.4. Çinjutsugo Olan Zarf

Çinjutsugo, yüklemi etkileyen cümlenin anlatım tarzını gösteren unsurdur.

Acaba yeni zamanların bu havası onları da sarsacak, ihtiyar babaya son deminde bir yaprak dökümü mü seyrettirecekti? (YD, s.11) 果たして新しい時代のこの雰囲気は彼らをも揺り動かし、年老いた父親に最後の瞬間に木の葉が落ち去るのを見せ付けるのか。 **Hataşite** ataraşii jidaino kono funikiwa karera-o-mo yuriugokaşi, toşioita çiçioya-ni saigono şunkan-ni konohaga oçisaruno-o misetsukeru-no-ka?	Şimdiki dünyada bu hareketi yapabilen var mı **acaba** çok da şüpheliyim. 今の世にこんな事の出来るものがいるか**どうだか**甚だ疑わしい。(BÇ.,s.59) İmano yoni konna kotono dekiru monoga iruka **doudaka** hanahada utagawaşii.
Yalnız bir düşüncesi vardı: **Acaba** fazla geç kalmamış mıydı? (YD, s.13) 唯一つしか考えられなかった:もしかして遅すぎるのではないか？ Tada hitotsuşika kangaerarenakatta: **Moşikaşite** ososugirunodewa naika?	**Acaba** öyleyse herkes yapabilir mi, diye düşünmeye başladım. **果たして**そうなら誰にでも出来る事だと思い出した。(YJ,s.27) **Hataşite** sonara darenidemo dekiru kotodato omoidaşita.
Ali Rıza Bey, **ne yaptı yaptı**, onu 45 lira aylıkla şirkete aldırdı. (YD.,s.17) アリ・ルザ氏は、**手を講じて**、彼女を 45 リラの月給で会社に拾わせた。 Arı ruza şiwa **teo koojite**, kanocoo 45rirano gekkyuude kaişani hirowaseta.	**Hiç** ölecek gibi görünmüyor. **到底**死にそうには見えない。(YJ.,s.7) **Toutei** şini-soo-ni-wa mie-nai.
Fakat **nedense** fazla arayıp sormak içinden	Ama dede **sonunda** çıkıp

gelmemişti. (YD.,s.18) しかし**何故か**必要以上に声をかけたいと思えなかった。 Şikaşi **nazeka** hitsuyoo ijooni koeo kaketai to omoenakatta.	gelmedi. けれども爺さんは、**とうとう**上がって来なかった。(YJ.,s.21) Keredomo jiisanwa, **tootoo** agatte konakatta.
Evet bu, korkunç bir aldanıştı. (YD.,s.22) **確かに**これは恐ろしい欺きだった。 **Taşikani** korewa, osoroşii azamuki datta.	**Nihayet** ölmeye karar verdim. **とうとう**死ぬ事に決心した。（YJ.,s.30） **Tootoo** şinu kotoni keşşin şita**.**

3.1.5. Cümle Dışı Unsurlar - Dokuritsugo (Bağımsız Unsur)

Türkçe cümlelerde yükleme bağlı olmayan, cümlenin anlamına dolaylı olarak anlam katan unsurlar; ünlemler, cümle bağlaçları, hitap ifadeler, açıklayıcı cümleler' cümle dışı unsur olarak kabul edilir.

Japoncada ise her türlü ifade şekli cümle olarak kabul edildiğinden, Türkçede cümle dışı unsur olarak kabul edilen unsurlar Japoncada bağımsız unsur anlamına gelen 'Dokuritsugo' olarak adlandırılır. Dokuritsugo, Türkçedeki cümle dışı unsurlar gibi, cümlenin anlamına dolaylı olarak anlam katan unsurlardır.

Japoncada bazı edat ve bağlaçlar, yüklemi etkileyebilir ve cümleye bir tarz verebilir. Bu tür edat ve bağlaçlar, yüklemi etkileyen cümlenin anlatım tarzını gösteren 'Çinjutsugo' olarak cümle unsuru içinde yer alır.

''**Bey**, bir kadın gelmiş, seni görmek istiyor. Leman hanım'ın annesi imiş'' dedi. (YD, s.16)	''**Babam,** ağır mıyım?'' diye sordu.

「**だんな様**、女性が一人見えてます、お目にかかりたいと。レマンさんのお母様だそうで」と言った。 ‘‘**Dannasama**, joseiga hitori mietemas, omenikakaritai-to. Leman san-no okaasan dasoude.’’ to itta.	「**御父さん**、重いかい[12]」と聞いた。(YJ.,s.15) ‘‘**O-toosan**, omoi-kai’’ to ki-i-ta.
‘‘**Kuzum baba**, Necla’yı kurtaralım,’’ diye Ali Rıza Bey’in ayaklarına kapanmıştı. (YD, s.138) 「**愛するお父様**、ネジラを救い出しましょう、」とアリ・ルザ氏の足元に身を投げ出したものだった。 ‘‘Aisuru otoosama, Nejırao sukuidaşi maşoo’’ to Ali Ruza şino aşimotoni mio nagedaşita monodatta.	**Efendim**, öndeki Japon balıkçıya baktınız mı? **旦那は**表の金魚売を御覧なすったか（YJ.,s.33） **Dannawa** omoteno kingyourio goran nasuttaka.
Beyefendi bu sözlerim herhalde hoşunuza gitmez, dedi…(YD, s.9) **すみませんが**[13]、この言葉は恐らくおきに召さないと思います。と言った…	**Hey,** geçen sene çocukların hastalığı için soba yaktığımızda ne kadar kömür parası gerekmişti? **おい**[14]、去年、子供の病気で、煖炉を焚いた時には炭代がいくら要ったかな (ES.,s.88)

[12] ‘-kai’ sade tarz ve konuşma dilinde kullanılan soru ekidir. Ancak, kadınlardan daha çok erkekler kullanır, veya aile arası gibi samimi ortamda kullanılır. Japonca yaz dilinde genellikle soru işareti kullanılmaz, her zaman soru eki veya soru edatı bulunur.

[13] ‘Sumimasenga’, harfiyen ‘affedersiniz ama’ anlamına gelir, efendim karşılığı olarak bu deyimin seçilmesi, Japoncanın öznenin belirlenmesinden kaçınmaya eğilimli dil olmasındandır. İstemeyeceğini düşündüğü hareketin öznesi olarak karşısındakine hitap etmek pek tercih edilen davranış değildir.

[14] Oi, bu eserin yazıldığı döneminde kocanın karısına hitap ederken en çok kullandığı hitaplama sözüydü, adıyla hitaplamaya pek alışkın olmadığından şimdi de çocuklu ailelerde kocasına baba, karısına anne şeklinde hitap edilmesi yaygındır.

Sumimasenga, kono kotobawa osoraku okini mesanaito omoimas toitta…	**Oi,** kyonen, kodomono byookide, suto-buo taita tokiniwa sumidaiga ikura itta kana
Allah bereket versin, gül gibi geçiniyorum… (YD, s.8) **神の祝福がありますように**、まあまあ暮らしていける。 **Kamino şukufuku-ga arimas yooni**, maamaa kuraş-ite-ikeru…	**Amca**, şimdi unutma diyen siz miydiniz? **叔父さん**[15]、今、覚えていろと云ったのはあなたですか。(ES.,s.76) **Ojisan**, ima, oboeteiro to ittanowa anata deska.

Cümleleri bağlayan bağlaçlar da cümle dışı unsur olarak sınıflandırılır.

Fakat kız kardeşiyle annesinin iki ay ara ile ölmesi onu birdenbire İstanbul'dan soğutmuş, Suriye'de bir kaza kaymakamlığı alarak gurbete çıkmasına sebep olmuştu. (YD, s.11) **しかし**、妹と母親の二ヶ月間隔での死は、突然、彼のイスタンブルに対する熱意を冷まし、シリアの地方の郡令職に就いて異国に出かける要因となったのであった。 **Şikaşi**, imooto to hahaoya no nikagetsu kankaku deno şiwa totsuzen kareno ısutanburuni taisuru netsuio samaşi, şiriano tihoono gunrei şokuni tsuite ikokuni dekakeru	**Evet,** 25 santimlik dörtken bir taş belim yüksekliğinde duruyor. **なるほど**八寸角の石が腰ほどの高さに立っている。(YJ.,s.16) Naruhodo hassunkakuno işiga koşihodono takasani tatteiru.

[15] Japoncada amca ve dayı, hala ve teyze farkı yoktur. Anne veya babanın erkek kardeşi ojisan, kadın kardeşi ise obasan'dır. Ancak, anne-babadan küçük veya büyük olan kardeşin yazılışı farklıdır. Buradaki ojisanın aslında amca mı veya dayı mı hangisi olduğu bilinmez ancak, annesi veya babasının küçük kardeşi olduğu anlaşılır.

youinto natta node atta.	
Çünkü bu Leman Hanım'ı ilk baştan çıkaran ben değilim. (YD.,s.23) **というのも**レマン嬢を、先にかどわかしたのは私ではありませんから。 **Toiunomo** reman joo o sakini kadowakaşitanowa wataşi dewa arimasen kara.	Dünya neredeyse çalkalanmaya başladı. ･･･**Buna rağmen** evin içi sessiz sedasız sakin duruyor. 世の中が何となくざわつき始めた。･･･それでいて家のうちは森として静かである。(YJ., s.34) Yononakaga nantonaku zawameki hajımeta. ･･･**Soredeite** ieno uçiwa şinto şite şizukadearu.
Mamafih bozulduğunu belli etmek istemedi (YD, s.9) **ともあれ**、気を悪くしたのをあからさまにしたがらなかった **Tomoare** kio warukuşitanoo akirakanişitagaranakatta	**Niye** öyle yarım ağızla cevap veriyorsun? (YD, s.35) **どうして**そのようにもごもごと返事をするのかね？ **Dooşite** sonoyooni mogomogoto henji-o suru-no-ka-ne?

3.2. Cümle Tarzı (Buntai)

Buntai(cümle tarzı), aslında sadece Japoncada değil Türkçede de bulunmaktadır. Resmi dil ile arkadaş arası sohbetteki dil elbette farklıdır. Ancak, Japoncadaki cümle tarzı farklılıkları hem daha belirgin hem de daha geniş kapsamlıdır.

Japoncayla ifade edilen tüm cümleler, herhangi bir cümle tarzında olmalıdır, ister konuşmalarda ister yazılarda ifade edenin kimliği (başta bayan mı erkek mi, yaşça büyük mü küçük mü…), ifadenin amacı ve bulunduğu ortam (resmi yerdeki konuşma mı, samimi arkadaşlar arasındaki sohbet mi? Gazetedeki yazı mı, makale mi, yakına yazılan mektup mu?...) cümlelere yansıtılmaktadır. Bu tarz farklılıkları, konuşmalarda ses tonu veya vurguyla da ifade edilir. Bu farklılıklar şekil olarak da aynı anlama gelen farklı kelimelerin seçimiyle, çekim edatları veya son eklerle belirtilir.

Cümle tarzını belirleyen en önemli etken konuşmacıdır. Konuşmacıdan sonra en önemli faktörü, konuşmacı ile dinleyici arasındaki ilişkidir. Japonca cümlelerde öznenin kimliği her zaman belirlenmese de konuşmacının kimliği anlaşılmaktadır. Konuşma ortamında konuşmacıyla dinleyici, yazı dilinde yazar ve okuyucu arasındaki ilişki cümle tarzına yansır. Böylelikle, cümlede seçilen kelime, edat ve son eklerin seçimi cümle tarzını belirlemektedir.

3.2.1. Jootai - Keetai

Japoncada en çok kullanılan tarz, Keetai (nazik tarz) ve Jootai (sade tarz)'dir. Bu tarzlar temel tarzlardır. İfadelerin hemen hemen hepsinde ikisinden birinin belirlenmesi gerekir. Nazik ve sade tarz, hem konuşma dilinde hem yazı dilinde bulunur. Konuşma dilinde, çok samimi kişiler arasında sade tarzla konuşulur, tıpkı Türkçedeki senli benli konuşma gibi. Aslında yazı dili olarak gelişen sade tarz, gazete, roman gibi yazılarda da kullanılmaktadır.

Örneklerin alındığı 'Yumejuuya', on gecede görülen rüyaların anlatıldığı kısımda bu tarz farkı gösterilmektedir. Birinci gece adındaki başlıktan hemen sonraki kısım söyle başlar:

Böyle bir rüya gördüm.	こんな夢を見た。	Konna yumeo mita.
Kollarımı kavuşturarak yastık başında otururken sırt üstü yatan kadın, sakin sesle **artık ölüyorum** der.	腕組みをして枕元に坐っていると、仰向に寝た女が、静かな声で**もう死にます**という。	Udegumio şite makura motoni suwatte iruto, aomuke ni neta onnaga, şizukana koede **moo şinimas** toiu.
Kadın, uzun saçlarını yastığına dağıtıp yumuşak çehreli oval yüz-ünü onun içine yatırmıştı.	女は長い髪を枕に敷いて、輪郭の柔らかな瓜実顔をその中に横たえている。	Onnawa nagai kamip makurani şiite, rinkakuno yawarakana urizane gaoo sono nakani yokotae teiru.
Bembeyaz yanağının	真白な頬の底に温か	Maşşirona hoono sokoni

dibine sıcak kan rengi iyice girmiş, dudak rengi, tabii ki kıpkırmızı.	い血の色が程よく差して、唇の色は無論赤い。	atatakai çino iroga hodoyoku saşite, kuçibiruno irowa muron akai.
Hiç de öleceğe benzemiyor.	到底死にそうには見えない。	Tootei şini sooniwa mienai.
Ama kadın sakin sesle **artık öleceğim** diye açıkça söyledi.	しかし女は静かな声で、**もう死にます**と判然いった。	Şikaşi onnawa şizukana koede, **moo şinimas** to hakkiri itta.
Ben de elbette ölecek diye düşündüm.	自分も*確にこれは死ぬな*と思った。	Jibunmo *korewa taşikani şinuna* to omotta.

Sade tarz, roman ve gazetelerde durum anlatırken kullanılır. Onun için yukarıdaki örnek cümlelerde standart yazı ile belirtilen kısım sade tarzda, sadece kalın harf ile gösterilen kadının konuşması ise nazik tarzda ifade edilmiştir. İtalik fontla gösterilen erkeğin konuşması ise, erkek dilinin sade tarzındadır.

Sade tarz ve nazik tarzda kullanılan bildirme edat veya ekleri farklıdır. Onun için cümle sonunda mutlaka bir tarz belirtilmektedir. Örnekteki '-mas' edatı, nazik tarz fiil cümlesindeki bildirme edatıdır. 'Geçmiş olmayan zamanlar' da sade tarzdaki fiilin bildirme biçimi ise fiilin sözcük biçimidir.

Ancak, bu tarz farkı Türkçeye yansıtmamız güçtür. Örnekteki Japonca cümlelerin Türkçe karşılığında görüldüğü gibi birinci şahsın özne olduğu cümlelerde sade veya nazik tarz farkını belirtmek mümkün değildir.

3.2.2. Teineisa (Nezaket Derecesi)[16]

Cümle tarzında naziklik derecesine göre ifade biçimi de değişir. En basit olan sade biçim, normal seviyede olan nazik biçim, onun üstü olan sonkee tai (saygılı hâl), imparator ve ailesi için kullanılan Kooşitsu keego (saraylı ifadeler) gibi.

[16] Kindaichi, a.g.e.,1985, s.181-196

Yüklem çeşidine göre, isim cümlesi, sıfat cümlesi, fiil cümlesi, olumlu, olumsuz bütün cümle tiplerinde iki biçim bulunmaktadır. Özellikle, yazı yazarken bu biçimin başından sonuna kadar aynı tarzda devam etmesi gerekmektedir. Konuşma ortamında iki biçim kullanılıyorsa, orada yakınlık derecesi farklı olan birkaç kişinin bulunduğu muhtemeldir.

3.2.3. Tabaka Dili

Tabaka farkı da cümle tarzı olarak dile yansıtılmaktadır. Mesleki farklılıklardan kaynaklanan kelime farkı her dilde görülür. Gençler ve ihtiyarların dili de farklı olabilir.

Japoncada bunların yanı sıra, kadınlar ve erkekler arasında da dil farkı görülür. Özellikle, yüklemdeki bildirme edatı ve cümle sonu eklerinde belirgin şekilde cinsiyet farkı görülmektedir.

Bundan dolayı, '*öyle mi? Artık ölecek misin*?' diye yukarıdan iyice bakar gibi yaparak sordum.	そこで、*そうかね*、*もう死ぬのかね*、と上から覗き込むようにして聞いてみた。	Sokode, *sookane, moo şinunokane,* to uekara nozokikomu yooni site kiitemita.
Ondan sonra, iyice yastığına yaklaşıp *ölmeyeceksin değil mi? İyi misin?* diye yineledim.	それで、ねんごろに枕の傍へ口を付けて、*死ぬんじゃなかろうね*、*大丈夫だろうね*、とまた聞き返した。	Sorede, nengoroni makurano sobae kuçio tsukete, *şinunja nakaroone, daijoobu daroone,* to mata kiki kaeşita.
Ondan sonra kadın kara gözlerini uykulu uykulu açarak yine sakin sesle **ama öleceğim, çarem yok,** dedi.	すると女は黒い眼を眠そうに挿たまま、やっぱり静かな声で、**でも、死ぬんですもの、仕方がないわ**といった。	Suruto onnawa kuroi meo nemusooni mihattamama, yappari şizukana koede, **demo, şinundes mono, şikataga naiwa**to itta.

O zaman benim yüzümü görebiliyor musun? diye ciddiyetle sorunca, **görebiliyor muyum? İşte oraya yansıyorsun,** diye hafifçe gülümseyiverdi.	*じゃ、私の顔が見えるかい*と一心に聞くと、**見えるかいって、そら、そこに、写ってるじゃありませんか**と、にこりと笑って見せた。	*Ja, wataşino kaoga mierukai*to işşinni kikuto, **mierukai tte, sora, sokoni, utsutteruja arimasenka** to, nikorito waratte miseta.

İtalik fontla gösterilen, bir erkeğin konuşması, koyu harflerle belirtilen diyaloglar ise bir kadının konuşmasıdır. Ölmek üzereyken birlikte olan ikilinin oldukça samimi olduğu tahmin edilir. Erkeğin bildirme biçimi sade tarzdadır. Kadın ise içini döktüğü kısım '*仕方がないわ (çarem yok)'* cümlesinde sade biçimde, onun dışındaki yerde ise nazik biçimde konuşmaktadır. Ayrıca, cümledeki, 'wa' ve 'mono' son çekim ekleri, kadın diline aittir. Durumdan emin olmak için kullanılan 'ne' ise erkeklerin tercih ettiği bir ektir.

Japonca gramerde cinsiyet farkı olmamasına rağmen, cümledeki tarzdan konuşmacının cinsiyeti anlaşılabilir.

3.3. Cümle Çeşitleri

Cümle çeşitleri, yüklemin cinsine göre, anlamına göre, yapısına göre sınıflandırılabilir.

3.3.1. Yüklemin Cinsine Göre Cümleler

Kelime türü dillere göre değiştiği için, bir dilde fiil ile ifade edilen durum başka dilde sıfat ile veya bir sıfat ile ifade edilen durum bir isim ile karşılanabilir. Japonca ve Türkçe arasında bu tür farklar görülmektedir.

3.3.1.1. İsim Cümlesi

İsim veya isim niteliğini taşıyan kelime gruplarının yüklemde yer aldığı cümledir. Türkçede isim cümlesi imek fiili yardım ile yüklem olur.

Japonca isim cümlesinde '-da/-des' bildirme edatı ile isim cümlesi kurulur. Cümle tarzını ifade eden edatlar veya geçmiş zaman eki '-ta' gibi çekim ekleri de yükleme eklenebilir.

3.3.1.1.1. İki Dilde İsim Cümlesi Olan Cümle

Türkçe cümlelerde yüklem olan isim veya isim grubu eksiz veya şahıs eki ile, Japoncada ise isim veya isim grubuna bildirme edatı getirilerek yapılır.

Türkçe cümlelerde isim veya isim grubuna giren kelime türleri yüklem olurken fiil zaman şekillerinden rivayet hikaye şart olmak üzere üç şekille yüklem yapılırken, Japoncada bu tür kelimeler, birleşik isim veya isim grubuna geçmiş zaman edatıyla birleşmiş bildirme edatı getirilerek yapılır.

Anam **ihtiyar kadın**… (YD, s.5) 母は年老いた女だ… Haha-wa **toşioita onna-da**…	Sen **Samuray'sın**. お前は**侍である**。(YJ, s.12) O-mae-wa **Samuray-dearu.**
Her neyse babam iyi etmiş, kötü etmiş o **ayrı bahis**… (YD, s.6) とはいえ、父が正しかったのか、誤っていたのかそれは別の問題だ… Towaie çiçiga tadaşikattanoka, ayamatteita noka sorewa **betsuno mondai-da**…	Kızıl yazılar, **kertenkelenin karnı rengindeydi.** 赤い字は**井守の腹のような色であった**。(YJ.,s.16) Akai ji-wa **imori-no hara-no yoo-na iro-de-at-ta.**
Öğle paydosuydu. (YD, s.7) **昼休みだった**。 **Hiruyasumi datta**.	Sağ sol **yeşil pirinç tarlası**[17]**dır**. 左右は**青田である**。(YJ.,s.14) Sayuu-wa **aota-dearu.**
Bir aile kurmak onun gözünde **yeni bir devlet kurmak kadar ehemmiyetli bir işti**. (YD, s.12)	Sesi çocuğun sesi olmalı ancak, konuşması sanki **büyük adam gibi**. 声は子供の声に相違ないが、言葉

[17] Japoncada pirincin yetiştirildiği tarla ve başka ekinlerin yetiştirildiği tarlalar farklı adlarla adlandırılır. Pirinç tarlası 'ta veya tanbo', başka ekinler için ise 'hatake' adı kullanılır.

一つの家族を作るのは彼の眼には**新しい国を作るほど重要な事業だった。** Hitotsuno kazoku-o tsukuruno-wa kare-no me-ni-wa **ataraşii kuni-o tsukuru-hodo juuyouna jigyou-dat-ta.**	つきはまるで**大人である。** (YJ, s.14) Koe-wa kodomo-no koe-ni soui-nai-ga, kotoba-tsuki-wa marude **otona-dearu**.
Sonbaharda evin rehine konulmasındaki asıl maksat güya **bu kışı karşılamaktı**. (YD.,s.102) 秋にこの家を抵当に入れた本来の目的は、**確かこの冬に備えることだった。** Akini kono ieo teitooni ireta honraino mokutekiwa taşika **kono fuyuni sonaerukoto** datta.	**Çok saf, ilginç bir polistir.** **すこぶる単簡な面白い巡査である。(ES.,s.80)** **Sukoburu tankanna omoşiroi junsa dearu.**

3.3.1.1.2. Varlık – Yokluk

Varlık ve yokluğu ifade eden cümle Türkçede isim cümlesi olarak sınıflandırılır. Japoncada ise, ‘var’ kelimesinin karşılığı olan kelime, fiil olduğu için fiil cümlesi, ‘yok’ kelimesinin karşılığı olan ‘nai’ kelimesi sıfat olduğu için sıfat cümlesi olarak sınıflandırılmaktadır.

Varlığı ifade eden Türkçe ‘var’ kelimesinin Japonca karşılığı, var olan canlı veya hareket halindeki vasıta ise ‘iru’, cansız nesne ise ‘aru’ fiillerdir.

Başımda iki küçük kardeşle hastalıklı bir ana **var**… (YD, s.5) 私には二人の妹と、病気の母が**居る**… Wataşi-ni-wa futari-no imooto-to byooki-no haha-ga **iru**…	Evde genç bir anne ve 3 yaşındaki çocuğu **var.** 家には若い母と三つになる子供が**いる**。（YJ., s.35） Uçi-ni-wa wakai haha-to mittsu-ni naru kodomo-ga **iru.**
Yirmi yaşında olduğunu temin etmelerine	Onun dışında da çeşitli çerçeveler

rağmen ferah ferah yirmi beş **vardı.** 二十歳という保証付きだったが、どうみても二十五は**あった**。(YD.,s.12) Hataçitoiu hoşootsukidattaga, doomitemo nijuugowa **atta.**	**var**. その外にも色々の額が**ある**。（YJ., s.36） Sono hoka-ni-mo iroirona gaku-ga **aru**.
Bereket versin Bağlarbaşı'nda babadan kalma bir eski evi **vardı.** (YD.,s.14) 神の祝福がありますように、バーラルバシュに、父の遺した古い家が**あった**。 Kamino şukufukuga arimasu yooni, baararubaşuni, çiçino nokoşita furui iega **atta.**	Aynalar saydığımda altı taneydi**.** 鏡の数を勘定したら六つ**あった**[18]。（YJ.,s.31） Kagamino kazuo kanjoo şitara muttsu **atta**.
Eve gelen gidenler arasında Leyla ile Necla'yı isteyenler **var.** (YD.,s.82) 家に来る人たちの中に、レイラやネジラを嫁にほしがっている人たちが**います**。 Uçini kuru hitotaçino nakani, reiraya nejirao yomeni hoşigatteiru hitotaçiga **imasu.**	Aslında dağlar kadar işim **var.** 実を云うと仕事は山ほど**ある**。(ES.,s.89) Jitsuo iuto şigotowa yamahodo **aru**.
Adapazarı'nda bağı bahçesi **varmış,** hali vakti yerinde bir adammış... (YD., s.86) アダパザルにブドウ園が**あって**、経済的には問題ない人だそう… Adapazaruni budooenga **atte**, keizaitekiniwa mondainai hito dasou...	Mona lisa'nın dudağında kadınlığının sırrı **var.** モナリサの唇には女性の謎が**ある**。(ES.,s.122) Monarısano kuçibiruniwa nyoşoono nazoga **aru**.

Türkçe 'yok' kelimesinin Japonca karşılığı 'na-i', 'i-Keiyouşi'dir. Olumsuz yönde varlığı ifade eden cümlelerde her iki dilde de yüklem eksiz, geçmiş zaman veya şart ekiyle işlev görür.

[18] Buradaki 'atta'nın kelime karşılığı 'vardı'dır, ancak sayı sıfatı almış nesneden bahsettiği için Türkçe karşılığında var kelimesinin kullanılmaması daha doğru geldi.

Anlaşmamıza imkân **yok**. (YD, s.10) 解れる可能性は**ない**。 Wakariaeru kanousei-wa **na-i.**	O dönemde tıraş makası tabii ki **yoktu.** その頃髪剃というものは無論**なかった**。 (YJ.,s.22) Sono koro higesori-to-iu mono-wa muron **nakat-ta**.
Evde bir dirhem odun, kömür **yok.**..(YD.,s.96) 家には少しの薪も炭も**ない**… Uçiniwa sukoşino takigimo sumimo **nai.**..	Onun dışında bahsedilecek özelliği de **yok**. その他にはこれという特色も**ない**。(YJ.,s.38) Sono hoka-ni-wa kore-to iu tokuşoku-mo **nai**.
Buna **imkân yoktur.** (YD.,s.23) それは**不可能です**。 Sorewa **fukanoo desu**.	Yiyebilecek olan bir tane bile **yoktu.** 啄むべきは一粒も**ない**。(BÇ.,s.63) Tsuibamu bekiwa hitotsubumo **nai**.
Gerçi babasıyla pek sıkı fıkı bir ahbaplığı **yoktu**. (YD.,s.17) 本当のところ、父親ととても親密な関係では**なかった**。 Hontoono tokoro, çiçioyato totemo şinmitsuna kankeedewa **nakatta.**	Hemen gitmek istedim, ama çeşitli işlerden dolayı kuzeyin ötesine kadar dadanmaya vaktim **yoktu.** すぐ行きたかったけれども、いろいろ都合があって、北の果まで推しかける時間が**なかった**。(ES.,s.98) Sugu ikitakatta keredomo, iroiro tsugooga atte, kitano hatemade oşikakeru jikanga **nakatta**.
Nasıl söyleyecek bir şey **yok**?... (YD.,s.96) 何も言うことは**ない**ってどういうこと？ Nanimo iukotowa **nai**tte dooiu	Şimdiye kadar sırayla duran binlerce varlık karanlığın içine gömülmüş, bir ses çıkaran hiç kimse **yok.** 今まで何千となくいならんでいたものは闇の中に葬られたぎり、誰あって声を立てるものが**ない**。(ES.,s.106) İmamade nanzento naku inarande itamonowa

koto?...	yamino nalani hoomurareta giri, tareatte koeo tateru monoga **nai.**

3.3.1.1.3. Sıfat Cümlesi

Türkçede sıfat, kelime türü olarak isim ile aynı cinstir. Japoncada ise çekim edatı alırken şekil değişimine uğradığı için söz dizimi açısından fiil ile aynı grup olan 'Yoogen' olarak sınıflandırılır.[19]

Japonca sıfatları şekil bakımından ikiye ayrılır. Mastar şeklinde '-i' ile biten 'i Keiyouşi (sıfat)' ve '-na' şeklinde olan 'na Keiyouşi (sıfat)'tır. Çekim edatı almadan yüklem olduğunda 'i Keiyouşi'ler –i, 'na Keiyouşi'ler '–da (sade tarz)/-des (nazik tarz)' belirtme edatı ile yer alır.

Türkçede sıfatlar isim olarak sınıflandırıldığı için, yüklemde sıfat olan cümleler isim cümlesidir. Japoncada sıfatın yüklem olduğu cümle, sıfat cümlesidir.

Bulunduğun yerde ne kadar kakıştırsan **nafile**… (YD, s.7) 留まっている場所でどれほどつぶやいても**無駄だ**。 Todomatteiru başo-de dorehodo tsubuyaitemo **muda-da**…	**Harika!** **天晴れだ**。(YJ.,s.27) **Appareda.**
Bilirsiniz ki kimsenin fikrine karışmam, keyfinize ve menfaatinize uygun olan her şeyi yapmakta **serbestsiniz.** (YD, s.9) ご存知のように、他の人の考えに口を挟んだりしません、したい又得になるどんなことでもされるのは**自由です**。 Gozonjınoyouni, hokanohitono kangaeni kuçio hasandarisimasen, şitai mata	Dünya nedense çalkalanmaya başladı. ··· Buna rağmen evin içi sessiz sedasız ve **sakin**. 世の中が何となくざわつき始めた。···それでいて家のうちは森として**静かである**。(YJ., s.34) Yononakaga nantonaku zawameki

[19]Haruhiko Kindaichi, **Nihongo kyooshitsu,** Tokyo, Chikumashoboo, 1998, s.88

tokuninaru donnakotodemo sarerunowa **jiyuu-des**.	hajımeta. ・・・Soredeite ieno uçiwa şinto şite **şizukadearu.**
Bu açık hakikati anlarlarsa **ne âlâ**. (YD, s.5) この明快な真理を解ってもらえたら**どれほど良いか**。 Kono meikaina şinri-o wakatte moraetara **dorehodo yoi-ka.** (YJ.,s.23)	Hakikaten de **güzel**. なるほど**綺麗だ**。(BÇ., s.48) Naruhodo kireeda.
Yalnız yüzünün bir yanı muharebede yanmış kırklık bir memurun ne düşündüğünü anlamak **kabil değildi**. (YD, s.8) ただ顔の半分が大戦で焼けてしまった四十台の社員が何を考えているのかを理解するのは**可能ではなかった**。 Tada kao-no hanbun-ga taisen-de yaketeşimatta 40 dai-no şain-ga nani-o kangaeteirunoka-o rıkaisuru-no-wa **kanou-dewa-nakat-ta.**	Şimdiki dünyada bu hareketi yapabilen var mı acaba çok da **şüpheliyim**. 今の世にこんな事の出来るものがいるかどうだか甚だ**疑わしい**。(BÇ.,s.59) İmano yoni konna kotono dekiru monoga iruka doudaka hanahada **utagawaşii**.
Oğlunun hapisten çıktıktan sonra pek kolay belini doğrultamayacağı **muhakkak.** (YD.,s.116) 我が子が出所した後、簡単には楽な生活に戻れないのは**確実だ**。 Wagakoga şuşşoşita ato, kantanniwa rakuna seekatsuni modorenai nowa **kakujitsuda**.	Eski eşinin çocuğu da aynı dükkanda çalışıyor ama baba oğlu arası çok **kötüymüş**. 先妻の子も同じ店で働いているが、親子非常に仲が**悪い**。(ES.,s.94) Sensaino komo onaji misede hataraiteiruga, oyako hijooni nakaga **warui.**

3.3.1.2. Fiil Cümlesi

Yüklemde fiilin yer aldığı cümledir.

3.3.1.2.1. İki Dilde Fiil Cümlesi Olan Cümle

Bir hareketi, kılışı ifade eden fiillerin yüklemde yer aldığı cümleler iki dilde de fiil cümlesi olarak ifade edilir.

Şimdiki zaman ve geçmiş zamanı karşılayan zaman eki veya edatı, hem Türkçe hem Japoncada bulunduğundan aynı şekilde karşılanabilir. Türkçe gelecek zaman veya geniş zamanın Japonca karşılığı genellikle Japoncada geçmiş olmayan zamanı ifade eden fiilin sözcük biçimi ile karşılanır.

Bilmem kaç yıl geçecek de aylığın bilmem kaç kuruş **artacak**. (YD.,s.7) **分かるものか**、何年かかって給料が果たしてなんクルシュか**上がるか**。 **Wakarumonoka**, nannen kakatte kyuuryouga hataşite nan kuruşuka **agaruka**.	Hadi, kuşa bakınız, güzel değil mi? **diyor**. まあ鳥を御覧なさい、綺麗でしょうと**いっている**。(BÇ.,s.48) Maa, torio gorannasai, kireideşooto **itteiru.**
Biri **kovulacak**, **ölecek** de iki adam ileri **gideceksin**. (YD.,s.7) 誰かが**首になるか**、**死ぬか**、そして二歩ほど**進むんだ**。 Darekaga **kubini naru, şinuka** de niho hodo **susumunda**.	Torii'den geçince ardıç ağacının tepesinde her zaman baykuşlar **ötüyor.** 鳥居を潜ると杉の梢で何時でも梟が**鳴いている**。(YJ.,s.36) Torii-o kuguru-to sugi-no kozue-de itsu-de-mo fukurou-ga **nai-teiru.**
Oğlum beni iyice dinledikten sonra hükmünü **verecek…** (YD.,s.33) 息子は私を良く聞いてから**裁くはず**… Musukowa wataşio yoku kiitekara **sabakuhazu…**	Yine görüşmeye **geleceğim** ya. また逢いに**来ますから**。(YJ.,s.8) Mata ai-ni **ki-masu-kara**.
İnsanların paradan başka şeylerle de mesut olacaklarına inanarak **yaşadım.** (YD, s.10) 人がお金以外のものでも幸せになれる	Dizim kırılsa bile bir şey olmaz diye **düşündüm.** 膝が折れたってどうあるものかと

と信じて**生きてきました。** Hitoga okane igaino monodemo şiawaseni nareruto şinjite **ikite kimaşita.**	**思った。**(YJ.,s.13) Hizaga oretatte doo arumono-ka-to **omotta**.
Sade boş zamanlarını değil, biraz da iş zamanlarını kitap okumakla **geçirdi**. (YD.,s.12) 空いた時間だけでなく、少々は、仕事の時間も本を読んで**過ごすのだった。** Aita jikandake denaku, şooşoowa şigotono jikanmo hon o yonde **sugosunodatta.**	Ben **dayanamamaya başladım.** 自分は**たまらなくなった。** （YJ., s.16） Jibunwa **tamaranaku natta.**

Türkçede geçmiş zaman ve şimdiki zaman hikâyelerle karşılanan birleşik zamanlar, Japoncada şimdiki zaman edatı + geçmiş zaman eki şeklindeki birleşik edatla karşılanır.

O, masalardan birinin üstüne boylu boyunca uzanmış, iskarpinlerinin topuğu ile dağınık kağıtları vura vura sözüne **devam ediyordu**. (YD, s.7) 彼は誰かの机の上に長々と寝そべり、短靴のかかとで散らばった書類を踏みつけながら話を**続けていた。** Kare-wa darekano tsukue-no ue-ni naganagato nesoberi, tangutsuno kakato-de çirabatta şorui-o fumitsukenagara hanaşi-o **tsuduketeita**.	Ancak, canı daha kıymetli diye düşünerek uçmaktan **vazgeçmişti.** けれども命には易えられないと思って、やっぱり飛び込むのを**見合わせていた。**（YJ.,s.40） Keredomo inoçi-ni-wa kaerarenaito omotte, yappari tobikomunoo **miawaseteita**.
Vazifesini yapmakta kusur ederse Allah onu çocuklarında **cezalandırırdı**. (YD.,s.14) 任務を果たす際に過ちを犯すなら、彼の	Kreig hoca serçe gibi dördüncü katın üstüne yuva **kılmıştı.** クレイグ先生は燕のように四階の

子供たちに**罰が当たるはずだ**。 Ninmuo hatasu saini ayamaçio okasunara, kareno kodomotaçini **baçiga ataruhazuda.**	上に巣を**くっている**。(ES.,s.155) Kureigu senseiwa tsubameno yooni yonkaino ueni suo **kutteiru**.
Ayşe komşu bahçelerden demet demet çiçek **toplayıp gelmişti.** (YD.,s.31) アイシェは隣の庭から束になるほど花を**集めてきていた**。 Aişewa tonarino niwalara tabani naruhodo hanao **atsumete kiteita**.	Artık elli altı yaşında diye epey **üzülmüştü**. もう五十六だからと云って、妙に**沈んでしまった**。 (ES.,s.164) Moo gojuu roku dakara to itte, myooni **şizunde şimatta**.
Kızlar gramofon sesini işittikçe kuduruyorlar, evin içi birbirine **giriyordu**. (YD.,s.59) 娘たちはレコードの音を聞くにつけ、狂ったようになり、家の中で喧嘩が**始まるのだった**。 Musumetaçiwa reko-dono otoo kikuni tsuke kuruttayooni nari, ieno nakade kenkaga **hajimarunodatta.**	Ancak, canının daha kıymetli olduğunu düşünerek uçmaktan **vazgeçmişti**. けれども命には易えられないと思って、やっぱり飛び込むのを**見合わせていた**。（YJ.,s.40） Keredomo inoçi-ni-wa kaerarenaito omotte, yappari tobikomunoo **miawaseteita.**

3.3.1.2.2. Farklı Şekilde Karşılanan Fiil Cümlesi

Durum, istek veya dileği ifade eden fiillerden bazıları Türkçede fiil olsa da Japoncada sıfat ile karşılanır.

Özellikle, istemek fiili, tek başınayken Japoncada sıfat olan ‘i-Keiyouşi’ ‘hoşi-i’ ile karşılanır. ‘Nefret etmek, iğrenmek’ ise, ‘na- Keiyouşi olan ‘kirai-na’ ile karşılanır. Fiil ile birleşik olan ‘-mak istemek’ şeklindeki istek ifadesi ise ‘-tagaru’ edatı ile karşılanarak fiil cümlesinde kalır.

Yiyecek görürüm isterim, elbise görürüm **isterim**[20]… (YD, s.5) 食べ物を見ても欲しい、洋服を見ても**欲しい**… Tabemono-o mitemo hişii, youfuku-o mitemo **hoşii**…	Şootaroo, domuz ve örümcekten **iğreniyordu**[21]**.** 庄太郎は豚と雲衛門が**大嫌いだった**。(YJ.,s.39) Şootaroo-wa buta-to kumoemon-ga **dai-kirai-dat-ta.**
Evlendiği zaman kırkına **yaklaşıyordu**[22]. (YD, s.12) 結婚した時には四十に**近かった**。 Kekkonşitatokiniwa 40-ni **çikakatta**.	Ben ölmeden önce bir kez sevdiğim kadını **görsem** dedim. 自分は死ぬ前に一目思う女に**逢いたい**[23]といった。 (YJ., s.23) Jibunwa şinu maeni hitome omou onnani **ai-tai**-to itta.
Kızının, yüzündeki bütün kusurları affettirecek kadar zeki, malûmatlı olmasını **istemişti.** (YD., s. 41) 娘が、顔のすべての難点を覆えるくらい賢く、知的になって**ほしかった**。 Musumega, kaono subeteno nanteno	Odama dönüp kitap okurken de nedene alt kattaki baba kızı hakkında düşünmekten kendimi **tutamıyorum.** 部屋へ帰って、書物を読んでいると、妙に下の親子が気に懸って**たまらない**[24]**。**(ES.,s.92)

[20] İstemek fiilin karşılığı olan Hoşii, bir sıfattır.

[21] İğrenmek fiilin karşılığı, bir fiil olan 'nikumu' veya bir sıfat olan 'dai kirai' olabilir, nikumu dahaçok olay veya duygu olan varlığına karşı kullanılır. Burada bir hayvana karşı duygusunu ifade ettiği için kendi düşüncesinin ifadesi olan 'daikirai' kelimesi tercih edilir.

[22] Yaklaşmak kelimesinin tam karşılığı, 'Çikaduku' şeklinde bir fiildir. Ancak, bu fiil bir mesafe veya süre içinde yakınlaşma hareketin gerçekleştiğini ifade eder. Bir zaman kesimindeki durumu ifade etmek için 'çikai' sıfatı kullanılır.

[23] İstek kipinin karşılığı, genellikle ---tai edatıyla verilir. Bu edat, fiili sıfatlaştırma işlevi de taşıdığından dolayı Türkçe istek kipinin karşılığı, bir sıfat şeklinde yapılır.

[24] Tamaranai kelimesi, bir fiilin olumsuz şekildir. Kendini tutamamak, dayanamamak anlamında her zaman olumsuz şekilde kullanılmaktadır. Japonca fiiller, olumsuz edatı '-nai' fiilden sıfat yapma işlevi de taşıdığından dolayı olumsuz cümlenin eylem konumundayken sıfat şeklindedir.

ooerukurai kaşikoku, çitekini natte **hoşikatta.**	Heyae kaette, şomotsuo yonde iruto, myooni şitano oyakoga kini kakatte **tamaranai.**
Misafir, bir kabahat işlerken yakalanmış gibi **mahcuptu**[25]. (YD.,s.9) 客人は、何らかの無作法を犯した所を見つかったかのように**恥じ入っていた。** Kyakujinwa, nanrakano busahouwo okaşitatokoroo mitsukattakanoyooni **hajiitteita.**	... başından o kadar pahalı olmasa **iyi olur**... ... 急にそんな高価のでなくっても**善かろう**[26]... (BÇ., s.46) ... kyuuni sonna takainode nakuttemo **yokarou**...
Vicdanınızdan **eminim**[27]…(YD.,s.9) あなたの良心を**信頼しています。** Anatano ryouşin-o **şinraişiteimasu**…	Yüzü de **uykuludur.** 顔も**寝ぼけている**[28]。（YJ.,s.32） Kaomo **neboketeiru**.

3.3.2. Anlamına Göre Cümleler

Cümlenin ne anlam ifade ettiğine göre cümleler sınıflandırılabilir. Türkçede anlamlarına göre cümleler; olumlu, olumsuz, soru, emir, ünlem olmak üzere beşe ayrılır.

Japonca sözdiziminde ele alınan muudo (kip) da konuşmacının cümledeki maksadını bildirdiğinden burada değerlendirilmesi uygundur. Türkçedeki sınıflandırmaya ek olarak tahmin, teklif ve rica, istek ve irade de konu olarak işlenecektir.

---

[25] Japonca şimdiki zaman edatı '-teiru', bir durumu ifade eden fiillerle birleştiğinde o durumunda olduğunu ifade eder. Bu tür durumun Türkçe karşılığı genellikle sıfatlarla yapılır.

[26] Japoncada fiiller gibi sıfatlar da yüklem konumundayken öznenin kendiduygularını gösteren edatları alabilir. Bu cümlede onaylama ve hafif isteğin karşımı olan bir duyguyla ifade edilmektedir. Ondan dolayı Türkçede bu duruma en yakın ifade, 'iyi olur...' gibi geliyor.

[27] Bkz. Dipnot 24

[28] Bkz. Dipnot 24

3.3.2.1. Olumlu Cümle – Koutei Bun

İki dilde de olumlu cümle, yüklemin ifade ettiği hareket, kılış veya durumun gerçekleştiği veya gerçekleşeceğini ifade eder. Olumlu cümlede yüklem, hem isim hem fiil olabilir.

Japoncada olumlu cümle anlamına gelen 'Koutei bun', doğru olduğunu kabul etme anlamına gelir. Yüklemin ifade ettiği eylem veya oluşun gerçekleştiğini konuşmacı doğruluyorsa cümle 'Koutei bun' – olumlu cümle olur.

Her neyse babam iyi etmiş, kötü etmiş o **ayrı bahis**…(YD, s.6) とはいえ、父が正しかったのか、誤っていたのかそれは別の問題だ… Towaie çiçi-ga tadaşikattanoka, ayamatteitanoka soreha **betsuno mondaida**…	Sağ sol **yeşil pirinç tarlalarıdır**. 左右は**青田である**。(YJ.,s.14) Sayuu-wa aota-dearu.
Bir aile kurmak onun gözünde yeni bir devlet kurmak kadar **ehemmiyetli bir işt**i. (YD.,s.12) 一つの家族を作るのは彼の眼には新しい国を作るほど**重要な事業だった**。 Hitotsuno kazoku-o tsukuruno-wa kareni ganzen-ni hitotsuno kuni-o tsukuruhodo **juuyouna jigyoodatta**	Sesi çocuk sesi olmalı,ama konuşması sanki **büyük adamgibidir**. 声は子供の声に相違ないが、言葉つきは**まるで大人である**。(YJ, s.14) Koewa kodomono koeni sooinaiga, kotobatsukiwa **marude otonadearu.**
Bu, onun uzun memurluk hayatında, devlet hazinesinden çaldığı **yegâne şeydi.** (YD.,s.12) これは、彼が長い役人生活で、国庫から盗んだ**唯一のものだった**。 Korewa, karega nagai yakunin seikatsude, kokkokara nusunda **yuiitsuno monodatta**.	Çoğu **yabancıydı** galiba. たいていは**異人のようであった**。（YJ.,s.29） Taiteiwa **ijinno yoodeatta.**

Bunların içindekilerden bir kısmını **tanıyorum**… (YD, s.6) この内の幾人かを**知っている**… Konouçino nanninka-wa **şit-teiru**…	Hadi, kuşa bakınız, güzel değil mi? **diyor**. まあ鳥を御覧なさい、綺麗でしょうと**いっている**。(BÇ.,s.48) Maa, torio gorannasai, kireideşooto **itteiru.**
Otuz yaşına kadar Dahiliye kalemlerinden birinde **çalışmıştı**. (YD, s.11) 三十歳まで内務省の書記局の一つで**働いていた。** Sanjussaimade naimuşoono şokikyokuno hitotsude **hataraiteita.**	Torii'den geçince ardıç ağacının tepesinde her zaman baykuşlar **ötüyor.** 鳥居を潜ると杉の梢で何時でも梟が**鳴いている**。(YJ.,s.36) Torii-o kuguru-to sugi-no kozue-de itsu-de-mo fukurou-ga **nai-teiru.**
Yedi sene içinde birbiri ardı sıra beş çocuğu dünyaya **geldi.** (YD.,s.13) 七年のうちに、次々と五人の子供が**産まれた。** Şiçinenno uçini tsugitsugito goninno kodomoga **umareta**.	O anda balıkçıl birden iki kez **öttü.** すると鷺がはたして二声ほど**鳴いた。**(YJ.,s.15) Suruto sagiga hataşite futakoehodo **naita.**

3.3.2.2. Olumsuz Cümle- Hitei Bun

Cümledeki yargının olumsuz yönde ifade edildiği cümlelerdir.

İki dilde de yüklemde bulunan olumsuz ek veya olumsuz edatlarla ifade edilir.

3.3.2.2.1. Olumsuz İsim Cümlesi

Türkçe isim cümlesinde olumsuzluk 'değil' edatı ile; Japoncada ise '-janai / -wa arimasen' edatı ile karşılanır.

Şimdiki insanlar artık sizin zamanınızın **insanlar değil**…(YD, s.10) 今の人々はもはやあなたの時代の人々ではあ**りません**… İmano hitobito-wa mohaya anata-no jidai-no **hitobito-de-wa arimasen**…	Babam bile aptal yerine koyar ki **iyi değil**. 親にまで馬鹿にされるから**不可い。**(YJ.,s.16) Oyanimade bakani sarerukara **ikenai**.
Tamamıyla **haksız değilsiniz**. (YD, s.10) 完全に間違っては**いらっしゃいません**。 Kanzenni **maçigatte-wa iraşşai-masen**.	**Ağır değil.** **重かあない**。(YJ.,s.15) **Omkaa nai.**
Yalnız yüzünün bir yanı muharebede yanmış kırklık bir memurun ne düşündüğünü anlamak **kabil değildi**. (YD, s.8) ただ顔の一方が大戦で焼けてしまった社員が何を考えているのかを理解するのは**可能ではなかった**。 Tada kao-no ippou-ga taisen-de yaketeşimatta şain-ga nani-o kangaeteirunoka-o rikaisuruno-wa **kanou-dewa-nakat-ta**.	Dahası, parası ne kadar saysa da **bitecek gibi değil.** しかも札の数はどこまで行っても**尽きる様子がない**。(YJ.,s.33) Şikamo satsuno kazuwa dokomade ittemo **tsukiru yoosuga nai.**
Mamafih inanınız ki bu vaka zihninizde büyüttüğünüz kadar fevkalâde bir şey **değildir.** (YD.,s.23) ともあれ、信じてください、この件は頭の中で大きくされているほど大したことではあ**りません**。 Tomoare, şinjitekudasai, konokenwa atamano nakade ookiku sareteiruhodo taişitakoto dewa **arimasen**.	Hiç de normalde korktuğunda çıkan ince ve kısa ünlemin tonu **değildir.** とうてい普通の驚愕の場合に出る、鋭くって短い感投詞の調子**ではない**。(ES.,s.77) Tootei futsuuno kyoogakuno baaini deru, surudokutte mijikai kantooşino çooşi **dewanai**.
Çünkü bu Leman Hanım'ı ilk baştan çıkaran **ben değilim**. (YD.,s.23)	Tahmin ettiğim gibi **kocası değildi**.

というのもレマン嬢を、先にかどわかしたのは**私ではありませんから**。 Toiunomo reman joo o sakini kadowakaşitanowa **wataşi dewa arimasen kara.**	やっぱり**亭主では無かったのである。**(ES.,s.93) Yappari **teişudewa nakatta nodearu**.

Varlığın olumsuzu, yokluğu ‘yok’-‘nai’ şeklinde ifade edilir.

Bunda anlaşılmayacak hiçbir şey **yok**. (YD, s.5) これに理解できない点はまったく**ありません。** Koreni rikaidekinaiten-wa mattaku **arimasen**.	Geniş tapınak olduğundan, oldukça sakin, hiç kimse **yok.** 広い寺だから森閑として人気が**ない**。(YD.,s.11) Hiroi teradakara şinkanto şite hitokega nai.
Belki **yok** bile…(YD, s7) 恐らく**ない**かも… Osoraku **nai** kamo…	‘Ama öleceğim, çarem **yok.**’ dedi. でも死ぬんですもの、仕方が**ないわ**[29]と言った。(YJ., s.8) Demo, şinundesumono şikataga **nai**-wa-to itta.
Daha bu geceden çoluğu çocuğu telaşa düşürmekte mana **yoktu**. (YD.,s.32) まだ今晩から子供たちを慌てさせる意味は**なかった**。 Mada konbankara kodomotaçio awatesaseru imiwa **nakatta.**	Ama onun dili, normal İngilizlerle hiç fark **yoktur.** けれども言語は普通の英吉利人と少しも違ったところが**ない**。(ES.,s.91) Keredomo gengowa futsuuno igirisujinto sukoşimo çigatta tokoroga **nai**.
Gerçi babasıyla pek sıkı fıkı bir	Onun dışında bahsedilecek bir özelliği de

[29] nai-wa olarak yok anlamındaki nai’den sonra –wa eki bulunmaktadır. –wa eki burada kadının konuşmasında kullanılan pekiştirme ekidir.

ahbaplığı **yoktu**.(YD.,s.17) 本当のところ、父親ととても親密な関係では**なかった**。 Hontoono tokoro, çiçioyato totemo şinmitsuna kankeedewa **nakatta**.	**yok.** その他にはこれという特色も**ない**。(YJ.,s.38) Sono hoka-ni-wa kore-to iu tokuşoku-mo **nai.**
Evde bir dirhem odun, kömür **yok**...(YD.,s.96) 家には少しの薪も炭も**ない**… Uçiniwa sukoşino takigimo sumimo **nai**...	Taşındığım gün, aşağıdan çaya çağırdılar, indiğimde aileden kimse **yoktu.** 引き移った当日、階下から茶の案内があったので、降りて行って見ると、家族は誰も**いない**。(ES.,s.91) Hikiutsutta toojitsu, şitakara çano annaiga attanode, orite ittemiruto, kazokuwa daremo **inai**.

3.3.2.2.2. İki Kere Olumsuz Cümle

Japoncada aslında olumlu anlam olan, olumsuzun olumsuz şeklinde ifade edilen iki kere olumsuz cümleler bulunmaktadır. Türkçedeki ‘yok değil’ ifadesi, kısmen olumlu ifade etme yöntemi olmakla beraber, Japoncada iki kere olumsuz cümleler olumluluk derecesini pekiştirmek, mutlaklığı ifade etmek için de kullanılır.

Bu cihetleri ben de **düşünmedim değil!** (YD.,s.38) その面は私も**考えなかった訳じゃない**！ Sono menwa wataşimo **kangaenakatta wakejanai!**	Ne yapıp edip **anlamazsam olmaz**. どうしても**悟らなければならない**。(YJ.,s.12) Dooşitemo **sator-anakereba-naranai**.
Sana **acımıyor değilim.**.. (YD.,s.65) お前に**同情していないわけじゃない**。	Horozun ötmesine kadar kadını buraya **çağırmazsam olmaz**. 鶏が鳴くまでに女を此処へ**呼ばなければならない**。(YJ.,s.23)

Omaeni **doojoo şiteinai wakejanai.**	Niwatoriga nakumadeni onnao kokoe **yob-anakereba-naranai**.

3.3.2.2.3. Olumsuz Fiil Cümlesi

Olumsuz fiil cümleleri Türkçede –ma/-me olumsuz eki ile, Japoncada '-nai / -masen' olumsuz edatı ile yapılır.

Kimse artık kendi halinden **memnun olmuyor.** (YD, s.10) 誰ももう自分の立場に**満足していない**。 Dare-mo mou jibun-no taçiba-ni **manzoku şiteinai.**	Yine de yüz sene hala **geçmiyor.** それでも百年がまだ**来ない**。(YJ.,s.10) Soredemo hyakunenga mada **konai.**
Fakat artık lokmalar boğazından **geçmiyordu**. (YD, s.10) しかし、もはや一口も喉を**通らなかった。** Şikişi mohaya hitokuçi-mo nodo-**o toor-anakat-ta.**	Bir Samuray olarak utanç içinde yaşamaya **devam edemem**. 侍が辱められて、生きている訳には**行かない**。(YJ.,s.12) Samurayga hazukaşimerarete, ikiteiru wakeniwa **ikanai**.
Aldığım altmış iki lira aylıkla **geçinemiyordum.** (YD, s.5) もらった 62 リラの給料では**生活していけなかったのだ。** Moratta 62 rırano kyuuryoodewa **seekatsuşite ikenakattanoda.**	Tarla içindeki yol eğri büklü olunca istediğimiz gibi **çıkamıyoruz**. 田の中の路が不規則にうねってなかなか思うように**出られない。**(YJ.,s.15) Tanonakano miçiga fukisokuni unette nakanaka omouyouni **derarenai.**
Odanın bir köşesindeki yazıhanesinde, bir çöl ortasında gibi, daima yalnız ve unutulmuş, kimse ile **konuşmazdı**. (YD, s.8)	Bu kadar zamandır anlamadığına göre, sen samuray **olamazsın** dedi.

部屋の隅にある机で砂漠の真ん中にいるように、いつも孤独に忘れ去られ誰とも**話さなかった**。 Heya-no sumi-niaru-tsukue-de sabaku-no mannaka-niiru yooni, itsumo kodoku-ni wasuresarare daretomo **hanas-ana-kat-ta.**	そう何日までも悟れぬところを以って見ると、御前は侍では**あるまい**と言った。(YJ.,s.12) Soo itsumademo satorenu tokoroo miruto, omaewa samuraydewa **arumai**to itta.
İhtiyar memurun fazla konuşmak istemediği anlaşılıyordu; fakat misafir onu **bırakmadı**. (YD, s.9) 老いた社員がそれ以上話したがっていないのは明らかだった; しかし客人は彼を**離さなかった**。 Oita şain-ga soreijou hanaşitagatte inai-nowa akiraka-datta; şikaşi kyakujin-wa kare-o **hanas-anakat-ta**.	Daha makyajını **yapmamış**. まだ御化粧を**していない**。（YJ.,s.32） Mada otsukurio **şiteinai**.

3.3.2.3. Soru Cümlesi

Bilgi almayı hedefleyen cümledir. Soru cümlesi, soru eki, soru sıfatı, soru zamiri, soru zarfı ve soru edatıyla yapılır.

Türkçede soru cümleleri, soru eki, soru zamiri, soru sıfatıyla yapılır soru zamiri veya soru sıfatı ile yapılan cümlede genellikle soru eki bulunmaz. Japoncada soru zamiri veya soru sıfatı ile yapılan cümlelerde de soru eki bulunur.

3.3.2.3.1. Soru Ekiyle Yapılan Cümle

Genellikle soru eki, her iki dilde de cümlenin sonunda yer alır.

Türkçede soru ekinden sonra şahıs ekleri gelebilir.

Japoncada soru eki ‘–ka’, yanına ‘anlatım son eki’ alabilir, birinci örnekteki cümlede son ek ‘–ne’, tek başına soru eki olarak kullanılmıştır, soru ekinin yanında yer alarak soruyu daha çok kontrol amacıyla sorduğunu belirtir.

Kendi köşesinde çalışan, belki de kendi halinden, hayatından memnun olan insanlarda olmayacak birtakım arzular ve isyanlar uyandırmak doğru **mu**? (YD, s.9) 自分に見合った隅っこで働いている、恐らくは自分の状態に満足していない人々に有り得ない欲求と反抗心を起こすのは正しいことですか？ Jibun-ni miatta sumikkode hataraiteiru osoraku-wa jibun-no jşutai-ni manzoku şiteiru hitobito-ni arienai yokkyuu to hankouşin-o okosu-no-wa tadaşii-des**ka**?	Masa hanım, karnı ağrıyor diye epey acı çekiyor ya Hayaşi Bey'den rica edip baktıralım **mı**? お政さんが御腹が痛いって、だいぶ苦しそうですから、林さんでも頼んで見て貰いましょうか (ES.,s.88) Omasa sanga onakaga itaitte, daibu kuruşisoo desukara, hayaşi san demo tanonde mite moraimaşoo**ka**.
Daha yatmadın **mı**? (YD.s.62) まだ寝ないのか？ Mada nenaino **ka**?	Sen bekleyebilecek **misin**? あなた、待っていられますか (YD.,s.9) Anata, matteiraremasu**ka**?
Aranızdan ayrılalı bir ay var **mı**? (YD, s.7) 皆さんの元を離れてから一ヶ月経ちましたか。 Minasan-nomoto-o hanarete-kara hitotsuki taçi-maşi-ta-**ka?**	Sonunda bana tanrıya iman eder **misiniz**? diye sordu. 最後に自分に神を信仰するかと尋ねた。（YJ.,s.30） Saigoni jibunni kamio şinkoo suru**ka** to tazuneta.
Benim yaptığımı oğlunuz yapmış olsaydı bunu ona da tavsiye eder **miydiniz?** (YD.,s.24) 私がしたことをご子息がしたなら、同じことをお勧めになられましたか。 Wataşiga şitakotoo goşisokuga şitanara, onaji kotoo osusumeni nararemaşita**ka**?	Efendim, binanın önündeki Japon balıkçıya baktınız **mı**? 旦那は表の金魚売を御覧なすったか（YJ.,s.33） Dannawa omoteno kingyourio goran nasutta**ka.**

Leman gibi bir maceradan arta kalmış bir kızı gelin diye evinize kabul eder **miydiniz**? (YD.,s.24) レマンのような一夜限りの女を嫁としてお宅に迎えられましたか。 Remanno yoona içiya kagirino onnnao yometoşite otakuni mukaeraremaşita**ka**?	Astronomiyi biliyor **musunuz**? diye sordu. 天文学を知ってるかと尋ねた。（YJ.,s.30） Tenmongakuo şitteru**ka** to tazuneta.

Türkçe soru cümlelerinde soru eki, vurgulanmak istenen unsurdan hemen sonra yer alır. Japoncada ise vurgulamak istenen unsur, Toritate ekleriyle vurgulanır.

Soru cümlesinde vurgu, acaba gibi ünlem ile de yapılır. Japoncada '-kaşira, -ne' gibi son eki ile bu tür vurgulamalar yapılır.

Kimsenin malına, hayatına, ırzına **mı** dokunuyorum? (YD, s.8) 誰かの財産や命、名誉などを犯しているのか。 Dareka-no zaisan-ya inoçi, meiyo-**nado-**o okaşite-iruno-**ka**?	Bu gemi batıya **mı** gidiyor? この船は西へ行くんですか(YJ.,s.28) Kono fune**wa** nişie ikundes**ka**?
Mamafih fena bir şey **mi** yapıyorum? (YD, s.8) ともあれ、悪いことでもしているのか。 Tomoare waruikoto**demo** şiteiruno**ka**?	Amca, şimdi unutma diyen siz **miydiniz**? 叔父さん、今、覚えていろと云ったのはあなたですか(ES.,s.76) Ojisan, ima, oboeteiro to ittanowa anata des**ka**.

Mademki pek beyinsiz, eşek gibi bir şey olmadığını iddia ediyorsun, elini, kolunu bağlayan yok **ya**[30]? (YD, s.6) 間抜けなおばかさんではないと主張している以上、誰も腕や手を縛り付けているわけではない**だろう**？ Manukena obakasandeha nai-to şuçou-şiteiru ijiu, daremo udeya te-o şibaritsuketeiru wakedewa nai**darou**?	Sonunda yosunlanmış yuvarlak taşa bakarak, ben o kadın tarafından aldatılmış olamaz **mıyım**,[31]acaba? diye düşünmeye başladım. しまいには、苔の生えた丸い石を眺めて、自分は女に欺されたのではなかろう**か**と 思い出した。(YJ.,s.10) Şimainiwa, kokeno haeta marui işio nagamete, jibunwa onnani damasareta-no-de-wa nak-aroo-**ka-**to omoidaşita.

Cümle sonunda yapılan, ‘değil mi?’ ‘doğru mu?’ şeklindeki sorular, genellikle karşısındakinin onayını almak için kurulan cümledir. Japoncada ‘-ne’ gibi tasdik etme amacıyla kullanılan cümle son ekiyle karşılanır.

Çiçek meraklısısınız; fakat biraz paranız yok **değil mi**? (YD, s.10) 花に興味がおありですね、しかし少しお金が足りない**じゃないですか**？ Hana-ni kyoumi-ga oari-desne; şikaşi sukoşi okane-ga tarinai **janai-des-ka**?	Ölmeyeceksin değil **mi**? İyi **misin**? diye yineledim. 死ぬんじゃ**なかろうね**、大丈夫だろう**ね**、とまた聞き返した。(YJ.,s.8) Sorede, nengoroni makurano sobae kuçio tsukete, şinunja **nakaroone**, daijoobu daroo**ne**, to mata kiki kaeşita.
Babasınız, çocuklarınız var, paranız yok	‘Pirinç tarlasına geldik **değil mi**?’ diye

[30] Burada soru eki yerine ‘ya’ edatı kullanılmıştır. Bu durum, Japoncada ‘-daroo’ gibi tahmin veya bir ifadeyi yumuşatma amacıyla kullanılan edatla karşılanır.

[31]Birinci şahıslı soru cümleler, kendine sorulduğunda iki dilde de kendi durum veya yaptıkları konusunda şüphe bildirir.

değil mi? (YD, s.10) お父さんですよね、お子さんがおありだ、お金が足りない、**ですよね**？ Otoosandesuyone, okosanga oarida, okanega tarinai, **desuyone**?	sırtımdan söyledi. 「田圃へかかった**ね**」と背中で云った。(YJ.,s.14) 'tanboe kakatta**ne**' to senakade itta.

3.3.2.3.2. Soru Kelimeleriyle Yapılan Cümleler

Türkçede soru kelimeleri, isimleri nitelendiğinde soru sıfatı, fiili nitelendiğinde zarf olarak işlev görür.

Gimonşi (soru kelime) Japoncada isim olarak sınıflandırılır. Japoncada soru kelimelerin bulunduğu cümlelerde de soru eki yer alır.

3.3.2.3.2.1. Soru Sıfatıyla Kurulan Soru Cümlesi

Türkçede isimlerin yanında yer alan 'ne', nasıl, kaç' gibi kelimeler soru sıfatı olarak işlev görmektedir. Japoncada ise 'dono (hangi), donna (nasıl), ikutsu (kaç) rentaişi, aynı işlevi karşılamaktadır.

Bu terzi Haydarpaşa'nın **hangi** sokağında? (YD., s.144) その仕立て屋はハイダルパシャの**どの**通りにある。 Sono şitateya-wa haidarupasyano **dono** toorini aru.	Ben, çocuk halimle bu dede **kaç** yaşında diye düşündüm. 自分は子供ながら、この爺さんの年は**幾何**なんだろうと思った。(YJ.,s.18) Jibunwa kodomonagara, kono jiisanno toşiwa **ikutsu**-nandaroo-to omotta.
Ne iş ile meşgul? (YD., s.86) **何の**お仕事にお忙しい**の**。 **Nan-no** oşigotoni oisogaşii-**no**?	Sen **kaç** doğumlusun? 君は**いつの**生れか (ES.,s.97) Kimiwa **itsuno** umareka?
Nasıl bir adam acaba?(YD., s.87) **どんな**人かしら。	Şimdi benim çıktığım ev **hang**i evdi acaba? 今自分が出て来たのははたして**どの**家であるか (ES.,s.107)

Donnna hito kaşira?	İma jibunga detekitanowa hataşite **dono** ie dearuka?

Japonca ikinci örnekte görüldüğü gibi soru cümlelerin sonuna ‘acaba’ getirilerek tereddüdü ifade eder. Bu durum Japoncada ‘-kaşira (bayan dili) /-kana (erkek dili)’ cümle son ekleriyle ifade edilir.

3.3.2.3.2.2. Soru Zamiriyle Yapılan Cümle

Türkçede isimlerin yerine kullanılan ‘ne, kim’ soru zamiri olarak işlev görmektedir. Bu zamirlerin Japonca karşılığı ise, ‘nani (ne), dare (kim)’dir.

Ne düşünüyorsunuz? Dedi. Size **ne** yapalım? Bende ne fenalık gördünüz? (YD, s.26) **何を**お考えですか、と言った。あなたのために**何を**しましょうか？私の何か悪い所をご覧になったのですか？ **Nani-o** okangae des-ka? to-itta. Anata-notameni **nani-o** şimaşoo-ka? wataşino-nani-ka waruitokoro-o goran-ni nat-tanodes-ka?	Ertesi gün, İbuka, ofise gidip ‘Mona Risa’ **nedir?** diye herkese sordu. 翌日井深は役所へ行って、モナリサとは**何だ**と云って、皆に聞いた。(ES.,s.122) Akuruhi İbukawa yakuşoe itte, Monarisa towa **nanda** toitte, minnani kiita.
Ali rıza bey günden güne çöken vücudu, bozulan kıyafetiyle sinsi sinsi dolaşarak damat ararken **neler** görüyordu? (YD., s.94) アリルザ氏は、日々壊れていく身体に、乱れた服装でこそこそと歩き廻り婿を探しながら**何を**見ていたの**か**。 Ali ruza şiwa hibi kowareteiku karadani midareta fukusoode kosokosoto arukimawari mukoo sagaşinagara **nanio** miteita-no-**ka**.	Maruobi dediğiniz **nedir** acaba? 丸帯というのはなんですか。(EŞ.,s.80) Maruobito iunowa **nandes-ka.**

Ne yapalım… Kendi düşen ağlamaz. (YD., s.45) **どう**しようもない…勝手にこけた者は泣かないんだ。 **Doo**şiyoomonai… katteni koketa monowa nakanainda.	'Mu' **ne**dir? 無とは**何**だ。(YJ.,s.13) Mu towa **nan**-da.
Ne hakla kendilerini eve kapatmışlardı? (YD.,s.59) **何の**権利があって自分たちを家の中に閉じ込めたの**か**。 **Nanno** kenriga atte jibuntaçio ieno nakani tojikometano**ka**?	'**Neye** gülüyorsun' 「**何を**笑うんだ」(YJ.,s.15) **Nanio** waraunda.
Kimmiş bu arkadaş bakalım? (YD.,s.143) その友達はいったい**誰**だ。 Sono tomodaçiwa ittai **dare**da?	Sonra **ne** yapacaksın? そうして、**どう**するんだ (ES.,s.146) Sooşite **doo** surunda.

3.3.2.3.2.3. Soru Zarfıyla Yapılan Cümle

Türkçede zarf yerine kullanılan 'nasıl, ne zaman, ne kadar, niçin, niye, kaçta' gibi kelimeler soru zarfı olarak işlev görmektedir. Bu kelimelerin Japonca karşılığı, 'donoyooni/dooşite (nasıl), itsu (ne zaman), doko (nere), naze (niçin)' gibi kelimelerdir.

Fakat canavarın büyüğüne, yani kendine **nasıl** laf anlatırsın? (YD, s.5) しかし、獣の大きい方につまり自分自身を**どのように**納得させるの**か**。	'**Nasıl** anladın?' diye yüzümü arkaya çevirerek sorunca, 'Çünkü balıkçıl ötüyor ya' diye cevap verdi. 「**どうして**解る」と顔を後ろへ振り向けるようにして聞いたら、「だって鷺が鳴くじゃないか」と答えた。(YJ.,s.15)

Şikaşi, kedamonono ookii hooni tsumari jibunjişin-o **donoyooni** nattoku saserunо**ka**?	'**Dooşite** wakaru' to kaoo uşiroe furimukeruyooni şite kiitara, 'datte sagiga naku-janai-ka' to kotaeta.
Bu cereyan neticesinde eski ahlak kaidelerinin yıkılıp değişmemesine **nasıl** imkân görürsünüz? (YD, s.10) この風向きで結局、古い道徳基準が崩れ変わってしまわないなんてことが**どうして**可能と思われるのですか。 Kono kazamukide kekkyoku furui dootoku kijunga kuzure kawatte şimawanainante kotoga**dooşite** kanooto omowareru nodes**ka**?	'Dede senin evin **nerede ki?**' diye sordu. 「御爺さんの家は**何処かね**」と聞いた。(YJ.,s.19) 'Ojiisanno uçiwa **dokoka**ne' to kiita.
Ali Rıza Bey daha kapıdan girerken söylenmeyi lüzum görülen bu kelimeyi **nasıl** buldu? (YD., s.154) アリ・ルザ氏は扉を潜るや否や言われることになったこの言葉を**どのように**受け止めたか。 Ali Ruza şiwa tobirao kuguruya inaya iwareru kotoni natta kono kotobao **donoyooni** uketometaka.	Ben senin gözün **ne zaman** bozuldu, diye sorunca, çoktan diye cevap verdi. 自分が御前の眼は**何時**潰れたのかいと聞くと、なに昔からさと答えた。(YJ.,s.14) Jibunga omaeno mewa **itsu** tubureta-no-**ka**-i-to kikuto, nani mukaşi-kara-sa-to kotaeta.
Niye öyle yarım ağızla cevap veriyorsun ki? (YD, s.35) **どうして**そのようにもごもごと返事をするのかね？ **Dooşite** sonoyooni mogomogoto henjio	Be benim ''Wordswoath''ımı **nereye** koydun? お、おれの『ウォーズウォース[32]』は**どこへ**やった(ES.,s.161) O, oreno wordsworsuwa **dokoe**

[32] İngiliz şair, William Wordsworth.

surunokane?	yatta.
Neden bu acele baba, dedi. (YD.,s.156) **どうして**そんなに急ぐの、お父さん、と言った。 **Dooşite** sonnani isoguno otoosan, to itta.	Zaten **ne zaman** bu işe koyuldunuz? 全体**いつ**頃から、こんな事を御始めになったんですか (ES.,s.163) Zentai **itsu**goro kara, konnna kotoo ohajimeni nattandesuka.

3.3.2.4. Ünlem Cümlesi

'Ünlemlerin bir kısmı anlatım kabiliyetini, birlikte kullanıldıkları cümlelerden alırlar. Bu cümleler insanların duygularını, coşkularını, hayretlerini anlatan cümlelerdir. İşte bu şekilde kurulmuş cümlelere ''Ünlem Cümlesi''denir. Ünlem cümlelerinin sonunda genellikle ünlem işareti (!) konur.' [33]

Japoncada genellikle ünlem işareti kullanılmamaktadır. Her cümle noktayla bitirilir.

Katiyyen… (YD, s.8) **決して…** **Keşşite…**	**Affedilmez.** **怪しからん。**(YJ., s.12) **Keşikaran.**
Vah zavallı masumlar! (YD, s.74) **ああ、哀れな罪のない者たち！** **Aa, awarena tsumino nai mono-taçi!**	Domuz, '**Guu!'** diyerek yüz üstü dönüp dik vadinin dibine düştü. 豚は**ぐう**といいながら、ころりと引っ繰り返って、絶壁の下へ落ちて行った。 (YJ., s.40) Butawa **guu** to iinagara, kororito hikkurikaette,
Teslim! (YD., s.100) **降参！** **Koosan !**	
Şu insanlık ne acayip muamma **yarabbi!** (YD., s.147) この人類とはなんと奇妙な謎なのだ、**神よ！**	

[33] Özkan-Sevinçli, a.g.e., s.153

Kono jinruitowa nanto kimyoona nazo nanoda **kami-yo!**	zeppekino şitae oçite itta.

3.3.2.5. Emir- Rica Cümlesi

Türkçede emir cümlesi, ikinci şahıs ve üçüncü şahıs emir cümleleri olmak üzere ikiye ayrılır. Japoncada ise emir cümlesinde sadece ikinci şahıs özne olabilir. Her iki dilde de birinci şahsı özne olarak belirterek emir cümlesi kurulduğunda kendini ikinci şahıslaştırıp emir vermiş olur.

Birinci şahıs olan konuşmacının ricasını ifade eden rica cümleler de rica edilen işi yapacak olan, cümlenin öznesi genellikle ikinci şahıstır.

3.3.2.5.1. İkinci Şahıs Emir Cümlesi

Türkçede emir kipli fiil ile emir cümlesi yapılır. Konuşmacının isteğini, emrini ifade eder. Japoncada fiilin emir biçimi, '-e/-ro' (sade tarz) veya emir edatı '-nasai'(nazik tarz) ile ifade edilir.

Türkçede geniş zaman ikinci şahıs soru şeklinde yapılan bir rica ifadesi bulunur, Japoncada bu tür rica ifadeleri '-tekudasai'(olumlu) / '-naidekudasai' (olumsuz, yasaklama) edatlarıyla karşılanır.

Açtır, yemek **hazırla.** (YD, s.154) お腹が減っているはずだ、食事の用意をしろ。 Onakaga hetteiru hazuda, shokujino yooio **şi-ro**.	O zaman 'hemen parayı **çıkar**', dedi. すると、すぐ金を**出せ**という。 (BÇ., s.46) Suruto, sugu kaneo **das-e**-to iu.
Benim tarafımdan Şevket'e **söyle**. (YD, s.36) 私の代わりにシェブケットに**言いなさい。** Wataşino kawarini syevuketto'ni	Ölünce **gömün.** 死んだら、**埋めて下さい。** (YJ., s.8)

ii-**nasai**.	Şindara, umetekudasai.
Hocam, bari size başka türlü bir yardımda bulunmama **müsaade edin**, (YD.,s.27) 先生、少なくともほかの方法でお手伝いするのを**お許しください**。 Sensei, sukunakutomo hokano hoohoode otetsudai surunoo **oyuruşikudasai**.	Sonra mezarımın yanında **bekleyiniz**. そうして墓の傍に**待っていて下さい**[34]。(YJ., s.8) Sooşite hakano sobani matteitekudasai.
İş böyle olunca içimde kopacak kıyameti varın siz **düşünün.** (YD, s.6) こういった状況で私の中で吹き荒れている嵐をどうかあなた方も**考えてみてください。** Kouitta joukyou-de wataşi-no naka-de fukiareru araşi-o douka anatagata-mo **kangaete-mite-kudasai.**	Bunlar biraz zahmetli iş diye düşünürken, ondan sonra kaka yapıp sepeti kirletecektir, arasıra **temizleyiniz** diye ekledi. これは少し手数が掛るなと思っていると、それから糞をして籠を汚しますから、時々**掃除をしておやりなさい**とつけ加えた。(BÇ.,s.49) Korewa sukoşi tesuuga kakarunato omotteiruto, sorekara funo şite kagoo yogoşimasukara, tokidoki **soojio şite oyarinasai**to tsukekuwaeta.
Cevap **versene**[35]**.** (YD, s.99) 返事を**しなさいよ**。	Derken üç dakika kadar geçtikten sonra, bu sefer sepeti **alınız** demeye başladı. すると三分ばかりして、今度は籠を**御買いなさい**と云いだした。 (BÇ., s.46)

[34] -tekudasai, nazik hali rica edatıdır. Bir şeyin yapılmasını rica eder. Tek olmasına rağmen çokluğun kullanıldığı durumda bu tür ifadeyle karşılanması gerekir.

[35] 'Cevap versene' örneği aslında emir kipi değil, ancak, taşıdığı anlam açısından emir cümlesi sayılır. Çünkü istek kipinde olsa da karşısındakinin cevap vermesinin beklenme durumu söz konusudur.

Henjio **şi-nasai-yo.**	Suruto sanpun bakari şite, kondowa kagoo **okainasai** to iidaşita.

3.3.2.5.2. Üçüncü Şahıs Emir Cümlesi

Türkçede üçüncü şahıs emir cümlesi, '-sın/-sin/-sun/-sün' veya '-sınlar/-sinler/-sunlar/-sünler' emir ekleriyle yapılır.

Japoncada emir yalnız ikinci şahısa yapılır, üçüncü şahıs emir kipi bulunmaz. Türkçenin üçüncü şahıs emir kipiyle yapılan ifadeler, ya istek-arz edatıyla ya da alma çatındaki fiil veya ettirgen fiilin emir kipi şekliyle karşılanır.

Daha iyisini bilen varsa **haber versin**[36]**,** hep birden oraya göç edelim'' der, viran kapıyı vurduğum gibi basıp giderdim. (YD, s.5) もっと良いのを知っている人は**知らせてください**、みんなでそちらに引っ越そう、と言い、崩れかけたドアを叩きつけて出かけたものだった。 Motto iino-o şitteiru hito-wa **şirasete-kudasai,** minnade soçira-ni hikkosou' to-ii, kuzurekaketa doa-o tatakitsuke-te dekaketa-monodatta.	İki sepeti ne yapalım diye sorunca, bu kötü olanda arasıra banyo **yapsın** diyor. 籠が二つあるのはどうするんだと聞くと、この粗末な方へ入れて時々行水を**使わせる**のだと云う。(BÇ.,s.49) Kagoga futatsu arunowa doo surundato kikuto, kono somatsuna hooe irete tokidoki gyoozuio **tsukawaseru**noda toiu.
Evladımız değil mi, bize **yardım etsin**. (YD., s.108) 私たちの子供じゃないですか、私たちに**手助けをしてもらいましょう**[37]。 Wataşitaçino kodomo-janai-deska,	Gece olunca bu kutuda **dursun** diyor. 夜になればこの箱に**入れてやる**んだと云う。(BÇ.,s.49) Yoruni nareba kono hakoni

[36] Haber versin' ifadesinin Japonca karşılığı, ettirgen fiilin emir şekli ile verilmiştir.

[37] Bu kısım aslında 'alma çatı'daki fiilin istek şekliyle ifade edilmiştir. Bu şekildeki isteğin Türkçe karşılığı genellikle üçüncü şahıs emir cümlesiyle verilir.

wataşitaçi-ni **tedasuke-o şite-mora-imaşoo.**	**ireteyarunda** toiu.
Biçareler de başlarının çarelerine **baksınlar.**.. (YD.,s.79) 可哀そうな子達も自分で何とかして**もらいましょう。** Kawaisoona kotaçimo jibunde nantoka şite **moraimaşoo...**	Bir sorukla kendimi dev kayaya çarptırıp, kemiğim de etim de **tamamen parçalansın** istiyorum. ひと思に身を巨巌の上にぶつけて、骨も肉もめちゃめちゃに**砕いてしまいたく**なる。(YJ.,s.13) Hitoomoini mio ooiwano ueni butsukete, honemo nikumo metyametyani **kudaite şimaitakunaru.**
Varsın yaz geldiği zaman o, bahçesinde gölge verecek ağaç **bulamasın**. (YD.,s.103) みてろ、夏が来たときに彼女は庭に影をるくる樹を**みつけられないように**。 Mitero, natsuga kita tokini kanojowa niwani kageo tsukuru kio **mitsukerarenaiyooni.**	Durumu kötüyse hastanede **yatsın** diye cevap verdim. 悪いようだったら、病院に**入れてやるがいい**と答えた。(ES.,s.91) Warui yoodattara, byooin ni **irete yaruga ii**to kotaeta.
Darılma hatırın **kalmasın**... (YD.,s.67) 悪く思わないで、**忘れて**。 Waruku omowanaide, **wasurete.**	Ondan sonra annem durmadan içten kocası **sağ kalsın** diye dua eder. それから母は一心不乱に夫の**無事**を祈る。（YJ.,s.36） Sorekara hahawa işşinfuranni ottono **buji**o inoru.

3.3.2.6. İstek Cümlesi

Fiilin anlattığı hareketi konuşmacının istek, arz veya irade olarak ifade ettiği cümlelerdir. Genellikle Türkçede '–a/-e' istek kip ekleriyle yapılır. Bu istek kipi cümleler isteğin dışında, bir işyapmaya hevesli olduğu veya kararlı olduğu gibi öznenin iradesi, teklif veya birlikte işyapmaya davet anlamı da taşıyabilir.

3.3.2.6.1. İsteği İfade Eden Cümle

Japonca karşılığı '–tai' istek edatıyla verilir. Bu cümlelerde sadece birinci şahıs özne olabilir.

Ayrıca, bu arzu doğrudan istemek fiili ile de ifade edilebilir. O zaman başkası üzerindeki kendi isteğini de ifade edebilir. Bu tür isteğin Japonca karşılığı, 'hoşii' sıfatıyla yapılır.

Anladım, müsaade ederseniz biraz da ben **söyleyeyim**, dedi. (YD.,s.23) わかりました、お許しをいただけるなら、少々私も**お話ししたいのですが**、と言った。 Wakarimaşita, oyuruşio itadakerunara, şooşoo wataşimo **ohanaşi şitainodesuga**, to itta.	Nakamura bey, ben kitap filan istemem de senin istediğin bir şey **alayım** dedi. 中村はその時おれは書物なんかいらないから、何でも貴様の好なものを**買ってやる**と云った。(ES.,s.153) Nakamurawa sonotoki orewa şomotsunanka iranaikara, nandemo kisamano sukina monoo **katteyaru** toitta.
Bir daha onların adını ağzına aldığını **işitmeyeyim**… (YD, s.109) 二度と彼らの名を口にするのを**聞きたくない…** Nidoto karerano nao kuçini surunoo **kik-itaku-nai…**	Ben ölmeden önce bir kez sevdiğim kadını **göreyim** dedim. 自分は死ぬ前に一目思う女に**逢いたい**といった。 (YJ., s.23) Jibunwa şinu maeni hitome omou onnani **ai-tai**-to itta.
''İzin ver… Bir kere çocuğumu **göreyim**!'' diye yalvardı. (YD, s.149) 「お願いだから…一度我が子の顔を**見**	Awamoçiya [38] 'yı sadece çocukken görmüştüm, birazcık daha **bakmak istiyorum.** 粟餅屋は子供の時に見たばかりだ

[38] Awamoçiya, tahıldan yapılan katı muhallebi gibi bir yiyeceği, seyyar olarak satan kimse.

たいの！」と哀願した。 Onegaidakara… İçido wagakono kaoo **mi-tai-no**!'to aiganşita.	から、ちょっと様子が**見たい**。 (YJ., s.33) Awamoçiya-wa kodomono tokini mita bakari dakara tyotto yoosuga **mi-tai**.
Kızının, yüzündeki bütün kusurları affettirecek kadar zeki, malûmatlı olmasını **istemişti**. (YD., s. 41) 娘が、顔のすべての難点を覆えるくらい賢く、知的になって**ほしかった**。 Musumega, kaono subeteno nanteno ooerukurai kaşikoku, çitekini natte **hoşikatta**.	'**Konuşmak istiyorum,** Tsukiji'deki Şinkiraku'ya kadar gel' diye haber gönderdi. **話がしたい**から築地の新喜楽まで来いと云って来た。(ES.,s.154) **Hanaşiga şitai**kara tsukijino şinkirakumade koi to ittekita.
Büyümek, para kazanmak, şöhret kazanmak **isterdim**...(YD.,s.54) 成長して、お金を稼ぎ、有名になり**たかった**… Seiçooşite, okaneo kasegi, yuumeeni nari**takatta**...	Ben de birgün parmağımın ucundan yem **yesin istiyorum.** 自分もいつか指の先で餌を**やって見たい**と思った。(BÇ.,s.56) Jibunmo itsuka yubino sakide **esao yattemitai** toomotta.

3.3.2.6.2. Teklif Cümlesi

Türkçe ikinci şahıs istek kipinin birlikte bir işin yapılmasını ifade ettiği durumlarda bir çeşit teklif veya davet fonksiyonu taşıdığı düşünülebilir. Bu durumu Japoncada '-yoo/-maşoo' istek edatıyla karşılanır.

Kuzum baba, **Necla'yı kurtaralım,**'' diye Ali Rıza Bey'in ayaklarına kapanmıştı. (YD, s.138) 「愛するお父様、**ネジラを救い出しましょう**、」とアリ・ルザ氏の足元に身	Masa hanım, karnı ağrıyor diye epey acı çekiyor, acaba Hayaşi Bey'den **rica edip baktıralım** mı? お政さんが御腹が痛いって、だいぶ苦しそうですから、林さんでも**頼ん**

を投げ出したものだった。 ‘‘Aisuru otoosama, **Nejırao sukuidaşi-maşoo**’’to Ali Ruza şino aşimotoni mio nagedaşita monodatta.	**で見て貰いましょうか**(ES.,s.88) Omasa sanga onakaga itaitte, daibu kuruşisoo desukara, hayaşi san demo t**anonde mite moraimaşoo**ka.
Yarın tentürdiyot **alalım** da arkana **sürelim**…(YD,s.95) 明日咳止めを**買いましょう**、背中に塗って**あげるわ**。 asu sekidomeo **kaimaşoo** senakani nutte **agemaşoo**…	Dayanamayan hizmetçisi, ‘ben biraz **bakayım**’ diyerek dışarıya çıktı. 見兼ねた下女は、ちょっと**見て参りましょう**と出て行った。(ES.,s.110) Mikaneta gejowa, çotto **mite mairimaşoo** to deteitta.
Onu biraz çıkar da ver **dikeyim**. (YD, s.62) それをちょっと脱いでください、**縫いましょう。** Soreo çotto nuidekudasai, **nuimaşoo**	O zaman evinize kadar **getireyim.** ではお宅まで**持って参りましょう** (YJ., s.39) Dewa otakumade **motte mairimaşoo**.
Bir işiniz varsa yarına **bırakalım.** (YD,s.21) お仕事があるなら、明日に**しましょう。** Oşigotoga arunara asuni **şimaşoo.**	**Yıkayalım.** **洗いましょう。**(YJ., s.34) **Arai-maşoo**.

3.3.2.6.3. İrade Cümlesi

Fiilin anlattığı hareketi özne olan birinci şahısın kendi iradesi ile gerçekleştireceğini ifade eden cümlelere Japoncada İşi Bun (İrade cümlesi) adı verilir. Türkçede bazı istek kipli cümleler, gelecek, geniş veya şimdiki zaman cümleleri konuşmacının iradesini ifade eder.

Yalan **söylemeyeceğim.** (YD.,s.23) 嘘[39]は**つきません**。 Usowa **tsukimasen**.	Mutlaka görmeye **geleceğim** de. きっと逢いに**来ます**から(YJ., s.8) Kitto aini **ki-mas**-kara.
Ölüp gitsen bile seni mezarında **rahat bırakmam**… (YD, s.39) 死んでしまってもあんたをお墓で**安らかに眠らせはしない…** Şinde şimattemo antao ohakade **yasurakani nemurase-wa-şinai.**	Bir Samuray olarak utancı içinde **yaşayamam**. 侍が辱められて、**生きている訳には行かない**。(YJ.,s.12) Samurayga hazukaşimerarete, **ikiteiru wakeniwa ikanai.**
Derdimi sana **söylemeyeyim** de kime **söyleyeyim**? (YD, s.97) 悩みを御前に**言わない**で誰に**言おう**[40]**か**。 Nayamio omaeni **iwanai**de dareni **ioo**ka.	Böyle gemide kalmaktansa kendimi denize atarak **öleyim** mi diye düşündüm. こんな船にいるより一層身を投げて**死んでしまおう**かと思った。 (YJ., s.28) Konna funeni iruyori isso mio nagete **şin-deşima-oo**-ka-to omotta.
Ben bari kendimi **kurtarayım,** (YD.,s.86) 私はせめて自分を**救おう。** Wataşiwa semete jibuno **sukuoo**.	Ama kendisi öyle şeylerden hiç bahsetmez, ben de **sormam.** しかし当人はいっこうそんな事を云わない。自分も**聞いてみない**。(BÇ., s.47) Şikaşi tooninwa ikkoo sonna kotoo iwanai. Jibunmo **kiiteminai.**
Açık **söyleyeyim**. (YD.,s.23) はっきり**言いましょう**[41]。	Ben sadece **ölürüm** diye cevap verdim. 自分は一言**死ぬ**と答えた。(YJ., s.22)

[39] Genellikle 'söylemek' fiilin Japonca karşılığı 'iu' fiilidir. Sadece 'yalan söylemek' için 'usoo tsuku' şeklinde 'tsuku' fiiliyle karşılanır.

[40] Kendi iradesini ifade eden '-oo / -yoo' edatının sade biçimidir. Burada karı koca arasındaki konulma olduğundan samimiyetine dayanarak sade biçimi kullanılmıştır.

Hakkiri **iimaşoo**.	Jibunwa hitokoto **şinu** to kotaeta.

3.3.2.7. Belirsizlik

Konuşmacının başkalarından duyma veya tahmin etmesi gibi eylemin gerçekleşmesi konusunda belirsizlik olduğunu ifade eden cümlelerdir. Genellikle, Türkçede öğrenilen geçmiş zaman ekiyle ifade edilir. Japonca karşılığı, cümlenin ifade ettiği duruma uygun edatlarıyla yapılır.

3.3.2.7.1. Tahmin Cümlesi

Konuşmacının emin olmadığı olayı tahminle ifade ettiği cümlelerdir. Bazen şüphe duyguları veya birinci şahsı özne olduğunda yeniden fark edilme durumda ifade edilebilir. Bu durumdaki cümleler, Japoncada '-raşii/ -yooda' edatları, '-kana', '-dana' gibi son ek ile ifade edilir. Veya tahmin olduğunu gösteren zarf, birleşik edatları da kullanılabilir.

Serbest bir tavırla Dahiliye Nazırı'nın yanından çıkmasına, koridorlarda yürekli yürekli gülüp söylemesine bakılırsa bu genç, herhalde çok **ilerlemişti**. (YD.,s.15) 自由に内務大臣の傍に上がり、廊下でも大様に笑い、話しているのをみると、この若者はどうやらかなり**昇進したらしい**。 Jiyuuna yoosude naimudaijinno sobani	Sadece, galiptir ki ne zamandır gözleri **ezilmiş, kör olmuş.** ただ不思議な事にはいつの間にか眼が**潰れて、青坊主になっている**[42]。(YJ.,s.14) Tada fuşigina kotoniwa itunomanika

[41] '-şoo / maşoo', kendi iradesini veya teklifi ifade eden edatının nazik biçimidir. Burada eski hocasına daha genç olan biri konuştuğu için nazik biçiminin kullanılması ve saygı gösterilmesi gerekir.

[42] Bu cümlede 'itunomanika', 'fuşigina kotoniwa' gibi zarf unsurlarından tahmin olduğu ve bu duruma kendisinin hayret ettiği gösterilmektedir.

agari, rookademo ooyooni warai, hanaşiteirunoo miruto, kono wakamonowa dooyara kanari **şooşinşita raşii**.	mega **tsuburete, aoboozuni natteiru.**
Hocam yine **geç kalmışsınız**. (YD,s.21) 先生、また**遅くなられたようですね**。 Sensei, mata **osoku narareta yoodesun**e.	**Nedense** büyük gemiye **binmişim.** **何でも**大きな船に乗っている。 (YJ.,s.28) **Nandemo** ookina funeni notteiru.
Meğer ben senin yanında hiç **kalıyormuşum.**(YD.,s.55) ところが私はお前と比べたら**とるに足りないらしい。** Tokoroga wataşiwa omaeto kurabetara **toruni tarinairaşii.**	" Yüz sene **geçmiş**" diye o an fark ettim. 「百年はもう**来ていたんだな**」とこの時始めて気が付いた。(YJ.,s.11) 'hyakunenwa moo **kiteitandana**' to kono toki hajimete kiga tsuita.
Niye bu kız bir kere sormadan böyle bir iş **tutmuş**? (YD., s.86) どうしてこの娘は一度も尋ねずにこんなことを**したのだろうか**。 Dooşite kono kowa içidomo tazunezuni konna kotoo **şitanodarooka?**	Beklemekten canı sıkıldığı için ayakta duruyor **olmalı**. 辻待をして退屈だから立っている**に相違ない**。(YJ.,s.25) Tsujimaçio şite taikutsu-dakara tatteiru**ni çigainai.**
Kısmet **değilmiş.**.. (YD.,s.54) 運が**なかったみたいだ**… Unga **nakatta mitaida...**	Belki de Çiyo adında bir kıza **aşık olmuştur.** あるいは千代と云う女に**惚れていた事があるのかも知れない**。 (BÇ., s.47) Aruiwa çiyoto iu onnani **horeteita kotoga arunokamoşirenai**.

3.3.2.7.2. Duyma Cümlesi

Konuşmacının başkasından duyduğu olayı aktardığını gösteren cümlelerdir.

Türkçede miş'li cümlelerin bazıları öğrenilmiş durumu ifade eder. Japoncada ise '-raşii/-sooda' edatlarıyla ifade edilir.

Dün bir deri bir kemik halinde eve getirip **bırakmışlar**... (YD.,s.19) 昨日骨と皮ばかりの状態で家に連れてきて**放り出したそうな**… Kinoo honeto kawabakarino jotaide ieni tsuretekite **hooridaşita soona**...	Duyduğuma göre Yamatodake no Mikoto 'dan daha **güçlüymüş**. 何でも日本武尊よりも**強いんだってえからね**(YJ.,s.25) Nandemo yamato takeno mıkoto yorimo **tsuyoinda tteekarane**.
''Bey, bir kadın **gelmiş**, seni görmek istiyor. **Leman hanım'ın annesi imiş'**' dedi. (YD.,s.16) 「だんな様、女性が一人**見えてます**、お目にかかりたいと。**レマンさんのお母様だそう**で」と言った。 Dannasama, joseiga hitori **mietemas,** omenikakaritai-to. **Leman san-no okaasan dasoude**.'' to itta.	Hocam bu sözlüğü bitirmek için Wales'deki bir üniversitedeki edebiyat kürsüsünden vazgeçerek her gün British Museum'a gidip gelmeye vakit **bulmuş**. 先生はこの字典を大成するために、ウェールスのさる大学の文学の椅子を擲って、毎日ブリチッシュ・ミュージアムへ通う暇を**こしらえたのだそうである**。(ES.,s.163) Senseiwa kono jiteno taisei suru-tame-ni, ueerusuno saru daigakuno bungakuno isuo kette, mainiçi buritissyu myu-jiamue kayou himao **koşiraeta noda soodearu.**
Bu **kocalı bir kadımış.**.. (YD, s.64) この人は**結婚している人だそう**。 Kono hitowa **kekkonşiteiru hitidasoo.**	Yakalayınca polislerin **zararı olurmuş.** 捉まえると刑事の方が**損になるものだそうだ**。(ES.,s.80) Tsukamaeruto keejino hooga **sonni narumonodasooda.**
Bir zaman gizli gizli ötede beride **buluşmuşlar..**. (YD, s.64)	Miekiçi'nin romanına göre, Java Serçesi 'çiyo çiyo' diye **ötermiş.**

一時、隠れてあちらこちらで**逢引をしていたのだそうです。** İttoki, kakurete açira kiçirade **aibikio şiteita noda soodes.**	三重吉の小説によると、文鳥は千代千代と**鳴くそうである。**(BÇ., s.47) Miekiçino şoosetsuni yoruto, bunçoowa çiyo çiyo to **naku soodearu.**
Şevket'le evlenmezse mutlaka **intihar edecekmiş...** (YD., s.64) シェヴケットと結婚できないなら、絶対に**自殺するって…** Şevuketto to kekkon dekinainara, zettaini **jisatsusuru tte...**	Hırsızlar genellikle Şimoya, Asakusa bölgelerinden trenle gelip ertesi sabah yine trenle **dönermiş.** 泥棒はたいてい下谷、浅草辺(あたり)から電車でやって来て、明くる日の朝また電車で**帰るのだそうだ。**(ES.,s.80) Doroboowa taitei Şimoya, Asakusa atarikara denşade yattekite, akuru hino asa mata denşade **kaerunodasooda.**

3.3.3. Yüklemin Yerine Göre Cümleler

Her iki dilde de sözdizimin temeline uygun şekilde kurulan cümlelerde yüklem cümlenin sonunda yer alır. Ancak, metin içindeki durumuna göre veya duygularını daha güzel ifade etmek için bu kural dışına çıkılabilir. Yüklemin yerine göre cümleler kurallı cümle, devrik cümle, kesik cümle olarak üçe ayrılır.

3.3.3.1. Kurallı Cümle

Dilin sözdiziminin temeline uygun şekilde kurulan cümlelerdir. Türkçe ve Japoncada kurallı cümle özne- (nesne veya yer tamlayıcı, zarflar)- yüklem sırayla kurulan cümledir.

Ali Rıza Bey pek **gözü kapalı bir adam değildi.**(YD.,s.11) アリ・ルザ氏はそれほど**視野の狭い人ではなかった。**	Kızıl yazlar, **kertenkelenin karnı gibi renkteydi.** 赤い字は**井守の腹のような色であった。**(YJ.,s.16)

Ali Rıza-şi-wa sorehodo **şiyano semai hito-dewa nakat-ta.**	Akai ji-wa **imori-no hara-no yoo-na iro-de-at-ta.**
Kimse artık kendi halinden **memnun olmuyor.** (YD., s.10) 誰ももう自分の立場に**満足していない**。 Dare-mo mou jibun-no taçiba-ni **manzoku şiteinai.**	Yine de yüz sene bir türlü **geçmiyor.** それでも百年がまだ**来ない**。(YJ.,s.10) Soredemo hyakunenga mada **konai.**
Başımda iki küçük kardeşle hastalıklı bir ana **var**… (YD., s.5) 私には二人の妹と、病気の母が**居る**… Wataşi-ni-wa futari-no imooto-to byooki-no haha-ga **iru**…	Evde bir genç anne ve 3 yaşındaki çocuğu **var**. 家には若い母と三つになる子供が**いる**。（YJ., s.35） Uçi-ni-wa wakai haha-to mittsu-ni naru kodomo-ga **iru**.
İkinci oğlu Necdet üç yaşında kuşpalazından **ölmüştü**. (YD.,s.13) 二番目の息子、ネジデットは 3 歳の時にジフテリアで**死んでいた**。 Nibanmeno musuko, nejidetto-wa 3sai-no-toki-ni jıfuteria-de **şin-deita**.	Ben, çocuk olmama rağmen bu dede kaç yaşında diye **düşündüm**. 自分は子供ながら、この爺さんの年は幾何なんだろうと**思った**。(YJ.,s.18) Jibunwa kodomonagara, kono jiisanno toşiwa ikutsu-nandaroo-to **omotta**.
Yiyecek görürüm isterim, elbise görürüm **isterim**… (YD., s.5) 食べ物を見ても欲しい、洋服を見ても欲しい… Tabemono-o mitemo hişii, youfuku-o mitemo **hoşii**…	Şootaroo, domuz ve örümcekten **iğreniyordu.** 庄太郎は豚と雲衛門が**大嫌いだった**。(YJ.,s.39) Şootaroo-wa buta-to kumoemon-ga **dai-kirai-dat-ta.**

3.3.3.2. Devrik Cümle

Yüklemi sonda bulunmayan cümlelerdir. Vurguyu değiştirmek, anlama canlılık katmak veya şiirlerde kâfiye için kullanılır.

Memurluğu zamanında mütemadiyen ‘‘**nedir** bu miskinhaneler efendim?... Elimde kuvvet olsa bunların hepsini kapatırım!’’ diye söylenmişti. (YD,s.46) 公務員時代にはいつも「**何だ**この怪しい建物は？この手に力があったらこれらすべて閉じさせてやる！」と文句を言っていた。 Koumuin jidainiha itsumo ‘‘**Nanda** kono ayaşiitatemono-wa ?... Konote-ni çikara-ga at-ta-ra korera subete tojisaseteyaru!’’ to monku-o it-teita.	Jouşuu **der** hiç diye. 逍州曰く無と。（YJ.,s. 13） Jousyuu **iwaku** mu to.

İki örnekte de yüklemden sonra cümleye başka unsurların geldiği görülmektedir.

3.3.3.3. Kesik Cümle

Konuşma veya anlatım esnasında söylenmek istenmeyen veya dinleyicinin hayaline bırakılmak istenen bir durumdan dolayı yüklemin bulunmadığı cümledir. Böyle cümlede yargı, metinin bütünlüğü içinde duyanların algısına bırakılır.

Elbet çocuğum, ona ne şüphe. (YD,s.27) 勿論､我が子よ､その点に何の疑いが。 Moçiron, wagako-yo, sonoten-ni nanno utagai-ga.	Batan güneşin arkasından gider gibi olduğundan. 落ちていく日を追懸るようだから。(YJ.,s.29) Oçiteiku hio oikakeru yoodakara.

Türkçe örnek cümlede ‘var’ gibi bir yüklem eksiktir, Japoncada ‘niçin’ sorusuna cevap olarak verildiği için sadece cümlenin zarf kısmı söylenmiş olup, ne yüklemi, ne de öznesi bulunmaktadır.

3.3.4. Yapılarına Göre Cümleler

Türkçede cümleler, yapılarına göre, basit cümle, birleşik cümle, bağlı cümleler diye gruplara ayrılır. Ayrıca, sıfat fiil veya zarf fiillerin yan cümle oluşturarak birleşik cümle teşkil ettiği görüşü de mevcuttur. Ancak, tezimizde sıfat, isim veya zarf fiillerin kelime grubu olduğu görüşü benimsemiş; bu tarz cümleler birleşik cümle olarak değerlendirilmemektedir. Aynı şekilde Japonca cümle bilgisinde ‘Fukubun’ (çoklu cümle) olarak değerlendirilen Türkçedeki sıfat, isim ve zarf fiilleri de cümle olarak değil kelime grupları olarak değerlendirilmektedir.

‘Fukugoubun (birleşik cümle)’[43], ikiden fazla cümleden oluşur. Türkçe birleşik cümlelerde olduğu gibi, ‘şartlı – Jouken veya Jouho’ anlatan yan cümlelerle ana cümleden oluşur. Ancak, Türkçede zarf fiil grubu olarak sınıflandırılan kelime gruplarından bazıları da bir ‘Fukugooubun’u oluşturabilir.

3.3.4.1. Basit Cümle - Tanbun

Cümlede tek bir yargı bildiren, tek yüklemin bulunduğu cümledir. Yüklemin cinsi hem fiil hem isim olabilir. Bu yapıdaki cümle bağımsız yargıları ortaya koyar.

Başımda iki küçük kardeşle hastalıklı bir ana **var**… (YD., s.5) 私には二人の妹と、病気の母が**居る**… Wataşi-ni-wa futari-no imooto-to byooki-no haha-ga **iru**…	Evde bir genç anne ve 3 yaşındaki çocuğu **var**. 家には若い母と三つになる子供が**いる**。（YJ., s.35） Uçi-ni-wa wakai haha-to mittsu-ni naru kodomo-ga **iru**.
Cevap **versene.** (YD, s.99)	Ölünce **gömün.**

[43] Takahaşi, a.g.e., s. 231-273

返事を**しなさいよ**。 Henjio **şi-nasai-yo.**	死んだら、**埋めて下さい**。 (YJ., s.8) Şindara, ume-tekudasai.
Öğle paydosuydu. (YD,s.7) **昼休みだった。** **Hiruyasumi dat-ta.**	Böyle bir rüya **gördüm.** こんな夢を**見た**。(YJ.,s.21) Konna yumeo **mita**.
İkinci oğlu Necdet üç yaşında kuşpalazından **ölmüştü**. (YD,s.13) 二番目の息子、ネジデットは 3 歳の時にジフテリアで**死んでいた**。 Nibanmeno musuko, nejidetto-wa 3sai-no-toki-ni jıfuteria-de **şin-deita**.	Sonra gökyüzden düşecek yıldız parçasını mezar taşı olarak **koyunuz**. そうして天から落ちてくる星の破片を墓標に**置いて下さい**。(YJ., s.8) Sooşite tenkara oçitekuru hoşino kakerao hakajiruşini **oi-tekudasai**.
Memurların kibar kısmı karşı muhallebicide yumurta salatası, baş söğüşü fasulye pilakisi **yemeye gitmişlerdi**. (YD., s.7) 勤め人たちの上品な向きは、向かいの甘味処で卵サラダや茹で肉入りの豆サラダを**食べに行っていた**。 Tsutomenintaçino jouhinna bubun-wa mukaino kanmidokoro-de tamago sarada-ya yudenikuirino mame sarada-o **tabeni itteita**.	Bu üzgün hikâyeyi rüyamda annemden **duydum.** こんな悲しい話を、夢の中で母から**聞いた**。 (YJ., s.37) Konna kanaşii hanaşi-o yume-no naka-de haha-kara **ki-i-ta**.

3.3.4.2. Birleşik Cümle - Fukugoubun

Esas yargıyı bildiren temel cümle ile, onu anlam veya işlev bakımından tamamlayan bir veya birden fazla yan cümlenin bulunduğu cümlelerdir.

3.3.4.2.1. Yan Cümleyle Ana Cümleden Oluşan Birleşik Cümleler

Ana cümleyi şart, sebep, amaç, durum, zaman açısından tamamlayan yan cümlenin bulunduğu birleşik cümlelerdir.

Türkçede şartlı yan cümle, Japoncada Jookensetsu (şart) ve Jookyoosetsu (sebep, amaç, yer, zaman) ile yapılan birleşik cümleler bulunmaktadır.

3.3.4.2.1.1. Şartlı Birleşik Cümle

Şart ifadesini bildiren yan cümle ile, ana cümleden oluşur. Ana cümlenin yargısı yan cümlenin şartına bağlıdır. Şartlı birleşik cümlede yan cümle, ana cümlenin şart veya istek unsurunu belirler.

Hanımlar, efendiler, **bu otelin sofrasını beğenmiyorsanız** akçeyi eksik verirsiniz. (YD, s.5) 紳士淑女の皆様、**このホテルの食事が御気に召さないなら**、お支払いから引いて下さい。 Şinşi şukujo-no minasama, **kono hoteruno şokujiga okini mesanainara** oşiharaikara hiitekudasai.	**Eğer öyleyse** herkesin yapabileceğini düşünmeye başladım. **果たしてそうなら**誰にでも出来る事だと思い出した。 (YJ,s.27) **Hataşite sonara** darenidemo dekiru kotodato omoidaşita.
Daha iyisini bilen varsa haber versin, hep birden oraya göç edelim'' der, viran kapıyı vurduğum gibi basıp giderdim. (YD,s.5) **もっと良いのを知っている人がいるなら**知らせてください、みんなでそちらに引っ越そう、と言い、崩れかけたドアを叩きつけて飛び出したものだった。 **Motto iinoo şitteiru hitoga irunara** şirasetekudasai, minnade soçirani hikkosoo' toii, kuzurekaketa doao tatakitsukete tobidaşita	**Horoz öttüğünde kadın gelmemişse**, ben onu göremeden öldürüleceğim. **鶏が鳴いても女が来なければ**、自分は逢わずに殺されてしまう。 (YJ.,s.23) **Torıga naitemo onnaga konakereba**, jibunwa

monodatta.	awazuni korosareteşimau.
Bulunduğun yerde ne kadar kakıştırsan nafile…(YD,s.7) 留まっている場所でどれほどつぶやいても無駄だ… **Todomatteiru başode dorehodo tsubuyaitemo** mudada…	**Eğer anlayamazsam** intihar edeceğim. もし悟れなければ自刃する。(YJ.,s.12) **Moşi satorenakereba** jijinsuru.
Ali Rıza Bey o vakit bir yolunu bulup çocuğu İstanbul'a atsaydı belki bir çare bulunurdu. (YD., s. 40) アリ・ルザ氏があの時に何とかして我が子をイスタンブルに送り出していたら治す方法が見つけられたかもしれなかった。 **Ali Rızaşiga ano tokini nantokaşite wagako-o İstanbulni okuridaşiteitara** naos hoohooga mitsukerareta kamo şirenakatta.	**Dizim kırılsa** bile bir şey olmaz diye düşündüm. 膝が折れたってどうあるものかと思った。(YJ.,s.13) **Hizaga oretatte** doo arumonokato omotta.

3.3.4.2.1.2. Durum Anlatımlı Birleşik Cümle

Japoncada durum anlatan yan cümle ile yapılan birleşik cümleler bulunur. Bu durumdaki yan cümleler, Türkçede genellikle sıfat fiil veya zarf fiil gruplarla karşılanmaktadır.

Amacı veya durumu anlatan yan cümle, -tameni, -yooni edatları ile ana cümleye bağlanır.

Hocam bu sözlüğü bitirmek için Wales'deki bir üniversitedeki edebiyat kürsüsünden vazgeçerek her gün British Museum'a gidip gelmeye vakit bulmuş. 先生はこの字典を大成するために、ウェールスのさる大学の文学の椅子を擲って、毎日ブリチッシュ・	**Hemen hediye olarak götürebilmeleri için** iki sıraya dizilmişti. すぐ見舞物に持って行けるように二列に並べ

ミュージアムへ通う暇をこしらえたのだそうである。(ES.,s.163) **Senseiwa kono jiteno taisei suru-tame-ni,** ueerusuno saru daigakuno bungakuno isuo kette, mainiçi buritissyu myu-jiamue kayou himao koşiraeta noda soodearu.	てある。(YJ.,s.38) **Sugu miyagemononi mot-teik-eru-yoo-ni** niretsuni narabetearu.

Sebep bildiren yan cümle, -kara veya –node bağlama edatlarıyla ana cümleye bağlanır.

Arka dişlerimi sıktığım için burnumdan sıcak nefesim kesik kesik çıkıyor. **奥歯を強く咬み締めたので**、鼻から熱い息が荒く出る。(YJ.,s.13) **Okubao tsuyoku kamişime-ta-node**, hanakara atui ikiga araku deru.	**Sadece ak sakal ile örtüldüğünden** ihtiyar olduğunu anlıyorum. **ただ白い髯をありたけ生やしているから**年寄りという事だけは別る。(YJ.,s.18) **Tada şiroi higeo aritake hayaşi-teiru-kara** toşiyorito iu koto dakewa wakaru.
Ben savaşırken şanssızlıktan yenildiğim için esir düşüp düşman komutanın önüne çıkarıldım. **自分が軍をして運悪く敗北たために**、生捕になって、敵の大将の前に引き据えられた。(YJ.,s.22) **Jibunga ikusao şite unwaruku maketa-tame-ni**, ikedorini natte, tekino taişoono maeni hikisuerareta.	**Ondan birdenbire bana da Niou oyma hevesi geldiğinden dolayı** bakmaktan vazgeçip eve döndüm. **それで急に自分も仁王が彫って見たくなったから**見物をやめて早速家へ帰った。 (YJ.,s.27) **Sorede kyuuni jibunmo Niouga hotte mitaku natta-kara** kenbutsuo yamete sassoku iee kaetta.
Beklemekten canı sıkıldığı için ayakta duruyor olmalı. **辻待をして退屈だから**立っているに相違ない。(YJ.,s.25)	**Biri ateşi büyüttüğü için** uzaktaki gökyüzü aydınlık görünüyor. **誰かが篝りを継ぎ足したので**、遠くの空が明るく見える。(YJ.,s.23)

Tsujimaçio şite taikutsu-dakara tatteiruni çigainai.	**Darekaga kagario tsugitaşita-node,** tookuno soraga akaruku mieru.

Zaman ifade eden yan cümle, -toki, -koro gibi zaman ifade eden isimlerle ana cümleye bağlanır.

Toprağı kazdıkça ay ışığı vuran midyenin arkası, pırıl pırıldı. **土をすくう度に**、貝の裏に月の光が差してきらきらした。(YJ.,s.9) **Tsuçio sukuutabini**, kaino urani tsukino hikariga saşite kirakiraşita.	**Gökyüzünden düşerken**, bu uzun yolculukta taşın köşeleri gitmiş yuvarlanmıştır, diye düşündüm. **長い間大空を落ちている間に**、角が取れて滑らかになったんだろうと思った。(YJ.,s.9) **Nagai aida oozorao oçiteiru aidani,** kadoga torete namerakani nattandarooto omotta.
Onu kaldırıp toprağın üzerine yatırıncaya kadar benim göğsüm ve ellerim biraz ısınmıştı. **抱き上げて土の上へ置くうちに**、自分の胸と手が少し暖かくなった。(YJ.,s.9) **Dakiagete tsuçino uee oku uçini,** jibunno muneto tega sukoşi atatakaku nata.	**Daitoo İhtiyar, rahmetli karısının üçüncü ölüm yıl dönemi gelmeden önce**mutlaka bir mezar taşı yaptıracağına karar verdi. **大刀老人は亡妻の三回忌までには**きっと一基の石碑を立ててやろうと決心した。(ES.,s.129) **Daitou roojinwa naki tsumano sankaiki made niwa** kitto ikkino sekihi o tatete yaroo to keşşin şita.
Ben ölmeden önce bir kez sevdiğim kadını görsem dedim. **自分は死ぬ前に**一目思う女に逢いたいといった。(YJ.,s.23) **Jibunwa şinu mae-ni** hitome omou	**Bu kadını gördüğümde**, üzülenin sadece kendim olmadığının farkına vardım. **この女を見た時に**、悲しいのは自分ばかりではないのだと気が附いた。(YJ.,s.29) **Kono onnao mita-toki-ni**, kanaşiinowa

onnani aitaito itta.	jibun bakaridewa nainodato kigatsuita.

Yer bildiren yan cümle, -tokoro, -waki gibi yeri ifade eden isimlerle ana cümleye bağlanır.

Paşa, oturduğu yerden ateşe bakıyor. **大将は腰を掛けたまま**、篝火を眺めている。(YJ.,s.23) **Taişoowa koşio kaketa-mama**, kagaribio nagameteiru.	**Çok uzaktaki yeşil alanının bittiği yerden** yüz binlerce domuz, sürü halinde bu uçurumun kenarında duran Şootarou'ya doğru burunlarından sesler çıkararak geliyorlar. **遥の青草原の尽きる辺りから**幾万匹か数え切れぬ豚が、群れをなして一直線に、この絶壁の上に立っている庄太郎を目懸けて鼻を鳴らしてくる。(YJ.,s.40) **Harukano aokusabarano tsukiru atari-kara** ikumanbikika kazoekirenu butaga, mureo naşite iççokusenni, kono kirigişino ueni tatteiru Şootarouo megakete hanao naraşitekuru.

3.3.4.2.2. İç İçe Birleşik Cümle

Bir cümlenin içinde görev taşıyan başka cümlelerin yer aldığı cümlelerdir. Genellikle, alıntılarda ve aktarmalarda kullanılır.

Aşağıdaki örneklerde kalın harflerle belirtilen kısımlar iç cümlelerdir. Ana cümlelerin anlatımına göre iç cümleler, düşünceleri, duaları, istek veya arzları, soruları, cevapları bildirebilir.

Olmazsan, **''Ne yapalım; elimizden geleni yaptık ama olmadı''** der, kabahati kör talihe yükler geçersin. (YD, s.7) 駄目でも、**「どうしたものか、できるだけのことをしたけれど駄目だった、」**悪いのは運がないせいにしてやり過ごせよ。	**''Hadi, kuşa bakınız, güzel değil mi?''** diyor. **まあ鳥を御覧なさい、綺麗でしょうといっている**。(BÇ.,s.48)

Damede-mo, **‘‘Douşitamonoka; dekirudakenokotoo şitakeredo damedatta,’’** waruinowa unganai seinişite yarisugoseyo.	**Maa, torio gorannasai, kireideşoo**to itteiru.
‘‘Bey, bir kadın gelmiş, seni görmek istiyor. Leman hanım’ın annesi imiş’’ dedi. (YD, s.16) 「だんな様、女性が一人見えてます、お目にかかりたいと。レマンさんのお母様だそうで」と言った。 **‘‘Dannasama, joseiga hitori mietemas, omenikakaritai-to. Leman san-no okaasan dasoude.’’** to itta.	**‘‘Babam, ağır mıyım?’’** diye sordu. 「御父さん、重いかい[44]」と聞いた。(YJ.,s.15) **‘‘O-toosan, omoi-kai’’** to ki-i-ta.
Ali Rıza Bey kitabı kapatırken daima **‘‘Ah bir tekaüt olsam,’’** diye söylenirdi. (YD.,s.44) アリ・ルザ氏は本を閉じる際にいつも、「ああ、年金生活になればなあ」とつぶやくのだった。 Ali Ruza şiwa hon-o tojirusaini itsumo **‘‘ Aa nenkin seekatsuni narebanaa’’** to tsubuyakunodatta.	**‘Çünkü balıkçıl ötüyor ya’** diye cevap verdi. 「だって鷺が鳴くじゃないか」と答えた。(YJ.,s.15) **‘datte sagiga naku-janai-ka’** to kotaeta.
Böyle aylarca, senelerce kendi kendimle çekiştikten sonra nihayet şu neticede karar kıldım, **‘‘Babam, fazla namuslu adammış… ‘bir babanın çocuklarına bırakacağı en kıymetli miras temiz bir isimdir’ der gidermiş… Temiz bir isim, bir miktar dünyalıkla beraber olursa âlâ. Fakat züğürt evlatlarda ancak**	**‘‘Biraz daha gidince anlarsın. Tam böyle bir geceydi.’’** diye, sırtımda kendi kendine konuşuyor. **‘‘Ne?’’** diye keskin bir sesle sordum.

[44] ‘-kai’ sade tarz ve konuşma dilinde kullanılan soru ekidir. Ancak, kadınlardan daha çok erkekler kullanır veya aile arası gibi samimi ortamlarda kullanılır. Japonca yazı dilinde genellikle soru işareti kullanılmaz, her zaman soru eki veya soru edatı bulunur.

bir, nihayet iki göbek dayanabilir. ’’[45] (YD,s.7) こんな風に何ヶ月も何年も、自分の中で綱引きをした挙句とうとうこう決めたんだ、**「父さんは高潔すぎたんだ、『父親として子供たちに残せる最も価値のある遺産は清い名前だ』と言ったものだが…清い名もある程度の俗世のものが伴っていれば良い。しかし、文無しの子供たちではせいぜい一代かもって二代もちこたえられるか。」** Konnafuuni nankagetsu-mo nannenmo, jibun-no-naka-de tsunahiki-o şita ageku toutou kou kime-tanda, **‘‘toosan-wa kouketsu-sugi-tan-darou… ‘çiçioya-toşite kodomo-taçi-ni nokoseru mottomo kaçi-no aru isan-wa kiyoi namae-da’ to it-tei-ta monoda-ga… kiyoi na-mo, aru teido-no zokuse-no mono-ga tomonat-teire-ba yoi. Şikaşi monnaşi-no kodomotaçi-de-wa seizei içi-dai ka motte ni-dai moçikotae-rareruka. ’’**	**「もう少し行くと解る。丁度こんな晩だったな」**と背中で独り言のようにいっている。**「何が」**と際どい声を出して聞いた[46]。（YJ., s.16） **「 Mousukoşi ikuto wakaru. Çoodo kona bandat-ta-na. 」** to senaka-de hitorigoto-no yooni it-teiru. **「Naniga」** to kiwadoi koe-o daşi-te kii-ta.
İtikatsiz bir adam olmasına, gökten beklenecek bir şeyi bulunmamasına rağmen dua ediyor, **‘‘Yarabbi sen çocuklarımı muhafaza et’’** diye ellerini açıyordu. (YD,s.11) 無信心な人であり、天から何か得た事もないにも関わらず祈り、**「神よ、どうか子供たちをお守りください」**と両手を広げるのだった。 Muşinjin-na hito-deari ten-kara nanika	Komutan meşaleyi benim yüzüme tutarak **‘‘ölüm mü yaşam mı’’** diye sordu. 大将は篝火で自分の顔を見て、**死ぬかいきるか**と聞いた。（YJ., s.22） Taişou-wa kagaribi-de

[45] Bu örnekte, iç cümle içinde bir iç cümle daha bulunduğu görülür. Bu tür durumlarda iç ve dış cümleler için kullanılan parantez farklı şekilde belirtilmektedir.

[46] Bu örnekte görüldüğü gibi, karşılıklı konuşma durumunda ana cümle bitmemişse, ikiden fazla iç cümle bulunabilir.

etakotomonai-nimo kakawarazu inori, **'kamiyo, douka kodomotaçi-o omamori- kudasai'** to ryoute-o hirogeru-nodatta.	jibun-no kao-o mi-te **şinu-ka ikiru-ka**-to kii-ta.

3.3.4.2.3. Ki'li Birleşik Cümle

'Ki' bağlacıyla kurulan birleşik cümlelerdir. Bu yapıdaki cümlelerde temel cümle, yardımcı cümleden önce yer alır. Ki bağlacı, Japoncada bulunmadığından, bu çeşit birleşik cümle sadece Türkçeye özeldir. Aslında ki'li birleşik cümle Türk fonetiğine de uymamaktadır, Türkçeye Farsçadan geçmiştir.

Ki'li birleşik cümlenin Japonca karşılığı, genellikle yardımcı cümleyi iç cümle olarak almış iç içe birleşik cümle veya sebep, durum anlatımlı yan cümle olarak gösteren birleşik cümle olarak karşılanır.

Bilirsiniz **ki** kimsenin fikrine karışmam, keyfinize ve menfaatinize uygun olan her şeyi yapmakta serbestsiniz. (YD,s.9) 周知のように他の人の考えに口を挟んだりしません、したい又得になるどんなことでもされるのは自由です。 Şuuçino youni, hokanohitono kangaeni kuçio hasandarisimasen, şitai mata tokuninaru donnakotodemo sarerunowa jıyuudesu.	İmam dedi **ki**, Samuray isen anlayamamak imkansız olmalı. 侍なら悟れぬはずはなかろうと和尚が云った。(YJ.,s.12) Samuray nara satorenu hazuga nakaroo to oşooga itta.
İsterdi **ki** elinden çıkacak iş sade kanuna değil, teamüle, insanlık ve nezaket kaidelerine de uysun, yani dört başı mamur olsun…(YD,s.12) 望んでいたのは彼の手による仕事が法に則るだけでなく礼儀作法や慣習にも応じたものであること、つまりは完璧であること… Nozondeitanowa kareno teniyoru şigotoga houni	Babam bile aptal yere koyar **ki** iyi değil. 親にまで馬鹿にされるから不可い。(YJ.,s.16) Oyanimade bakani

nottoru dakedenaku reigi sahouya kanşuunimo oujita monodearu koto, tsumariwa kanpekide arukoto…	sarerukara ikenai.
Mamafih bozulduğunu belli etmek istemedi; gülümseyerek: - Beyefendi bu sözlerim herhalde hoşunuza gitmez, dedi, fakat ne yapalım **ki** hakikat…(YD,s.9) ともあれ、気を悪くしたのを明らかにしたがらなかった、微笑みながら、すみませんがこの言葉は恐らくお気に召さないと思います、と言った、しかし、どうしようもないことに真実で… Tomoare kio warukuşitanoo akirakanişitagaranakatta; hohoeminagara: - Sumimasenga, kono kotobawa osoraku okini mesanaito omoimas, toitta, şikaşi douşiyoumonaikotoni şinjitsude…	Umarım **ki** Leman'ı nikâhla alır.(YD,s.19) 願いはレマンと結婚してくれること。 Negai-wa Leman-to kekkon şitekurerukoto.

Türkçe birinci ve ikinci örneklerde ki'den sonraki kısım, ki'li cümlenin nesnesi durumundadır. Bu tür durumlar, Japoncada ana cümleyi açıklayacak isim cümlesi şeklinde karşılanır.

3.3.4.3. Sıralı Cümle - Juubun

Arka arkaya sıralanan birden fazla cümlelerden oluşur. Bağlaç veya virgülle bağlanır. Cümleler arasında ana veya yan ilişkiler yoktur. Cümle unsurlarından bir kısmında ortaklıklar bulunan sıralı cümleye Bağımlı Sıralı Cümle adı verilir. Cümlelerin her unsuru bulunduğu cümleye ait olan ve cümle unsurları arasında ortaklığın bulunmadığı sıralı cümleye Bağımsız Sıralı Cümle adı verilir.

3.3.4.3.1. Bağımlı Sıralı Cümle

Cümle unsurlarından bir kısmının ortak olduğu sıralı cümlelerdir.

Böyle lüks ve sefahat yerlerine dökülecek parası olmayanlar bir yandan peynir, zeytin, lop yumurta ile karınlarını doyuruyorlar, bir yandan eski arkadaşlarını dinliyorlardı. (YD, s. 7) そのような贅沢かつ道楽に費やす金のない人たちは、一方で、チーズ、オリーブ、ゆで卵でお腹を満たし、もう一方では、昔馴染みの話を聞いていた。 Sonoyouna zeitaku katsu dourakuni tsuiyasu kaneno naihitotaçi-wa ippoude çi-zu, ori-bu, yudetamago-de onaka-o mitaşi, mou ippoudewa mukaşi najimino hanaşi-o kiiteita.	Tanrıça, yıkanmış elini ince kuşağın arasına sokmuş yandan dedenin yüzüne bakıp duruyordu. 神さんは拭いた手を、細い帯の間に挟んで横から爺さんの顔を見て立っていた。 (YD.,s.19) Kamisanwa fuita teo, hosoi o bino aidani hasande yokokara jiisanno kaoo mite tatteita.
O gün hem unuttuğu birkaç parça eşyayı almaya hem de ‘‘eski kapı yoldaşlarını’’ yoklamaya gelmişti. (YD., s.7) その日、忘れていた幾つかの私物を取りに、又、古馴染みたちの機嫌伺に来たのだった。 Sonohi, wasureteita ikutsukano şibutsuwo tori-ni mata, furunajimitaçi-no kigen-ukagai-ni kitanodatta.	Deri kemeri kuşanmış, oraya sopa gibi kılıcı takmıştı. 皮の帯を締めて、それへ棒のような剣を釣るしていた。（YJ., s.22） Kawa-no obi-o şime-te, sore-e bou-no yona tsurugi-o tsuruşi-tei-ta.
Yiyecek görürüm isterim, elbise görürüm isterim… (YD, s.5) 食べ物を見ても欲しい、洋服を見ても欲しい… Tabemono-o mitemo hişii, youfuku-o mitemo hoşii…	Kavak ağcının altından geçti, dar sokaktan dümdüz aşağıya doğru indi. 柳の下を抜けて、細い路を真直に下て行った。（YJ., s.22） Yanagino şitao nukete, hosoi miçio massuguni oriteitta.
Bu sözleri söyleyen adam, bir ay evvel şirketin	Ve omzuna attığı kutunun ağzını

muhasebe kâtipliğinden istifa etmiş sansar yüzlü, keskin beyaz dişli, kara yağız bir gençti. (YD, s.7) この言葉を言った人は、一月前に会社の経理係を辞めた鼬顔の尖った白い歯をした濃い褐色の髪の毛の若者だった。 Kono kotoba-o itta hito-wa, hitotsuki mae-ni kaişa-no keiri kakari-o yameta itaçi gao-no, togatta şiroi haoşita koi kaşşokuno kaminokeno wakamono-datta.	açtı, havluyu ucundan tutup ona attı. そうして、肩に掛けた箱の口を開けて、手拭の首を。ちょいと撮んで、ぽっと放り込んだ。（YJ., s.22） Sooşite, katani kaketa hakono kuçio akete, tenuguino kubio, çoito tsumande, potto hoorikonda.
Beni hiç olmazsa köşemde rahat bırakıyorlar, hasta halimde ekmek diye saldırmıyorlar…(YD.,s.105) 少なくとも私を隅っこで好きなように放って置いてくれる、病気なのにパンを求めて襲いかかってはこない… Sukunakutomo wataşio sumikkoni sukinayooni hootteoitekureru, byooki nanoni pan-o motomete osoikakattewa konai…	Domuz guu diye ses çıkararak yine baş aşağı düşmüştü. 豚はぐうと鳴いて又また真逆様に穴の底へ転げ込んだ。（YJ.,s.40） Butawa guuto naite mata massakasamani anano sokoe korogekonda.

3.3.4.3.2. Bağımsız Sıralı Cümle

Cümledeki öğeleri ayrı olan, yakın anlamlı cümlelerin sıralanması sonucu ortaya çıkan cümlelerdir.

Gramofon bütün gece çalar, çılgın kahkahalar, çığlık çığlığa boğuşmalar içinde durmadan dans edilir, temelinden sarsılıyor gibi olan evin harap tavanlarından tozlar yağardı…	Yokiçi, Vah vah mavi şişiko! diye aşağıdan söyler, Kii'cik de yukarıdan 'Hey sümüklü çocuk! Fakir, diye aşağılanır gibi yuvarlak çenesini kaldırıyor.

(YD.,s.78) レコードが一晩中鳴り響き、大笑い、金切り声の大騒ぎの中で止まることなく踊り続け、基礎から揺れている様な家の天井から埃が舞い落ちるのだった。 Reko-doga hitobanjuu narihibiki, oowarai, kanakirigoeno oosawagino nakade tomarukotonaku odoritsuduke, kisokara yurete iruyoona ieno tenjookara hokoriga maioçirunodatta.	与吉がなんだ蒼ん膨れと下から云うと、喜いちゃんは上から、やあい鼻垂らし小僧、貧乏人、と軽侮ように丸い顎をしゃくって見せる。(ES.,s.84) Kii-çanwa uekara, yaai hanataraşi kozoo, binboonin to sagesumu yooni marui agoo şakutte miseru.
Acaba yeni zamanların bu havası onları da sarsacak, ihtiyar babaya son deminde bir yaprak dökümü mü seyrettirecekti? (YD,s.11) 果たして新しい時代のこの雰囲気は彼らをも揺り動かし、年老いた父親に最後の瞬間に木の葉が散るのを見せ付けるのか？ Hataşite ataraşii jidaino kono funikiwa karera-o-mo yuriugokaşi, toşioita çiçioya-ni saigono şunkan-ni konohaga çiruno-o misetsukeru-no-ka?	Dağkapısının önünde 10, 12 metrelik bir alanda koca kızıl çam ağacı var, o ağacın gövdesi çapraz şekilde dağ kapısının kiremitlerini gizleyerek ta gökyüzüne kadar uzanmıştı. 山門の前五、六間の所には、大きな赤松があって、その幹が斜めに山門の甍を隠して、遠い青空まで伸びている。(YJ.,s.34) Sannmonnno mae go, rokkenno tokoroniwa, ookina akamatsuga atte, sono mikiga nanameni sanmonno irakao kakuşite, tooi aozoramade nobiteiru.
Yarın sabah ver de yıkayayım… Hem sen yine öksürüyorsun… Yarın tentürdiyot alalım da arkana sürelim…(YD,s.95) 明日の朝下さいな、洗うわ…それにあ	Şootaroo çaresizce, elindeki ince hurma dalından yapılmış bastonuyla domuzu burnundan vurdu.Domuz, Guu diyerek yüz üstü dönüp dik vadinin dibine düştü. 庄太郎は仕方なしに、持っていた細

なた又咳をしているわ…明日咳止めを買いましょう、背中に塗ってあげるわ。 Aşitano asa kudasaina arauwa… soreni anata mata sekio şiteiruwane… asu sekidomeo kaimaşoo senakani nutte agemaşoo…	い壜瑯樹の洋杖で、豚の鼻頭を打った。豚はぐうといいながら、ころりと引っ繰り返って、絶壁の下へ落ちて行った。(YJ., s.40) Şootaroowa şikatanaşini, motteita hosoi binroujuno sutekkide, butano hanadurao utta. Butawaguu to iinagara, kororito hikkurikaette, zeppekino şitae oçite itta.
Bu ev ikimizden sorulur, seninle baş başa verip konuşalım.(YD,s.97) この家は、私たち二人の責任だ、御前と二人で話し合おう。 Kono iewa wataşitaçi futarino sekininda, omaeto futaride hanaşiaou.	Ne pahasına olursa olsun, anlamalıyım. Ben bir Samuray'ım. どうしても悟らなければならない。自分は侍である。(YJ.,s.12) Dooşitemo satoranakereba naranai. Jibunwa Samuray dearu.

3.3.4.4. Bağlı Cümle

Cümle başı bağlaçları ile birbirine bağlanan cümlelerdir. Bağlaç, bulunduğu cümleyi, taşıdığı anlama göre, arkadaki veya öndeki cümleye bağlar.

Temiz bir isim, bir miktar dünyalıkla beraber olursa âlâ. **Fakat** züğürt evlatlarda ancak bir, nihayet iki göbek dayanabilir. '' (YD,s.7) 清い名もある程度の俗世のものが伴っていれば良い。**しかし**、文無しの子供たちではせいぜい一代かもって二代もちこたえられるか。 Kiyoi na-mo, aru teidono zokuseno monoga tomonatteireba yoi. **Şikaşi**	Ben de mutlaka o ölecek diye düşündüm**. Ve** öyle mi, artık ölecek misin? diye yukarıdan bakarak sordum. 自分も確かにこれは死ぬなと思った。**そこで**、そうかね、もう死ぬのかね、と上から覗き込むようにして聞いて見た。(YJ, s.7) Jibunmo taşikani korewa şinuto omotta. **Sokode**, sookane, moo şinu

monnaşino kodomotaçidewa seizei içidai ka motte nidai moçikotaerareruka. ’’	nokane, to uekara nozokikomu yoonişite kiitemita.
İhtiyar memurun fazla konuşmak istemediği anlaşılıyordu; **fakat** misafir onu bırakmadı. (YD, s.9) 老いた社員がそれ以上話したがっていないのは明らかだった; **しかし**客人は彼を離さなかった。 Oita şain-ga soreijou hanaşitagatte inai-nowa akiraka-datta; **şikaşi** kyakujin-wa kare-o hanas-anakat-ta.	Hiç ölecek gibi görünmüyor. **Ama** kadın sakin sesiyle artık öleceğim dedi. 到底死にそうには見えない。**しかし**女は静かな声で、もう死にますと判然いった。(YJ, s.7) Tootei şinisooniwa mienai. **Şikaşi** onnawa şizukana koede, moo şinimas to hakiri itta.
Biri kovulacak, ölecek **de** iki adam ileri gideceksin. (YD,s.7) 誰かが首になるか、死ぬか、**そして**二歩ほど進むんだ。 Darekaga kubini naru, şinuka **soşite** niho hodo susumunda.	Sesi çocuk sesi olmalı,**ancak,** konuşması sanki büyük bir adamgibidir. 声は子供の声に相違ない**が**、言葉つきはまるで大人である。(YJ, s.14) Koe-wa kodomo-no koe-ni soui-nai-**ga**, kotoba-tsuki-wa marude otona-dearu
İnsanın ıstırapları yattığı yataktan, etrafındaki eşyadan gelir **ve** yer değiştirmek onlardan kurtulmak için en birinci çaredir. (YD, s.11) 人の苦しみは寝る所や持ち物が原因**で**場所を変えることはそれからすくわれる一番の方策だと。	Ben, karşıya geçtiğinde dedenin yılanı göstereceğini umarak, sazlık sesleri arasında ayakta yalnız bekliyordum. **Ama** dede hiç çıkmadı. 自分は爺さんが向岸へ上がった時に、蛇を見せるだろうと思って、蘆の鳴る所に立って、たった一人いつまでも待っていた。**けれども**爺さんは、とうとう上がって来なかった。(YJ.,s.21)

Hitono kuruşimiwa neru tokoroya moçimonoga genin**de** başoo kaerukotowa sorerakara sukuwareru içinbanno housakuda to.	Jibunwa jiisanga mukoo gişie agatta tokini, hebio miserudatooto omotte, aşino naru tokotoni tatte, tatta hitori itsumademo matteita. **Keredomo** jiisanwa, tootoo agatte konakatta.
Şimdi annesiyle beraber Fındıklı'da oturuyorlardı. **Gerçi** babasıyla pek sıkı fıkı bir ahbaplığı yoktu(YD.,s.17) 今は母親と一緒にフンドゥクルに住んでいる。**本当のところ**、父親ととても親密な関係ではなかった。 İmawa hahaoyato işşoni fundukuruni sundeiru. **Hontoono tokoro,** çiçioyato totemo şinmitsuna kankeedewa nakatta.	Ben çok endişelendim. Ne zaman karaya çıkabileceğimizi bilmiyorum. **Dahası** nereye gideceğimi de bilmiyorum. 自分は大変心細くなった。いつ陸へ上がれる事か分らない。**そうしてどこへ行くのだか知れない。**（YJ.,s.29） Jibunwa taihen kokoro bosoku natta. İtsu oke agareru kotoka wakaranai. **Sooşite** dokoe ikunodaka şirenai.

3.3.4.5. Ara Sözlü Cümle

Açıklama veya ek bilgi ifade eden aslında cümlede bulunmasa da bir eksiklik yaratmayan, ara sözün bulunduğu cümlelerdir.

Nihayet dört senelik bir dinlenme müddetinden sonra da –**elli yaşına girdiği gün**- son bir kızla yarım düzineyi tamam etti. (YD.,s.13) ついに四年の休暇を取	Üçüncü günün akşam üstü dört yaşındaki kız çocuğu – **Ben bu arada çalışma odamın penceresinden bakıyordum.** – yalnız başına mezarın önüne gelip bir süre ham ahşap sopasına baktı, sonra elindeki oyuncak kaşığı indirip ölmüş kedi için konan kasedeki sudan alıp içti. 三日目の夕方に四つになる女の子が――**自分はこの時書斎の窓から見ていた**。――たった一人墓の

った後、－**五十歳になった日**―末娘で半ダースを揃えた。 Tsuini yonen no kyuuka o totta ato, - **gojussaini natta hi-** sue musumede handa-su o soroeta.	前へ来て、しばらく白木の棒を見ていたが、やがて手に持った、おもちゃの杓子をおろして、猫に供えた茶碗の水をしゃくって飲んだ。(ES.,s.102) Mikkameno yuugatani yottsuni naru onnano koga – **jibunwa kono toki şosaino madokara miteita**.- tatta hitori hakano maee kite, şibaraku şirakino booo miteitaga, yagate teni motta,omoçano şakuşio oroşite, nekoni sonaeta çawanno mizuo şakutte nonda.
Sonra, ticaret odasındaki üst eleman dedi ki, Hayır sözleşmede yirmi beş gün yazsa da öyle zorlamayacağız, diyerek ısrar edince, bana da heves geldi – **yoo yoo patates, Çin'e gitmeyecek, Amerika'ya. Bilmezdim, Amerika'da da tatlı patatesi yiyen varmış, garip bir şey** – hemen satın almaya başladım. すると商館の番頭がいうには、否契約書には二十五日とあるけれども、けっしてその通りには厳行しないからと、再三勧めるもんだから、ついその気になりましてね。――**いえ芋は支那へ行くんじゃありません。亜米利加でした。やッぱり亜米利加にも薩摩芋を食う奴があると見えるんですよ。妙な事があるもんで**、――で、さっそく買収にかかりました。(ES.,s.135) Suruto şookanno bantooga iuniwa, iya keeyakuşo niwa nijuugoniçito arukeredomo, keşşite sono toori niwa genkoo şinai karato, saisan susumeru mondakara, tsui sono kini narimaşitene. – **ie imowa şinae ikunja arimasen. Amerika deşita. Yappari amerika nimo satsumaimo o kuu yatsuga aruto mierun desyo. Myoona kotoga aru monde,** - de, sassoku baişuuni kakari maşita.	

SONUÇ

Giriş bölümünde belirtildiği gibi bu tezin amacı, Japon ve Türk dillerin sözdizimi bakımından karşılaştırmaları yaparak iki dilin ortak ve farklı noktalarını tespit etmekti.

İlk bölümde baktığımız gibi Türkçe ve Japonca tarihi süreçte bir şekilde temas halinde bulunduğu yabancı dillerden etkilenmişlerdi. Bu etki bazen tabi olan kelime alış verişinin ötesine geçerek söz konusu dillerin yapısına aykırı gramer kaidelerini almak veya kendi dili yapılarına uygun olmayan yazı sistemlerini kendi dil yapılarına uydurarak kullanmaya kadar gitmişti.Bu etkiler halen iki dil içinde devam etmektedir. Özellikle, kelime hazinelerinde bu etkiler baskın şekilde görülmektedir. Japoncada, Çinceden alınan kelimeler, diğer yabancı dillerden alınan kelimelerden farklı statü kazanmıştır. Çince köklü olduğunun farkında olmadan kullanılan kelime sayısı oldukça fazladır. Aynı ilişki, Türkçe Farsça ve Arapça arasında da görülmektedir. Ancak, bu etkiler çoğunlukla kelimelerde hissedilmekte, söz dizimi açısından baktığımızda bu etkilerin ortak kelime kullanımlarında olduğu kadar fazla olmadığı gözlemlenmektedir.

Her iki dilin tarihinden bahsederken Altay Dili'nin bu diller için olan önemi her zaman hatırlanması gereken bir husustur. Giriş bölümüne değinildiği gibi Altay Dillerinin ana mensubu olan Türkçe kadar olmasa da Japoncada da Altay Dil Grubuna ait olan bazı dil özellikleri görülmektedir. Bu özelliklerin bazıları, söz dizimiyle alakalıdır. İki dil arasında ilk bakışta göze çarpan ortak noktalar, Altay Dilleri ile olan ilişkilerinden kaynaklanabilir.

Birinci bölümde yer verilen iki dilin genel değerlendirilmesinde kelimelerin farklı şekilde sınıflandırılması, sıfat ve fiillerde kullanılan çekim eki veya edatların farklı şekilde kullanılması gibi sözcükler bazında farklılıkları üzerinde duruldu. Yazı dilinin gelişmesinde Türkçe ile Arapçanın ilişkisine nazaran daha fazla olan Japonca ile Çince arasındaki yazı dili alış verişin yoğunluğu ikisinin coğrafi yakınlığının devam etmesine dolayısıyla yoğun alakalarının uzun süre sürümesinden gelmiş olabilir. Ses açısından /r/ sesinin Türkçe ve Japoncada kelime başında bulunmaması gibi bazı benzer noktaları Altay Dil Teorisi açısından ortak noktadır.

İkinci ve üçüncü bölümlerde ise edebî eserlerden alınan örnekler vasıtasıyla Türkçe ve Japoncanın sözdizimi alanındaki ortak ve farklı noktaları belirtildi. Söz konusu örnekler Reşat Nuri Güntekin'in önemli eseri 'Yaprak Dökümü' ve Natsume Souseki'nin 'Yumejuuya' adlı eserlerinden derlenmiştir. Bu iki eserin yanı sıra Japonca ve Türkçe atasözleri ve özdeyişlerinden de yararlanılmıştır.

İkinci ve üçüncü bölümlerde değerlendirilen ortak ve farklı noktalar tablo halinde aşağıda gösterilmiştir. Her başlık, genellikle Türkçe söz diziminde bulunan konulardan seçilmiştir, Japoncada şekil ve mantık olarak aynı kalıpta karşılanan yapılar '*' işareti, aynı işlev gören kelime grubu bulunup kısmen farklı şekilde işlendiğinde '+' işareti, farklı şekilde karşılandığında '-' işareti ile gösterilmiştir.

1. Kelime Gruplarının Değerlendirilmesi

Kelime grupları, Türkçe sözdizimi çalışmalarına ait olan konudur. Bu nedenle başlıklar Türkçe kelime gruplarına göre belirtilmiştir. Bu başlıklara Japoncada görülen ve Japonca söz dizimi çalışmalarında işlenen 'Toritate' kavramı da eklenmiştir.

Türkçe kelime grupları		Japonca karşılığı
İyelik grubu	+	Özellikle belirtilmesi gerektiğinde '-no' hali eki almış zamiri ile iyelik grubu yapılabilir. Genellikle ait olan şahıs belirtilmediği için ne iyelik ne ilgi hali ekiyle karşılanır.
Birinci şahıs iyelik grubu	+	Akraba kelimeler gibi birinci şahısa ait olan kelime bulunduğunda iyelik grubu oluşturmadan tek kelimeyle karşılanır.
İkinci şahıs iyelik grubu	+	Saygı ifade eden 'o-' ön eki getirilerek karşılanabilir, iyelik grubu şeklinde karşılanandan daha sık görülür. Ayrıca, karşısındakinin statüsünü belirleyen kelimeyle isim tamlaması şeklinde de karşılanabilir.
Üçüncü şahıs iyelik	+	Çoğu zaman kime ait olduğu belirtilmez, özellikle

grubu		belirtilmesi gerektiğinde '-no' hal eki ve zamir ile yapılan iyelik grubuyla karşılanır.
İsim tamlaması	+	Aitlik ifade eden '-no' hâl ekiyle yapılmış isim tamlamasıyla karşılanır.
Belirtili isim tamlaması	*	Genellikle isim tamlaması şeklinde karşılanmaktadır. Bazen anlam açısından isim yerine sıfat veya fiille karşılanması gerektiğinde sıfat tamlaması veya zarf şeklinde karşılanır.
Belirtisiz isim tamlaması	+	İsim tamlaması şeklinde de karşılanır, ancak birleşik isim şeklinde karşılanması daha yaygındır.
Sıfat tamlaması	*	Niteleme sıfatlarıyla yapılan sıfat tamlamasının karşılığı genellikle sıfat tamlaması olarak verilir. Miktar ve renk bildiren sıfatlar ile yapılan sıfat tamlamaları, çoğu zaman birleşik isim şeklinde karşılanır. Sayı sıfat ile yapılan sıfat tamlamaları, Japoncada sayı grubu (Suuşi) olarak isim grubu adı altında geçmektedir, ancak şekil olarak Türkçe gibi sıfat tamlamasıdır. Sıfat fiil grubuyla yapılan sıfat tamlaması da aynı şekilde karşılanır.
Tekrar grubu	+	Aynı sesle karşılanmasa da şekil olarak aynı şekilde karşılanabilir. Bazı kelimelerde, Türkçede veya Japoncada tekrar grubu olanı Japoncada veya Türkçede tek veya birleşik kelime olarak karşılanabilir. Özellikle ses yansıma kelimeleri aynı seslerle karşılanmasa da şekil olarak aynı kalıptadır.
Aynı cins kelimelerden yapılan tekrar grubu	*	Çoğu zaman aynı şekilde kurulan tekrar grubuyla karşılanır.
Kuvvetlendirme sesiyle yapılan tekrar grubu	*	'Ma-' sesiyle yapılan tekrar grubu şeklinde karşılanır. Bazı tekrar grubunun karşılığı tek kelime ile verilir.
Bağlama grubu	*	Bağlama edatı veya bağlama edatı işlevi yapan

		eklerle oluşturulan bağlama grubu şeklinde karşılanır.
Birleşik isim grubu	*	İsim ve soy isminin yeri ters olsa da şekil olarak aynıdır.
Unvan grubu	*	'Bey, hanım' kelimelerin karşılığı olan '-san' eki, bağımsız kelime olmadığından şekil olarak unvan grubu teşkil etmese de statü belirleyen unvanlarla yapılan unvan grubu aynı şekilde karşılanır.
Ünlem grubu	*	Japoncada fazla kullanılmaz, kullanıldığında Türkçe kullanımıyla aynı şekildedir.
Sayı grubu	*	Aynı şekilde yapılır.
Edat grubu	+	Genellikle edat grubu olarak karşılanır, bazı fiil cinsi kelimelerle yapılan edat grubu, zarf fiil şeklinde karşılanabilir.
İsnat grubu	-	İsnat grubu, yapısal nedenle Japoncada bulunmaz, birleşik isimle karşılanır.
İlgi grubu	-	İyelik eki olmadığı için bulunmaz, karşılığı iyelik grubu olarak verilir.
Yaklaşma grubu	*	Bazı ata sözlerde görülür. Türkçe yaklaşma grubunun karşılığı birleşik isim, isim tamlaması şeklinde olabilir.
Uzaklaşma grubu	*	Bazı ata sözlerde bulunur, ancak Türkçe uzaklaşma grubunun karşılığı birleşik isim, isim tamlaması şeklinde verilir.
Bulunma grubu	*	Bazı kalıplaşmış sözlerde bulunur, Türkçe bulunma grubunun karşılığı isim tamlaması şeklinde olabilir.
Yükleme grubu	+	Aynı şekilde, atasözlerinde bulunur, Türkçe yükleme grubunun karşılığı isim tamlaması şeklinde olabilir.
Fiille yapılan birleşik isimler	+	Fiille yapılan birleşik isimler Japoncada da bulunur, ancak, karşılığı birleşik isim veya zarf fiil grubu

		şeklinde verilebilir.
İsim+fiil ile yapılan birleşik fiil	*	Genellikle aynı şekilde karşılanır; ancak bazı birleşik fiillerin karşılığı basit fiiller olabilir.
İsim+zarf fiil+fiil	+	Aynı şekilde kurulan birleşik fiiller bulunur, ancak anlam açısından birbirini karşılamayabilir. Yeterliliği ifade eden birleşik fiil aynı şekilde karşılığı verilir.
-mak/-mek isim fiil	*	Genellikle fiilin sözcük biçimiyle karşılanır.
-ma/-me isim fiil	*	Genellikle fiilin bağlama biçimiyle karşılanır.
-ış/-iş,-uş/-üs isim fiil	+	Anlamına göre, fiilin isim şekli veya isim tamlamasıyla karşılanır.
-miş/-mış/-müş/-muş sıfat fiil	*	Genellikle geçmiş zaman eki '–ta' ile birleşen sıfat fiil ile karşılanır. Bazı fiillerde şimdiki zaman edatı '-teiru' ile yapılan sıfat fiil ile karşılığı verilir.
-dik/-dık,-dük/-duk,-tik/-tık,-tük/-tuk sıfat fiil	*	Genellikle geçmiş zaman eki '–ta' ile birleşen sıfat fiil ile karşılanır. İstemek fiilinde geniş zamanı ifade eden fiilin sözcük biçimiyle yapılan sıfat fiil grubuyla karşılanır.
-acak/-ecek ekiyle yapılan sıfat fiil	*	Fiilin sözcük biçimi ile geçmiş olmayan zamanı ifade eden veya tahmin edatlı fiil grubuyla karşılanır. Bazı kalıplaşmış sıfat fiilin karşılığı birleşik isim şeklinde olabilir.
-ar/-er,-r,-ır/-ir,-ur/-ür, -maz/-mez ekiyle yapılan sıfat fiil	+	Fiilin sözcük biçimi ile geçmiş olmayan zamanı ifade eden fiil grubuyla karşılanır. Bazı fiillerin karşılığı sıfatlarla verilir.
-an/-en ekiyle yapılan sıfat fiil	+	Fiilin sözcük biçimi veya geçmiş zaman eki '-ta' ile birleşmiş şekilde yapılır, fiilin anlamına göre bazen de sıfatlarla karşılanabilir.
-arak/-erek zarf fiil ekiyle yapılan zarf fiil	*	'-nagara', -yoo' gibi edatlarla yapılan fiil grubuyla karşılanır.
-ıp/-ip,-up/-üp ekleriyle	*	Genellikle '-te' bağlama eki ile yapılan zarf fiil

yapılan zarf fiil grubu		grubuyla karşılanır.
-ınca/-ince,-unca/-ünce ekleriyle yapılan zarf fiil grubu	+	İşlemin bitip bitmediğine göre fiillerin sözcük biçimi + bağlama eki '-to' veya '–ta' biçimi fiil + varsayımı ifade eden eki '-tara' şeklinde karşılanır.
-madan/-meden ekleriyle yapılan zarf fiil grubu	*	Genellikle olumsuz eki '-nai' + bağlama edatı veya eklerinden biriyle yapılan zarf fiil grubuyla karşılanır.
-alı/-eli ekleriyle yapılan zarf fiil grubu	*	Fiilin sözcük biçimi + '-te kara' veya '-te irai' şeklinde karşılanır.
-ken ekiyle yapılan zarf fiil grubu	*	zamanı ifade eden –tokini, -uçini gibi isimlerle veya '-to', '-te' gibi bağlama ekleriyle yapılan fiil grubu şeklinde karşılığı verilir.
-dıkça/-dikçe,-dukça/ -dükçe ekleriyle yapılan zarf fiil grubu	*	Fiilin sözcük biçimi + -'tabini' veya '-ni tsuke' şeklinde yapılır.
-a/-e ekleriyle yapılan zarf fiil grubu	*	Bağlama biçimindeki fiilin ek almamış şekliyle karşılanır.

2. Kelime Gruplarında Ortak-Farklı Noktalar

Aitlik gösteren isim grupları, Japoncada '-no' hali ekiyle yapılır, aslında şekil olarak iyelik grubu ve isim tamlaması arasında fark yoktur.

Belirtisiz isim tamlamasının Japonca karşılığının genellikle birleşik isim şeklinde verilmesi, kelimelerin bağlılığı açısından aynı mantığın işlendiğini gösterir.

Sıfat tamlaması, sayı grubu, ünlem grubu, birleşik isim grubu, unvan grubu aynı şekilde birbirlerini karşılar.

Tekrar grubu, bağlama grubu, edat grubu, bulunma grubu, yaklaşma grubu, uzaklaşma grubu, yükleme grubu yapı bakımından aynı mantık ve işlevle kurulur. Ancak, anlam açısından her zaman eş anlamlı olmayabilir. Bu nedenle kelime gruplarına verilen karşılıklar her zaman aynı şekilde olmayabilir.

Yapı bakımından aynı kalıbın bulunmadığı gruplar ise isnat grubu ve ilgi grubudur. Bu grupları teşkil eden ekler Japoncada bulunmamaktadır, isnat ve ilgi grubunun karşılığı sıfat olan birleşik isim veya sıfatlarla yapılır.

İsim+fiil şeklindeki birleşik fiil grubu, zarf fiil ve sıfat fiil grupları kuruluş mantığı ve içindeki öğelerin sıralanması bakımından aynıdır. Sadece zaman ve kip kavramının farklı olmasından dolayı kullanılan zaman ve kip eki veya edatları farklılaşabilmektedir.

3. Cümle Bilgisinin Değerlendirilmesi

Üçüncü bölümde incelenen cümle bilgisi başlığı altında cümleyi oluşturan unsurlar ve cümle çeşitleri karşılaştırılmıştır. Cümle çeşitleri kısmına Japonca söz diziminde çalışılan ‘muudo (kip)’ da dâhil edilmiştir.

Cümle unsuruna göre cümle çeşitleri	+	Cümle anlayışı farklı olduğundan cümleyi oluşturan unsurlar da farklı olabilmektedir.
Yüklem	+	Konumu, iki dilde de aynıdır, cümle sonunda bulunur. Cümlenin olmazsa olmaz unsuru olma durumu da aynıdır. Ancak, Japonca yüklemde öznenin kimliği belirtilmez, konuşmacının kimliği daha ön plandadır.
Özne	+	Konumu aynıdır ancak, Japoncada cümlelerde özne sıkça düşebilir. Türkçede eksiz olan özne, Japoncada her zaman bir ekle cümlede yer alır.
Nesne	+	Konumu ve işlevi aynıdır. Türkçede yer tamlayıcı olan bazı unsurlar yüklemdeki fiile bağlı olarak Japoncada nesne gibi algılanabilir, onun için geçişsiz fiiller de nesne alabilir.
Zarf	+	Zarf işlevi gören unsurlarla karşılanır. Fiili nitelendirme biçimine göre ‘Kiteigo’, ‘Hogo’, ‘Şuuşokugo’, ‘Joukyougo’, ‘Çinjutsugo’ olabilir.
Yer tamlayıcısı	+	Yer tamlayıcı olarak yükleme bağlanma biçimine göre

		‘Şuuşokugo’, ‘Joukyougo’, ‘Hogo’, ‘Kiteigo’ olarak karşılanır.
Cümle dışı unsurlar	*	Aslında aynı şekilde karşılanır; ancak cümle anlayışından kaynaklanan farklılıklar nedeniyle Japoncada ayrı bir cümle olarak değerlendirilmiştir.
Cümle tarzı	-	Japoncada bulunan cümle tarzı, Türkçede sınırlı şekilde bulunur.
Yüklemin cinsine göre cümle çeşitleri	+	Kelime cinsi farklı olduğundan farklı şekilde karşılanabilir.
Fiil cümlesi	*	Kılış ve hareketi ifade eden fiille kurulan fiil cümleleri aynı şekilde fiil cümlesi olarak karşılanır. Durum ve isteği ifade eden fiil cümleleri bazen sıfat cümlesi olarak karşılık bulur.
İsim cümlesi	+	Genellikle nesnenin yüklem olduğu isim cümleleri isim cümlesi olarak karşılanır. Varlığı ifade eden cümle fiil cümlesi, yokluk ifade edense sıfat cümlesi olarak ifade edilir.
Sıfat cümlesi	-	Genellikle, Türkçede sıfat olan isimlerin yüklem olduğu cümle, sıfat cümlesi olarak karşılanır. Durum ve kendi hislerini ifade eden fiil cümlelerinin de çoğunlukla sıfat cümlesi olarak karşılığı verilir.
Anlamına göre cümle çeşitleri	+	Ne anlam taşıdığına göre sınıflandırılan cümle çeşitleri, iki dilde de bulunmaktadır. Ancak, yüklemin anlatım tarzına göre sınıflandırıldığında farklar gösterir.
Olumlu cümle	*	Aynı şekilde karşılanır.
Olumsuz cümle	*	Aynı şekilde karşılanır.
Soru cümlesi	+	Soru edatıyla yapılan soru cümleleri, aynı şekilde karşılanır. Soru kelimeleriyle yapılan Japonca soru cümlelerinde soru ekinin bulunması şekil bilgisindeki

		farklılıktır.
İkinci şahıs emir cümlesi	*	Japoncada fiilin emir şekliyle karşılanır. Nezaket derecesine göre farklı ifadelerin olması her iki dilde de görülür.
Üçüncü şahıs emir cümlesi	-	Japoncada yoktur. Ettirgen fiilin emir şekli veya istek-arz edatlarıyla karşılanır.
İstek cümlesi	+	Birinci şahıslarda benzer şekilde istek edatıyla karşılanır. Ancak, ikinci ve üçüncü şahsın özne olduğu cümlelerde Japonca karşılığı, 'Alma-Verme' çatılı fiilin istek şekli ile verilir.
İrade cümlesi	+	Konuşmacının iradesini yansıtan cümle, Türkçede istek kipi, gelecek veya şimdiki zamanla ifade edilebilir. Japoncada da geçmiş olmayan zaman veya irade edatlarıyla ifade edilir.
Teklif cümlesi	*	Türkçe ikinci şahıs istek kipiyle kurulan cümlelerin bazıları, Japoncada istek edatıyla karşılanır.
Tahmin cümlesi	+	Türkçede tahmin ifade eden öğrenilen geçmiş zaman cümleleri Japoncada tahmin edatıyla karşılanır.
Duyma cümlesi	+	Türkçe öğrenilen durumu ifade eden miş'li cümleler Japoncada duyma edatıyla karşılanır.
Ünlem cümlesi	*	Duyguların ön planda olduğu cümleler, aynı şekilde karşılanır, sadece Japoncada ünlem işareti kullanılmaz.
Yüklemin yerine göre kurallı cümle	*	Yüklemin cümle sonunda bulunması, iki dilde de ortak özelliktir.
Devrik cümle	*	Aynı şekilde karşılanır.
Kesik cümle	+	Japoncada yüklem dışında olması gereken nesne veya özne bulunmayan cümlelere de kesik cümle adı verilir.
Basit cümle	+	Genellikle aynı kavramdır. Sadece, Türkçede zarf fiil grubu olan kelime gruplarının bazıları, Japoncada

		cümle olarak algılandığı için basit cümleyle karşılanmayabilir.
Şartlı birleşik cümle	*	Aynı şekilde karşılanır.
Durum anlatımlı birleşik cümle	-	Japoncada birleşik cümle olan bu yapı, Türkçede basit cümledir.
İç içe birleşik cümle	*	Aynı şekilde karşılanır.
Ki'li birleşik cümle	-	Ki edatı bulunmadığından aynı yapıdaki cümle Japoncada kurulmaz, bunun karşılığı genellikle isim fiil grubu veya iç içe birleşik cümle ile verilir.
Bağımlı sıralı cümle	*	Aynı şekilde karşılanır.
Bağlı cümle	*	Aynı şekilde karşılanır.
Ara sözlü cümle	*	Aynı şekilde karşılanır.

4. Cümle Bilgisinde Ortak-Farklı Noktalar

Cümle unsurlarının dizilişi her iki dilde de aynıdır. Ancak, cümle anlayışı iki dilde farklı olduğundan cümle unsurlarının sınıflandırılmasında farklılıklar görülür. Nesne, zarf ve yer tamlayıcıları gibi unsurlar iki dilde farklı konumda olabilir. Türkçe için cümle dışı unsurları adı verilen unsur Japoncada tek kelimeli olsa bile bir cümle olarak kabul edilir. Cümle unsuru olarak Japoncada cümle tarzı da önemlidir.

Anlam bakımından cümleler kısmen farklı şekilde karşılanır. Türkçe ve Japoncanın kip kavramı birbirinden farklıdır. Yüklemim ifade ettiği duruma konuşmacının nasıl yaklaştığı, bildirme tarzı Japoncada ön plandadır, Türkçede ise öznenin her zaman belirtilmesi gerekir. Cümlede belirtilmesi gereken aslı unsur Türkçede fail, Japoncada ise konuşmacı olduğu görülmektedir.

Yapı bakımından cümleler, birleşik cümle olsun basit cümle olsun iki dilde de aynı şekilde kurulmaktadır. Yalnızca Türkçede kullanılan 'ki' edatı ile kurulan cümle Japoncada farklı şekilde karşılanmaktadır. 'Ki'li cümleler, öz Türkçeye ait olmadığını düşünürsek bu durum aslında benzerliğinin bir kanıtı olarak gösterilebilir.

5. Son olarak

Kelime grupları ve cümle bilgisinde görülen benzerlik ve farklılıklar yukarıda sıralanmıştır. Özellikle söz diziminde görülen benzerliklerinin Altay Dillerine uzanan ortak geçmişimize kaynaklanmış olduğu görülmüştür. İki dilin eklemeli yapıya sahip olması hal ekiyle yapılan isim grupların bazıları, tekrar grubu, sıfat fiil, zarf fiil grubu gibi kelime grupları veya cümle yapılarındaki benzerliklerin nereden geldiğini açıklamaktadır.

Yansıma kelimeler veya hece katarak yapılan tekrar grubu gibi kelimeye yakın küçük birimlerde de benzer yapıya sahip olması, ancak anlam ve ses açısından farklı olduğuna bakılırsa bir durumu ifade etmek için aynı yönteme başvuran iki dilin kullanıcılarının aynı durum karşısında farklı ses seçtiği, yani ses algılamasında farklı görüş olduğu söylenebilir.

Farklı olan hususlardan bazıları - cümle çeşitleri veya cümle unsurlar – ise sınıflandırılmada kullanılan kavramı veya terimlerin farklarından kaynaklanmaktaydı. Bu tür farklılıklar işlev açısında farklı olmadığı için kullanılan terim farkı olarak düşünülebilir.

Kelime düzeyde kalmayan söz dizimi açısındaki en büyük farkı cümledeki şahıs ifadesidir. Türkçe cümleler yüklemin ifade ettiği kendisi veya fail olan öznenin kimliğini belirleyerek kurulur. Onun üzerine zaman veya kip gibi etkenler katılabilir. Japonca ise cümleyi kuran veya konuşan birinin konumu cümleye yansıtılır. Ondan sonra cümledeki özne veya başka unsurlar belirlenir. Türkçenin aksine zaman pek önemli değildir. İyelik grubunda görüldüğü gibi kime ait olduğuna önem veren Türkçe yapısına karşın Japoncada iyelik grubu ve isim tamlaması arasında yapısal fark yoktur. Bu durum, iki kültüründe farklı olan toplumu içindeki insan ilişkilerinin yansıtılmasına kaynaklanmış olabilir. Ancak, bu tür konularda bilimsel çalışmalar henüz yapılmamıştır. Toplumsal dil kullanımı açısından karşılaştırma çalışmalarının yapılması beklenmektedir.

Ayrıca, tezimiz 19. yüzyılın sonundan 20. yüzyılın başlangıç dönemine ait olan eserlerden alınan örneklere dayanmaktadır. Söz dizimi kısa sürede değişmese de çalışma esnasında yaptığımız çevirilerde kelime açısından günümüzdeki dille farklı kullanım olduğu gözükmekteydi. Dil her zaman değişimi sürdürmektedir. İki dil

arasındaki ilişki de kullanan toplumun sosyal yapısını veya düşüncelerini yansıtarak farklılaşabilir. Bundan sonra da her açıdan Türkçe ve Japonca arasındaki karşılaştırma çalışmalarının gelişeceğini ummaktayız.

DİZİN

Dizin içinde bazı terimlere konulan '*' işareti, tez içindeki kavramına uygun şekilde verilen karşılığıdır. Henüz iki dil arasındaki gramer çalışmalarında bir terim olarak oturmamış kullanımdır.

1.Türkçe sıralamasına göre

-A-

Alıntı kelimeler	外来語	19, 22, 23, 24, 28, 35, 40, 50, 62, 298
Altay Dili	アルタイ語	3, 16, 17, 18, 28, 288, 310, 311, 315, 316
Ana cümle	主文	98, 99, 170, 269, 271, 272, 273, 274, 277, 279, 298
Anlatım- Çinjutsu	陳述	2, 8, 57, 59, 77, 84, 85, 89, 91, 92, 93, 97, 101, 185, 211, 212, 215, 220, 221, 222, 246, 254, 268, 275, 278, 294, 296
Anlatım Cümlesi	陳述文	85, 97, 298
Ara sözlü cümle	挿入文*	92, 99, 286, 296, 298
Arapça	アラビア語	7, 8, 9, 10, 19, 38, 73, 74, 287, 298
Asıl fiil	本動詞- Hon dooşi	43, 53, 81,298

-B-

Bağlaç	接続詞	2, 47, 48, 51, 57, 82, 84, 92, 125, 136, 166, 221, 223, 283, 298
Bağlama grubu	接続詞句	80, 125, 289, 292, 298
Bağlı cümle	従属文	92, 269, 283, 298

Basit cümle	単文	91, 98, 99, 269, 296
Basit fiil	単純動詞	43, 53, 144, 298
Basit isim	単純名詞	9, 40, 298
Basit kelime	単純語	39, 49
Belirsizlik sıfatı	不定詞*	41
Belirtme sıfatı	定冠詞*	41, 114
Beş sesli fiil	五段活用動詞	56, 68
Bildirme kipi	述べ立て*	71, 84, 85
Birinci şahıs	一人称	52, 55, 75, 76, 86, 101, 102, 103, 259, 262, 289
Birleşik cümle	複合文	92, 98, 99, 165, 269, 271, 273, 276, 278
Birleşik fiil	複合動詞	43, 44, 53, 72, 83, 89, 116, 141, 142, 144, 147, 148, 149, 166, 186, 218, 291, 297
Birleşik isim	複合名詞	9, 40, 80, 109, 111, 116, 140, 229, 290, 292
Birleşik isim grubu	姓名*	80, 293
Birleşik kelime	複合語	3, 22, 40, 49, 50, 111, 189, 289
Birleşik kip	複合相	72
Boğumlanma noktası	調音点	22
Boğumlanma tarzı	調音法	22
Bulunma Grubu	位格句*	82, 139, 290, 292
Bulunma hâli	位格*	60
Bunsetsu	文節	83, 84, 98, 100
-C-		
Cinsiyet	性別	65, 73, 95, 227, 228

Cümle bilgisi	文の組み立て	5, 76, 77, 88, 89, 92, 185, 186, 269, 293, 297
Cümle dışı unsur	独立語	88, 90, 94, 186, 222, 224, 294, 297
Cümle tarzı *	文体	94, 95, 97, 98, 225, 227, 229, 294, 297
Cümle unsuru	文の構成要素	48, 61, 63, 65, 77, 87, 88, 93, 182, 186, 209, 211
-Ç-		
Çatı (voice)	態	42, 45, 49, 52, 54, 55, 56, 62, 68, 69, 70, 76, 86, 89, 185, 198, 199, 200, 202, 257, 295
Çekim - Katsuyoo	活用	3, 17, 39, 41, 42, 45, 46, 48, 52, 61, 62, 63, 64, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 82, 84, 88, 90, 94, 95, 96, 185, 189, 195, 224, 228, 229, 287
Çekim edatı*- Jodooşi	助動詞	42, 59, 61, 62, 64 , 67, 82, 84, 94, 225
Çekim eki	活用助詞	42, 60, 61 , 62
Çekim eki* - Katsuyoo gobi	活用語尾	48 , 68
Çekimli fiil	活用している動詞	42, 44, 74, 88, 90, 96, 185
Çince	中国語	6, 12, 13, 14, 19, 33, 34, 35, 38, 50, 288
Çoklu cümle-Fukubun	複文	98, 99, 269
-D-		
Daimokugo	題目語	94, 181
Devamlılık ve süreklilik	継続相*	43, 54, 79, 81, 118, 148

Devrik cümle	倒置文	91, 98, 268, 296
Dönüşlü Çatı	帰省相*	45
Durum Fiili*	状態動詞	44, 53
Durumu anlatan fiil - Jookyoo dooşi	状況動詞	54
Duyma - Denbun	伝聞	97, 265, 296
-E-		
Edat	エダット*	46, 50, 59, 61, 62, 63, 66, 75, 79, 82, 133, 136, 290,
Edat grubu	エダット句*	82, 133, 136, 290, 292
Edilgen Çatı - Judoo tai	受動態	2, 45, 49, 55, 56, 62, 68, 198
Ek	助詞	59 , 61, 62, 63, 67
Emir	命令	21, 24, 49, 51, 61, 68, 70, 71, 73, 75, 76, 84, 86, 87, 108, 151, 240, 244, 255, 257, 295, 310
Emir cümlesi - Meirei bun	命令文	76, 86, 91, 97, 255, 256, 257
Eski Anadolu Türkçesi	アナトリア古語	8, 9, 315
Eşitlik Grubu	相似句*	82, 140
Eşitlik hâli	相似挌*	60
Etken çatı	能動態	14, 35, 45, 85, 89, 199, 225
Ettirgen çatı	使役	45, 49, 54, 62, 68, 86, 199 202, 257
-F-		
Fiil cümlesi- Dooşibun	動詞文	61, 89, 90, 93, 95, 96, 186, 190, 199, 201, 205, 210, 211, 227, 231, 235, 238, 245, 294, 295
Fiil Çekimi	動詞の活用	3, 48, 62, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 84, 299

Fiillerin sözcük biçimi*	動詞の辞書形	151, 162, 164, 170, 292
Fonetik	音声学	20, 25, 39
Fukujoşi	副助詞	63, 64, 94, 195, 204
-G-		
Gaigen	概言	85
Geçişli fiil	他動詞	45, 89, 93, 204, 205, 209
Geçişli- Geçişsizlik	自発態	54
Geçişsiz fiil	自動詞	3, 45, 54, 93, 204, 293
Geçmiş zaman	過去時制	36, 37, 64, 70, 72, 74, 84, 97, 149, 154, 157, 159, 160, 229, 232, 235, 237, 263, 291, 292, 296
Gereklilik	必要性	71, 74,86
-H-		
Hal eki	格助詞	63, 64, 65, 82, 94, 134, 137, 149, 180, 204, 288, 297, 298
Han-eisareru Bun*	反映される文	96, 97
Hatarakikakeru Bun*	働きかける文	96, 97
Hece	音節	12, 13, 17, 20, 21, 22, 24, 25, 26, 27, 31, 38, 39, 50, 79, 116, 127, 130
Hiragana	平仮名	14, 26, 30, 31, 36, 37, 38
Hogo	補語	93, 205, 210, 212, 214, 215, 219, 294
-İ-		
İçerik	内容*	42, 43, 96
İç içe birleşik cümle	包含複文*	92, 165, 276, 296
İki kere olumsuz cümle	二重否定文	96, 245

İkil (tesniye)	双数	74
İkinci şahıs	二人称	75, 76, 86, 103, 104, 255, 256, 257, 261, 296
İlgi grubu	対格句*	82, 138, 291
İlgi hâli	対格	60, 101, 107, 109, 138, 289
İrade,	意思- İşi	66, 76, 85, 97, 240, 262, 295
İsim cümlesi	名詞文	61, 89, 90, 95, 96, 186, 196, 227, 228, 229, 231, 233, 241, 279, 294
İsim fiil	動名詞	17, 44, 68, 82, 102, 151, 154, 155, 186, 291, 296
İsim fiil grubu	動名詞句	68, 83, 151, 186, 296
İsim grubu	名詞節*	64, 80, 81, 83, 130, 137, 155, 195, 229, 289, 290, 292
İsim tamlaması	名詞句*	78, 101, 102, 107, 109, 111, 114, 116, 155, 288, 289, 290, 291, 292, 297
İsnat grubu	欠損句*	41, 82, 137, 291, 293
İstek	願望、要求	68, 69, 70, 76, 86 , 87, 93, 240, 259, 295
İşteş çatı	多同態*	45
İstisna	変格	56, 69, 87
İşaret sıfatı	指示形容詞	41
İyelik eki	所有接辞	44, 60, 64, 78, 101, 102, 107, 137, 138
İyelik grubu	所有格句*	78, 101, 102, 103, 104, 105, 107, 288, 290, 292, 298

-J-

Ji	辞	48, 54, 57, 62, 63, 68, 70, 113, 114, 115, 117, 122, 125, 145, 148, 150, 156, 157, 160, 169, 170, 171, 172, 175, 182, 191, 194, 196, 200, 201, 203, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 214, 216, 218, 226, 231, 236, 238, 247, 250, 253, 259, 260, 262, 263, 267, 273, 274, 283, 284
Jookyou setsu	状況節	99, 271
Joukyougo	状況語	93, 211, 212, 213, 215, 217, 294

-K-

Kakugen	確言	84
Kango	漢語	50
Kanji	漢字	14, 15, 27, 30, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 50
Kanji kana majiribın	漢字仮名交じり文	14, 36
Kantoo joşi	間投助詞	65
Katakana	片仮名	13, 14, 30, 31, 32, 36, 38, 50
Keeşiki meişi	形式名詞	51
Keijoşi	係助詞	65, 87, 181, 182, 183, 184, 196, 208
Kelime grubu	節、句*	5, 36, 39, 41, 42, 44, 51, 57, 63, 64, 65, 76, 77, 78, 80, 81, 83, 84, 88, 89, 90, 92, 93, 96, 98, 99, 100, 101, 102, 107, 111, 115, 118, 137, 140, 151, 156,

		181, 185, 186, 190, 199, 212, 229, 269, 289, 293, 296, 297, 298, 310
Kesik cümle - Danzetsu Bun	断絶文	91, 92, 98, 188, 268, 296
Kılınış (aspect)	相	54, 71, 72, 73, 81, 85, 149, 165
Kılış fiili - Keezoku doosa dooşi	継続動作動詞	44, 54 , 294
Kısaltma grubu	省略句*	82, 137
Ki'li birleşik cümle	Ki 従属文*	92, 278, 296
Kip - Muudo	ムード*	25, 52, 57, 61, 68, 71, 72, 73, 75, 81, 83, 84, 85, 86, 89, 91, 95, 97, 100, 185, 189, 238, 239, 255, 256, 257, 258, 260, 261, 293, 295, 296, 297
Kiteigo	規定語	93
Konuşmacı	話者	55, 57, 58, 65, 76, 84, 86, 89, 91, 96, 97, 98, 104, 128, 186, 196, 225, 229, 240, 255, 259, 262, 263, 265, 294, 295, 297
Konuşma dili - kougotai	口語体	8, 9, 10, 15, 93, 94, 204, 222, 225, 276
Kurallı cümle- Heijo bun	平叙文	91, 98, 186, 266, 295
Kuvvetlendirme	強調	79, 182, 195
-L-		
Latin Alfabesi	ラテン文字	11
-M-		
Manyoo Gana	万葉仮名	11, 12, 14
Melez dil	混合語	18

Mütevazılık - Kenjoo	謙譲	55, 75, 98
-N-		
Natsume Souseki	夏目漱石	4, 5, 127, 137, 288
Nazik biçimi	丁寧体	66, 86, 87, 94, 98, 263
Nazik tarz Nezaket Tarzı	敬体	97, 225, 227, 234, 255
Naziklik derecesi	丁寧度	104, 227
Nesne	目的語	89, 93 , 205, 208, 294
Niteleme Sıfatı	属性形容詞	41
Niyet	意図	7, 10, 38, 76, 81, 84, 86, 129, 210, 214
Nobetateru Bun*	述べ立てる文	96, 97
-O-		
Olumlu cümle – Koutei bun	肯定文	90, 96, 240, 295
Olumsuz cümle- Hitei bun	否定文	90, 96, 242, 295
Oluş fiili	存在動詞*	43
Osmanlı Türkçesi	オスマン語	9, 10, 317
-Ö-		
Ön eki	前置詞	18, 61, 62, 104, 105, 130, 289
Özel isim - Koyuu meişi	固有名詞	40, 51, 80, 127
Özne	主語	17, 40, 44, 45, 48, 51, 52, 54, 55, 56, 61, 64, 65, 66, 75, 76, 82, 83, 86, 87, 89, 93, 94, 98, 102, 107, 111, 115, 142, 156, 180, 181, 182, 186, 187, 191, 195, 197, 198, 199, 200, 202, 203, 204, 212, 222, 225, 226, 239, 255, 258, 259, 261, 263, 266, 268, 293, 295, 296, 297

-P-		
Pişmanlık	後悔	76, 146, 156
-R-		
Rentai setsu	連体節	84
Renyoo setsu	連用節	84
Reşat Nuri Güntekin	レシャット・ヌリ・ギュンテキン	4, 11, 80, 101, 127, 288
Rica cümlesi - İrai bun	依頼文	97
Ro-ma ji	ローマ字	37, 38
-S-		
Sade biçimi-Futsuu tai	普通体	66, 86, 94, 97, 262
Sade tarz - Jootai	常体	222, 225, 227, 228, 234, 255, 276
Saygı	尊敬	55, 75, 98, 204
Sayı grubu	数詞句	81, 82, 131, 289, 292
Sayı kavramı	数の概念	74
Ses	音素	20, 27, 28
Setsuji	接辞	61
Sıfat cümlesi	形容詞文	93, 95, 96, 233, 186, 227, 231, 234, 294, 295
Sıfat fiil grubu	動形容詞句*	44, 61, 79, 82, 98, 99, 107, 112, 114, 149, 156, 157, 159, 160, 162, 164 186, 269, 273, 289, 291, 292, 293, 297
Sıfat tamlaması	形容詞句	41, 79, 82, 93, 111, 112, 114, 115, 116, 212, 289, 293
Sıralı cümle	重文	92, 99, 188, 280, 282, 296
Sokumengo	側面語	94, 212

Son ek - Şuujoşi	終助詞	59, 61, 63, 65, 73, 74, 84, 94, 97, 98, 225, 247, 249, 250, 251, 264
Soru cümlesi - Gimon bun	疑問文	90, 96, 247, 249, 295
Soru edatı - Gimonşi	疑問詞	61, 79, 250
Süre -Haku	拍	6, 9, 12, 15, 18, 19, 24, 27, 30, 36, 37, 38, 39, 43, 49, 54, 77, 159, 161, 167, 174, 217, 238, 261
-Ş-		
Şahıs	人称	42, 44, 51, 52, 55, 60, 61, 66, 72, 74, 75, 76, 78, 80, 86, 88, 101, 102, 103, 104, 105, 107, 116, 128, 185, 189, 203, 229, 246, 249, 255, 257, 259, 260, 261, 288, 295, 297
Şahıs zamiri - Ninşoo Daimeişi	人称代名詞	51, 75, 78, 101
Şartlı birleşik cümle - Jookensetsu fukugoubun	条件節複合文*	91 , 99, 271, 296
Şekil bilgisi, morfolojik	形態素研究	20, 39
Şekil değişimi	活用	3, 48, 62, 67, 68, 69, 70, 71, 84
Şimdiki zaman	現在形	74, 235
Şuuşoku setsu	修飾節	98, 99
Şuuşokugo	修飾語	93, 181, 211, 212, 213, 215, 294
-T-		
Tabaka Dili	階層語	227

Tahmin	推量	12, 35, 37, 66, 76, 84, 85, 86, 93, 162, 228, 239, 249, 263, 291, 295
Tahmin cümlesi	推量文	97, 263, 296
Taigen	体言	48, 50, 51, 84
Tasarlama kipi	タサルラマ*	71, 84
Tek sesli fiiller	一段活用動詞	56, 69
Tekil-çoğul	単数複数	74
Teklif cümlesi	勧誘文	261, 296
Tekrar grubu	繰り返し句*	79, 118, 121, 290, 293
Teşvik	勧め	76, 84
Tezlik ve kolaylık	緊急相	43, 81 , 147
Ton	音の高低	6, 23, 171, 173
Toritate	取り立て	63, 70, 77, 83, 87, 94, 100, 181, 249, 289
Türemiş fiil - Hasei dooşi	派生動詞	43, 53
Türemiş kelimeler - Hasei go	派生語	39, 40, 41, 49
Türkçe alfabesi	トルコ語アルファベット	29
-U-		
Unvan grubu	称号句*	80, 128, 290
Uzaklaşma grubu	奪格句*	82, 138, 291
Uzaklaşma hâli	奪格*	60, 64
-Ü-		
Üçüncü şahıs	三人称	55, 76, 86, 102, 103, 104, 105, 109, 255, 257, 258

Ünlemler- Kandooşi	感動詞	47, 51, 58
Ünlem cümlesi - Kantan bun	感嘆文	91, 97, 254, 296
Ünlem grubu	感嘆句	81, 130, 290, 293
Ünlü	母音	13, 20, 21, 22, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 48, 68, 69, 77, 91, 92, 93, 100, 127, 187, 203, 206, 268
Ünlü uyumu	母音調和	13, 21, 26, 28
Ünsüz	子音	17, 20, 21, 22, 23, 24, 26, 28, 29, 31
Ünsüz uyumu	子音調和	24
-V-		
Varlık	存在	12, 13, 18, 52, 53, 88, 198, 199, 231, 232, 238, 243
Vasıta grubu	道具格句*	82, 140
Vasıta hâli	道具格*	60
Verme–Alma*	やりもらい	55, 76
Vurgu	アクセント	1, 2, 24, 27, 28, 47, 61, 65, 79, 115, 118, 181, 204, 224, 248, 267
-Y-		
Yaklaşma hâli	与格	43, 46, 60, 81, 138, 148, 291, 293
Yaklaşma grubu	与格句*	82, 138, 291
Yan cümle	側文	90, 91, 92, 98, 99, 268, 269, 271, 273, 274, 275, 278, 296
Yardımcı fiil- Hojo dooşi	補助動詞	43, 44, 53, 72, 73, 80, 81, 83, 141, 142, 148, 166, 203

Yasaklama - Kinşi	禁止	87, 97
Yazı dili tarzı	文語体	94
Yer tamlayıcısı	場所句*	40, 44, 64, 83, 87, 89, 90, 142, 156, 181, 183, 187, 205, 211, 212, 213, 214, 294
Yeterlik	可能相*	43, 81
Yokluk	無*	115, 198, 231, 243
Yoogen	用言	48, 50, 51, 67, 84, 111, 141, 233
Yüklem	述語	17, 40, 42, 43, 44, 45, 48, 49, 51, 52, 54, 55, 57, 61, 63, 64, 65, 66, 67, 73, 81, 82, 83, 84, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 111, 115, 139, 181, 184, 185, 186, 187, 188, 190, 191, 193, 195, 196, 199, 201, 202, 204, 205, 208, 210, 212, 213, 214, 215, 219, 220, 222, 227, 229, 232, 234, 235, 240, 242, 266, 267, 268, 269, 270, 291, 293, 294, 295, 296, 298
Yükleme grubu	目的格句*	82, 139, 291
Yükleme hâli	目的格*	60, 89
-Z-		
Zamirler- Daimeişi	代名詞	3, 17, 42, 46, 48, 51, 61, 75, 78, 87, 90, 96, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 107, 246, 251, 288
Zarf- Fukuşi	副詞	17, 37, 40, 41, 43, 44, 47, 48, 51, 52, 53, 56, 57, 61, 64, 68,

		70, 79, 80, 82, 83, 84, 87, 90, 93, 96, 98, 99, 115, 121, 122, 125, 136, 141, 142, 148, 149, 158, 166, 169, 170, 172, 174, 175, 177, 179, 181, 188, 211, 215, 216, 218, 246, 250, 252, 266, 268, 269, 272, 289, 290, 291, 292, 293, 295, 296, 297
Zarf fiil grubu	動副詞句*	44, 61, 68, 82, 83, 98, 121, 167, 169, 269, 291, 292, 293, 296

2. Japonca sıralamasına göre

-あ行-

アクセント	Vurgu	1, 2, 24, 27, 28, 47, 61, 65, 79, 115, 118, 181, 204, 224, 248, 267
アナトリア古語	Eski Anadolu Türkçesi	8, 9, 315
アラビア語	Arapça	7, 8, 9, 10, 19, 38, 73, 74, 287, 298
アルタイ語	Altay Dili	3, 16, 17, 18, 28, 288, 310, 311, 315, 316
位格	Bulunma hâli	60
位格句*	Bulunma Grubu	82, 139, 290, 292
意思- İşi	İrade*	66, 76, 85, 97, 240, 262, 295
一段活用動詞	Tek sesli fiiller	56, 69
一人称	Birinci şahıs	52, 55, 75, 76, 86, 101, 102, 103, 259, 262, 289
意図	Niyet*	7, 10, 38, 76, 81, 84, 86, 129, 210, 214
依頼文	Rica cümlesi - İrai bun	97

エダット*	Edat	46, 50, 59, 61, 62, 63, 66, 75, 79, 82, 133, 136, 290,
エダット句*	Edat grubu	82, 133, 136, 290, 292
音の高低	Ton	6, 23, 171, 173
音声学	Fonetik	20, 25, 39
音節	Hece	12, 13, 17, 20, 21, 22, 24, 25, 26, 27, 31, 38, 39, 50, 79, 116, 127, 130
音素	Ses	20, 27, 28
オスマン語	Osmanlı Türkçesi	9, 10, 317
-か行-		
概言	Gaigen	85
階層語	Tabaka Dili	227
外来語	Alıntı kelimeler	19, 22, 23, 24, 28, 35, 40, 50, 62, 298
確言	Kakugen	84
格助詞	Hal eki	63, 64, 65, 82, 94, 134, 137, 149, 180, 204, 288, 297, 298
過去時制	Geçmiş zaman	36, 37, 64, 70, 72, 74, 84, 97, 149, 154, 157, 159, 160, 229, 232, 235, 237, 263, 291, 292, 296
片仮名	Katakana	13, 14, 30, 31, 32, 36, 38, 50
活用	Çekim - Katsuyoo	3, 17, 39, 41, 42, 45, 46, 48, 52, 61, 62, 63, 64, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 82, 84, 88, 90, 94, 95, 96, 185, 189, 195, 224, 228, 229, 287
活用	Şekil değişimi	3, 48, 62, 67, 68, 69, 70, 71, 84
活用語尾	Çekim eki-Katsuyoo gobi	48 , 68

活用助詞	Çekim eki	42, 60, 61 , 62
活用している動詞	Çekimli fiil	42, 44, 74, 88, 90, 96, 185
可能相*	Yeterlik	43, 81
漢語	Kango	50
漢字	Kanji	14, 15, 27, 30, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 50
漢字仮名交じり文	Kanji kana majiribın	14, 36
感嘆句	Ünlem grubu	81, 130, 290, 293
感嘆文	Ünlem cümlesi - Kantan bun	91, 97, 254, 296
感動詞	Ünlemler- Kandooşi	47, 51, 58
間投助詞	Kantoo joşi	65
願望、要求	İstek	68, 69, 70, 76, 86 , 87, 93, 240, 259, 295
勧誘文	Teklif cümlesi	261, 296
Ki 従属文*	Ki'li birleşik cümle	92, 278, 296
帰省相*	Dönüşlü Çatı	45
規定語	Kiteigo	93
疑問詞	Soru edatı - Gimonşi	61, 79, 250
疑問文	Soru cümlesi - Gimon bun	90, 96, 247, 249, 295
強調	Kuvvetlendirme	79, 182, 195
緊急相*	Tezlik ve kolaylık	43, 81 , 147
禁止	Yasaklama - Kinşi	87, 97
繰り返し句*	Tekrar grubu	79, 118, 121, 290, 293
形式名詞	Keeşiki meişi	51

係助詞	Keijoşi	65, 87, 181, 182, 183, 184, 196, 208
継続相*	Devamlılık ve süreklilik	43, 54, 79, 81, 118, 148
継続動作動詞	Kılış fiili - Keezoku doosa dooşi	44, 54 , 294
敬体	Nazik tarz Nezaket Tarzı	97, 225, 227, 234, 255
形態素研究	Şekil bilgisi, morfolojik	20, 39
形容詞句	Sıfat tamlaması	41, 79, 82, 93, 111, 112, 114, 115, 116, 212, 289, 293
形容詞文	Sıfat cümlesi	93, 95, 96, 233, 186, 227, 231, 234, 294, 295
欠損句*	İsnat grubu	41, 82, 137, 291, 293
現在形	Şimdiki zaman	74, 235
謙譲	Mütevazılık - Kenjoo	55, 75, 98
後悔	Pişmanlık	76, 146, 156
口語体	Konuşma dili - kougotai	8, 9, 10, 15, 93, 94, 204, 222, 225, 276
肯定文	Olumlu cümle – Koutei bun	90, 96, 240, 295
五段活用動詞	Beş sesli fiil	56, 68
固有名詞	Özel isim - Koyuu meişi	40, 51, 80, 127
混合語	Melez dil	18
-さ行-		
三人称	Üçüncü şahıs	55, 76, 86, 102, 103, 104, 105, 109, 255, 257, 258
辞	Ji	48, 54, 57, 62, 63, 68, 70, 113, 114, 115, 117, 122, 125, 145, 148, 150, 156, 157, 160, 169, 170, 171, 172, 175, 182, 191, 194, 196, 200,

		201, 203, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 214, 216, 218, 226, 231, 236, 238, 247, 250, 253, 259, 260, 262, 263, 267, 273, 274, 283, 284
子音	Ünsüz	17, 20, 21, 22, 23, 24, 26, 28, 29, 31
子音調和	Ünsüz uyumu	24
使役	Ettirgen çatı	45, 49, 54, 62, 68, 86, 199 202, 257
指示形容詞	İşaret sıfatı	41
自動詞	Geçişsiz fiil	3, 45, 54, 93, 204, 293
自発態	Geçişli- Geçişsizlik	54
受動態	Edilgen Çatı - Judoo tai	2, 45, 49, 55, 56, 62, 68, 198
修飾語	Şuuşokugo*	93, 181, 211, 212, 213, 215, 294
修飾節	Şuuşoku setsu*	98, 99
終助詞	Son ek - Şuujoşi	59, 61, 63, 65, 73, 74, 84, 94, 97, 98, 225, 247, 249, 250, 251, 264
従属文	Bağlı cümle	92, 269, 283, 298
重文	Sıralı cümle	92, 99, 188, 280, 282, 296
主語	Özne	17, 40, 44, 45, 48, 51, 52, 54, 55, 56, 61, 64, 65, 66, 75, 76, 82, 83, 86, 87, 89, 93, 94, 98, 102, 107, 111, 115, 142, 156, 180, 181, 182, 186, 187, 191, 195, 197, 198, 199, 200, 202, 203, 204, 212, 222, 225, 226, 239, 255, 258, 259, 261, 263, 266, 268, 293, 295, 296, 297
述語	Yüklem	17, 40, 42, 43, 44, 45, 48, 49, 51, 52, 54, 55, 57, 61, 63, 64, 65, 66,

		67, 73, 81, 82, 83, 84, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 111, 115, 139, 181, 184, 185, 186, 187, 188, 190, 191, 193, 195, 196, 199, 201, 202, 204, 205, 208, 210, 212, 213, 214, 215, 219, 220, 222, 227, 229, 232, 234, 235, 240, 242, 266, 267, 268, 269, 270, 291, 293, 294, 295, 296, 298
主文	Ana cümle	98, 99, 170, 269, 271, 272, 273, 274, 277, 279, 298
称号句*	Unvan grubu	80, 128, 290
状況語	Joukyougo	93, 211, 212, 213, 215, 217, 294
状況節	Jookyou setsu	99, 271
状況動詞	Durumu anlatan fiil - Jookyoo dooşi	54
条件節複合文	Şartlı birleşik cümle - Jookensetsu fukugoubun	91 , 99, 271, 296
常体	Sade tarz - Jootai	222, 225, 227, 228, 234, 255, 276
状態動詞	Durum Fiili*	44, 53
省略句*	Kısaltma grubu	82, 137
助詞	Ek	59 , 61, 62, 63, 67
助動詞	Çekim edatı*- Jodooşi	42, 59, 61, 62, 64 , 67, 82, 84, 94, 225
所有格句*	İyelik grubu	78, 101, 102, 103, 104, 105, 107, 288, 290, 292, 298
所有接辞	İyelik eki	44, 60, 64, 78, 101, 102, 107, 137, 138

推量	Tahmin	12, 35, 37, 66, 76, 84, 85, 86, 93, 162, 228, 239, 249, 263, 291, 295
推量文	Tahmin cümlesi	97, 263, 296
数詞句	Sayı grubu	81, 82, 131, 289, 292
数の概念	Sayı kavramı	74
勧め	Teşvik	76, 84
性別	Cinsiyet	65, 73, 95, 227, 228
姓名*	Birleşik isim grubu	80, 293
節、句*	Kelime grubu	5, 36, 39, 41, 42, 44, 51, 57, 63, 64, 65, 76, 77, 78, 80, 81, 83, 84, 88, 89, 90, 92, 93, 96, 98, 99, 100, 101, 102, 107, 111, 115, 118, 137, 140, 151, 156, 181, 185, 186, 190, 199, 212, 229, 269, 289, 293, 296, 297, 298, 310
接辞	Setsuji	61
接続詞	Bağlaç	2, 47, 48, 51, 57, 82, 84, 92, 125, 136, 166, 221, 223, 283, 298
接続詞句	Bağlama grubu	80, 125, 289, 292, 298
前置詞	Ön eki	18, 61, 62, 104, 105, 130, 289
相	Kılınış (aspect)	54, 71, 72, 73, 81, 85, 149, 165
相似挌*	Eşitlik hâli	60
相似句*	Eşitlik Grubu	82, 140
双数	İkil (tesniye)	74
挿入文	Ara sözlü cümle	92, 99, 286, 296, 298
属性形容詞	Niteleme Sıfatı	41
側文	Yan cümle	90, 91, 92, 98, 99, 268, 269, 271, 273, 274, 275, 278, 296

側面語	Sokumengo	94, 212
尊敬	Saygı	55, 75, 98, 204
存在	Varlık	12, 13, 18, 52, 53, 88, 198, 199, 231, 232, 238, 243
存在動詞*	Oluş fiili	43
-た行-		
態	Çatı (voice)	42, 45, 49, 52, 54, 55, 56, 62, 68, 69, 70, 76, 86, 89, 185, 198, 199, 200, 202, 257, 295
対格	İlgi hâli	60, 101, 107, 109, 138, 289
対格句*	İlgi grubu	82, 138, 291
体言	Taigen*	48, 50, 51, 84
代名詞	Zamirler- Daimeişi	3, 17, 42, 46, 48, 51, 61, 75, 78, 87, 90, 96, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 107, 246, 251, 288
題目語	Daimokugo	94, 181
タサルラマ*	Tasarlama kipi	71, 84
奪格	Uzaklaşma hâli	60, 64
奪格句*	Uzaklaşma grubu	82, 138, 291
他動詞	Geçişli fiil	45, 89, 93, 204, 205, 209
多同態*	İşteş çatı	45
単純動詞	Basit fiil	43, 53, 144, 298
単純名詞	Basit isim	9, 40, 298
単数複数	Tekil-çoğul	74
断絶文	Kesik cümle - Danzetsu Bun	91, 92, 98, 188, 268, 296
単文	Basit cümle	91, 98, 99, 269, 296

中国語	Çince	6, 12, 13, 14, 19, 33, 34, 35, 38, 50, 288
調音点	Boğumlanma noktası	22
調音法	Boğumlanma tarzı	22
陳述	Anlatım- Çinjutsu	2, 8, 57, 59, 77, 84, 85, 89, 91, 92, 93, 97, 101, 185, 211, 212, 215, 220, 221, 222, 246, 254, 268, 275, 278, 294, 296
陳述文	Anlatım Cümlesi	85, 97, 298
定冠詞	Belirtme sıfatı	41, 114
丁寧体	Nazik biçimi	66, 86, 87, 94, 98, 263
丁寧度	Naziklik derecesi	104, 227
伝聞	Duyma - Denbun	97, 265, 296
道具格*	Vasıta hâli	60
道具格句*	Vasıta grubu	82, 140
動形容詞句*	Sıfat fiil grubu	44, 61, 79, 82, 98, 99, 107, 112, 114, 149, 156, 157, 159, 160, 162, 164 186, 269, 273, 289, 291, 292, 293, 297
動詞の活用	Fiil Çekimi	3, 48, 62, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 84, 299
動詞の辞書形	Fiillerin sözcük biçimi*	151, 162, 164, 170, 292
動詞文	Fiil cümlesi- Dooşibun	61, 89, 90, 93, 95, 96, 186, 190, 199, 201, 205, 210, 211, 227, 231, 235, 238, 245, 294, 295
倒置文	Devrik cümle	91, 98, 268, 296
独立語	Cümle dışı unsur	88, 90, 94, 186, 222, 224, 294, 297

動副詞句*	Zarf fiil grubu	44, 61, 68, 82, 83, 98, 121, 167, 169, 269, 291, 292, 293, 296
動名詞	İsim fiil	17, 44, 68, 82, 102, 151, 154, 155, 186, 291, 296
取り立て	Toritate	63, 70, 77, 83, 87, 94, 100, 181, 249, 289
トルコ語アルファベット	Türkçe alfabesi	29
-な行-		
内容*	İçerik	42, 43, 96
夏目漱石	Natsume Souseki	4, 5, 127, 137, 288
二重否定文	İki kere olumsuz cümle	96, 245
二人称	İkinci şahıs	75, 76, 86, 103, 104, 255, 256, 257, 261, 296
人称	Şahıs	42, 44, 51, 52, 55, 60, 61, 66, 72, 74, 75, 76, 78, 80, 86, 88, 101, 102, 103, 104, 105, 107, 116, 128, 185, 189, 203, 229, 246, 249, 255, 257, 259, 260, 261, 288, 295, 297
人称代名詞	Şahıs zamiri - Ninşoo Daimeişi	51, 75, 78, 101
能動態	Etken çatı	14, 35, 45, 85, 89, 199, 225
述べ立て	Bildirme kipi	71, 84, 85
述べ立てる文	Nobetateru Bun*	96, 97
-は行-		
拍	Süre -Haku	6, 9, 12, 15, 18, 19, 24, 27, 30, 36, 37, 38, 39, 43, 49, 54, 77, 159, 161, 167, 174, 217, 238, 261

場所句*	Yer tamlayıcısı	40, 44, 64, 83, 87, 89, 90, 142, 156, 181, 183, 187, 205, 211, 212, 213, 214, 294
派生語	Türemiş kelimeler - Hasei go	39, 40, 41, 49
派生動詞	Türemiş fiil - Hasei dooşi	43, 53
反映される文	Han-eisareru Bun*	96, 97
必要性	Gereklilik	71, 74,86
否定文	Olumsuz cümle- Hitei bun	90, 96, 242, 295
平仮名	Hiragana*	14, 26, 30, 31, 36, 37, 38
複合語	Birleşik kelime	3, 22, 40, 49, 50, 111, 189, 289
複合相	Birleşik kip	72
複合動詞	Birleşik fiil	43, 44, 53, 72, 83, 89, 116, 141, 142, 144, 147, 148, 149, 166, 186, 218, 291, 297
複合文	Birleşik cümle	92, 98, 99, 165, 269, 271, 273, 276, 278
複合名詞	Birleşik isim	9, 40, 80, 109, 111, 116, 140, 229, 290, 292
副詞	Zarf- Fukuşi	17, 37, 40, 41, 43, 44, 47, 48, 51, 52, 53, 56, 57, 61, 64, 68, 70, 79, 80, 82, 83, 84, 87, 90, 93, 96, 98, 99, 115, 121, 122, 125, 136, 141, 142, 148, 149, 158, 166, 169, 170, 172, 174, 175, 177, 179, 181, 188, 211, 215, 216, 218, 246, 250, 252, 266, 268, 269, 272, 289, 290, 291, 292, 293, 295, 296, 297

副助詞	Fukujoşi	63, 64, 94, 195, 204
複文	Çoklu cümle-Fukubun	98, 99, 269
普通体	Sade biçimi-Futsuu tai	66, 86, 94, 97, 262
不定詞	Belirsizlik sıfatı	41
文語体	Yazı dili tarzı	94
文節	Bunsetsu	83, 84, 98, 100
文体	Cümle tarzı	94, 95, 97, 98, 225, 227, 229, 294, 297
文の組み立て	Cümle bilgisi	5, 76, 77, 88, 89, 92, 185, 186, 269, 293, 297
文の構成要素	Cümle unsuru	48, 61, 63, 65, 77, 87, 88, 93, 182, 186, 209, 211
平叙文	Kurallı cümle- Heijo bun	91, 98, 186, 266, 295
変格	İstisna	56, 69, 87
母音	Ünlü	13, 20, 21, 22, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 48, 68, 69, 77, 91, 92, 93, 100, 127, 187, 203, 206, 268
母音調和	Ünlü uyumu	13, 21, 26, 28
包含複文*	İç içe birleşik cümle	92, 165, 276, 296
補語	Hogo*	93, 205, 210, 212, 214, 215, 219, 294
補助動詞	Yardımcı fiil- Hojo dooşi	43, 44, 53, 72, 73, 80, 81, 83, 141, 142, 148, 166, 203
本動詞 - Hon dooşi	Asıl fiil	43, 53, 81,298
-ま行-		
万葉仮名	Manyoo Gana	11, 12, 14
無	Yokluk	115, 198, 231, 243

ムード	Kip - Muudo	25, 52, 57, 61, 68, 71, 72, 73, 75, 81, 83, 84, 85, 86, 89, 91, 95, 97, 100, 185, 189, 238, 239, 255, 256, 257, 258, 260, 261, 293, 295, 296, 297
名詞句*	İsim tamlaması	78, 101, 102, 107, 109, 111, 114, 116, 155, 288, 289, 290, 291, 292, 297
名詞節*	İsim grubu	64, 80, 81, 83, 130, 137, 155, 195, 229, 289, 290, 292
名詞文	İsim cümlesi	61, 89, 90, 95, 96, 186, 196, 227, 228, 229, 231, 233, 241, 279, 294
命令	Emir	21, 24, 49, 51, 61, 68, 70, 71, 73, 75, 76, 84, 86, 87, 108, 151, 240, 244, 255, 257, 295, 310
命令文	Emir cümlesi - Meirei bun	76, 86, 91, 97, 255, 256, 257
目的格	Yükleme hâli	60, 89
目的格句*	Yükleme grubu	82, 139, 291
目的語	Nesne	89, 93 , 205, 208, 294
-や行-		
やりもらい	Verme–Alma*	55, 76
用言	Yoogen	48, 50, 51, 67, 84, 111, 141, 233
与格	Yaklaşma hâli	43, 46, 60, 81, 138, 148, 291, 293
与格句*	Yaklaşma grubu	82, 138, 291
-ら行-		
ラテン文字	Latin Alfabesi	11
レシャット・ヌリ・ギュンテキン	Reşat Nuri Güntekin	4, 11, 80, 101, 127, 288

連体節	Rentai setsu	84
連用節	Renyoo setsu	84
ローマ字	Ro-ma ji	37, 38
-わ行-		
話者	Konuşmacı	55, 57, 58, 65, 76, 84, 86, 89, 91, 96, 97, 98, 104, 128, 186, 196, 225, 229, 240, 255, 259, 262, 263, 265, 294, 295, 297

KAYNAKÇA

Açıkgöz, Halil, Yelten, Muhammet — **Kelime grupları**, İstanbul, Doğu Kütüphanesi, 2005

Akbay, Haluk — **Japonca Edatlar,** Kayseri, Laçın, 2003

Akbay, Okan Haluk — **Japonca ve Türkçe'deki eylemlerin üye yapısı, dil öğretimi amaçlı bir karşılaştırma**, Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2006

Akkuş, Derya — *''Nihongoto torukogoni okeru 'mono kooino jujuo arawasu hyoogen'no hikaku (Japonca ve Türkçedeki 'nesne ve işlerin alış veriş ifadesi' üzerine karışlaştırması)''*, **Kotobano kagaku 21,** Nagoya, Nagoyadaigaku gengo bunka kenkyuukai, 2008, s.61-80

Aksan, Doğan, — **Her yönüyle dil ana çizgileriyle dilbilim**, Ankara, TDK, 2000

Atalay, Besim (Cev.) — **Düvanü Lugat-it-Türk dizini "Endeks"**, cilt IV, 4.baskı, TDK, Ankara, 1999

Balpınar, Metin — **'***'Torukogono şijişi – "şu" keiretsu şijişino kinooo çuuşinni – (Türkçede işaret zamiri – şu işaret zamirinin işlevler üzerine)***, Okayamadaigaku daigakuin şakai bunka kenkyuuka kiyoo dai 29 gou,** Okayama, 2010

Banguoğlu, Tahsin, — **Türkçenin Grameri**, 6.bs, Ankara, TDK, 2000

Bunka Shingikai — **Jouyoukanjihyou** (Daimi kullanımlı kanji tablosu) http://www.bunka.go.jp/bunkashingikai/soukai/pdf/kaitei_kanji_toushin.pdf 30 Mayıs 2011

Caferoğlu, Ahmet — **Türk Dili Tarihi I-II**, 4.bs., İstanbul, Alfa; 2001

Delice, Halil, İbrahim — **Türkçe Sözdizimi**, İstanbul, Kitabevi, 2003

Demircan, Ömer — **Türkçenin Ses Dizimi,** İstanbul, DR Yayınları, 2001

Doerfer, Gerhard, çev, Tezcan, Semih — Temel Sözcükler ve Altay Dilleri Sorunu, **Türk Dili Araştırmaları Yıllığı Belleten** 1980-1981, TDK, Ankara

Duran, Özlem — **Türkçe ve Japoncada durum belirteçler**, Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2005

Dündar, Ayşem, Özcivelek — **Japonca'da fiiller [Verbs in Japanese]**, Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1996

Eren, Hasan — **Türk Dilinin Etimolojik Sözlüğü**, 2.Baskı, Bizim büro basım evi, Ankara, 1999

Ergin, Muharrem — **Türk Dil Bilgisi**, İstanbul, Bayrak Basım/ Yayın/ Tanıtım, 2001

Eyuboğlu, İsmet Zeki — **Türk Dilinin Etimoloji Sözlüğü**, Sosyal Yayınlar, İstanbul, 2004

Fujioka, Katsuji — Nihongono ichi (Japoncanın Konumu), Haz. Shiba Susumu, v.d., **Nihongono keitoo kihon ronbunsyuu** (Japoncanın menşei ile ilgili temel makaleler), Oosaka, İzumisensho,1985

Fukuoka Kent Müzesi — Japonya Fukuoka kent müzesinin resmi web sitesi (Çevirimiçi) http://museum.city.fukuoka.jp/jb/jb_fr2.html 30 Mayıs 2011

Güntekin, Reşat Nuri — **Yaprak Dökümü**, İstanbul, İnkılap, 2008

Gürkan, Aytemis — **Japonca`daki `-teiru´ biçimbirimi kullanımına ilişkin yanlış çözümlemes**i, Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2005

Hasegawa, Nobuko — **Nihongono syubun genshoo Tougo Kouzouto Modality** (Japoncan ana cümle hadisesi söz dizimi ve kipi), Tokyo, Hitsujishobou, 2007

Hattori, Shiro — **Hattori Shiroo ronbunsyu daisankan Arutaishogengono kenkyuu III** (Hattori Şiro Bütün Makaleler üçüncü bölümü Altay Dilleri Araştırmaları III), Tokyo, Sanseidoo, 1989

Hayashi, Touru — **Torukogo Bunpoono Çişiki- Setsuji, Fuzokugo, Kinoogono Tsukaikata (Türkçe Gramer Bilgisi- Ek, Takı, İşlevsel kelimelerin kullanılması),** Tokyo, Tokyo Gaikokugo Daigaku, 1994

Hayashi, Touru — **"***Anadolu Ağızlarının Coğrafi Dağılımı Üzerine Bir. Deneme Çalışması***", IV. Dilbilim Sempozyumu Bildirileri,** 17-18 Mayıs 1990,. BÜ yay. s. 232-242.

Hayashi, Touru — **''***Hoogen Bunpuni okeru Gairaişa çiiki (Ağız haritasındaki yabancı alanı)***'', Journal of Asian and African Studies, Nos, 48-49,** 1995, Tokyo, s.660-679

Hinohara, Shigeaki v.d., — **Nihongodaijiten**, (Japonca Büyük Sözlüğü) 9bs., Tokyo, Kodansya, 1991

İnoue, Kazuko — **Henkeibunpouto Nihongo jou Tougokouzouo chuushinni** (Şekil Değiştirici Dilbilimi ile Japonca I Söz dizimi dairinde), Tokyo, Taishuukanshoten, 1976

Karahan, Leyla — **Türkçe Sözdizimi**, Ankara, Akçağ, 1991

Kato, Akihiko
Saji, Keizo
Morita, Yoshiyuki — **Nihongo Gaisetsu** (Japonca Genel Anlatımı), 20.bs. Tokyo, Oufuu, 2004

Katsuta, Shigeru — **Torukogo Bunpoo Tokuhon**, (Türkçe Grameri Okumayla), Tokyo, Daigakushorin, 1986

Kayar, Burcu — **Japonca ve Türkçe'de Edilgenlik**, Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2006

Kindaichi, Haruhiko — **Nihongo şinpan jou**, (Japonca yeni baskı I), 25.bs, Tokyo, İwanamishoten, 1985

Kindaichi, Haruhiko — **Nihongo şinpan ge**, (Japonca yeni baskı II), 25.bs, Tokyo, İwanamishoten, 1985

Kindaichi, Haruhiko — **Nihongo kyooshitsu,** (Japonca Sınıfı), Tokyo, Chikumashoboo, 1998

Kokusai Koryuu Kikin **Kyoosiyoo Nihongo Kyooiku Hando Bukku 2 Shin Hyooki** (Öğretmen için Japonca Öğretim El Kitabı 2 Yeni Yazım), 2.bs. Tokyo, Bonjınsya, 1997

Kokusai Koryuu Kikin **Kyoosiyoo Nihongo Kyooiku Hando Bukku 6 Shin Hatsuon** (Öğretmen için Japonca Öğretim El Kitabı 6 Telaffuz), 2.bs. Tokyo, Bonjınsya, 1997

Korkmaz, Zeynep **Türkiye Türkçesi Grameri (Şekil Bilgisi)**, Ankara, TDK, 2003

Korkmaz, Zeynep Millí Mücadele ve Sonrasında Türklük Şuuru, **Türk Dili Üzerine Araştırmalar II**, Ankara, TDK, 2005

Korkmaz, Zeynep **Gramer Terimler Sözlüğü**, Ankara, TDK, 1992

Korkmaz, Zeynep Anadolu'da Türkçenin Yazı Dili Oluşu ve İlk Öncüleri, **Türk Dili**, 1984

Korkmaz, Zeynep **Türk Dili Üzerine Araştırmalar I**, Ankara, TDK, 2005

Kurano, Kenji, v.d. **Kojiki**, Tokyo, İwanamishoten, 1963

Kuribayashi, Yuu **Tyurukugo nansei grupuno kouzouto kijutsu Torukogono gokeiseito syuuhen gengono gengo sesshoku** (Güney Batı Türk Dillerin Yapısı ve Anlatımı Türkçenin Kelime Oluşumu ve Çevre Dillerle Temasları), Tokyo, Kuroshio Syuppan, 2010

Kut, Janjua, Duygu **Japoncada yansımalı sözcükler [Giongo-Gitaigo]**, Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2000

Kyoto Üniversitesi Kütüphanesi Manyooşuu, Kyoto Üniversitesi Kütüphanesi resmi web sitesi (Çevirimiçi): http://edb.kulib.kyoto-u.ac.jp/exhibit/np/manyo.html 30 Mayıs 2011

Malkoç, Abdulhak **Japonca'da ilgeçler**, Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1991

Matsutani, Hironao **Çuukyuu Torukogo Şookai (Orta Türkçe Detaylı Anlatım),** Tokyo, Daigaku Shorin, 1991

Mihara, Kanichi — **Nihongono Tougo Kouzou** (Japoncanın söz dizimi yapısı), Tokyo, Shouhakusya, 1994

Miura, Tsutomu — **Nihongowa douiu gengoka**, (Japonca nasıl bir dil?), Tokyo, Kodanşa, 1996

Mizutani, Osamu
Mizutani, Nobuko — **An İnstroduction to Modern Japanese**, 62.bs. Tokyo, The Japan Times, 1998

Murayama, Shichiro — **Nihongono kigento gogen (Japoncanın Menşei ve Etimolojisi),** Torkyo, Sanichi shoboo, 1981

Murayama, Shichiro — *Nihongo dooşi Katsuyoo kigenni tsuiteno oboegaki (Japonca fiil çekiminin menşei hakkında not*), Haz. Shiba,Susumu v.d., **Nihongono keitoo kihon ronbunsyuu,** Oosaka, İzumisensho, 198**5**

Natsume, Souseki — **Yumejuuya** (Rüyada on gece), 41.bs., Tokyo, İwanamishoten, 2009

Nishio, Minoru,
İwabuchi, Etsutaro
Mizutani, Shizuo — **İwanamiKokugojitendaisanpan**, (İwanami Japonca Sözlüğü Üçüncü baskı), 4.bs, Tokyo, İwanamishoten, 1963

Ono, Hideichi — **Japanese Grammar,** Tokyo, The Hokuseido Press, 1973

Oono, Susumu — **Nihongo o sakanoboru**, (Japoncayı eskiye doğru gitmek), Tokyo, İwanamişoten, 2002

Oono, Susumu — **Nihongo no Nenrin** (Japoncanın Yaş Halkası), Tokyo, Shinchoosya, 2007

Oono, Susumu
Morimoto, Tetsuroo,
Suzuki, Takao — **Nihon Nihongo Nihonjin**,(Japonya, Japonca, Japon İnsanlar), Tokyo, Shinchoosya, 2001

Özbek, Aydın — *''Torukogoni okeru jidooşi ma-ka- toşiteno ol- nitsuite (Türkçedeki geçişsiz fiil ölçütü olarak ol- hakkında*)**'', Okayamadaigaku daigakuin şakai bunka kenkyuuka kiyoo dai 27 gou,** Okayama, 2009

Özhan, Günhan — **Türkçe, Japonca ve Korecedeki ulaçlı bileşik eylemlerin biçimbilimsel karşılaştırması [Morphological comparison of the converbal compound verbs in Turkish, Japanese and Korean]**, Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1996

Özkan, Mustafa — **Türk Dilinin Gelişme Alanları ve Eski Anadolu Türkçesi**, İstanbul, Filiz Kitabevi, 2000

Özkan, Mustafa, Sevinçli, Veysi — **Türkiye Türkçesi Söz Dizimi**, İstanbul, 3F Yayınevi, 2008

Özkan Mustafa, Esin Osman, Tören Hatice — **Yüksek öğretimde Türk Dili Yazılı ve sözlü anlatım**, İstanbul, Filiz kitabevi, 2001

Poppe, Nikholaus çev. Çeneli, İlhan — Altay Dilleri, **Türk Kültürü**, Mayıs, 1984, 253 sayı 22 bs., Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü, Ankara

Redhouse — **Redhouse Sözlüğü İngilizce Türkçe**, İstanbul, Sev Matbaacılık ve Yayıncılık Eğitim Ticaret A.Ş., 2007

çev. Saeki, Baiyuu — **Kokinwakaşuu**, Tokyo, İwanamishoten, 1981

Sakiyama, Osamu — Malay– Polineshiyago to Nihongo, Haz. Shiba,Susumu v.d., **Nihongono keitoo kihon ronbunsyuu**, Oosaka, İzumisensho, 1985

Sancaklı, Nusret — **Japonca Dilbilgisi 1,** İstanbul, Kastaş Yayınevi, 2007

Sanseidoo Hensyuujo — **Atarashii Kokugo Hyouki Hando Bukku** (Yeni Japon Dili Yazım El Kitabı), 4. bs. Tokyo, Sanseidou, 1991

Sato, Kumiko — ‘*‘Torukogoni okeru gimonşio fukumu bunno pitch patern (Türkçe soru edatıyla kurulan cümledeki vurgu)”*, **Kyuuşuudaigaku gengogaku ronşuu dai 30 goo,** Fukuoka, 2009, s.107-117

Seyhan, Ayşegül — **Türkçe ve Japonca`da yapım ekleri (sözcüğe meslek kavramı kazandıran ekler)**, Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2004

Sugawara, Mutsumi — *"Gendai Torukogoni okeru seişohoono kenkyuu (Çağdaş Türkçedeki yazım kuralı incelemeleri)"*, **Gogaku kenkyuujo ronşuu,** dai7gou, Tokyo, 2002

Sugiyama, (Tekmen), Ayşe, Nur — **Japonca'da toplumdilbilim açısından saygı dili [Japanese honorific in perspective of socioliguistics]**, Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1996

Sunakawa, Yuriko, v.d. — **Kyooshito gakusyuusyano tameno Nihongo Bunkei Jiten** (Öğretmen ve Öğrenciler için Japonca Cümle Şekli Sözlüğü), 2.bs. Tokyo, Kuroshio Syuppankai, 1998

Takada,İkuko — **Süper Pratik Japonca**, İstanbul, Sosyal Yayınlar, 1989

Takahashi, Taroo, v.d. — **Nihongo no bunpou (Japonca Grameri)**, 3.bs., Tokyo, Hitsujıshoboo, 2008

Takamizawa, Hajime v.d. — **Hajimeteno nihogo kyooiku [Kihon yoogo jiten] (İlk Japonca Eğitim [Temel Terim Sözlüğü])**, Tokyo, Bonjinsya, 1999

Takeuchi, Kazuo — **Torukogo Bunpoo Nyuumon (Türkçe Gramerine Giriş),** Tokyo, Daigaku Shorin, 1970

Takeuchi, Kazuo — **Türkçe Japonca Sözlük,** Tokyo, Daigaku Shorin, 1987

Talat, Tekin — ''Türk Dil ve Diyalektlerinin Yeni Bir Tasnifi'', ***Erdem*** 5, sayı 13, Ocak 1989: 141-168.

Tatcı, Mustafa — **Yunus Emre Dîvânı**, 2bs., Ankara, Akçağ, 1998

Tekin, Talat — ''Karahanlı Dönemi Türk Şiiri'', **Türk Dili Özel Sayısı I Eski Türk Şiiri**, Ocak 1986

Tekin, Talat — **Orhon Yazıtları**, Ankara, TDK, 2006

Tekin, Talat — ''İslâm Öncesi Türk Şiiri'', **Türk Dili Özel Sayısı I Eski Türk Şiiri**, Ocak 1986

Tekin, Talat, — **Japonca ve Altay Dilleri**, Ankara, Doruk Yayınları, 1993

Tekin, Talat, — **Makaleler 1 Altayistik**, Ankara, Grafiker Yayıncılık, 2003

Tekmen, Ayşe, Nur, Takada, Akiko — **Japonca Dil Bilgisi**, Ankara, Engin Kitabevi, 2005

Teramura, Hideo — **Nihongono sintakusuto imi I** (Japoncanın Syntaxı ve Anlamı I), 17. bs. Tokyo, Kuroshio syuppansya, 2005

Teramura, Hideo — **Nihongono sintakusuto imi II** (Japoncanın Syntaxı ve Anlamı II), 13. bs. Tokyo, Kuroshio syuppansya, 2003

Teramura, Hideo — **Nihongono sintakusuto imi III** (Japoncanın Syntaxı ve Anlamı III), 8. bs. Tokyo, Kuroshio syuppansya, 2006

Timurtaş, Faruk, K. — **III Osmanlı Türkçesi Grameri,** 9.Baskı, İstanbul, 1999

Tsukishima, Hiroshi — **Kokugogaku**,(Japon Dil Bilimi) 22.bs., Tokyo, Tokyodaigaku Syuppankai, 1980

Tunçoku, Mete — **Yeni Başlayanlar için Japonca**, Ankara, 1986

Türk Dili Kurumu — **Yazım Kılavuzu**, Ankara, TDK, 2005

Türk Dili Kurumu — Türk Dili Kurumu resmi web sitesi (Çevirimiçi) http://www.tdk.gov.tr/TR/ 30 Mayıs 2011

Umemoto, Yuiko — Yüksek lisans tezi : **Türkiye Türkçesi ve Japoncada Zaman Çekimlerinin Karşılaştırılması**, 2005, İstanbul

Üçok, Necip — **Genel Fonetik (Ana Çizgileri)**, İstanbul, İbrahim Horoz Matbaası, 1951

Yamagishi, Tokuhei (açıklama) — **Genjimonogatari 1-11**, Tokyo, İwanamishoten, 1965

Yamanlar, Mizuno, Minako — **Torukogo Kaiwa Renşuuçoo (Türkçe Konuşma Kılavızı),** Tokyo, Daigaku Shorin, 1988

Yapa, Zafer — **Japonca bağlaçlar ile Türkçe bağlaçlar arasında anlambilim açısından bir karşılaştırma,** Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1995

Yavuz, Nilgün — **Japon yazı dizgesinin öğretimine ilişkin bir araç geliştirme denemesi**, Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2006

Yılmaz, Serdar — **Japaonca`da olasılık bildiren anlatımlar**, Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2006

Yoshimura, Taiju — **Torukogono şikumi (Türkçenin Yapısı)**, Tokyo, Hakusuisya, 2009

Zülkadiroğlu, Gonca — **Japonca koşul anlatımları -"-tara", "-ba", "-to", "-nara"- [Japanese conditional expressions -"-tara", "-ba", "-to", "-nara"-]**, Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2009

ÖZGEÇMİŞ

14 Mart 1968 tarihinde Japonya'nın Kyoto şehrinde doğdu. İlk ve orta okulu Ehime ili İyo şehrinde bulunan Kitayamasaki Şoogakkoo ve Koonan Çuugakkoo'da okudu. Lise öğrenimini Ehime İli İyo Kookoo'da tamamladı. 1986 yılında Tohoku Üniversitesi Edebiyatı Fakültesi'nde lisans eğitimine başladı. 1991 yılında aynı fakültenin Tarih Bölümü Batı Tarihi Anabilim Dalı'ndan mezun oldu.

1991-1998 yılına kadar özel sektörde çalıştı. 1998-1999 yılında Tokyo'da bulunan Ark Akademi'de yabancılara yönelik Japonca öğretmenliği için eğitim aldı. 1999 yılında Japonya Milli Eğitim Bakanlığı'nın düzenlediği Japonca Eğitim Kabiliyeti Sınavı'nı kazandı. Japonca öğretmenliğine başladı. Aynı yıllarda haftada bir saat verilen dil kursundan Türkçe öğrenmeye başladı.

2000 yılında İ.Ü. Yabancı Diller Bölümü Türkçe Kursu'nda Türkçe eğitimi gördü. 2001 yılında İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı Yeni Türk Dili Bilim Dalında Yüksek Lisans eğitimine başladı. Doç. Dr. Musa Duman danışmanlığında hazırladığı Türkiye Türkçesi ve Japoncada Zaman Çekimlerinin Karşılaştırılması adlı teziyle Yüksek Lisans eğitimini tamamladı. Şubat 2006'da İ.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalında Doktora eğitimine başladı.

2002 yılından beri çeşitli alanda Japonca-Türkçe tercümanlıkta bulunmaktadır.